

ทรงพระเจริญ

๖๓
๖๖ **สราญรมย์**

ปีที่ 9 ฉบับที่ 37 ตุลาคม - ธันวาคม 2550 ISSN 1513 - 105X

ถ้อยแถลง

สวัสดีครับท่านผู้อำนวยการวารสารวิทยุสราญรมย์ ก่อนอื่นผมขอขอบคุณในความ
ยินดีซึ่งที่ได้มารับหน้าที่เป็นนายสถานีคนใหม่ของสถานีวิทยุสราญรมย์ ผมเพิ่ง

กลับมาจากการประชุมที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย ผมมีความ
ตั้งใจที่จะสานต่องานของสถานีวิทยุสราญรมย์ให้ดียิ่งขึ้นไป และมีความยินดีที่จะแจ้งให้ทุกท่าน
ทราบว่า เมื่อไม่นานมานี้เราได้มีการสำรวจความคิดเห็นผู้ฟังผ่านทาง ABAC Poll ทำให้พบว่าผู้
ติดตามและสนใจฟังรายการสถานีวิทยุสราญรมย์อยู่จำนวนมากหากแสกนค้นทั่วประเทศ ซึ่งผมขอ
ขอบคุณท่านผู้ฟังทุกท่านที่ติดตามงานของสถานีเรามาโดยตลอด

กระแสตอบรับที่เกินความคาดหมายดังกล่าวทำให้เราต้องเพิ่มความตื่นตัวในการปรับปรุง
การเสนอข่าวสารและสาระที่เป็นประโยชน์ให้ผู้ฟังอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทั้งในด้านเนื้อหา
และวิธีในการสื่อสาร ซึ่งผมยินดีที่จะเรียนทุกท่านว่า ในปัจจุบันเราได้ขยายขอบข่ายของการ
สื่อสารต่อประชาชนในรูปแบบต่างๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นมิติใหม่ของกองวิทยุกระจายเสียงเลยทีเดียว
โดยนอกจากเว็บไซต์ของกระทรวงการต่างประเทศ www.mfa.go.th ซึ่งเป็นเว็บไซต์ของราชการที่
ได้รับความนิยมสูงสุดแล้ว ในอนาคตอันใกล้จะมีผลผลิตทางโทรทัศน์ ทั้งนี้ ในการขยายตัวไปยัง
สื่อต่างๆ นั้นเรายังคงยึดปณิธานที่แน่วแน่ที่จะสร้างความเข้าใจอันดีกับประชาชนเกี่ยวกับงานด้าน
การต่างประเทศของกระทรวงการต่างประเทศ อีกทั้งยังมุ่งที่จะเสนอผลประโยชน์ที่ประชาชนพึง
ได้รับอันสืบเนื่องมาจากการนำนโยบายด้านการต่างประเทศไปด้อยอดอีกด้วย

สำหรับหนังสือวิทยุสราญรมย์ ฉบับที่ 37 นี้ นำเสนอเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ พระราชกรณียกิจ
ตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตของพระมหากษัตริย์ไทยในยุครัตนโกสินทร์ การเสด็จเยือนต่างประเทศ
ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ กษัตริย์นักพัฒนา ฯลฯ

ในเล่มนี้ท่านผู้อ่านยังได้รับ CD พิเศษ “เทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 80
พรรษา” ซึ่งเป็น CD เสียงอ่านบทความในหนังสือสราญรมย์ซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณ
ให้สู่สานใจรับฟัง โดยเฉพาะ โรงเรียนศุภคัยโอกาสทางสายตา

ท้ายนี้ ผมขอฝากเนื้อฝากตัวกับผู้อำนวยการวารสารวิทยุสราญรมย์และผู้ฟังด้วย ณ ที่นี้ ในฐานะ
น้องใหม่ในตำแหน่งนี้ และเช่นเดียวกับนายสถานีคนก่อนหน้าผมทุกคน ผมมีความยินดีอย่างยิ่งหาก
ท่านผู้อำนวยการวารสารวิทยุสราญรมย์และผู้ฟังรายการสถานีวิทยุสราญรมย์จะสละเวลาส่งข้อเสนอแนะหรือ
ข้อคิดเห็นต่างๆ เกี่ยวกับวารสารวิทยุสราญรมย์มายังเรา เพื่อปรับปรุงให้สื่อทั้งสองรูปแบบที่ดูแลโดย
กระทรวงการต่างประเทศเป็นสื่อของประชาชนอย่างแท้จริง

ด้วยความปรารถนาดี

(นายเจษฎา กตเวทิน)

นายสถานีวิทยุสราญรมย์

ฉัตรราชอาเศียรพาท

แต่ละรอยพระบาทที่เขยิบย่าง
บนหนทางแสนไกล ได้แลเห็น
ว่า ๘ ทรงตรากตรำแสนลำเค็ญ
กว่าไทยจะร่มเย็นเช่นวันนี้

๘๐ พรรษาแล้วพระแก้วขวัญ
ขอเทวัญทั้งปวงในสรวงศรี
โปรดพิทักษ์รักษาพระภูมิ
ให้ทรงมีความสุขทุกทิวา

และขอราษฎรทั้งชาติไทยได้สำนึก
ร่วมรำลึกถึงพระคุณดุจล้นคำ
ประกอบความดีงามตามศรัทธา
เทิดบูชาแต่พระองค์...ทรงพระเจริญ

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อมขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า นายประภัสสร เสวิกุล ผู้ประพันธ์
อัครราชทูตที่ปรึกษาสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงซันติอาโก

พระราชกรณียกิจ ตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตของ พระมหากษัตริย์ไทยในยุครัตนโกสินทร์

โดย อิศร ปกมนตรี

ตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูต (Diplomatic Practice) นั้น ประมุขของรัฐไม่ว่าในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช ประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข หรือสาธารณรัฐ ต่างมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ภารกิจดังกล่าวนี้มีความหลากหลายและมีรายละเอียดที่แตกต่างกันระหว่างรัฐหนึ่งกับอีกรัฐหนึ่ง ความหลากหลายและรายละเอียดที่แตกต่างกันนี้เองอาจเป็นเหตุที่ตำรายอดนิยมในเรื่องธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตของ Sir Ernest Satow อดีตนักการทูตอังกฤษไม่มีบทใดบทหนึ่งที่อธิบายเกี่ยวกับภารกิจของประมุขของรัฐเป็นการเฉพาะ อย่างไรก็ตามตำราดังกล่าวได้ระบุถึงภารกิจของประมุขของรัฐตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตไว้อย่างชัดเจน อาทิ

ในส่วนที่เกี่ยวกับการแต่งตั้งเอกอัครราชทูต ผู้แทนที่มีอำนาจเต็ม และผู้แทนทางการทูตบางระดับ¹

สำหรับในกรณีของประเทศไทยนั้น มีเอกสารหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าได้ปฏิบัติตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตอย่างค่อนข้างเคร่งครัดและสมบูรณ์นับตั้งแต่ได้มีการปฏิสัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับราชอาณาจักรหรือรัฐอธิปไตยอื่นๆ โดยเฉพาะในยุครัตนโกสินทร์ อันเป็นช่วงที่การปฏิสัมพันธ์อย่างเป็นทางการดังกล่าวได้กลายเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นประจำและอย่างต่อเนื่อง ในการนี้ พระมหากษัตริย์ซึ่งทรงเป็นพระประมุขของรัฐได้ทรงเริ่มประกอบพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และต่อมาพระมหากษัตริย์ทั้งในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชและในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขก็ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจดังกล่าวอย่างต่อเนื่องตราบจนทุกวันนี้

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์ไทยในยุครัตนโกสินทร์ที่ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตในด้านต่างๆ อาทิ การแต่งตั้งคณะทูตเพื่อไปเจริญสัมพันธไมตรีกับราชอาณาจักรและรัฐอธิปไตยบางแห่ง การที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้คณะทูต ผู้แทนทางการทูต และผู้แทนทางการกงสุลของราชอาณาจักรและรัฐอธิปไตยต่างๆ ที่ได้สถาปนาความ

¹ Satow, Ernest, Sir., "A Guide to Diplomatic Practice", Fourth Edition, ข้อ 193 หน้า 117 และข้อ 211 หน้า 123.

สัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับไทยเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในโอกาสอันควร การที่ทรงมีพระราชสาส์นไปยังพระประมุขของราชอาณาจักรและประมุขของรัฐอธิปไตยทั้งเพื่อเจริญสัมพันธไมตรีหรือในโอกาสอันควร² และการที่ได้ทรงแต่งตั้งผู้แทนทางการกงสุลกิตติมศักดิ์ของไทย

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์ไทยในยุครัตนโกสินทร์ที่ได้ทรงสืบทอดการประกอบพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตจากสมเด็จพระบรมชนกนาถประกอบกับในรัชสมัยดังกล่าวการต่างประเทศได้กลายเป็นราชการประจำและการปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับโลกภายนอกได้ขยายตัวมากยิ่งขึ้น พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตจึงมีความหลากหลายมากขึ้น เป็นไปตามแนวทางของบรรดาอารยประเทศยิ่งขึ้น แต่ก็ยังมีความเป็นไทยอยู่พอสมควร ความหลากหลายดังกล่าวนี้ประกอบด้วยการแต่งตั้งหัวหน้า คณะผู้แทนทางการทูตของไทยในต่างประเทศซึ่งในขณะนั้นอยู่ในระดับรัฐทูตวิสามัญและอัครราชทูตผู้มีอำนาจเต็ม (Envoy Extraordinary and Minister Plenipotentiary) โดยทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชสาส์นตราตั้ง (Letter of Credence) และพระราชสาส์นถอน (Letter of Recall) การที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูตของต่างประเทศเข้าเฝ้าฯ

² ดูตัวอย่างใน Seni Pramroj and Kukrit Pramroj, "A King of Siam Speaks". Siam Society, Bangkok 1987.

เพื่อถวายพระราชสาส์นหรืออักษรสาส์นตราตั้งในโอกาสเข้ารับตำแหน่ง และเข้าเฝ้าฯ เพื่อกราบถวายบังคมลาในโอกาสพ้นจากตำแหน่ง³ การส่งพระราชสาส์นไปยังพระประมุขหรือประมุขของรัฐอธิปไตยซึ่งมีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับประเทศไทยในโอกาสที่มีความสำคัญ อาทิ วันคล้ายวันพระราชสมภพของพระประมุขวันชาติของรัฐอธิปไตย การส่งพระราชสาส์นแสดงความเศร้าสลดพระราชหฤทัยเนื่องในการสิ้นพระชนม์ของพระประมุขหรือการถึงแก่อสัญกรรมของประมุขของรัฐ การส่งพระราชสาส์นแสดงความยินดีเนื่องในโอกาสขึ้นครองราชย์ หรือรับตำแหน่งประมุข การส่งผู้แทนพระองค์หรือผู้แทนพิเศษ (Special Envoy) ไปร่วมพระราชพิธีหรือรัฐพิธีที่สำคัญของราชอาณาจักรหรือรัฐอธิปไตยที่มีความสนิทสนมเป็นพิเศษ การแต่งตั้งผู้แทนที่มีอำนาจเต็ม (Plenipotentiary) ไปร่วมการประชุมระหว่างประเทศและการประชุมขององค์การระหว่างประเทศซึ่งไทยเป็นสมาชิก การเสด็จพระราชดำเนินอย่างเป็นทางการในฐานะพระราชอาคันตุกะของราชอาณาจักรต่างๆ ให้คณะทูตและคณะกงสุลเข้าเฝ้าฯ ในโอกาสที่สำคัญ อาทิ พระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา และการเสด็จนิวัตจากยุโรป

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์ไทยในยุครัตนโกสินทร์พระองค์แรกที่ได้มีโอกาสเสด็จฯ ไป

³ รายละเอียดเกี่ยวกับการเข้าเฝ้าฯ เพื่อถวายพระราชสาส์นตราตั้งของ Sir Ernest Satow เป็นอัครราชทูตอังกฤษปรากฏในราชกิจจานุเบกษารัชกาลที่ 5 เล่ม 1 หน้า 155 - 156.

ทรงศึกษาในยุโรปซึ่งยังผลให้ทรงคุ้นเคยกับขนบธรรมเนียมของ
ราชอาณาจักรและรัฐอธิปไตยหลายแห่งในยุโรปเป็นอย่างดี ดังนั้น
นอกเหนือจากการประกอบพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติ
ทางการทูตที่สืบทอดมาจากรัชสมัยของสมเด็จพระบรมชนกนาถแล้ว
ยังได้ทรงริเริ่มการประกอบพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติ
ทางการทูตที่ไม่เคยประกอบมาก่อน อาทิ การเชิญเสด็จผู้แทน
พระองค์ของราชอาณาจักรต่างๆ และการเชิญผู้แทนพิเศษของรัฐ
อธิปไตยต่างๆ ทั่วโลกมาร่วมพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเมื่อปี 2454
ซึ่งนับเป็นครั้งแรกและครั้งเดียวในยุครัตนโกสินทร์ที่มีการประกอบ
พระราชกรณียกิจดังกล่าว การประกาศสงครามกับเยอรมนีและ
ออสเตรีย-ฮังการี ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่พระมหากษัตริย์ของไทยในยุคร
ัตนโกสินทร์ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจในการประกาศสงคราม
ตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูต และการพระราชทานเลี้ยงแก่
หัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูตเนื่องในโอกาสพ้นจากตำแหน่ง

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์
ไทยในยุครัตนโกสินทร์ที่ทรงครองราชย์ทั้งในระบอบสมบูรณา
ญาสิทธิราช และในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง
เป็นประมุข ในช่วงที่ทรงครองราชย์ในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช
นั้นได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูต
ที่สืบทอดมาจากรัชสมัยของสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราช ยกเว้นใน
บางเรื่องที่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงนั้น อาทิ การงดการ
เชิญเสด็จผู้แทนพระองค์และการเชิญผู้แทนพิเศษของรัฐอธิปไตย
ต่างๆ มาร่วมงานพระราชพิธีบรมราชาภิเษก แต่ในขณะเดียวกันก็

ได้มีการรื้อฟื้นการเสด็จพระราชดำเนินอย่างเป็นทางการในฐานะพระราชอาคันตุกะของราชอาณาจักรต่างๆ และในฐานะอาคันตุกะของรัฐอธิปไตยต่างๆ ซึ่งได้วางเว้นไปในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโดยได้เสด็จฯ ไปทรงเยือนญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และแคนาดา ในปี 2474 ทั้งนี้ นับเป็นครั้งแรกของยุครัตนโกสินทร์ที่สมเด็จพระราชินี (Queen Consort) ได้โดยเสด็จไปด้วย⁴

สำหรับในช่วงที่ทรงครองราชย์ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขนั้น ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตในฐานะพระประมุข (Head of State) เท่านั้น ในการนี้ ถึงแม้ว่าพระราชกรณียกิจส่วนใหญ่ยังคงเป็นเช่นเดิมแต่รูปแบบของเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการเข้าเฝ้าฯ อย่างเป็นทางการของหัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูตได้เปลี่ยนแปลงไปกล่าวคือ พระราชสาส์นตราตั้งและพระราชสาส์นถอนต้องมีผู้รับสนองพระบรมราชโองการ และในการเข้าเฝ้าฯ นั้นจะต้องมีรัฐมนตรีร่วมการเข้าเฝ้าด้วย (Minister in Attendance) พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงยุติการประกอบพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตด้วยพระองค์เองภายหลังจากที่ได้เสด็จฯ ไปประทับในต่างประเทศเมื่อปี 2477 โดยในช่วงก่อนการสละราชสมบัติ นั้น สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตในกรุงเทพฯ

⁴ รายละเอียดเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกาและแคนาดา อย่างเป็นทางการของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าฯ ปรากฏใน "พระราชประวัติสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในรัชกาลที่ 7" พิมพ์ในงานพระบรมศพ 2528 หน้า 56-63

รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลทรงเป็นพระมหากษัตริย์ไทยในยุคครีตนโกลินทร์ที่ทรงขึ้นครองราชย์เมื่อพระชนมายุเพียง 8 พรรษา และขณะประทับอยู่ในต่างประเทศ ดังนั้นในช่วงที่ยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะนั้น คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้ปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตในกรุงเทพฯ อย่างไรก็ตาม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลก็ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตด้วยพระองค์เองในโอกาสพิเศษบางโอกาส อาทิ การที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ผู้แทนรัฐบาลสวิสเข้าเฝ้าฯ เนื่องในโอกาสที่ทรงขึ้นครองราชสมบัติ และการที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บรรดาหัวหน้าคณะทูตในกรุงเทพฯ เข้าเฝ้าฯ เนื่องในโอกาสเสด็จฯ มาประทับในประเทศไทยเป็นการชั่วคราวเมื่อปี 2483

ภายหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลได้ทรงบรรลุนิติภาวะและเสด็จฯ กลับประเทศไทยเมื่อเดือนมกราคม 2488 แล้ว ก็ได้ทรงเริ่มปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตโดยทันที โดยได้ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชสาส์นแต่งตั้งคณะผู้แทนผู้มีอำนาจเต็ม (Credentials) ของคณะผู้แทนไทยในการเจรจาเพื่อยุติสถานะสงครามกับอังกฤษและประเทศอื่นๆ ในเครือจักรภพเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2488⁵ ต่อจากนั้นเมื่อได้มีการสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศต่างๆ แล้ว ก็ได้ทรง

⁵ สำเนาพระราชสาส์นแต่งตั้งคณะผู้แทนไทยในการเจรจากับสหราชอาณาจักรและประเทศในจักรวรรดิอังกฤษ ซึ่งพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดลทรงลงพระปรมาภิไธยปรากฏใน "กระทรวงการต่างประเทศ 120 ปี" 2538 หน้า 103.

พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หัวหน้าคณะผู้แทนเข้าเฝ้าฯ เพื่อถวายพระราชสาส์นตราตั้งหรืออักษรสาส์นตราตั้ง อีกทั้งยังได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หัวหน้าคณะผู้แทนของต่างประเทศที่เดินทางมาเยือนประเทศไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐบาลเข้าเฝ้าฯ ด้วย นอกจากนี้ยังได้ทรงลงพระปรมาภิไธยในพระราชสาส์นตราตั้งสำหรับหัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูตของไทย และทรงมีกำหนดการที่จะเสด็จฯ สหรัฐอเมริกากับอังกฤษในช่วงเดือนมิถุนายน 2489 แต่ก็ได้เสด็จสวรรคตเสียก่อน

รัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นพระมหากษัตริย์ไทยในยุครัตนโกสินทร์ที่ทรงขึ้นครองราชย์ในขณะที่ยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะ และได้เสด็จฯ ไปประทับในต่างประเทศในช่วงก่อนพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเมื่อเดือนพฤษภาคม 2493 ดังนั้นในช่วงดังกล่าว คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ได้ปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตในกรุงเทพฯ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเริ่มปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกโดยได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บรรดาหัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูตในกรุงเทพฯ เข้าเฝ้าฯ เพื่อถวายพระพรเมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2493 และภายหลังจากที่เสด็จฯ กลับมาประทับในประเทศไทยเป็นการถาวรเมื่อปี 2494 แล้ว ก็ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตซึ่งมีความหลากหลายมากขึ้น และมีรายละเอียดที่แตกต่างออกไปเนื่องจากยุคสมัยที่เปลี่ยนไปความหลากหลายที่มากขึ้นนี้ประกอบด้วยการที่ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้

เชิญพระประมุขของราชอาณาจักรต่างๆ และเชิญประมุขของรัฐอธิปไตยต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์เป็นพิเศษเสด็จฯ หรือมาเยือนประเทศไทยในฐานะพระราชอาคันตุกะ (State Visit) ซึ่งรายแรกได้แก่สมเด็จพระนโรดม สีหนุ แห่งราชอาณาจักรกัมพูชา เมื่อปี 2497 อันถือได้ว่าเป็นครั้งแรกของการเยือนในลักษณะนี้ในประวัติศาสตร์ไทย ในปี 2502 ได้ทรงรื้อฟื้นการเสด็จพระราชดำเนินต่างประเทศอย่างเป็นทางการในฐานะพระราชอาคันตุกะของราชอาณาจักรต่างๆ หรืออาคันตุกะของรัฐอธิปไตยต่างๆ โดยมีสาธารณรัฐเวียดนามเป็นประเทศแรก⁶ สำหรับรายละเอียดที่แตกต่างออกไปเนื่องจากยุคสมัยที่เปลี่ยนไปนั้น ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของรูปแบบ อาทิ การเปลี่ยนจากการส่งพระราชสาส์นไปยังพระประมุขของราชอาณาจักรและประมุขของรัฐอธิปไตยที่มีความสัมพันธ์ทางการทูตกับประเทศไทยในโอกาสอันควรเป็นการส่งพระราชโทรเลข การเข้าเฝ้าฯ ของหัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูตเพื่อถวายพระราชสาส์นหรืออักษรสาส์นตราตั้งได้เปลี่ยนจากการเสด็จออก ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาทและแต่งเครื่องแบบเต็มยศ เป็นเสด็จออก ณ ที่ประทับไม่ว่าในกรุงเทพฯ หรือต่างจังหวัดและแต่งเครื่องแบบปกติขาวและการจัดการเยือนอย่างเป็นทางการในฐานะพระราชอาคันตุกะซึ่งมีระยะเวลาที่สั้นลงและมีความเรียบง่ายมากขึ้น

ในช่วงเวลา 60 ปีที่ได้ทรงครองราชย์นั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติ

⁶ รายละเอียดเกี่ยวกับการเตรียมการเสด็จพระราชดำเนินต่างประเทศอย่างเป็นทางการของรัชกาลปัจจุบันปรากฏใน "บันทึกเรื่องการเสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐเวียดนาม 18 - 21 ธันวาคม 2502" พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ ม.ร.ว. กิตินัดดา กิตติยาก 2509 หน้า 1 -15.

ทางการทูตที่มีความหลากหลายมากกว่าที่พระมหากษัตริย์ในรัชสมัยก่อนหน้านี้ได้ทรงปฏิบัติเนื่องจากในช่วงดังกล่าวบทบาทของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศได้เพิ่มมากขึ้นจำนวนประเทศที่มีความสัมพันธ์กับประเทศไทยได้เพิ่มมากขึ้น และยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งยังผลให้การติดต่อสื่อสารระหว่างประเทศต่างๆ สะดวกมากขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องตระหนักด้วยว่าพระราชกรณียกิจตามธรรมเนียมปฏิบัติทางการทูตนั้นมิใช่เป็นเพียงเรื่องของพิธีการ (Formality) แต่เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินการทางการทูตและการต่างประเทศของไทย โดยผู้แทนทางการทูตและผู้แทนของต่างประเทศที่ได้มีโอกาสเข้าเฝ้าฯ ขณะทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจดังกล่าวต่างรู้สึกประทับใจและชื่นชมในพระปรีชาสามารถของพระมหากษัตริย์พระองค์นี้ ❀

คุณอิศร ปกมนตรี
ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการ
สำนักจัดหาและบริหารทรัพย์สิน
กระทรวงการต่างประเทศ

การเสด็จพระราชดำเนิน เยือนรัสเซียอย่างเป็นทางการ ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ (ตอนที่ 2)

ในวันที่ 4 กรกฎาคม วันที่
สามของการเสด็จฯ เยือนรัสเซีย
เป็นอีกวันหนึ่งที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ
พระบรมราชินีนาถ ได้ทอดพระเนตร
ศิลปกรรมชั้นเลิศของมหาประเทศ

แห่งนี้ ต่อเนื่องจากที่ได้เสด็จฯ พิพิธภัณฑท์ต่างๆ ในวังเครมลินเมื่อ
วันวาน ในวันที่ได้เสด็จฯ ไปยังหอศิลปะเตรตียาคอฟ กรุงมอสโก ซึ่ง
เป็นคลังศิลปะรัสเซียที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศรัสเซียเองและ
ของโลก รวบรวมงานศิลปะไว้กว่า 130,000 ชิ้น มีทั้งภาพวาด ภาพ
พิมพ์ ประติมากรรม และรูปเคารพทางศาสนาที่มีชื่อเสียง งาน
ศิลปะที่เก็บรักษาไว้ในที่นี่เป็นตัวอย่างที่จะทำให้ผู้ได้ชมเข้าใจได้ถึง
ประวัติศาสตร์ศิลปะรัสเซียอันยาวนานกว่าหนึ่งพันปีได้เป็นอย่างดี

ในช่วงคำ ได้เสด็จฯ ไปยังโรงละครบัลชอยแห่งใหม่ เพื่อทอดพระเนตรบัลเลต์คณะบัลชอยอันมีชื่อเสียงโด่งดังก้องโลก มีความเป็นมาสืบย้อนหลังกลับไปได้ถึง

200 กว่าปี คำว่า "บัลชอย" ภาษารัสเซียแปลว่า ใหญ่ เพราะฉะนั้นถ้าจะเปลี่ยนชื่อบัลเลต์คณะบัลชอย ก็คือ The Grand Ballet ของรัสเซียนั่นเอง คือนั้นบัลเลต์แสดงเรื่อง สวอนเลค (Swan Lake) ผลงานของปิโยตร์ อิลยิช ไชคอฟสกี คีตกวีเอกชื่อนามของรัสเซียซึ่งเปิดแสดงรอบปฐมทัศน์ที่โรงละครบัลชอยนี้เหมือนกัน เมื่อปี ค.ศ. 1877 หรือ 130 ปีมาแล้ว

ก่อนหน้านั้น ในช่วงเย็น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระราชวโรกาสให้เอกอัครราชทูตไทยประจำสหพันธรัฐรัสเซีย นำชุมชนคนไทยในประเทศรัสเซียเข้าเฝ้าฯ ที่ห้องประชุมโรงแรม Baltshug Kempenski กรุงมอสโก ซึ่งตั้งอยู่ติดกับลานจัตุรัสแดงเพียงแม่น้ำกัน จากโรงแรมมองข้ามฝั่งน้ำไปเห็นกำแพงวังเครมลินสีแดงเข้มและวิหารเซนต์เบซิลได้ถนัด

คนไทยในรัสเซียตามตัวเลขของสถานทูตไทยมีประมาณ 1,100 คนเศษ อาศัยอยู่กันหลายเมือง เช่น ในกรุงมอสโก นครเซนต์ปีเตอ์สเบิร์ก กำลังศึกษาอยู่ก็มี ประกอบอาชีพก็มี แต่งงานกับคนรัสเซียมีครอบครัวอยู่ที่นี้ก็มี ไปทำงานให้บริษัทน้ำมันไกลถึงแถวเกาะชะคะลิน ทางตะวันออกไกลของรัสเซีย (ติดกับญี่ปุ่น) ก็มีที่รวบรวมกันมาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทได้วันนั้นมีประมาณ 150 คน กับคณะข้าราชการ เจ้าหน้าที่สถานทูตและครอบครัวอีกจำนวนหนึ่ง เจ้าหน้าที่กับนักเรียนไทยอีกส่วนหนึ่งแยกไปรอถวายงานเตรียม

รับเสด็จฯ ล่วงหน้าอยู่ที่เซนต์ปีเตอร์สเบิร์กแล้ว

ในโอกาสนั้นได้พระราชทานพระราชดำรัสแก่ชุมชนไทย ทรงขอบใจทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องที่ได้ร่วมกันจัดการรับเสด็จฯ ถวายเป็นอย่างดี ในโอกาสที่เสด็จฯ เยือนรัสเซียแทนองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวตามคำทูลเชิญของประธานาธิบดีรัสเซีย ทรงเล่าถึงความประทับใจอย่างลึกซึ้งซึ่งที่ประธานาธิบดีปูติน และชาวต่างชาติอื่นๆ มีต่อผลงานศิลปะจากฝีมืออันประณีตของพี่น้องชาวไทย ดั่งนั้นในการเสด็จฯ เยือนรัสเซียครั้งนี้จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นำผลงานศิลปะมาแสดง กับให้นักเรียนศิลปะจำนวน 5 คน ได้ตามเสด็จมาดูงานด้านศิลปะที่รัสเซียด้วยในครั้งนี้

ทรงเล่าว่า ผู้นำต่างประเทศหลายคน เมื่อได้ชมงานศิลปะแล้ว ได้กราบบังคมทูลถามด้วยความทึ่งว่า ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะเหล่านี้จบวิทยาลัยศิลปะหรือมหาวิทยาลัยอะไรที่ไหนมา ก็ได้ทรงตอบว่า ช่างไทยเหล่านี้ไม่ได้ผ่านการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยมาเลย เป็นฝีมือชาวบ้านไทย ลูกหลานชาวนาชาวไร่ในชนบททั่วประเทศไทยทั้งสิ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าภาคภูมิใจอย่างยิ่งว่า คนไทยมีฝีมือทางศิลปะที่สามารถอวดโลกได้ มีรับสั่งว่า คนไทยเป็นคนที่มีความสามารถสูง หากได้รับการฝึกแล้วก็สามารถสร้างงานศิลปะไทยที่สวยงามเป็นที่ประทับใจของชาวต่างชาติได้ ทั้งยังสามารถอนุรักษ์มรดกทางศิลปกรรมของชาติไว้ได้ด้วย

สีลันอันนำรักประการหนึ่งของการชุมนุมคนไทยเพื่อเฝ้าฯ รับเสด็จฯ ครั้งนี้ คือการที่บรรดาน้องๆ นักเรียนไทยนักร้องสมัครเล่น ได้ร่วมกันร้องเพลงถวายหน้าที่นั่ง โดยมีเพลงหนึ่งคือ Moscow Night หรือ "มัสควารাত্রี" เพลงรัสเซียอันมีจังหวะทำนองอ่อนหวาน อ้อยสร้อย ที่ได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของประเทศ ทำนองเดียวกับ

เพลงลอยกระทงของไทยไปแล้ว (ชื่อเมืองหลวงของรัสเซีย ที่ภาษาอังกฤษสะกดว่า Moscow และราชบัณฑิตยสถานของไทยกำหนดให้ถอดเป็นภาษาไทยว่า "มอสโก" นี้ คนรัสเซียเขาเองเขาออกเสียงฟังคล้ายๆ "มัสควา") นอกจากการขับร้องเพลงนี้ในต้นฉบับภาษารัสเซียดั้งเดิมถวายเป็นแล้ว น้องๆ ยังได้ร้องเพลงนี้ในเนื้อภาษาไทย ฝีมือแปลของท่านทูตสรยุทธม์ พรหมพจน์ อดีตเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงมอสโก ซึ่งปัจจุบันรับราชการสนองพระเดชพระคุณเป็นเอกอัครราชทูตไทยประจำสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมัน ณ กรุงเบอร์ลิน

ผู้เขียนขอถือโอกาสบันทึกไว้ในที่นี้ด้วยว่า น้องๆ นักเรียนไทยในรัสเซียหลายสิบคน ทั้งที่กรุงมอสโกและนครเซนต์ปีเตอर्सเบิร์ก ได้เป็นกำลังสำคัญยิ่งในการช่วยเหลือสถานทูตไทยและคณะเจ้าหน้าที่จากกรุงเทพฯ ที่มาเตรียมการรับเสด็จฯ ถ้าไม่ได้น้องๆ ทุกคน ช่วยเป็นหูเป็นตาเป็นปากเป็นเสียงเป็นมือเป็นเท้า ทั้งในแง่การติดต่อประสานงาน (ในภาษารัสเซีย เพราะเจ้าหน้าที่รัสเซียหลายฝ่ายหลายคนไม่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้) การช่วยเหลืออำนวยความสะดวกไปจนถึงการลงแรงช่วยงานกุลีให้พวกพี่ๆ เจ้าหน้าที่ในบางครั้งแล้ว งานชิ้นมหึมาอย่างการรับเสด็จสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ ในระดับ State Visit ครั้งนี้ คงไม่สามารถดำเนินไปอย่างเรียบร้อยได้ ขอได้รับความขอบคุณอย่างสูง- "ซปาชีบา บัลชอย" - Big Thanks - จากพี่คนนี้ด้วยเทอญ

วันที่ 5 กรกฎาคม 2550 เป็นวันที่ถือว่ามีค่าสำคัญสูงสุดวันหนึ่งในหมายกำหนดการเสด็จฯ เยือนรัสเซียครั้งนี้ เพราะประธานาธิบดีปูตินมีกำหนดจัดถวายเลี้ยงพระกระยาหารค่ำแด่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถอย่างเป็นทางการ (State Banquet) ณ ห้องโถงใหญ่ที่เรียกว่า Alexander Hall ในอาคารที่เรียกว่า The

Grand Kremlin (ถ้าจะให้เดาแปลตามประสาผู้เขียนเอง ก็เห็นจะพอมีได้ว่า "มหาปราการ") ในบริเวณพระราชวังเครมลิน เพราะฉะนั้นในเย็นวันนี้ เจ้าหน้าที่ฝ่ายพิธีการทูตก็เลยไม่ต้องจัดกระบวนการพระที่นั่งถวาย เนื่องจากได้ทรงพระดำเนินออกจากห้องประทับภายในพระราชวังเครมลินนั่นเอง ไปยังอาคาร "มหาเครมลิน"

ก่อนการถวายเลี้ยงพระกระยาหารค่ำ ประธานาธิบดีปูตินผู้เป็นเจ้าภาพได้มารอรับเสด็จฯ อยู่ที่ห้องโถง Saint George Hall ซึ่งก็มีธรรมเนียมปฏิบัติพิเศษแบบรัสเซียอีก คือเขาจัดให้สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงพระดำเนินเข้ามาจากปากหนึ่งของห้อง ส่วนประธานาธิบดีก็เดินออกจากอีกปากหนึ่งของห้องโถงไปพบกันตรงกลางโถงหน้าธงชาติไทยและรัสเซียผืนใหญ่พอดี ประธานาธิบดีสัมผัสพระหัตถ์และทรงฉายพระฉายาลักษณ์ร่วมกับประธานาธิบดีที่จุดนั้น

เมื่อทรงฉายพระฉายาลักษณ์กับประธานาธิบดีแล้ว ท่านเจ้าภาพได้เบิกบุคคลสำคัญระดับสูงของรัสเซียให้ได้เฝ้าฯ เพื่อมีพระราชปฏิสันถารด้วย เช่น นายกรัฐมนตรีมีคาอิล ฟราดคอฟ นายดมิทรี เมดเวเดฟ รองนายกรัฐมนตรีคนที่ 1 นายเซอร์เก ลาฟรอฟ รัฐมนตรีต่างประเทศ นายวลาดีมีร์ ยาคอฟเลฟ รัฐมนตรีกระทรวงการพัฒนาภูมิภาค (เจ้าของ "ช่อดอกไม้ระดับรัฐมนตรี" ที่ทำอากาศยานวูโคโว) และนางวาเลนตินา มัทวิเยนโก ผู้ว่าการหญิงแห่งนครเซนต์ปีเตอ์สเบิร์ก ซึ่งกำลังจะได้รับเสด็จฯ ในวันรุ่งขึ้น

หลังจากนั้นประธานาธิบดีรัสเซียก็ถวายเลี้ยงพระกระยาหารค่ำ ณ ห้อง Alexander Hall โอกาสนี้ประธานาธิบดีกราบทูลว่า ตนยังรู้สึกซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ รวมทั้งขอขอบคุณฝ่ายไทย

ที่ได้ต้อนรับอย่างดียิ่ง เมื่อครั้งไปเยือนไทยปี พ.ศ.2546 และปลาบปลื้มที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์ เยือนรัสเซียอย่างเป็นทางการครั้งนี้ และได้แสดงความชื่นชมที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้ทรงงานด้านศิลปอาชีพ เพื่อช่วยเหลือคนยากจนในเมืองไทย

ในการเสด็จฯ รัสเซียครั้งนี้ นอกจากที่กรุงมอสโกแล้ว ท่านประธานาธิบดีทราบว่าจะเสด็จฯ ไปยังนครเซนต์ปีเตอส์เบิร์กด้วย ซึ่งเป็นโอกาสที่จะได้ทอดพระเนตรส่วนดีต่างๆ ของรัสเซีย ท่านประธานาธิบดียังกล่าวถึงความสัมพันธ์ไทย-รัสเซียว่ามีประวัติยาวนานถึง 110 ปี และเชื่อมั่นว่าการเสด็จพระราชดำเนินในครั้งนี้ จะยิ่งกระชับความสัมพันธ์สองฝ่ายให้แน่นแฟ้นขึ้นต่อไป

จากนั้นสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ มีพระราชดำรัสตอบ ความโดยสรุปว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เสด็จพระราชดำเนินแทนพระองค์มาเยือนรัสเซีย ตามคำเชิญของท่านประธานาธิบดี จึงทรงยินดีอย่างยิ่งที่จะนำพระราชไมตรีและความปรารถนาดีจากชาวไทยมายังประธานาธิบดีและประชาชนรัสเซีย และรับสั่งถึงความสัมพันธ์ไทย-รัสเซีย ซึ่งมีประวัติสืบย้อนไปถึงพระราชไมตรีระหว่างพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กับสมเด็จพระจักรพรรดิแห่งรัสเซีย จึงทรงปลื้มปิติที่ได้เสด็จพระราชดำเนินตามรอยพระบาท กับได้ทรงแสดงความยินดีกับรัสเซียที่คณะกรรมการโอลิมปิกสากลตัดสินใจให้เมืองโซชี ของรัสเซีย เป็นเจ้าภาพจัดแข่งกีฬาโอลิมปิกฤดูหนาว ค.ศ. 2014 ด้วย (ผลการตัดสินใจเพิ่งประกาศออกมาเมื่อเช้าวันนั้นเอง)

ในโอกาสนี้ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรง

พระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพพิเศษในพระบรมราชินูปถัมภ์ นำผลงานศิลปาชีพไปจัดแสดงในห้องโถงใกล้กับสถานที่ถวายเลี้ยงพระกระยาหารค่ำ เรียกว่า ห้อง Malachite Hall เพื่อให้บรรดาผู้หลักผู้ใหญ่ฝ่ายรัสเซียที่มาร่วมงาน State Banquet ได้ชมความงดงามของศิลปะและวัฒนธรรมไทย ผลงานศิลปาชีพที่ทรงนำมารัสเซียครั้งนี้ มีอาทิ

- พระที่นั่งพระคชาธารทำด้วยทองคำ ที่จำลองมาจากพระที่นั่งพระคชาธาร (พระที่นั่งสำหรับพระมหากษัตริย์ประทับบนหลังช้าง) สำหรับออกศึก ซึ่งของจริงตั้งแสดงอยู่ ณ มุขเด็จพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

- สัปคับ (ที่นั่งบนหลังช้าง) จำหลักไม้ ซึ่งจำลองมาจากของจริงคือพระที่นั่งจำลองทองในท้องพระโรงหน้าพระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

- เรือสุวรรณเกตรา ซึ่งเป็นการเสกสรรนฤมิตเรือของพระมหากษัตริย์ในชาดกทางพุทธศาสนา (ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชนิพนธ์แปล) ขึ้นมาด้วยจินตนาการของศิลปิน เรือจำลองลำนี้สร้างด้วยเทคนิคผสมฝีมือช่างไทยโบราณหลายอย่าง เช่น ถมทองคำแกะสลัก และคร่ำทอง

- เรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์จำลอง ซึ่งท่านประธานาธิบดีปูตินอาจจะจำได้ว่า เคยได้เห็นเรือพระที่นั่งสุพรรณหงส์ลำจริงมาแล้วครั้งที่มาเข้าร่วมประชุมเอเปคที่เมืองไทย และ

- ชั้นสาครใบใหญ่ (ขนาดสูงเกือบเท่าตัวคนยืน) ศิลปะเครื่องถมประดับลายมงคลร้อยแปดตามความเชื่อของพราหมณ์และพุทธศาสนา คำว่า ชั้นสาคร นี้ พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานอธิบายไว้ละเอียดว่า คือ "ชั้นขนาดใหญ่ทำด้วยโลหะผสม ได้แก่ สัมฤทธิ์ ทองเหลือง ตัวชั้นเป็นทรงลูกมะนาวตัด ก้นชั้นมีเชิง ข้างชั้นทำเป็น

รูปหน้าลิงโตปากคาบห่วงซึ่งใช้เป็นหูหิ้วข้างละหู ใช้บรรจุน้ำสำหรับทำนํ้ามนต์ หรือสำหรับผู้มีบรรดาศักดิ์ใช้อาบ"

เมื่อเสร็จการเสวยพระกระยาหารค่ำแล้ว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้ทรงนำประธานาธิบดีปูตินไปชมผลงานศิลปะต่างๆ และทรงมีพระราชอาชีวบายพระราชทานแก่ท่านประธานาธิบดีด้วยพระองค์เอง

วันรุ่งขึ้นคือวันที่ 6 กรกฎาคม เป็นวันสุดท้ายที่ประทับอยู่ในกรุงมอสโก ไม่ทรงมีพระราชภารกิจมากนัก เพราะกำหนดจะเสด็จออกจากกรุงมอสโกโดยเครื่องบินพระที่นั่งในช่วงบ่ายไปยังนครเซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก เจ้าหน้าที่พิธีการทูตทั้งไทยและรัสเซียจึงเห็นพ้องกันจัดหมายกำหนดการช่วงเช้าถวายให้ทรงว่าง ตามพระราชอัธยาศัย เพื่อผู้ตามเสด็จ จะได้มีเวลาจัดการเกี่ยวกับพระราชสัมภาระและสัมภาระส่วนตัวแต่ละท่านด้วย

เครื่องบินพระที่นั่งมาถึงท่าอากาศยานพูลโคโว นครเซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก เวลา 15.20 น. ท่านผู้ว่าการนคร คือ มาตามวาเลนตินา มัทวิเยนโก ซึ่งเพิ่งจะได้เฝ้าฯ ที่เครมลินเมื่อคืนที่ผ่านมานี้เอง ล่วงหน้ามารับเสด็จ อยู่แล้ว พร้อมทั้งนายยูริ โควาลชุก กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ของไทยเราประจำนครเซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก กับคณะเจ้าหน้าที่ที่เป็นส่วนล่วงหน้าทั้งจากกระทรวงการต่างประเทศไทยและจากสถานทูตไทยกรุงมอสโก เฝ้ารับเสด็จ

จากนั้น สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จฯ โดยรถยนต์พระที่นั่งออกจากท่าอากาศยานพูลโคโวไปเพียงไม่ถึง 5 นาที ก็ถึงอนุสรณ์สถานวีรชนผู้ปกป้องเมืองเลนินกราด ใจกลางจัตุรัส Ploshchad Pobedy หรือจัตุรัสแห่งชัยชนะ Victory Square คำว่า "โปลฉัด" แปลว่า จัตุรัส เหมือนในชื่อจัตุรัสแดงที่กรุงมอสโก

แต่ก็ใช้ในความหมายเพียงว่า ลานกว้างๆ เท่านั้นอีกเหมือนกัน เพราะอนุสรณ์สถานแห่งนี้ก็ไม่มีรูปลีเหลี่ยมด้านเท่าอีกนั่นเอง แต่เป็นรูปวงกลม จัตุรัสแห่งชัยชนะที่เมืองนี้ไม่ได้อยู่กลางเมือง แต่ออกมาอยู่นอกเมืองติดกับสนามบินเลยทีเดียว

เมื่อเสด็จฯ ถึงอนุสรณ์สถาน ผู้บัญชาการทหารนครเซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก และผู้อำนวยการอนุสรณ์สถาน เฝ้ารับเสด็จ ทรงวางกระเช้าดอกไม้ ณ อนุสรณ์สถาน ประทับยืนไว้อาลัย มีทหารกองเกียรติยศรัสเซียยืนประจำเฝ้ารักษาการที่อนุสรณ์สถาน ท่าทางผึ่งผาย สมาร์ทไม่แพ้ทหารที่กรุงมอสโก หลังจากนั้นก็เสด็จฯ เข้าที่ประทับที่ทางการเซนต์ปีเตอร์สเบิร์กจัดถวาย เป็นอันเสร็จสิ้นพระราชภารกิจในวันนั้น

นครหลายชื่อแห่งนี้ เมื่อแรกตั้ง ได้ชื่อว่า กรุงเซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก (ภาษารัสเซียเองเขาเรียก "เซนต์-ปีเตียร์บูร์ก" ไม่ยักมีตัว "ส" อย่างในชื่อภาษาอังกฤษ) ตามพระนามพระเจ้าปีเตอร์ที่ 1 มหาราช ผู้ทรงสถาปนาเมืองนี้และย้ายเมืองหลวงของพระองค์จากมอสโกมาตั้งที่นี่เมื่อ ค.ศ. 1703 (พ.ศ. 2246 ตรงกับสมัยอยุธยาของเรา) ตั้งนั้นไม่ว่าจะไปไหนในเมืองนี้ก็จะได้ยินชื่อสถานที่ต่างๆ อนุสาวรีย์ต่างๆ เกี่ยวข้องกับพระเจ้าปีเตอร์ที่ 1 มหาราช อยู่ทั่วไปหมด คนรัสเซียเรียกพระองค์ว่า ปียอตร์ บิลีกี แปลตามตัวว่า Peter the Great หรือปีเตอร์ผู้ยิ่งใหญ่ (มหาราช) กษัตริย์มหาศาลอีกพระองค์หนึ่งซึ่งมีพระนามอยู่ทั่วไปในเมืองนี้อีกเหมือนกันคือ แครธินมหาราชินี คนรัสเซียก็เรียกว่า เยกาเตอร์น่า บิลิกาย่า ซึ่งก็คือ Catherine the Great (แต่ผันรูปคำตามเพศหญิง)

ตามพระราชประวัติของพระเจ้าปีเตอร์ว่า เมื่อยังทรงพระเยาว์ในช่วงต้นรัชกาล ปีเตอร์เคยเสด็จฯ ไปพำนักอยู่ในฮอลแลนด์

(เนเธอร์แลนด์) พักใหญ่ และได้เสด็จฯ ไปเยือนแคว้นเยอรมันต่างๆ รวมทั้งข้ามไปอังกฤษด้วย ตั้งพระทัยจะทรงเรียนรู้อาณาการต่างๆ จากยุโรปตะวันตกที่ถือว่าเป็นถิ่นเจริญเมื่อเทียบกับรัสเซียของพระองค์ ตอนนั้น จึงทรงได้รับอิทธิพลภาษาดัตช์และภาษาเยอรมันมาไม่น้อย เมื่อทรงกลับมาสถาปนาราชธานีใหม่ที่รัสเซียก็พระราชทานนามเมืองฟังเป็นภาษาดัตช์หรือเยอรมันทีเดียว และพระราชวังของพระองค์ที่สร้างขึ้นในเมืองนี้ (และพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเคยประทับ) ก็ได้ชื่อว่า วังปีเตอร์ฮอฟ (รัสเซียเองออกเสียงว่า "ปีเตอร์ก็ออฟ") แปลว่า "บ้านของปีเตอร์" ฟังเป็นเยอรมันหรือดัตช์จำเหมือนกัน

ครั้นต่อมาอีกสองร้อยปีเศษ พระจักรพรรดิรัสเซียเกิดต้องรบกับไกเซอร์เยอรมันขึ้นมา ในสงครามโลกครั้งที่ 1 (ทั้งๆ ที่ทั้งสองราชวงศ์นี้เกี่ยวดองเป็นพระญาติกัน) ชื่อกรุงเซนต์ปีเตอร์สเบิร์กก็เริ่มจะฟังขัดหูชาวบ้านรัสเซีย จึงมีการเปลี่ยนชื่อเมืองนี้เป็น เปโตรกราด ในช่วงปี ค.ศ. 1914-1924 "เปโตรกราด" เป็นภาษารัสเซีย ก็ยังแปลว่าเมืองของปีเตอร์นั่นเอง

หลังจากราชวงศ์โรมานอฟสิ้นอำนาจไปแล้วได้พักหนึ่งและพรรคคอมมิวนิสต์เข้ามาปกครองรัสเซียแล้ว ก็เปลี่ยนชื่อเมืองนี้อีกเป็น เลนินกราด แปลว่า เมืองของเลนิน ผู้นำการปฏิวัติรัสเซีย ชื่อนี้ใช้เรียกในระหว่างปี พ.ศ. 2467-2534 (ค.ศ. 1924 -1991) ในปี 1924 นั้นรัฐบาลคอมมิวนิสต์นอกจากจะเปลี่ยนชื่อยกเมืองนี้ให้ท่านเลนินแล้ว ยังได้ย้ายเมืองหลวงกลับไปกรุงมอสโกด้วย (กลางเมืองเซนต์ปีเตอร์สเบิร์กเดี๋ยวนี้ตรงลานกว้างหน้าศาลากลางที่ทำการนคร ยังมีอนุสาวรีย์ท่านเลนินรูปใหญ่หม่อมที่มายืนอยู่จนทุกวันนี้)

แต่ความผันผวนของประวัติศาสตร์ก็ยังไม่จบสิ้นแค่นั้น ต่อ

มาระบอบคอมมิวนิสต์รัสเซียก็ล่มสลายตามระบอบจักรพรรดิไป รัสเซียเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นประชาธิปไตยแบบพหุนิยม และตั้งแต่ ปี ค.ศ. 1991 นครนี้ก็กลับไปใช้ชื่อดั้งเดิมที่ใช้มาตั้งแต่แรกตั้ง คือ เซนต์ปีเตอ์สเบิร์กอีกหนหนึ่ง

นั่นคือเหตุผลที่อนุสรณ์สถานแห่งนี้สร้างอุทิศให้ "วีรชนผู้ ปกป้องเลนินกราด" เพราะช่วงระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 นครนี้ ยังเป็นที่รู้จักในชื่อเมืองเลนินกราดอยู่ อนุสรณ์สถานสร้างขึ้นเพื่อรำลึกถึงทหารและประชาชนรัสเซียที่ได้เสียสละชีวิตเพื่อปกป้องเมืองนี้ จากการรุกรานของกองทัพนาซีซึ่งได้พยายามล้อมเมืองอยู่ถึง 2 ปี เศษ แต่ในที่สุดก็ต้องล่าถอยไป เพราะทหารและประชาชนรัสเซีย รวมใจกันต่อต้านอย่างทรหด ศึกที่เลนินกราดถือว่าเป็นสมรภูมิจาก เลือดที่สดแห่งหนึ่งในประวัติศาสตร์สงครามโลกครั้งที่ 2

อนุสรณ์นี้ใช้เวลาสร้างอยู่ 17 ปี เสร็จในปี พ.ศ. 2518 (ค.ศ. 1975) ตรงกับช่วงฉลองครบรอบ 30 ปี แห่งชัยชนะของกองทัพ สหภาพโซเวียตเหนือกองทัพนาซีพอดี

ที่ประทับที่นครเซนต์ปีเตอ์สเบิร์กนี้ อยู่ห่างออกไปนอกตัว เมืองพอสมควร ดิดชายฝั่งทะเลบอลติกที่เดียว (เขาเล่าว่าถ้าข้าม ทะเลไปก็จะไปเจออะฟินแลนด์ และว่ากันว่าแต่ก่อนตรงนี้ได้อยู่ใน เขตแดนรัสเซียด้วยซ้ำไป แต่เคยอยู่ในอาณาเขตของสวีเดน ชื่อตำบล สเตรึลน่า ซึ่งยังฟังเป็นภาษาสวีดิชมากกว่ารัสเซียอยู่จนถึงเดี๋ยวนี้) ลักษณะเป็นวิลล่าเป็นหลังๆ สงบน่าสบาย คนละแบบกับที่ประทับที่ หูหრაโออ่าในวังเครมลินที่มอสโก ซึ่งตั้งอยู่ใจกลางกรุงและใจกลาง ศูนย์อำนาจของสหพันธรัฐรัสเซีย แต่ที่นี้ก็อยู่ในบริเวณวังเก่าแห่ง หนึ่งเหมือนกัน คือพระราชวังคอนสแตนตินอฟสกี ซึ่งเมื่อไม่กี่ปีมา นี้ทางการนครเซนต์ปีเตอ์สเบิร์กปรับปรุงใหม่และเรียกชื่อเสียใหม่ว่า

National Congress Palace สร้างวิลล่าขึ้น 20 หลัง ให้ชื่อแต่ละหลังตามเมืองสำคัญต่างๆ ของรัสเซีย เคยใช้เป็นที่พักรับรองแขกบ้านผ่านเมืองสำคัญๆ หลายครั้ง ครั้งล่าสุดเป็นที่พักหัวหน้ารัฐบาลประเทศกลุ่ม G8 ที่มาประชุมสุดยอดที่นครนี้เมื่อปี พ.ศ. 2549 นี้เองนอกจากนั้นก็ได้สร้างตึกโรงแรมไว้ในบริเวณเดียวกันด้วย ซึ่งได้กลายมาเป็นที่พักของคณะเจ้าหน้าที่ไทยที่ตามเสด็จฯ บางส่วน รวมทั้งผู้เขียน

วิลล่าที่ประทับ หมายเลข 13 ชื่อวิลล่า Murmansk ได้ชื่อตามชื่อเมืองท่าที่ตั้งฐานทัพเรือและเรือดำน้ำแห่งสำคัญของรัสเซียอยู่ทางสุดตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศใกล้ขั้วโลกเหนือ ทางการรัสเซียได้เชิญพระราชินีใหญ่ขึ้นโบกสะบัดพริ้วอยู่บนยอดเสาธงหน้าวิลล่าตลอดเวลาที่ประทับอยู่ ("ธงราชินีใหญ่" คือธงประจำพระองค์สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ผืนธงเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแต่ปลายธงตัดเป็นหางนกแขวกแซว พื้นสีเหลือง ตรงกลางธงเป็นรูปพระครุฑพ่าห์สีแดง ลักษณะคล้ายธงมหาราชประจำพระองค์ในหลวงที่เราคุ้นตากัน เพียงแต่ปลายธงมีแถบต่อออกมาเป็นชายดังกล่าว)

อันที่จริง เมื่อประทับที่กรุงมอสโกนั้นเจ้าภาพเขาก็เชิญธงราชินีใหญ่และธงชาติไทยขึ้นที่อาคารที่ประทับในเครมลิน เพื่อถวายพระเกียรติยศเหมือนกัน แต่ช่วงที่ประทับที่กรุงมอสโก ผู้เขียนไม่ค่อยมีราชการเข้าไปในวังเครมลินเท่าไรนัก ได้แต่ถวายงานและประสานอยู่ข้างนอกเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่ค่อยได้มีโอกาสได้เห็นธงราชินีใหญ่ที่พระราชวังเครมลินนั้น ระบบการถวายอารักขา (และการอารักขาประธานาธิบดีของเขาเองซึ่งพำนักอยู่ในนั้นด้วย) เข้มงวดกวดขันมาก ซึ่งก็เป็นการสมควรอยู่ ถ้าไม่มีราชการจริงๆ ที่สถานทูตได้ติดต่อประสานมาให้ก่อนล่วงหน้าแล้ว ก็แทบจะผ่านทหารยามผู้แสนสมาร์ท

แต่ซึ่งซึ่งเข้าไปไม่ได้เลย พุดกันก็ไม่ (ยอม) รู้เรื่อง แต่เรื่องนี้ได้ข่าวมาว่าเจ้าหน้าที่สุภาพสตรีไทยมีปัญหาน้อยกว่าสุภาพบุรุษที่ตามเสด็จฯ ส่วนหนึ่งอาจจะเป็นเพราะยิ้มหวานกว่า แต่อีกส่วนหนึ่งนั้นเป็นผลพลอยได้จากการสนองพระราชเสาวนีย์ที่ทรงกำหนดให้แต่งชุดไทยกันนั่นเอง เดินไปไหนๆ ยามรักษาการณ์รัสเซียเพียงแค่มองชุดเข้าก็ยิ้มรู้เสียก่อนแล้วว่านี่ต้องเป็นคณะผู้ตามเสด็จฝ่ายไทยแน่ๆ ยังไม่ทันต้องแสดงบัตรประจำตัวหรือเจรจากันเลย

ที่ National Congress Palace นี้ก็มีการจัดทหารยามรัสเซียถวายอารักขาเหมือนกัน แต่ดูจะไม่ซึ่งซึ่งเคร่งเครียดเท่าที่क्रमลินน่าจะจะเป็นเพราะทั้งวังมีแต่คณะของเราตัวเอง คือผู้ตามเสด็จสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทั้งสิ้น ไม่ใช่สถานที่สำคัญที่ต้องรปภ. กันอย่างสุดยอด เหมือนที่สำนักประธานาธิบดีแห่งประเทชมหาอำนาจของโลก อย่างวังक्रमลิน

คำวันที่ 7 กรกฎาคม ท่านผู้ว่าฯ วาเลนติน่า มัทวียานโก ได้ถวายเลี้ยงพระกระยาหารค่ำ ที่วังปีเตอร์ฮอฟ อันเป็นสถานที่ที่สมเด็จพระปิยะมหาราชเคยประทับเมื่อเสด็จพระราชดำเนินมาเป็นพระราชอาคันตุกะของพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 เมื่อ 110 ปีก่อน และบัดนี้เปิดเป็นพิพิธภัณฑ์สาธารณะ ซึ่งรัฐบาลไทยกับรัฐบาลรัสเซียกำลังมีโครงการจะร่วมมือกันบูรณะพระตำหนักปีกหนึ่งของวังปีเตอร์ฮอฟ ส่วนที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเคยประทับ ให้กลับงดงามบริบูรณ์ดีเช่นเดิม เพื่อเป็นพระบรมราชานุสรณ์ในพระมหาราชเจ้าของไทยพระองค์นั้น และเพื่อเผยแพร่เกียรติยศสถิตสถาพรอยู่ในนครเซนต์ปีเตอร์สเบิร์กสืบไป โดยมีเอกชนรัสเซียที่มีจิตศรัทธาร่วมบริจาคเงินที่จะใช้ในการบูรณะด้วย

ในการจัดถวายเลี้ยงพระกระยาหารค่ำครั้งนี้ ทางการณ์คร

เซนต์ปีเตอร์สเบิร์กมีความตั้งใจจริงจังที่จะจัดบรรยากาศถวายแบบย้อนยุค ให้คล้ายกับงานถวายเลี้ยงพระกระยาหารค่ำที่สมเด็จพระจักรพรรดินีโคลัสที่ 2 เคยจัดถวายสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงเมื่อ 4 กรกฎาคม 2440 ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยได้ใช้รายการพระกระยาหารเดียวกัน ภาชนะเครื่องใช้บนโต๊ะอาหารก็เป็นชุดที่ทำจำลองมาจากงานชามเครื่องต้นและฉลองพระหัตถ์มีดล้อมในสมัยพระเจ้าซาร์ บริกรก็แต่งเครื่องแบบข้าราชการในพระราชสำนักรัสเซียเมื่อศตวรรษที่แล้ว (ซึ่งจักรวรรดิรัสเซียเอาแบบมาจากราชสำนักฝรั่งเศส) ดนตรีที่บรรเลงถวายระหว่างเสวยก็เป็นเพลงชุดเดียวกัน ซึ่งเขาจัดที่ให้วงดนตรีทั้งวงนั่งบรรเลงกันอยู่ข้างนอกห้องโถงใต้หน้าต่าง ให้เสียงเพลงอันไพเราะลอยลมผ่านเข้ามา เหมือนกับในครั้งโน้น

แม้กระทั่งจุดที่เจ้าภาพตั้งพระเก้าอี้ถวายให้สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถประทับในโต๊ะเสวย ในท้องพระโรงของวังปีเตอร์ฮอฟ ก็เป็นจุดเดียวกันเลยกันกับที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวประทับอยู่เมื่อหนึ่งร้อยสิบปี (กับสามวัน) ก่อน

มาตามวาเลนติน่ากราบบังคมทูลว่า สิ่งเดียวที่เจ้าภาพไม่ได้พยายามเลียนแบบให้เหมือนครั้งกระโน้น ก็คือเวลาที่ใช้เสวยพระกระยาหาร เพราะสมัยนั้นเป็นธรรมเนียมว่างานเลี้ยงนั่งโต๊ะอย่างหรูหรา เช่นนี้จะกินเวลายืดยาวมาก ถึงสามสี่ชั่วโมงกว่าจะเสร็จ จะต้องเสิร์ฟอาหารกันก็คอร์สผู้เขียนก็ไม่ทราบ คินวันนี้ทางการเซนต์ปีเตอร์สเบิร์กจัดถวายให้ได้กลิ่นไอบรรยากาศพอสถานประมาณ ราวๆ 1 ชั่วโมงเท่านั้น หลังจากการเสวยพระกระยาหารแล้ว ท่านผู้ว่าฯ นำเสด็จลงไปพระราชอุทยานหลังพระตำหนัก เพื่อให้ทอดพระเนตรการแสดงต่างๆ ที่เตรียมไว้จัดถวาย รวมทั้งการแสดงแสง สี เสียงและพลุดอกไม้ไฟ เมื่อครั้งในหลวงรัชกาลที่ 5 เสด็จฯ เซนต์ปีเตอร์สเบิร์ก ทางราชสำนัก

รัสเซียก็จัดการแสดงทำนองนี้ถวายหลังพระกระยาหารค่ำเช่นกัน

การแสดงชุดต่างๆ ในวันนั้นสวยมาก ดังที่ท่านผู้อ่านคงจะจำได้จากข่าวพระราชกรณียกิจ แต่พลุนั้นถ้าท้องฟ้าที่เป็นฉากหลังมืดลึกลงหน่อยน่าจะสวยยิ่งกว่านี้ (ฝ่ายรัสเซียเองก็คงรู้ จึงจัดดอกไม้ไฟควั่นสีต่างๆ สำหรับดูกลางวันถวายด้วย) ดุณาพิกาเห็นว่าใกล้สี่ทุ่มแล้ว แต่อากาศยังแจ่มแจ้งเหมือนลึกห้าโมงเย็นเท่านั้นเอง ตามธรรมชาติของ "ราตรีสีขาว" ของนครเซนต์ปีเตอ์สเบิร์ก ไม่ว่าจะดึกขนาดไหน ก็ไม่ยอมมืดสนิท จนถึงตีหนึ่งตีสองท้องฟ้าก็ยังไม่มืด เพียงแต่โพล้เพล้ขมุกขมัวสลัวลงให้มืดหนึ่งอย่างเสียไม่ได้ ครั้นถึงราวๆ ตีสยามเศษก็เริ่มจะรุ่งรางสาๆ แล้วก็สว่างขึ้นเป็นลำดับอีกกลายเป็นวันใหม่ เรียกได้ว่า แสงสนธยาหรือ dusk กับแสงอุษาหรือ dawn ในฤดูร้อนของนครเซนต์ปีเตอ์สเบิร์กนั้นต่อเนื่องกันเป็นช่วงเวลาเดียวกัน โดยไม่มีราตรีกาลอันมืดมิดคั่นกลางเลย

การแสดงชุดหนึ่งที่ได้ทอดพระเนตรระหว่างที่ประทับอยู่นครเซนต์ปีเตอ์สเบิร์ก และทรงโปรดมาก คือ คณะบัลเลต์มารินสกี (Mariinsky Ballet) คู่บ้านคู่เมืองของเซนต์ปีเตอ์สเบิร์ก ซึ่งมีชื่อเสียงเลื่องลือระดับโลกพอๆ กับบัลเลต์บัลชอยที่กรุงมอสโก อันที่จริงคณะมารินสกีก็เก่ากว่าคณะบัลชอยหนึ่งด้วยซ้ำ คือก่อตั้งเมื่อ ค.ศ. 1860 และได้ชื่อคณะตามพระนามของสมเด็จพระจักรพรรดินีมาเรีย อเล็กซานดรอฟนา อดีตเจ้าหญิงเยอรมันผู้เป็นชายาของซาร์อเล็กซานเดอร์ที่ 2 และทรงเป็นพระอัยกาหรือสมเด็จพระเจ้ายาของซาร์นิโคลัสที่ 2

นักเต้นบัลเลต์มารินสกีก็มีท่วงท่างดงามสวยเลิศเพียงไร คนไทยก็ได้เห็นกันเองแล้วเมื่อวันที่ 6-8 ธันวาคมที่ผ่านมา เพราะหลังจากที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้ทอดพระเนตรที่รัสเซียแล้ว ก็มีพระราชปรารภว่า ทรงพระราชประสงค์จะให้ประชาชนไทยได้

มีโอกาสได้ดูบัลเลต์งามๆ อย่างนี้บ้าง ซึ่งรัฐบาลทั้งสองประเทศได้ประสานงานกันเพื่อดำเนินการสนองพระราชปรารภในทันที ในที่สุดท่านประธานาธิบดีปูตินเองก็ได้สั่งการให้ส่งคณะบัลเลต์มารินสกีมาแสดงถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย กรุงเทพฯ ถือเป็นของขวัญที่ประเทศรัสเซียถวายในวโรกาสที่ทรงเจริญพระชนมายุครบ 80 พรรษา

ในโอกาสที่เสด็จฯ สหพันธรัฐรัสเซียครั้งนี้ มหาวิทยาลัยแห่งนครเซนต์ปีเตอร์สเบิร์กได้ทูลเกล้าฯ ถวายปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ด้านภาษาและวัฒนธรรมตะวันออก แต่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม เนื่องจากชื่นชมในการที่ได้ทรงอุทิศพระองค์ ทรงงานหนักเพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทย ความสนพระทัยในด้านการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม และพระราชกรณียกิจเพื่อสันติภาพและความสัมพันธ์อันดีระหว่างประเทศไทยกับประชาชาติต่างๆ ในโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พระราชกรณียกิจด้านศิลปะอาชีพ ซึ่งได้ช่วยสร้างงานในชนบทและยังช่วยอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมอันสำคัญของไทยไว้ได้อีกด้วย

ตามธรรมเนียมของมหาวิทยาลัยนี้ ในการประสาทปริญญา ดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ จะต้องมีการตั้งปวงคำถามผู้จะรับก่อนสามข้อ เมื่อศาสตราจารย์หญิง ลยุตมิลา อเล็กเซียฟนา เวียร์บิทสกายา อธิการบดี กราบบังคมทูลถามคำถามสามข้อ คือ ทรงพร้อมที่จะส่งเสริมสันติภาพและมิตรภาพระหว่างมนุษยชาติหรือไม่ ทรงพร้อมที่จะดำเนินการเต็มพระกำลังในการสนับสนุนเยาวชนที่มีความสามารถให้ได้บรรลุจุดมุ่งหมายทางวิชาการหรือไม่ และทรงสมควรพระทัยที่จะให้มหาวิทยาลัยทูลเกล้าทูลกระหม่อม ถวายปริญญา กิตติมศักดิ์หรือไม่ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ก็ทรงตอบรับเป็น

ภาษารัสเซียว่า 'DA' (แปลว่า ใช่) ต่อคำถามทั้งสามประการ

หลังจากนั้น ท่านอธิการบดีถวายปริญญาบัตร ฉลองพระองค์ ครุย และพระมาลา วงดนตรีของมหาวิทยาลัยบรรเลง แล้วพระราชทานพระราชดำรัส มีความตอนหนึ่งว่า เป็นที่ทราบกันดีว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจอย่างหนัก เพื่อช่วยเหลือประชาชนไทยให้มีความเป็นอยู่ดีขึ้น และได้ทรงพระราชอุตสาหะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมประชาชนในทุกถิ่นทุกภาคของประเทศ กับได้ทรงจัดทำโครงการพัฒนาต่างๆ ให้ประชาชนสามารถช่วยเหลือตัวเองได้อย่างยั่งยืน สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้ตามเสด็จฯ ด้วยในทุกแห่ง ทรงพบว่าประชาชนในแต่ละถิ่นต่างมีศิลปวัฒนธรรมที่น่าชื่นชมเป็นของตนเอง จึงได้ทรงจัดตั้งโครงการศิลปาชีพขึ้น ฉะนั้นการที่มหาวิทยาลัยถวายปริญญาคุณวุฒิตักษัตถิตติมศักดิ์ให้พระองค์ในครั้งนี้ จึงมิใช่เป็นการให้เกียรติเฉพาะพระองค์เท่านั้น แต่ยังเป็นการให้เกียรติแก่ประชาชนไทยทุกถิ่นทุกภาคของประเทศเช่นกัน

ระหว่างที่ประทับอยู่ในนครเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้เสด็จฯ ทอดพระเนตรพิพิธภัณฑสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่มีชื่อเสียงของประเทศรัสเซียที่ตั้งอยู่ในเมืองนี้หลายแห่ง กล่าวคือ พิพิธภัณฑสถานเฮอรัลมิเทจ หรือพระราชวังฤดูหนาวของราชวงศ์โรมานอฟในอดีต พิพิธภัณฑสถานพันธุวิทยาคุณสตีคาเมียรา และได้ทอดพระเนตรของขวัญพระราชทานต่างๆ ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานมายังชาร์นิโคลัสที่ 2 ซึ่งยังเก็บรักษาไว้ในพิพิธภัณฑสถานทั้งสองแห่งนี้ด้วย มีอยู่สองสามชิ้นเป็นเครื่องทอง เช่นเชิงเทียนคู่ และพานแว่นฟ้า 2 ชั้น ฝีมือช่างสยาม จำหลักลวดลายไทยวิจิตรตระการตา

ที่น่าสนใจสำหรับผู้เขียนก็คือ ในท่ามกลางกลุ่มคนไทยที่ผูก
กระหวัดไว้อย่างงดงามนั้น นายช่างศิลป์คนไทยเมื่อศตวรรษที่แล้วได้
จำลองตรานกอินทรีสีสองหัว อันเป็นสัญลักษณ์หรือพระราชลัญจกร
ประจำพระราชวงศ์โรมานอฟไว้ด้วย

นอกจากนั้น ยังได้เสด็จฯ พระราชวังอันโอ่อ่าของสมเด็จพระ
จักรพรรดินีแคธรินมหาราชินี มหาวิหารเซนต์ไอแซคซึ่งเป็น
วิหารใหญ่คู่บ้านคู่เมืองเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก เรือรบหลวงออโรรา ซึ่ง
เคยเดินทางไปร่วมพระราชพิธีบรมราชาภิเษกพระบาทสมเด็จพระ-
มงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ กรุงสยาม เมื่อ พ.ศ. 2460 กับได้ทอด
พระเนตรและเสวยพระกระยาหารค่ำที่พิพิธภัณฑที่วังเจ้าชายยูซูปอฟ
ผู้ทรงมีส่วนร่วมในแผนสังหารกริกอรี รัสปูติน นักบวชกาลี ในช่วง
ปลายสมัยราชวงศ์โรมานอฟ (การดำเนินตามแผนสังหารที่ว่าก็เกิด
ขึ้นที่วังแห่งนี้เอง) เชื่อว่าท่านผู้อ่านคงจะได้ชมภาพข่าวทางโทรทัศน์
รวมการเฉพาะกิจในช่วงนั้นกันแล้ว

เหตุการณ์ที่ผู้เขียนอยากจะขอหยิบยกขึ้นมาเล่าเป็นพิเศษ
เกิดขึ้นที่พระราชวังฤดูหนาวหรือพิพิธภัณฑที่เฮอรัมิเทจ ระหว่างที่สมเด็จพระ
นางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถกำลังทรงพระดำเนินทอดพระเนตร
สรรพศิลปวัตถุ เครื่องราชูปโภค และสิ่งของต่างๆ ที่แสดงอยู่
คุณไควาลซุก กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ของไทยเราประจำนครเซนต์
ปีเตอส์เบิร์ก (ซึ่งเป็นชาวรัสเซีย) ก็ตามเสด็จอยู่ด้วย ขณะนั้นโทรศัพท์
มือถือของกงสุลไควาลซุกก็ดังขึ้น ท่านกงสุลเดินห่างออกมาเพื่อรับ
สาย ทำทางชะงักหนอยๆ ส่งภาษารัสเซียโต้ตอบไปมาเร็วหรืออยู่พัก
หนึ่งก็ยิ้มแป้น ประคองโทรศัพท์มือถือของตัวเองเดินตรงรี่เข้ามา
เฉพาะพระพักตร์อีกหน ถวายคำนับแล้วก็กราบบังคมทูลว่า

"Your Majesty, a call from His Excellency the President"

ผู้ที่อยู่ปลายสายอีกด้านหนึ่งและแจ้งความประสงค์ว่าจะขอกราบบังคมทูลทางโทรศัพท์นั้น คือตัวท่านประธานาธิบดีปูตินจริงๆ โทรศัพท์ทางไกลมาจากกรุงมอสโก ด้วยความเป็นห่วงว่าการเสด็จฯ มายังเซนต์ปีเตอส์เบิร์กเรียบร้อยดีหรือไม่ และหวังว่าจะทรงพระสำราญดี สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถจึงมีรับสั่งกับท่านประธานาธิบดี (รับสั่งเป็นภาษาอังกฤษ) อยู่ 3-4 ประโยค ทรงชอบใจท่านประธานาธิบดีปูตินที่อุตส่าห์เป็นห่วงเป็นใย และทรงยืนยันว่าทางการนครเซนต์ปีเตอส์เบิร์กได้จัดการรับเสด็จเป็นที่พอพระราชหฤทัยมาก ทรงพระเกษมสำราญดีอยู่ทุกประการ แล้วก็พระราชทานโทรศัพท์คืนให้กับเจ้าของซึ่งยังมีไม่หุบอยู่ ปรากฏว่าท่านกงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์กับท่านประธานาธิบดีนั้นรู้จักกันมานานแล้ว ตั้งแต่ก่อนท่านปูตินจะขึ้นเป็นประธานาธิบดี เพราะตัวท่านปูตินเองก็เกิดที่เมืองเลนินกราด (ชื่อในสมัยนั้น) เรียนหนังสือที่นี่ และเคยทำงานเป็นรองนายกเทศมนตรีนครนี้อยู่ครั้งหนึ่งด้วยซ้ำ เมื่อกงสุลโควาลชุกขอพระราชทานพระราชวโรกาสถวายเลี้ยงพระกระยาหารค่ำที่อาคารพระราชวังคอนสแตนตินอฟสกีแห่งเก่า (ติดกับวิลล่าที่ประทับ) ประธานาธิบดีก็อุตส่าห์ส่งคณะนาฏศิลป์รัสเซียประจำสำนักประธานาธิบดีเอง บินมาแสดงถวายให้ทอดพระเนตรในระหว่างงาน นับว่าแขกผู้มีเกียรติชาวรัสเซียเองในคืนนั้น ที่ไม่เคยมีโอกาสเห็นนาฏศิลป์ชุดนี้มาก่อนเลยก็มีหลายคน เพราะเป็นคณะของสำนักประธานาธิบดี ไม่ได้เล่นให้ชมทั่วไป

ที่ผู้เขียนขอยกขึ้นมาเล่าขยายความอีกประการหนึ่ง คือพระราชกรณียกิจ เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้เสด็จฯ ไปยังบ็อมบีเตอ์และพอล บนเกาะฮาราเกกลางแม่น้ำเนว่า เพื่อทรงวางพวงมาลา ณ สุสานที่ฝังพระบรมศพ

พระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2

ป้อมปืนเตอร์และปอลนี้สร้างขึ้นในรัชสมัยสมเด็จพระจักรพรรดิปีเตอร์ที่ 1 มหาราช ในช่วงเดียวกับที่ทรงเริ่มสร้างนครเซนต์ปีเตอร์สเบิร์กเมื่อ 300 ปีเศษมาแล้ว เดิมป้อมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นปราการป้องกันเรือข้าศึกที่สมัยนั้นคาดว่าจะบุกมาจากทะเลเหนือ (คือสวีเดน) เพราะเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สามารถควบคุมบริเวณปากน้ำเนว่าได้เป็นอย่างดี (ถ้าเทียบอย่างไทยเราเห็นจะคล้ายๆ ป้อมพระจุลฑาที่ปากน้ำเจ้าพระยา) ทว่า ปรากฏตามประวัติของป้อมว่า ไม่เคยได้ใช้สู้รบทางทหารกับอริราชศัตรูเลยสักครั้งเดียว แต่ต่อมาก็ได้ใช้ประโยชน์อื่นอีกหลายอย่าง รวมทั้งใช้เป็นที่คุมขังนักโทษการเมือง บรรดาคักดีด้วย มีเชื้อพระวงศ์โรมานานอพหลายพระองค์ที่ถูกคุมองค์อยู่ที่นี้ ระหว่างเกิดการชิงอำนาจในช่วงของสมัยจักรวรรดิที่สำคัญ ในบริเวณป้อมยังมีโบสถ์ ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นสุสานที่ฝังพระบรมศพกษัตริย์และราชินีในราชวงศ์โรมานอฟเกือบทุกพระองค์ ปัจจุบันเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์

สิ่งสำคัญในโบสถ์ประจำป้อมปืนเตอร์และปอลที่ได้ทอดพระเนตร มีอาทิ แท่นบูชา เป็นไม้ ทาทอง แกะสลักด้วยมือ ที่ฝังพระบรมศพของพระเจ้าปีเตอร์ที่ 1 มหาราช ผู้ทรงสถาปนานครนี้ สมเด็จพระจักรพรรดินีแคธริน มหาราชินี พระจักรพรรดินีมาเรีย เฟโอโดรอฟนา ซึ่งเป็นพระราชมารดาของพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 และเคยได้ทรงช่วยดูแลเจ้าฟ้าจักรพงษ์ภูวนาถ เมื่อเสด็จมาศึกษาวิชาการทหารที่รัสเซีย และสุสานพระศพเจ้านายพระองค์อื่นๆ ต่างอยู่ในหีบพระศพสีขาวสะอาดตา มีไม้กางเขนแบบของศาสนาคริสต์นิกายออร์ทอดอกซ์รัสเซียทองบนฝาหีบพระศพ เรียงรายกันอยู่เป็นแถวในห้องโถงโบสถ์

ในวิหารน้อยห้องเล็กที่แยกออกมาเป็นส่วนต่างหากจากห้อง

โถงของโบสถ์ คืออนุสรณ์ที่จัดไว้ถวายเฉพาะสำหรับพระบรมศพ พระจักรพรรดินีโคลัสที่ 2 กับจักรพรรดินีอเล็กซานดรา เฟโอโดรอฟนา ซายา และพระโอรสธิดาทั้งครอบครัว ซึ่งถูกปลงพระชนม์พร้อมกันเมื่อ 17 กรกฎาคม ค.ศ. 1918 (พ.ศ. 2461) ไม่กี่เดือนหลังการปฏิวัติรัสเซีย ที่เมืองเยกาเตอรินเบิร์ก ฟากตะวันออกของเทือกเขายูรัล ในรัสเซียภาคที่อยู่ในทวีปเอเชีย ไกลกันลิบลับจากราชธานีเดิมของพระองค์

ต่อมาภายหลัง เมื่อสหภาพโซเวียตได้เปลี่ยนระบอบการปกครองจากระบบคอมมิวนิสต์เป็นสหพันธรัฐรัสเซียแล้ว ชาวนครเซนต์ปีเตอ์สเบิร์กก็ได้ลงประชามติให้อัญเชิญพระอัฐิของพระองค์และพระประยูรญาติ เท่าที่เหลือรอดมาและค้นพบรวบรวมได้ มาทำพิธีทางศาสนาและฝังไว้ที่โบสถ์นี้ เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม ค.ศ. 1998 (พ.ศ. 2541) หลังจากสิ้นพระชนม์ไปแล้ว 80 ปีเต็ม

บนผนังหินอ่อนภายในห้องเล็กๆ นั้น จารึกพระนามของพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 และซารินา รวมทั้งพระโอรสธิดาทุกพระองค์ ไม่เว้นแม้แต่เจ้าหญิงอะนาสเตเซีย ซึ่งเคยมีข่าวครึกโครมเมื่อหลายสิบปีก่อน เมื่อมีหญิงสาวคนหนึ่งอ้างตัวว่าเป็นแกรนด์ดัชเชสอะนาสเตเซียที่หนีรอดจากการสังหารหมู่ไปได้ (ฮอลลีวูดเอาเรื่องนี้มาสร้างหนังหลายหน ล่าสุดเป็นการ์ตูนเมื่อไม่กี่ปีมานี้) อย่างไรก็ตาม นักประวัติศาสตร์ไม่ให้ความเชื่อถือเรื่องนี้ และจากหลักฐานประวัติศาสตร์ต่างๆ ก็เชื่อได้ว่าที่จริงเจ้าหญิงอะนาสเตเซียก็สิ้นพระชนม์ไปพร้อมๆ กับพระชนกชนนีนั่นเอง

ไกด์รัสเซียให้คำอธิบายที่ฟังแล้วน่าสะท้อนใจว่า ที่ชนรุ่นหลังไม่สามารถถวายพระเกียรติโดยการฝังพระบรมศพและพระศพอื่นไว้ในที่พระศพภายในห้องโถงใหญ่ของโบสถ์ เหมือนพระบรมศพ

กษัตริย์องค์อื่นๆ ได้ ต้องแยกห้องออกมาเฉพาะถวายก็เพราะว่า พระบรมศพและพระศพถูกทหารบอลเชวิกที่ปลงพระชนม์ทำลายเสียแทบไม่เหลือชิ้นดี ทั้งตัดแยกเป็นส่วนๆ ทั้งราดน้ำกรดเข้มข้นใส่ ทั้งจุดไฟเผาเครื่องทรง จนพระอัฐิกระจัดกระจายปะปนกันหมด ซ้ำเวลาก็ผ่านไปหลายสิบปี กว่าผู้เชี่ยวชาญสมัยปัจจุบันจะตรวจสอบแยกแยะได้ว่าพระอัฐิเป็นขององค์ไหนกันบ้างก็เล่นเอาเหนื่อย ถึงกระนั้นก็ยังไม่สามารถแน่ใจได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ทีเดียว เมื่อเป็นเช่นนี้ก็เลยไม่มีพระบรมศพหรือพระศพเต็มองค์ที่แยกจะใส่หีบพระศพได้ ต้องบรรจุท่านไว้รวมกันทั้งครอบครัวอยู่ด้วยกัน เหมือนตอนที่ท่านยังทรงมีพระชนม์ชีพอยู่ และแยกออกมาไว้ในวิหารน้อยห้องนี้

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้จัดพวงมาลาที่จะพระราชทานไปวางหน้าพระบรมศพ พระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 เป็นพวงดอกไม้สีเงินและทองทำด้วยโลหะแผ่นบางแบน ติบระกอบเข้าเป็นรูปดอกไม้ จัดเป็นพวงมาลาอย่างสวยงามยิ่ง เป็นการอวดฝีมือช่างจากเมืองไทยให้คนรัสเซียได้ทึ่งอีกคนหนึ่ง พวงมาลาพระราชทานนี้ต้องเชิญไปล่วงหน้าก่อนเสด็จฯ ถึง

และแล้ว หลังจากที่กาลเวลาได้ผ่านไปหนึ่งร้อยสิบปี นับแต่สมเด็จพระปิยมหาราชแห่งสยามได้เสด็จฯ มาเป็นพระราชอาคันตุกะในสมเด็จพระจักรพรรดิแห่งรัสเซีย และแปดสิบเก้าปี (หย่อนไม่กี่วัน) หลังจากที่พระจักรพรรดิพระองค์นั้นสิ้นพระชนม์ไป สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถแห่งประเทศไทย ผู้ทรงเป็นพระราชปนัดดา (เหลน) ในพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์โรมานอฟองค์สุดท้าย พระสหายสนิทในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ได้ทรงมีส่วนร่วมอย่างสำคัญในการสถาปนาความสัมพันธ์ไทยรัสเซียในยุคเริ่มแรก

เป็นภาพที่สื่อมวลชนโทรทัศน์ทั้งไทยและรัสเซียถ่ายทอดออกสู่สายตาประชาชนทั้งสองประเทศอย่างเกรียวกราว

ผู้เขียนไม่อาจหยั่งทราบได้ว่า หลังสมัยคอมมิวนิสต์ เมื่อมติมหาชนรัสเซีย (โดยเฉพาะชาวนครเซนต์ปีเตอ์สเบิร์กเอง) ที่มีต่อพระเจ้าซาร์นิโคลัสที่ 2 ได้เปลี่ยนไปจากที่เคยเห็นว่าเป็นศัตรูแห่งการปฏิวัติในครั้งนั้น มาจนยอมให้จัดพิธีทางศาสนาถวายและอัญเชิญพระบรมศพ "กลับบ้าน" มาแล้วนี้ คนรัสเซียจะรู้สึกในใจอย่างไร เมื่อเห็นพระราชินีนาถจากมิตรประเทศ ผู้ทรงเป็นทายาทสืบมาแต่สมเด็จพระปัยกาธิราชที่เคยเป็นพระสหายของพระเจ้าซาร์ของเขา ในอดีต เสียๆ มา ณ สุสานฝังพระบรมศพครั้งนี้ ทราบแต่ว่าชาวเซนต์ปีเตอ์สเบิร์กจะให้ความสนใจอยู่มาก และโทรทัศน์รัสเซียให้ความสำคัญกับภาพข่าวนี้มากเช่นกัน มีการฉายขบวนขบวนนี้ออกอากาศให้คนรัสเซียได้ชมพระราชกรณียกิจในวันนี้หลายรอบ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงเสร็จสิ้นพระราชภารกิจในการเสด็จ เยือนสหพันธรัฐรัสเซียแทนพระองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม และทรงอำลาผู้ว่าการนครเซนต์ปีเตอ์สเบิร์กและผู้มาส่งเสด็จทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายรัสเซีย ฝ่ายไทยนำโดยท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นิตยพิบูลสงคราม ผู้ที่ได้ตามเสด็จตลอดเวลาที่ประทับอยู่ในรัสเซีย ท่านเอกอัครราชทูตไทยประจำกรุงมอสโก กงสุลใหญ่กิตติมศักดิ์ไทยประจำเซนต์ปีเตอ์สเบิร์ก ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ต่างๆ ฝ่ายรัสเซียก็มีมาตามวาเลนตินา มัทวียานโก ผู้ว่าการนครเซนต์ปีเตอ์สเบิร์ก รวมทั้งเจ้าหน้าที่รัสเซียทั้งของนครเซนต์ปีเตอ์สเบิร์กเองและจากรัฐบาลกลางที่กรุงมอสโก สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถมีพระราชปฏิสันถารและทรงขอบใจทั่วกันแล้ว ประทับเครื่องบิน

พระที่นั่งพิเศษที่การบินไทยจัดถวาย ออกจากท่าอากาศยานพลุโคว
เสด็จฯ ต่อไปยังออสเตรียและเยอรมนี

**แม้ว่าการเสด็จพระราชดำเนินเยือนรัสเซียครั้งนี้จะสิ้นสุด
ลงแล้ว แต่ผลที่ยังคงมีสืบต่อเนื่องไปอีกนานก็คือ ความสัมพันธ์อันดี
ระหว่างประเทศทั้งสองซึ่งได้แนบแน่นใกล้ชิดยิ่งขึ้นอีกระดับหนึ่ง
ที่สำคัญ นอกจากการเจริญทางพระราชไมตรีกับผู้นำรัฐบาลรัสเซีย
แล้ว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถยังทรงประสบความสำเร็จ
ในการทรงสร้าง ความสนใจและความประทับใจแก่ประชาชนชาว
รัสเซีย ทั้งชาวกรุงมอสโกและชาวนครเซนต์ปีเตอ์สเบิร์ก ซึ่งได้ให้
ความสนใจติดตามข่าวพระราชกรณียกิจตลอดเวลาที่ประทับอยู่ใน
รัสเซีย เมื่อขบวนเสด็จโดยรถยนต์พระที่นั่งแล่นผ่านไปทีใด ก็มีคน
มากอย่เฝ้าฯ ชมพระบารมีกันเนืองแน่น ตามถนนหนทางมีคนรัสเซีย
คอยเฝ้าฯ ฉายพระฉายาลักษณ์ รวมทั้งถ่ายวิดีโอทัศนเก็บไว้ด้วยหลาย
แห่ง และยังมีชาวรัสเซียหลายคนได้เข้ามากล่าวกับคณะผู้ตามเสด็จ
ฝ่ายไทย ชื่นชมในพระสิริโฉมอันงดงามและพระกิริยาอันละมุนละม่อม
อ่อนโยนด้วย**

ความรู้สึกในใจของประชาชนเจ้าของประเทศเช่นนี้เป็น
รากฐานอันสำคัญอย่างยิ่ง ที่รัฐบาลทั้งสองประเทศจะได้อาศัยเป็น
พื้นฐานในการพัฒนามิตรภาพและความร่วมมือในระดับระหว่าง
ประเทศต่อไปได้ เพื่อประโยชน์ของประชาชนทั้งสองฝ่ายสืบไป ❀

คุณอภิรัตน์ สุคนธาภิรมย์ ณ พัทลุง
ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่นันทนาการทูต 7
สังกัดกรมสารนิเทศ กองประมวลและวิเคราะห์ข่าว
กระทรวงการต่างประเทศ

ประมวลภาพการเสด็จพระราชดำเนินเยือนต่างประเทศ
เสด็จพระราชดำเนินเยือนศรีลังกา พ.ศ. ๒๕๔๓

เสด็จพระราชดำเนินเยือนแคนาดา ๒๑ - ๒๔ มิ.ย. ๒๕๑๐

เสด็จพระราชดำเนินเยือนญี่ปุ่น
วันที่ ๒๓ พ.ค. - ๕ มิ.ย. ๒๕๐๐

เสด็จพระราชดำเนินเยือนโปรตุเกส
วันที่ ๒๓ - ๒๕ เม.ย. ๒๕๐๓

เสด็จพระราชดำเนินเยือนเดนมาร์ก ๖ - ๙ ก.ย. ๒๕๐๐

เสด็จพระราชดำเนินเยือนสวีเดน
วันที่ ๒๓ - ๒๕ ก.ย. ๒๕๐๓

เสด็จพระราชดำเนินเยือนเยอรมนี
ครั้งที่ ๑ วันที่ ๒๓ ก.ย. ๒๕๐๐

เสด็จพระราชดำเนินเยือนสหรัฐอเมริกา ครั้งที่ ๑
วันที่ ๑๔ มิ.ย. ๒๕๑๐

เสด็จพระราชดำเนินเยือนอิหร่าน
วันที่ ๒๒ - ๓๐ เม.ย. ๒๕๑๐

ภาพที่ 1 - USA - Lower Broadway

- ชาวนิวยอร์ก จำนวนกว่า 750,000 คน ร่วมกันถวายการต้อนรับตามประเพณี มีการโห่ร้องและขว้างปาสายรุ้งตลอดระยะทางที่เสด็จฯ ผ่านถนนสายบรอดเวย์ล่าง มุ่งสู่ศาลาเทศบาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับรถพระที่นั่งเปิดประทุนผ่านไปท่ามกลางแสงแดดอันแจ่มจ้าเป็นเวลา 20 นาที
- About 750,000 New Yorkers greeted Their Majesties in a traditional ticker tape parade along lower Broadway on the afternoon of July 5. The 20-minute ride in open cars to City Hall was marked by an almost blinding fall of ticker tape and confetti thrown from nearby buildings.

ภาพที่ 2 - Vatican

- พระสันตะปาปา จอห์นที่ 23 ทรงต้อนรับทั้ง 2 พระองค์ ณ สำนักวาติกัน เมื่อ 1 ตุลาคม 2503
- Their Majesties were received by Pope John XXIII at the Vatican on 1 October 1960.

ภาพที่ 3 - Denmark

- ระหว่างเสด็จพระราชดำเนินเยือนราชอาณาจักรเดนมาร์ก เมื่อวันที่ 6 กันยายน 2503 พระเจ้าเฟเดอริกที่ 9 และพระราชินีอิงกริดถวายการต้อนรับเป็นอย่างดี ในการนี้เพื่อเป็นการตอบแทน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ถวายพระกระยาหารค่ำแด่พระเจ้ากรุงเดนมาร์กและพระราชินี บนเรือพระที่นั่ง จุตแลนด์เด็ย
- Their three-day visit to Denmark on 6 September 1960. The Royal Couple were escorted by Denmark's King Frederick IX and Queen Ingrid. In the picture, Their Majesties the King and Queen of Thailand hosted dinner in honor of the King and Queen of Denmark on board the Jutlandia.

ภาพที่ 4 - Indonesia

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศอินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ 8-16 กุมภาพันธ์ 2503 ประชาชนชาวอินโดนีเซีย ฝ้าฯ รับเสด็จและถวายการต้อนรับระหว่างทางจากสนามบินไปสู่ที่ประทับ ณ พระราชวังเนการา

- On a royal visit to Indonesia from 8-16 February 1960, thousands of people lined both sides of the road from the airport to Negara Palace, where Their Majesties took residence during their state visit to the Republic of Indonesia. Taken from inside the royal car, the photograph at bottom shows the populace waving Indonesian and Thai flags.

ภาพที่ 5 - UK -Victoria Station

- เสด็จพระราชดำเนินเยือนสหราชอาณาจักรระหว่าง วันที่ 19-23 กรกฎาคม 2503 ในการนี้สมเด็จพระนางเจ้าอลิซเบ็ธที่ 2 แห่งกรุงอังกฤษ และดยุคแห่งเอดินบะระ พระสวามี ถวายการต้อนรับที่สถานีรถไฟวิกตอเรีย
- On a royal visit to the United Kingdom from 19-23 July 1960, Their Majesties the King and Queen of Thailand were greeted by Her Majesty Queen Elizabeth II and the Duke of Edinburgh at Victoria Station.

ภาพที่ 6 - Vietnam

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเยือนสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามตามคำกราบบังคมทูลเชิญของประธานาธิบดีโง ดินห์ เดียม ระหว่างวันที่ 18-21 ธันวาคม 2502 ในภาพทั้งสองพระองค์ ประธานาธิบดีโง ดินห์ เดียมและมาดาม โง ดินห์ นู ประทับและยืนอยู่หน้าทำเนียบประธานาธิบดีในไซ่ง่อน ทอดพระเนตรและชมพิธีเชิญธงชาติไทยและเวียดนามขึ้นสู่ยอดเสา
- At the invitation of President Ngo Dinh Diem, Their Majesties the King and Queen of Thailand paid a state visit to the Republic of Vietnam on 18-21 December 1959. His Majesty the King, H.E. President Ngo Dinh Diem, Her Majesty the Queen, and Madame Ngo Dinh Nhu salute the Thai and Vietnamese flags.

ภาพที่ 7 - Australia

- สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถทรงขึ้นชมสุนัขพันธุ์นิวกิณีและหมีกัวลา ซึ่งเซอร์เอ็ดเวิร์ด ฮัลสตรอม แห่งสวนสัตว์ทารองงา นำไปถวายให้ทอดพระเนตร ณ ทำเนียบรัฐบาล ในการเสด็จ ประพาสออสเตรเลียของทั้ง 2 พระองค์ เริ่มตั้งแต่ 26 สิงหาคม ถึง 12 กันยายน 2505

- A royal state visit to Australia began on 26 August 1962 and lasted through 12 September 1962. This picture shows Her Majesty admiring a New Guinea dog and a koala bear brought to Government House in Sydney by Sir Edward Halstrom of the Taronga Park Zoo.

ภาพที่ 8 - Germany - The Hamburg Town Hall

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเยือนสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ระหว่างวันที่ 25 กรกฎาคม - 2 สิงหาคม 2503 ในภาพนายกเทศมนตรี เมืองฮัมบูร์ก ลอร์ด แม็ค บราวเวอร์ ถวายการต้อนรับที่ศาลาเทศบาลเมืองฮัมบูร์ก
- Visit of Their Majesties the King and the Queen of Thailand to the Federal Republic of Germany from the 25th of July to the 2nd of August 1960. In the picture, a reception given by Lord Mayor Max Brauer in the Hamburg Town Hall.

ภาพที่ 9 - Belgium

- การเสด็จฯ เยือนราชอาณาจักรเบลเยียมอย่างเป็นทางการตามคำกราบบังคมทูลเชิญของ กษัตริย์โบดวงเป็นเวลา 3 วัน เริ่มเมื่อ 4 ตุลาคม 2503 ณ ศาลาเทศบาล กรุงบรัสเซลส์ ทั้ง 2 พระองค์ทรงได้รับการต้อนรับจากทางการเทศบาล
- Their Majesties attended a reception at the Brussels City Hall on 4 October 1960, when they began a three-day state visit to Belgium at the invitation of H.M. King Baudouin.

ภาพที่ 10 - Taiwan

- วันที่ 5 มิถุนายน 2506 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินถึงสนามบินไทเป ประธานาธิบดีและมาตามเจียง ไคเช็ค ถวายการต้อนรับ ทั้ง 2 พระองค์พร้อมประธานาธิบดีและมาตามเจียงไคเช็ค ทรงรับและรับการเคารพจากกองเกียรติยศ 3 เหล่าทัพ
- On 5 June 1963, Their Majesties arrived at Sungshan Airport, Taipei. The visiting Royalty, together with the First Couple, accepted the salute of the guards of honor of the three armed forces.

ภาพที่ 11 - Malaysia

- ระหว่างเสด็จพระราชดำเนินเยือนมาเลเซีย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเปิดการโทรศัพท์ติดต่อทางไกลระหว่างไทยกับมาเลเซีย เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2503 หลังจากนั้น นายจิตินันท์ ณ ระนอง เอกอัครราชทูตไทยประจำมาเลเซียทดลองโทรถึงผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ที่หาดใหญ่ ขณะที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับอยู่กับนายกรัฐมนตรีมาเลเซีย ตนกู อับดุล ราห์มัน
- During the royal visit to Malaysia, H.M. King Bhumibol inaugurated the new phone link between Malaysia and Thailand on 26 June 1962. After that, the Thai Ambassador to Malaysia, Mr. Thitinant Na Ranong, made the first phone call from Kuala Lumpur to the Governor of Songkha at Hat Yai.

ภาพที่ 12 - Spain

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินเยือนราชอาณาจักรสเปน ระหว่างวันที่ 3-8 พฤศจิกายน 2503 ทั้งสองพระองค์ ทรงเยี่ยม จอมพล ฟรังโก และภรรยา ณ วังเอลปาร์โด จอมพล ฟรังโก ถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์และของที่ระลึกแก่ทั้ง 2 พระองค์
- During their visit to Spain on 3-8 November 1960, Their Majesties visited President Franco and his wife at El Prado Palace, where they conferred decorations and souvenirs on one another.

ภาพที่ 13 - Pakistan

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จฯ ทอดพระเนตรช่องเขาโคเบอร์ ตอนใกล้พรมแดนระหว่างปากีสถานกับอัฟกานิสถาน เมื่อ 15 มีนาคม 2505
- A visit to Khyber Pass near the Pakistan-Afghanistan border on 15 March 1962.

หนึ่งเดียว...ในโลก

◀ โดย สมาน ศักดิ์สงวน

ปี พ.ศ. 2549 มีเหตุการณ์สำคัญๆ ถือว่าเป็นสิริมงคลแก่ประเทศชาติ และประชาชน เกิดขึ้นในประเทศไทยหลายอย่าง อาจเป็นเพราะประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่เชื่อโชคลาง ถือว่าเลข 9 (หมายถึงความ "ก้าวหน้า") เป็นเลขดี เลขพาโชค เฉพาะอย่างยิ่งประเทศไทยมีพระมหากษัตริย์ พระราชวงศ์จักรี ปกครองแผ่นดินมา 9 พระองค์ คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ รัชกาลที่ 9 ทรงปกครองแผ่นดิน ไพร่ฟ้าประชาชน เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยามโดยแท้จริง

ประวัติศาสตร์ชาติไทย และประวัติศาสตร์หนึ่งเดียว...ในโลก เกิดขึ้น เมื่อรัฐบาลไทยในสมัย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้จัดงานราชพิธีเฉลิมฉลองในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ รัชกาลที่ 9 ได้เสด็จขึ้นครองสิริราช

สมบัติมาครบ 60 ปี (ตั้งแต่ 9 มิถุนายน 2489 ถึง 9 มิถุนายน 2549) นับเป็นพระมหากษัตริย์ไทยองค์เดียว ที่เสด็จขึ้นครองราชย์ ยาวนานที่สุดในโลกปัจจุบัน จึงขอนำมาเล่าให้ฟังดังต่อไปนี้

1. การเฉลิมฉลองพระราชพิธีครองราชย์สมบัติครบ 60 ปี

วันศุกร์ที่ 9 มิถุนายน 2549 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จออกมหาสมาคม ณ สีหบัญชร มุกด้านใต้พระที่นั่งอนันตสมาคม เพื่อพระราชทานให้พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการ และพลกนิกร เข้าเฝ้าถวายพระพรชัยมงคล โดยมีสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ทรงกล่าวถวายพระพรชัยมงคล แทนพระบรมวงศานุวงศ์ ลำดับต่อมาก็มี ฯพณฯ นายกรัฐมนตรีประธานสภาผู้แทนราษฎร และประธานศาลฎีกา กราบบังคมทูลพระกรุณาถวายพระพรชัยมงคล แทนพลกนิกรทุกหมู่เหล่า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำรัสตอบ ดังต่อไปนี้

"ข้าพเจ้า มีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มาอยู่ท่ามกลางมหาสมาคมพร้อมพรั่งด้วยบุคคลจากทุกสถาบันในชาติ ตลอดจนประชาชนชาวไทย ขอขอบใจในคำอำนวยการ และการเฉลิมฉลองอันยิ่งใหญ่ ที่ทุกคนจัดให้ข้าพเจ้าเป็นพิเศษ ทั้งรัฐบาลได้จัดงานครั้งนี้ได้เรียบร้อย และสวยงาม

น้ำใจไมตรีของประชาชนชาวไทย ที่ร่วมกันแสดงออกทั่วประเทศรวมทั้งที่พร้อมเพรียงกันมาในวันนี้ นำปลาบปลื้มใจมาก เพราะแต่ละคนได้แสดงออก และตั้งใจมาด้วยความ

หวังดีจากใจจริง จึงขอขอบใจทุกคนจิตใจเปี่ยมไปด้วยความปรารถนาดี และความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของทุกคนทุกฝ่ายนี้ ทำให้ข้าพเจ้าเห็นแล้วมีกำลังใจมากขึ้น นึกถึงคุณธรรม ซึ่งเป็นที่ตั้งของความรักความสามัคคี ที่ทำให้คนไทยเราสามารถร่วมมือร่วมใจกันรักษา และพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อกันไปตลอดรอดฝั่ง

ประการแรก คือ การที่ทุกคน คิด พูด ทำ ด้วยความเมตตา มุ่งดีมุ่งเจริญต่อกัน

ประการที่สอง คือ การที่แต่ละคน ต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงานประสานประโยชน์กัน ให้งานที่ทำสำเร็จผล ทั้งแก่ตน แก่ผู้อื่น และกับประเทศชาติ

ประการที่สาม คือ การที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสุจริต ในกฏกติกาและในระเบียบแบบแผน โดยเท่าเทียมกันเสมอ

ประการที่สี่ คือ การที่ต่างคนต่างพยายามทำความคิด ความเห็นของตนให้ถูกต้อง เทียงตรง และมั่นคงอยู่ในเหตุในผล หากความคิดจิตใจ และการประพฤติปฏิบัติที่ลงรอยเดียวในทางที่ดี ที่เจริญนี้ยังมีพร้อมมูลในกายใจของคนไทย ก็มั่นใจได้ว่า ประเทศไทยจะดำรงมั่นคงอยู่ตลอดไปได้ จึงขอให้ท่านทั้งหลายในมหาสมาคมนี้ ทั้งประชาชนชาวไทยทุกหมู่เหล่าได้รักษาจิตใจและ

คุณธรรมนี้ไว้ให้เหนียวแน่น และถ่ายทอด
ความคิดจิตใจนี้กันต่อไปอย่าให้ขาดสาย
เพื่อให้ประเทศชาติของเราดำรงยืนยงอยู่
ด้วยความร่มเย็นเป็นสุข ทั้งในปัจจุบันและ
ในภายหน้า ขออำนาจ คุณพระศรีรัตนตรัย
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในสากล จงดคุ้มครองรักษา
ประเทศไทย ให้ปลอดภัยจากไทย
อันตรายทุกสิ่ง และอำนวยความสุขความ
เจริญให้เกิดมีแก่ประชาชนชาวไทยทั่วกัน"

เมื่อทรงกล่าวจบ วงดุริยางค์ บรรเลงเพลงสรรเสริญ
พระบารมีดังขึ้น พร้อมเสียงตะโกนอันดังด้วยความจงรักภักดี ผ่าน
ทางเครื่องขยายเสียงว่า "ทรงพระเจริญ" ฯลฯ ประชาชนที่มาแออัด
เข้าเฝ้าชมพระบารมีสวมเสื้อเหลือง (ตามวันเสด็จพระราชสมภพ
เมื่อวันจันทร์ที่ 5 ธันวาคม 2470 ณ เมือง Cambridge มลรัฐ
Massachusetts สหรัฐอเมริกา) มากมายเหลือล้น ไม่ต่ำกว่า 5 แสนคน
เต็มลานพระบรมรูปทรงม้า รัชกาลที่ 5 ล้นหลามตลอดถนนราชดำเนิน
ไปไกลสุดลูกหูลูกตา บางคนมาจองที่นั่ง และนอนค้างคืนก่อนวันงาน
ด้วยซ้ำไป ทุกคนต่างแซ่ซ้องส่งเสียงถวายพระพรชัยมงคลด้วยความ
ระทึกใจอย่างอึ้งฉิ่ง พร้อมด้วยมือข้างหนึ่งโบกธงชาติและธงสัญลักษณ์
ประจำพระองค์ส่วนมืออีกข้างหนึ่งยกขึ้นเช็ดน้ำตาที่ไหลอาบแก้ม ยิ่ง
มีเสียงตะโกน "ทรงพระเจริญ" ดังมากขึ้นประชาชนต่างหลั่งน้ำตามาก
ขึ้น บางคนถึงกับปล่อยโฮเสียงสะอึกสะอื้นขึ้นด้วยความจงรักภักดี
ผู้เขียนนั่งชมพระราชพิธีทางโทรทัศน์ที่บ้าน พลอยมีความรู้สึกตื่นเต้น
ชื่นชมอย่างสุดซึ้ง น้ำตาซึมไหลออกมากับเขาด้วย เรื่องนี้ผู้สื่อข่าว

ต่างประเทศ ต่างตั้งใจในความจงรักภักดีของพลกนิกรชาวไทย ต่างส่งข่าวอันน่าประทับใจนี้ออกไปให้ทราบกันทั่วโลก

2. พระมหากษัตริย์ทั่วโลก รวม 25 ประเทศ เสด็จมาร่วมมหาสมาคมกันในประเทศไทย

นับเป็นประวัติศาสตร์ **หนึ่งเดียว...ในโลก** อีกครั้งหนึ่ง เมื่อรัฐบาลไทยได้กราบบังคมทูล มหากษัตริย์ประมุขรัฐต่างๆ ของโลก เสด็จมาร่วมราชพิธี เฉลิมฉลองการเสด็จขึ้นครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี และต่างเสด็จมาจากทวีปต่างๆ ของโลกรวมถึง 25 ประเทศ **นับเป็นประวัติศาสตร์ครั้งแรกของโลก ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย**

ผู้อ่านอาจอยากทราบว่า พระราชวงศ์ต่างๆ ที่เสด็จมาร่วมงานเฉลิมฉลองอันยิ่งใหญ่ครั้งนี้ มาจากประเทศใดบ้าง ผู้เขียนขอเรียนให้ทราบตามลำดับอาวุโส ดังต่อไปนี้

1. ประเทศบรูไน

สมเด็จพระราชาธิบดี อัจฉี อัลซันนัล โบเกียห์ มูอิซซัดดิน วัดเดาะห์ และ สมเด็จพระราชินี อีสตรี เบ็งจันรัน อานัก ฮัจญะห์ ซาเลฮา แห่งเนการาบรูไนดารุสซาลาม

2. ราชอาณาจักรสวีเดน

สมเด็จพระราชาธิบดีคาร์ลที่ 16 กุสตาฟ และ สมเด็จพระราชินีซิลเวีย แห่งราชอาณาจักรสวีเดน

3. ราชอาณาจักรสวาซิแลนด์

สมเด็จพระราชาธิบดีสวาติที่ 3 และเจ้าหญิงลาตูเบ แห่งราชอาณาจักรสวาซิแลนด์

4. ประเทศญี่ปุ่น

สมเด็จพระจักรพรรดิอากิฮิโตะ และสมเด็จพระจักรพรรดินี
มิชิโกะ แห่งประเทศญี่ปุ่น

5. รัฐกาตาร์

เชคฮามัด บิน คอลิฟะห์ อัลธานี และ เชคเคาะห์เมาซา
บินด์ เนเซอร์ อัลมิมันด์ พระชายาแห่งรัฐกาตาร์

6. ราชอาณาจักรเลโซโท

สมเด็จพระราชาธิบดีเลตซีที่ 3 และสมเด็จพระราชินี
มาเซเนต โมฮาโต เซเอโซ แห่งราชอาณาจักรเลโซโท

7. ราชอาณาจักรอัสไมต์จอร์แดน

สมเด็จพระราชาธิบดีอับดุลเลาะห์ที่ 2 บิน อัลฮุสเซน
แห่งราชอาณาจักรอัสไมต์จอร์แดน

8. ราชรัฐลักเซมเบิร์ก

แกรนด์ ดยุก อองรี แห่งราชรัฐลักเซมเบิร์ก

9. ประเทศมาเลเซีย

สมเด็จพระราชาธิบดีตวนกู ไชฮิด ชีร์จูดดิน อิบนี อัลฮาร์
ฮุม ตวนกู ไชฮิด ปุตรา จามาลุลไลล์ ยังดีเปอร์ตวน อากง แห่งมาเลเซีย

10. ราชอาณาจักรกัมพูชา

พระบาทสมเด็จพระบรมนาถ นโรดม สีหมุนี

11. ราชรัฐโมนาโก

เจ้าชายอัลแบร์ที่ 2 แห่งราชรัฐโมนาโก

12. ราชรัฐคูเวต

เชคชอเบห์ อัลอะห์มัด อัลจาบีร์ อัลชอเบห์ เจ้าผู้ครอง
รัฐคูเวต

13. ราชรัฐลิกเตนสไตน์

เจ้าชายอาโลอิส มกุฎราชกุมาร และเจ้าหญิงโซฟี มกุฎราชกุมารี พระชายาแห่งราชรัฐลิกเตนสไตน์

14. ราชอาณาจักรเดนมาร์ก

เจ้าชายเฮนริก พระราชสวามีในสมเด็จพระราชินีนาถ มาร์เกรเธอที่ 2 แห่งราชอาณาจักรเดนมาร์ก

15. ราชอาณาจักรสเปน

สมเด็จพระราชินีโซเฟีย แห่งราชอาณาจักรสเปน

16. ราชรัฐโมนาโก

เจ้าหญิงลัลลา ซัลมา เบนนानी พระชายาในสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งโมนาโก

17. ราชอาณาจักรบาห์เรน

เซคคอลลีฟะห์ บิน ซัลมาน อัลคอลลีฟะห์ แห่งราชอาณาจักร บาห์เรน

18. ราชอาณาจักรตองกา

เจ้าชายตูโปทัว มกุฎราชกุมาร แห่งราชอาณาจักรตองกา

19. ราชอาณาจักรภูฏาน

มกุฎราชกุมารจิกมี เคเซอร์ นัมเกล วังชุก แห่งราชอาณาจักรภูฏาน

20. ประเทศเนเธอร์แลนด์

เจ้าชายวิลเลม-อเล็กซานเดอร์ มกุฎราชกุมารแห่ง เนเธอร์แลนด์ พร้อมด้วยเจ้าหญิงมักซิมา มกุฎราชกุมารีแห่ง เนเธอร์แลนด์

21. ประเทศนอร์เวย์

เจ้าชายโฮกุน มกุฎราชกุมารแห่งนอร์เวย์ พร้อมด้วย
เจ้าหญิงเมตเต-มาริต มกุฎราชกุมารีแห่งนอร์เวย์

22. ประเทศเบลเยียม

เจ้าชายฟิลิป มกุฎราชกุมารแห่งเบลเยียม พร้อมด้วย
เจ้าหญิงมาริลด์ มกุฎราชกุมารี พระชายาแห่งเบลเยียม

23. สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

เชคโมฮัมเหม็ด บิน ซะอีด อัลนะห์ยัน มกุฎราชกุมาร แห่ง
อาบูดาบี สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์

24. ราชอาณาจักร บริเตนใหญ่ และไอร์แลนด์เหนือ

เจ้าชายแอนดรูว์ ดยุกแห่งยอร์ก แห่งราชอาณาจักร
บริเตนใหญ่ และไอร์แลนด์เหนือ

25. รัฐสุลต่านโอมาน

เจ้าชายซัยยิด ซัยาบ บิน ตาริก ตัยมูร์ อัล - ซาอิด แห่งรัฐ
สุลต่านโอมาน

3. การพระราชทานเลี้ยงพระกระยาหาร ครั้งสำคัญของโลก

งานพระราชทานเลี้ยงพระกระยาหารค่ำ **หนึ่งเดียว...ในโลก** เกิดขึ้นเมื่อคืนวันที่ 13 มิถุนายน 2549 เวลา 19.30 น. โดย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานเลี้ยง แต่ พระมหากษัตริย์ และ พระราชวงศ์ พระราชอาคันตุกะของพระองค์ จาก 25 ประเทศดังกล่าว ข้างต้น โปรดเกล้าฯ ให้จัดขึ้นที่ "พระที่นั่งบรมราชสถิตยมโหฬาร" ซึ่งได้สร้างขึ้นใหม่ภายในบรมมหาราชวัง มี **นอร์เบิร์ต คอสเนอร์** เชฟใหญ่แห่งโรงแรมโอเรียนเต็ลมาเป็นผู้ปรุงอาหาร เมนูพิเศษ 5

คอร์ส เป็นอาหารฝรั่ง แต่ใช้ผลผลิต เช่น เนื้อ กุ้ง ปลา ผักสด ฯลฯ จากโครงการหลวงทั้งสิ้น ปลูกพิเศษจำนวน 400 ไร่ และจัดแบบบุฟเฟ่ต์ สำหรับคณะผู้ติดตามจำนวน 1,000 คน ที่ศาลาสหทัยสมาคม ในพระบรมมหาราชวัง

ระหว่างการเสวยพระกระยาหารค่ำ อันยิ่งใหญ่ครั้งนี้ **สมเด็จพระราชาธิบดี แห่งประเทศบรูไน** ทรงเป็นองค์ผู้แทนพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์ทุกพระองค์ ถวายพระพรชัยมงคลและขอบพระทัยที่ทรงจัดเลี้ยงพระกระยาหารค่ำอันวิเศษสุด ครั้งนี้ แล้วเชิญชวนทีมถวายพระพรชัยมงคลแต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีข้อความในพระราชดำรัสดังต่อไปนี้

"องค์พระประมุข และพระราชอาคันตุกะทุกพระองค์ ได้เสด็จมาพร้อมเพรียงกัน ณ ที่นี่ ก็เพื่อถวายพระพรชัยมงคลแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ผู้เป็นที่รักของพระองค์ ด้วยความเคารพชื่นชม ในพระบารมีเป็นล้นพ้น ตลอดจนเพื่อความปรารถนาดีจากใจจริง แต่ประชาชนชาวไทยทุกคน 60 ปี ที่พระองค์ทรงครองสิริราชสมบัติ มิได้เป็นเพียง 60 ปี ในประวัติศาสตร์ชาติไทย แต่เป็น 60 ปีที่ประวัติศาสตร์ของเราทุกคน เป็นประวัติศาสตร์ที่ประสบทั้งสิ่งดี และสิ่งร้าย ทั้งความปลื้มปิติ และความโศกเศร้า ทั้งเรื่องที่น่าตื่นเต้นยินดีและเรื่องน่าสิ้นหวัง ทุกครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงใช้ปรีชาญาณ พระสติปัญญา พระวิริยะอุตสาหะ ตลอดจนความองอาจกล้าหาญที่พระองค์ทรงมีอยู่อย่างท่วมท้นในการนำประเทศให้พ้นภัย"

แล้วเชิญชวนพระราชอาคันตุกะ ทุกพระองค์ที่มถวายพระพร
ชัยมงคล

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสตอบ ขอบ
พระทัยสมเด็จพระราชาธิบดีแห่งประเทศบรูไน ตลอดจนพระราช
อาคันตุกะทุกพระองค์ ดังต่อไปนี้

"ฝ่าพระบาท หม่อมฉันและพระราชินี มีความยินดี และ
ภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่มีโอกาสรับรองพระประมุข พร้อมด้วย
ทั้งพระราชวงศ์จากนานาราชอาณาจักรในงานเลี้ยงพระ
กระยาหารค่ำในวันนี้ ขอขอบพระทัยทุกๆ พระองค์เป็น
อย่างมาก ที่ทรงพระอุสาหะเสด็จมาร่วมงานครั้งนี้ ด้วยความ
ปรารถนาดี และไมตรีจิต หม่อมฉันพร้อมทั้งรัฐบาล และ
ประชาชนชาวไทยถือว่า การเสด็จมาร่วมในงานครั้งนี้เป็น
ศุภนิมิตแห่งไมตรีจิต มิตรภาพอย่างแท้จริง และมีความหมาย
สำคัญอันควรจารึกไว้ในประวัติศาสตร์ ด้วยเหตุผลว่าเป็น
ครั้งแรกที่พระประมุข และพระราชวงศ์จากพระราชอาณาจักร
ต่างๆ เสด็จมาประชุม ณ ราชอาณาจักรไทยโดยพร้อมเพรียง
กัน สิ่งนั้นย่อมเป็นปัจจัยสำคัญ อีกส่วนหนึ่งที่จะก่อคุณให้
สัมพันธภาพ มิตรภาพ ความร่วมมือ ระหว่างชาติตระกูล และ
ราชอาณาจักรทั้งปวง ดำรงมั่นคงทั้งเจริญอกงาม แน่นแฟ้น
ยิ่งๆ ขึ้นไป ณ โอกาสนี้ ข้าพเจ้าขอเชิญชวนทุกท่านร่วมกับ
ข้าพเจ้า ตีฆวายพระพรแต่พระประมุขรัฐและพระราชวงศ์
ที่เสด็จมาจากแดนไกลให้ทรงเกษมสำราญ และทรงเจริญ
พระชนม์สุขสิริสวัสดิ์ ทั้งในประชาชาติทุกราชอาณาจักรมี
ความวัฒนาผาสุกยั่งยืนนาน ตลอดไป"

หมายเหตุ ได้คัดพระราชดำรัสของทั้ง 2 พระองค์ จากหนังสือพิมพ์
ไทยรัฐฉบับประจำวันพุธที่ 14 มิถุนายน 2549

4. การแสดงเท่เรือ “ขบวนพยุหยาตรา” ครั้งสำคัญ หนึ่งเดียว... ในโลก

วันจันทร์ที่ 12 มิถุนายน 2549 กองทัพเรือได้จัดขบวนเท่เรือ
พระราชพิธี "ขบวนพระยุหยาตรา" ล่องแม่น้ำเจ้าพระยา ประกอบด้วย
ด้วยขบวนเรือ 52 ลำ พร้อมฝีพายจำนวน 2,200 นาย ถวายทอด
พระเนตร แต่พระราชอาคันตุกะ เป็นพระราชพิธีที่สวดยงามอย่างยิ่ง
ที่หาชมได้แห่งเดียวในโลก เพราะบรรดาเรือพระที่นั่งแต่ละลำปรากฏ
สลักลวดลายวิจิตรพิสดารยิ่ง จะนำออกแสดงในวโรกาสอันสำคัญๆ
เท่านั้น ตลอดระยะเวลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้น
ครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ได้จัดการแสดงเพียง 14 ครั้ง ตามด้วย
การปล่อยกระทงสายจำนวน 60,000 ใบ มีแสงไฟระยิบระยับ ท่าม
กลางสายน้ำเจ้าพระยาในยามค่ำคืน เป็นที่ตื่นตาตื่นใจแต่บรรดา
พระราชอาคันตุกะที่เสด็จมาประทับชม ณ หอประชุมอาคารราชนาวิก
สภา กองทัพเรือ เป็นอย่างยิ่ง

กองทัพเรือ ได้จัดถวายความปลอดภัยอย่างแน่นหนา โดย
การจัดส่งกำลังจากหน่วยบัญชาการทหารนาวิกโยธิน และหน่วยต่างๆ
ดูแลถวายความปลอดภัยทั้งบนพื้นน้ำและหน่วยจู่โจมใต้น้ำ ด้วย
กำลังพลถึง 1,700 นาย นับเป็นพระราชพิธีอันยิ่งใหญ่ หนึ่งเดียวใน
โลกที่จะหาดูได้ในประเทศไทยเท่านั้น

5. ช้างต้นคู่พระบารมี 60 ป้องค์ราชัน

มีการตรากฎหมาย ตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 ว่า ช้างเผือกและช้างมงคลทุกช้าง ที่พบในแผ่นดินไทย จะต้องนำขึ้นน้อมเกล้าฯ ถวาย เพื่อให้เป็นช้างคู่พระบารมีของพระเจ้าแผ่นดิน

ในรัชกาล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี ทรงได้รับช้างเผือกแรก ที่นำถวายระดับพระบารมี คือ "พระเศวตอดุลยเดชพาหนะ" ต่อมาได้พบช้างเผือกใหม่ๆ อีก มีการสมโภชมาจนถึงปี พ.ศ. 2521 รวมทั้งสิ้นมี 10 ช้าง มีชื่อเรียงตามลำดับ ได้แก่

1. พระเศวตอดุลยเดชพาหนะ
2. พระเศวตวรรัตนตรีฯ
3. พระเศวตสุรคชาธารฯ
4. พระศรีเศวตศุภลักษณ์ฯ
5. พระเศวตสุทวิลาสฯ
6. พระวิมลรัตนกิริณีฯ
7. พระศรีนราธิราชกิริณีฯ
8. พระเศวตภาสุรคเชนทร์ฯ
9. พระเทพวัชรกิริณีฯ
10. พระบรมนขัทคันธุ์ฯ

ช้างป่าที่ยังไม่ถูกจับเรียกว่า "ตัว" ช้างที่ถูกจับได้แล้วเรียกว่า "เชือก" (เพราะถูกคล้องด้วยเชือก) ช้างที่นำเข้าพระราชพิธีสมโภชขึ้นระวางแล้ว เรียกว่า "ช้าง"

สำหรับช้างคู่บารมี "พระเศวตอดุลยเดชพาหนะ" กำเนิดในจังหวัดกระบี่ เมื่อ พ.ศ. 2490 (ปัจจุบันอายุ 59 ปี) พระราชวังเมือง (ปู่ย oucha) ทายาทพระเพทราชา (อ้อย oucha) อดีตเจ้ากรมช้างในรัชกาลที่ 6 เป็นผู้ตรวจสอบคชลักษณะเห็นว่าสมบูรณ์ครบถ้วนต้องตามตำราพระคชศาสตร์ในตระกูล "พรหมพงศ์" ขณะนั้นมีชื่อว่า "พรายแก้ว" จึงนำขึ้นน้อมเกล้าฯ ถวายต่อ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2501

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโปรดเกล้าฯ ให้มีพระราชพิธีสมโภชขึ้นระวางเป็นช้างสำคัญ ณ โรงช้างต้น พระราชวังดุสิต ปัจจุบันโปรดเกล้าฯ ให้ "พระเศวตอดุลยเดชพาหนะ" ไปยืนโรง ณ โรงช้างต้น พระราชวังไกลกังวล ทรงประกอบพระราชพิธีสมโภชโรงช้างต้น เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2548 ช้างสำคัญที่ได้รับการสมโภชขึ้นระวางแล้ว จะได้รับพระราชทานนามใหม่ โดยเทียบชั้นพระยศเท่ากับ "เจ้าฟ้า" ฉะนั้นเวลาจะสื่อสารกับ "ช้างต้น" จะต้องใช้วาจาอันสุภาพ

6. รางวัล หนึ่งเดียว...ในโลก ที่องค์การสหประชาชาติ ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เมื่อวันที่ 26 พฤษภาคม 2549 นายโคฟี อันนัน (MR. KOFI ANNAN) เลขาธิการสหประชาชาติ แห่งนครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ได้เดินทางมาเข้าเฝ้า และนำ "รางวัลความสำเร็จสูงสุดในด้านการพัฒนามนุษย์" (UNDP HUMAN DEVELOPMENT LIFETIME ACHIEVEMENT AWARD) ซึ่งเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติที่องค์การสหประชาชาติ ได้จัดทำขึ้นเป็นครั้งแรก ทูลถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวโดยถวายพระนามว่า ทรงเป็น "กษัตริย์นักพัฒนา"

นายโคฟี อันนัน ได้ให้สัมภาษณ์ผ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ถึงพระปรีชาสามารถในการเป็นนักคิด ที่ทำให้นานาประเทศตื่นตัวในการปรับรูปแบบการพัฒนา ภายใต้แนวความคิดใหม่ที่ว่าด้วย "ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง" ซึ่งเน้นแนวทางการเดินทางสายกลาง ทำให้สหประชาชาติมีปณิธาน ที่จะส่งเสริมในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันทรงคุณค่าอย่างหาที่สุดมิได้ของพระองค์ไปใช้ เพื่อจุดประกาย

แนวความคิดการพัฒนาเศรษฐกิจแบบใหม่นี้ไปสู่นานาประเทศต่อไป

เกี่ยวกับเรื่องนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำรัสถึง ความพอยู่พอกันในราชวโรกาสวันเฉลิมฉลองพระชนมพรรษา เมื่อปี 2517 ขณะนั้นไม่มีใครใดคาดคิดว่าแนวความคิดของพระองค์จะมีประโยชน์อันสำคัญยิ่งจนเวลา 23 ปีให้หลัง องค์การสหประชาชาติได้เห็นคุณค่าพระราชดำรัสของพระองค์ถึงกับทำรางวัล "หนึ่งเดียว...ในโลกขึ้น ทูลเกล้าถวาย และมีปณิธานที่จะจุดประกายแนวความคิดแบบใหม่นี้ไปสู่นานาประเทศต่อไป

7. ทรงได้รับยกย่องว่าเป็น “วีรบุรุษแห่งเอเชีย”

นิตยสาร "ไทม์เอเชีย" ฉบับประจำวันที่ 13 พฤศจิกายน 2006 (2549) ร่วมฉลองในวาระครบรอบ 60 ปี ของนิตยสาร ซึ่งถือว่าเป็นหนังสือพิมพ์ระดับโลก ได้จัดอันดับบุคคลที่มีชื่อเสียงของนิตยสารจากบุคคลหลายสาขาทั่วเอเชียทั้งชายและหญิงจำนวน 60 คน ทั้งที่เสียชีวิต และยังมีชีวิตอยู่ เช่น มหตมะ คานธี / ยาวาทะราล เนห์รู / นางคอร่า ซอน คาคีโน / นางออง ซาน ซูจี / เต็งเสี่ยวผิง / องค์ทาลาลามะ / แม่ชีเทเรซ่า / นายลี กาซิ่ง (มหาเศรษฐีฮ่องกง) / นายอมาร์ตยา เซน (นักปรัชญาและนักเศรษฐศาสตร์) / นายอากิระ คูโรซาวา และฮายาโอะ มียาซากิ (ยอดผู้กำกับภาพยนตร์ญี่ปุ่น) / นายบรูซ ลี (พระเอกหนังกังฟู) / นางกงลี่ (นางเอกซูเปอร์สตาร์ของจีน) และนายมีชัย วีระไวทยะ ผู้รณรงค์ความรู้ในเรื่องการใช้ถุงยางอนามัย ฯลฯ

นายโรเบิร์ต ฮอร์น ผู้เขียนบทความนี้ กล่าวว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงตั้งอยู่ในทศพิธราชธรรม นำประเทศไทยฝ่าวิกฤตการณ์มาหลายครั้ง ทรงทำให้สถาบันกษัตริย์ของไทยดำรงอยู่ได้

อย่างมั่นคงพิศกับราชวงศ์ของชาติ ร่วมภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ที่ต้องหมดอำนาจหรือลี้ภัยไป

ทรงจัดตั้งโครงการส่วนพระองค์มากกว่า 3,000 โครงการ
พระราชทานความช่วยเหลือคนยากจนไปยังหมู่บ้านห่างไกล และทรง
ครองสิริราชสมบัตินานถึง 60 ปี ซึ่งถือว่ายาวนานที่สุดในโลกเป็นที่
เคารพรักของประชาชนชาวไทยอย่างยิ่ง ฯลฯ จึงจัดถวายให้ทรงเป็น
"วีรบุรุษแห่งเอเชีย" (ASIAN HERO)

8. ผลงานของกระทรวงการต่างประเทศ

การจัดงานพระราชพิธี เฉลิมฉลองการครองสิริราชสมบัติ
ครบรอบ 60 ปี ครั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศมีหน้าที่รับผิดชอบ
หนักมาก เนื่องจากการร่วมมือทำ "หมายกำหนดการ" เสด็จพระ-
ราชดำเนินเยือนประเทศไทยของพระราชอาคันตุกะทุกพระองค์ กรม
พิธีการทูตกระทรวงการต่างประเทศ ต้องดำเนินความร่วมมือผ่าน
สถานเอกอัครราชทูตไทย สถานเอกอัครราชทูตต่างประเทศของรัฐบาล
นั้นๆ ในประเทศไทย รัฐบาลไทย สำนักราชเลขาธิการในพระองค์
รวมทั้งเจ้าหน้าที่ที่กระทรวงอื่นๆ เกี่ยวข้อง ฯลฯ มีความเห็นชอบ
เหมาะสมรวมกัน ผู้เขียนเคยดำรงตำแหน่งหัวหน้ากองรับรอง กรม
พิธีการทูต กระทรวงการต่างประเทศในอดีต (พ.ศ.2520-2523) เคย
ร่วมมือทำหมายกำหนดการเสด็จเยือนประเทศไทยของ พระราช
อาคันตุกะต่างประเทศหลายครั้ง บางครั้งกว่าจะสรุปผลความตกลงกัน
ได้ต้องใช้เวลาเป็นเดือนๆ แต่การเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศ
ไทยครั้งนี้นับรวมถึง 25 ประเทศพร้อมๆ กัน ท่านผู้อ่านคงคาดเดาได้ว่า
เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องใช้ความสามารถ ความอดทน อย่างยิ่งยวด เฉพาะ

อย่างยิ่งเพียงการไป รับ-ส่งเสด็จ พระราชอาคันตุกะไม่ว่าเวลาเครื่องบิน เข้า-ออก เข้า สาย บ่าย เย็น เพียงคืน ดึกคืนเพียงใด เจ้าหน้าที่กอง รับรอง กรมพิธีการทูต จะต้องไปอำนวยความสะดวกที่สนามบิน ตลอดเวลา

นับตั้งแต่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวฯ (รัชกาล ที่ 5) โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาภาณุวงศ์มหาโกษาธิบดี (ท้วม บุนนาค) ดำรงตำแหน่งเสนาบดี จตุสดมภ์ กรมท่า และ ผู้ว่าการต่างประเทศ (หรือเสนาบดี กระทรวงต่างประเทศ) คนแรก เมื่อวันที่ 14 เมษายน 2418 ถึงปัจจุบัน พ.ศ.2549 เวลาได้ล่วงเลยมาถึง 131 ปี คงจะ ไม่มีงานใด ที่กระทรวงต่างประเทศต้องรับภาระหน้าที่หนักเท่า การ ร่วมมือปฏิบัติหน้าที่ในงาน "เฉลิมฉลองการเสด็จขึ้นครองสิริราชสมบัติ ครบ 60 ปี" ครั้งนี้

ต้องขอแสดงความยินดี กับ เจ้าหน้าที่กระทรวงการต่าง ประเทศทุกท่าน ที่ปฏิบัติหน้าที่ครั้งนี้ด้วยความสามารถ อุดม เสียสละ สมศักดิ์ศรี เป็นที่ยกย่องโด่งดังไปทั่วโลก

9. องค์กร WIPO แห่งสวิตเซอร์แลนด์ ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล ด้านการประดิษฐ์คิดค้นระดับโลก

ทั้งทางโทรทัศน์และหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ฉบับวันอังคารที่ 6 กุมภาพันธ์ 2550 ได้รายงานข่าวว่า องค์กรทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization-WIPO) แห่งกรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ได้กำหนดรางวัลใหม่ขึ้นเป็นครั้งแรก เรียกว่า WIPO Leaders Award หรือรางวัลผู้นำด้านการประดิษฐ์คิดค้น ระดับโลก เพื่อแสดงถึงเกียรติคุณและเชิดชูเกียรติบุคคลระดับโลก

ของประเทศผู้ถือสิทธิที่สนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาอย่างโดดเด่น

ศาสตราจารย์ อานนท์ บุญยะรัตเวช เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) กล่าวว่า องค์การ WIPO ได้ติดต่อสอบถามขอรายละเอียดเกี่ยวกับผลงานการประดิษฐ์คิดค้นโครงการต่างๆ ในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงได้รับสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร ในพระปรมาภิไธย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เช่น กังหันน้ำชัยพัฒนา ฝนหลวง ไบโอดีเซล ทฤษฎีใหม่ ฯลฯ เป็นต้น

ดร.คาเมล ไอดริส ผู้อำนวยการองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ได้นำผลงานการประดิษฐ์คิดค้นในโครงการพระราชดำริไปพิจารณา เล็งเห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าวตั้งแต่ พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา จึงได้ประกาศทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล WIPOS FIRST GLOBAL LEADERS AWARD อันเป็นเกียรตินี้แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระประมุขของราชอาณาจักรไทยเป็นอันดับแรก ซึ่งถือเป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกของโลก ให้ ณ กรุงเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2550

10. ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้น “ทฤษฎีใหม่”

ศาสตราจารย์ อานนท์ บุญยะรัตเวช เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เปิดเผยว่า เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2550 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ โปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นผู้แทนพระองค์ เพื่อให้คณะกรรมการบริหารสภาวิจัยแห่งชาติแห่งประเทศไทย เข้าเฝ้าทูลละอองพระบาททูลเกล้าฯ ถวายรางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ ในผลงานประดิษฐ์คิดค้น “ทฤษฎีใหม่” แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พร้อมเงินรางวัล 1 ล้านบาท ประกาศนียบัตรเกียรติคุณและหนังสือ
เฉลิมพระเกียรติทฤษฎีใหม่จำนวน 300 เล่ม ณ ศาลาดุสิดาลัย สวน
จิตรลดา

11. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สร้างพระพุทธรูปขนาดใหญ่ ถวายโดยเสด็จพระราชกุศล แด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2550 ศาสตราจารย์ ดร. พนัส
ลิมาเสถียร แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้เชิญศิษย์เก่า และบุคคล
สำคัญ รวมทั้งผู้แทน ตมธก.ทุกรุ่น (นักเรียนเตรียมมหาวิทยาลัย
วิชาธรรมศาสตร์และการเมือง ตั้งแต่รุ่น 1 ถึงรุ่น 8) ประชุมหารือ
ในการสร้างพุทธรูปขนาดใหญ่ "ธรรมศาสตร์ ครบ 72 ปี ถวาย 3
มหาราช 3 แผ่นดิน" ถวายโดยเสด็จพระราชกุศล ในราชวโรกาสที่
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช มหาราช รัชกาลที่ 9
ทรงมีพระชนมายุครบ 80 พรรษา และเพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายความ
ระลึกถึง สมเด็จพระนเรศวรมหาราช และสมเด็จพระเจ้าตากสิน
มหาราช ผู้ทรงกอบกู้เอกราชกลับคืนมาสู่ชาติไทย

ลักษณะองค์พระพุทธรูป จะสร้างแบบ "ปางโปรดพุทธมารดา"
ขนาดหน้าตักกว้าง 9 วา 3 เมตร (รวม 21 เมตร) หมายความว่า
ได้สร้างขึ้นในรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9
ส่วนเลข 3 หมายถึง พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ โดยองค์พระ
นั่งสมาธิอยู่บนฐานดอกบัว 3 ชั้น รอบๆ ฐานทั้ง 3 ชั้น ประกอบด้วย
พระพุทธรูปปางต่างๆ รวม 72 ปาง (ตั้งแต่ปางประสูติ จนถึง
ปางปรินิพพาน) หมายถึง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีอายุครบ 6 รอบ
(72 ปี)

สถานที่ที่จะประดิษฐานบนภูเขา ณ วังสุดงคนิมิต (เขา
พุดรังล่าง) อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นเส้นทางประวัติศาสตร์
การเดินทางของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ไปรบพม่า กอบกู้เอกราช
กลับคืนมาสู่ชาติไทย

ค่าก่อสร้าง จะใช้งบประมาณระหว่าง 56-60 ล้านบาท และ
จะสร้างให้เสร็จทันถวายโดยเสด็จพระราชกุศล ในพระราชวโรกาส
ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จพระราชสมภพ ในวันที่ 5
ธันวาคม 2551

12. รางวัลสดุดีพระเกียรติคุณ The World Food Prize ครั้งแรกของโลก

เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2550 MR. ROBERT RAY อดีต
ผู้ว่าการรัฐไอโอวา แห่งสหรัฐอเมริกา (IOWA - U.S.A.) ในฐานะ
เลขาธิการมูลนิธิ The World Food Prize และภริยา ได้เข้าเฝ้า
กราบฝ่าละอองธุลีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ณ ตำหนักจิตรลดารโหฐาน
กรุงเทพฯ ทูลเกล้าถวายเหรียญ "Dr. Norman E. Borang
World Food Prize Medallion" เป็นครั้งแรกของโลก สดุดีพระเกียรติคุณ
ในฐานะที่พระองค์ทรงช่วยเหลือพสกนิกรชาวไทยให้มีโภชนาการที่ดี
เยี่ยม และในพระราชวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติมาครบ 60 ปี

เหรียญสดุดีเกียรติคุณดังกล่าว ได้จารึกชื่อเป็นเกียรติแก่
Dr. Norman E. Borang ผู้ได้รับรางวัล Nobel Peace Prize
Laureate ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งมูลนิธิ The World Food Prize Founder
เมื่อปี ค.ศ. 1986 (เมื่อ 21 ปีที่แล้วมา)

13. สวิตเซอร์แลนด์สร้าง “ศาลาไทย” ถวายในหลวง

รายงานข่าว AFP จากเมืองโลซาน ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เมื่อวันที่ 29 กันยายน 2550 (2007) แจ้งว่า ทางประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ได้ทำการก่อสร้าง “ศาลาไทย” ขึ้นเพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ในวโรกาส ที่พระองค์เคยเสด็จมาประทับและศึกษาอยู่ที่เมืองโลซานแห่งนี้ ตั้งแต่ ยังทรงพระเยาว์ เป็นเวลานานถึง 17 ปี บัดนี้ได้ทำการก่อสร้างเสร็จ สมบูรณ์แล้ว เมื่อวันที่ 28 กันยายน 2550 ซึ่งจะได้กำหนด พิธีน้อมเกล้าฯ ถวายในโอกาสต่อไป

“ศาลาไทย” หลังนี้ ตั้งอยู่ที่สวนสาธารณะที่สามารถมองเห็น ทิวทัศน์อันสวยงามของทะเลสาบเจนีวา โดยมีส่วนลดการก่อสร้าง สูง 16 เมตร กว้าง 6 เมตร สร้างจากไม้และกระเบื้อง มีการประดับ ประดาแกะสลัก ปิดด้วยแผ่นทองคำเปลวอย่างสวยงาม

โดยที่ปีนี้เป็นปีมหามงคลยิ่ง สืบเนื่องมาจากปี 2549 ซึ่ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติมาถึง 60 ปี และ ในปี 2550 ทรงมีพระชนมายุรวมถึง 80 ชันษา ตลอดเวลาอันยาวนาน ทรงงานอย่างเหน็ดเหนื่อย ทั้งภารกิจในประเทศและในต่างประเทศ จนพระเกียรติยศโด่งดังไปทั่วโลก ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้าเฝ้าฝ่าละออง รุกีพระบาทหลายครั้งจึงนำพระอัจฉริยภาพ และทรงมีพระอารมณ์ ชื่นมาเล่าให้ฟัง ดังต่อไปนี้

1. การเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศแคนาดา (พ.ศ. 2510)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ เสด็จเยือนประเทศแคนาดา (CANADA) อย่าง

เป็นทางการระหว่างวันที่ 20-24 มิถุนายน 2510 (40 ปีล่วงมาแล้ว) ได้รับการต้อนรับอย่างสมพระเกียรติจากผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ สมเด็จพระบรมราชินี เอลิซาเบทที่ 2 แห่งอังกฤษ ขณะนั้นมี ฯพณฯ อานันท์ ปันยารชุน ดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูต ณ กรุงออตตาวา (OTTAWA) ม.ร.ว.เกษมสโมสร์ เกษมศรี นายประνομ ก้องสมุทร และ นายสมาน ศักดิ์สงวน ประจำอยู่ที่สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงออตตาวา พร้อมทั้งคนไทยและนักเรียนไทย (ขณะนั้นไม่เกิน 100 คน) ร่วมกันถวายการต้อนรับด้วยความยินดี และภาคภูมิใจเป็นที่สุด ล้นเกล้าฯ ทั้ง 2 พระองค์ทรงรับสั่งกับชนชาวไทยด้วยอย่างไม่ถือพระองค์ และทรงเข้าร่วมฉายพระรูปกับคณะข้าราชการสถานเอกอัครราชทูตและชนชาวไทยเป็นที่ระลึกด้วย

แล้วเสด็จไปเป็นองค์ประธานเปิดศาลาไทยอันสวยงามที่ได้มาร่วมแสดงในงานมหกรรมโลก (World Fair 1967 Canada) ที่เมือง Montreal รัฐ Quebec เป็นที่ชื่นชมจากบรรดาสาว ๆ ชาวแคนาดาถึงพระสิริโฉมของสมเด็จพระบรมราชินีว่า "งามประทับใจ" อย่างยิ่ง

2. การเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศสหรัฐอเมริกา (พ.ศ. 2510)

จากประเทศแคนาดา ได้เสด็จเยือนสหรัฐอเมริกา ระหว่างวันที่ 25 ถึง 28 มิถุนายน 2510 ขณะนั้น ม.จ.วงศานุวัตร เทวกุล (อดีตปลัดกระทรวงการต่างประเทศ และราชเลขาธิการฯ) ตามขบวนเสด็จด้วย ได้รับสั่งให้ นายสมาน ศักดิ์สงวน เดินทางจากแคนาดา ตามคณะไปกรุงวอชิงตัน เพื่อไปร่วมรับพระราชเหรียญตรารัตนากรณ บำเหน็จในพระองค์ (The Royal Cypher Medals) พร้อมๆ กับ ข้าราชการสถานเอกอัครราชทูต และสำนักงานผู้แทนไทยประจำ

สหประชาชาติ ณ นครนิวยอร์ก

ผู้เขียนจึงได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ได้เข้าเฝ้าที่กรุงวอชิงตันอีกครั้งหนึ่ง และจำได้ว่า ล้นเกล้าฯ ทั้ง 2 พระองค์ โปรดให้ข้าราชการ, นักเรียนไทย และชาวไทยในกรุงวอชิงตัน เข้าเฝ้าและทรงฉายพระรูปร่วมกัน โดยแบ่งออกเป็น 10 ชุดๆ ละ 50 คน ผลัดเปลี่ยนกันเข้าถ่ายรูป มีล้นเกล้าฯ ทั้ง 2 พระองค์ ทรงประทับร่วมอยู่จนครบทั้ง 10 ชุด (รวมประมาณ 500 คน) นับเป็นพระมหากุณาธิคุณซึ่งทรงมีความอดทน เมตตาเป็นพิเศษต่อคนไทยในวันนั้น (วันที่ 28 มิถุนายน 2510)

3. โปรดเกล้าฯ ให้กงสุลไทย ณ เมืองโกตาบารู เข้าเฝ้า

ผู้เขียนได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ไปดำรงตำแหน่งกงสุลไทยประจำเมืองโกตาบารู รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย (ปี 2514 ถึง 2519) เมื่อ 36 ปีที่แล้วมา เป็นช่วงเวลาเดียวกับรัฐบาลไทยได้ก่อสร้างพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ ถวายเป็นที่แปรพระราชฐานไปประทับในจังหวัดนราธิวาส ดิดชายแดนรัฐกลันตัน ซึ่งพระองค์จะเสด็จไปประทับในราวเดือน สิงหาคม - กันยายน ทุกปี เพื่อทรงเยี่ยมและทรงงานช่วยเหลือประชาชนในถิ่นทุรกันดารให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

การเสด็จไปแต่ละครั้งจะมี ข้าราชการบริพารตามเสด็จไปด้วย และจะข้ามชายแดนไปเที่ยวซื้อสินค้าแปลกๆ ราคาถูกในฝั่งมาเลเซีย สถานกงสุลฯ ได้มีโอกาสรับใช้ พารับ-ส่งผ่านเขตแดนด้วยความสะดวก จนเป็นที่คุ้นเคยใกล้ชิดกับพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ท่านผู้หญิง มณีรัตน์ บุนนาค มักจะนำเสื้อผ้า หนังสือเรียนสำหรับเด็กๆ ไปมอบให้เด็กไทยที่ยังเรียนภาษาไทยตามวัดไทยต่างๆ ในรัฐกลันตัน โดยสถานกงสุลจะรับ-ส่งอำนวยความสะดวกให้ทุกครั้ง

เมื่อต้นเดือนกันยายน 2517 กงสุลใหญ่ได้รับแจ้งโปรดให้เข้าเฝ้าเพื่อถวายรายงานสถานการณ์ชายแดนไทย-มาเลเซีย ด้านรัฐกลันตันกับจังหวัดนราธิวาส พร้อมผู้ว่าราชการจังหวัดภาคใต้อีก 3 ท่าน ได้ถวายรายงานเกี่ยวกับเหตุการณ์การแบ่งแยกดินแดนของขบวนการ PULO (Pattani United Liberation Organization) นำโดย เต็งกูยะลานาเซ (อดีตเจ้าเมืองปัตตานีเก่า) ซึ่งไม่ร้ายแรงนัก ถูกเจ้าหน้าที่ไทยเข้มงวดปราบปราม จนในที่สุดเต็งกูยะลานาเซ ได้หลบหนีไปอยู่ในรัฐกลันตัน ซึ่งกงสุลใหญ่เคยเข้าไปพบเต็งกู แบบไปเยี่ยมเยียนและสังเกตการณ์ เชิญชวนให้ไปพบปะท่าน รมต.พลตรี ซาติชาย ซุนหะวัน ซึ่งนัดให้ไปพบคุยกันที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ เจริงาหาทางสงบสุขต่อกัน แต่เต็งกูไม่ยอมไป ต่อมาเต็งกูก็ถึงแก่กรรมที่รัฐกลันตัน ปัญหาภาคใต้จึงมิได้เจรจากันและเรื้อรังมาจนทุกวันนี้

มีผู้ใกล้ชิดให้คำแนะนำว่า การเข้าเฝ้าถวายรายงานนั้น หากเกิดการประหม่า อาจพูดผิดๆ ถูกๆ ขอให้หาโอกาสกราบบังคมทูลถามเรื่องต่างๆ ที่พระองค์สนพระทัย หรือดำเนินการอยู่ เพื่อพระองค์จะได้รับสั่งแก่เราบ้าง เมื่อถวายรายงานเสร็จแล้ว กงสุลใหญ่ได้โอกาสจึงกราบบังคมทูลถามถึงเรื่องการวิทยุสื่อสาร ซึ่งช่วงเวลานั้นพระองค์ทรงเปิดวิทยุ อ.ส.ส่งเสียงเพลงกระจายเสียงอยู่ เป็นโอกาสที่พระองค์ได้อธิบายถึงการสื่อสารทางวิทยุให้ฟัง และมีเรื่องอารมณ์ขันให้ฟังด้วยว่า

"คืนหนึ่งประมาณใกล้เที่ยงคืน ขณะที่ทรงศึกษาระบบการส่งกระแสคลื่นวิทยุอยู่ เกิดได้ยินเสียงคน 2 คนพูดกัน เกี่ยวกับการส่งวิทยุกระจายเสียงดังมาจากจังหวัดภาคเหนือ (พิษณุโลก) เพื่อการหันหน้าจានส่งเข้ากรุงเทพฯ แต่ทำไมถูกต้อง พระองค์จึงทรงรับสั่งผ่านคลื่นวิทยุไปว่าให้หันหน้าจานส่งไปทางขวา-ซ้ายเท่านั้นเท่านั้น

ท้องศา เลยเกิดมีการพูดจาโต้ตอบกันขึ้น

ช่างวิทย์ 1 : เกิดประหลาดใจจึงถามผ่านคลื่นวิทยุมาว่า
"ใครพูด"

ในหลวง : ไม่ทรงตอบ

ช่างวิทย์ 1 : ถามซ้ำอีกว่า "ใครพูด" แล้ว 2 คนก็พูดกัน
ว่า "ไม่รู้มีเสียงใครพูดเข้าเครื่องส่ง ถามไป
ก็ไม่ตอบ"

ช่างวิทย์ 2 : ถามด้วยความสงสัยว่า "ใครพูดวะ"

ในหลวง : ตอบว่า "ภูมิพล"

ช่างวิทย์ 2 : ถามว่า "ภูมิพลไหน"

ในหลวง : ตอบว่า "สวนจิตร"

ช่างวิทย์ 1 : ยังงงๆ มีเสียงบ่นว่า "สวนจิตรที่ไหนวะ"
สักครูก็ได้ยินเสียงตะโกนขึ้นว่า "ภูมิพล วัง
สวนจิตร"

ช่างวิทย์ 2 : เฮ้ย... "ในหลวง...ในหลวง"
แล้วเสียงโต้ตอบก็หายไป

เรื่องพระอารมณชั้นของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรง
รับสั่งแก่ผู้ใกล้ชิด หรือบุคคลที่พูดผิดๆ จนมีผู้นำไปรวบรวมพิมพ์เป็น
หนังสือขายเสมอ แต่พระอารมณชั้นครั้งนี้เป็นเรื่อง "จริง" ที่พระองค์
รับสั่งเมื่อ 33 ปีก่อน ยังจำได้ไม่ลืมจนถึงทุกวันนี้

4. การเข้าเฝ้าส่งเสด็จพระราชดำเนินกลับกรุงเทพฯ

วันที่ 23 กันยายน 2517 เป็นโอกาสอีกครั้งหนึ่ง ที่กงสุล
ใหญ่ได้พาคณะข้าราชการกงสุลและครอบครัว มาถวายความจงรัก
ภักดี และส่งเสด็จ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระ
นางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และพระประยูรญาติ จากสถานีรถไฟ

ต้นหยงมัส จังหวัดนราธิวาส กลับกรุงเทพมหานคร และนำไข่เต่า
จากรัฐตรังกานูมาถวายด้วยจำนวน 100 ฟอง ในระยะหลังๆ บรรดา
ข้าราชการบริพารที่ข้ามไปฝั่งมาเลเซียอีก ต่างให้สมญานามกงสุลใหญ่
ว่า "กงสุลไข่เต่า" เพราะได้นำเข้าไปถวายหลายครั้ง

กงสุลใหญ่ ประจำอยู่ในรัฐกลันตันนานถึง 5 ปี จึงได้
ย้ายกลับกระทรวงการต่างประเทศ เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2519

ในพระราชวโรกาสอันเป็นมหามงคลยิ่ง ที่พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีพระชนมายุครบ 80 พรรษา
ในปี 2550 ข้าพระพุทธเจ้าขอถวายความจงรักภักดี และกราบอาราธนา
สิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายโปรดปกป้องคุ้มครองใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท
จงทรงพระเจริญยิ่งยืนนาน ตลอดไป ❀

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
ข้าพระพุทธเจ้า นายสมาน ศักดิ์สงวน

ข้าราชการ กับการดำเนินรอยตาม พระยุคลบาท

โดย คณัย เมนะโพธิ

ก. บทนำ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงตั้งพระราชปณิธานไว้ว่า "จะปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม" และได้ทรงแสดงออกอย่างเป็นรูปธรรมผ่านทางพระราชดำรัส พระบรมราโชวาท และผ่านทางพระจริยาวัตรของพระองค์อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ในวาระต่างๆ ทั้งนี้ เพื่อให้แก่งคิดต่อสังคมไทยและเพื่อให้พสกนิกรชาวไทยทุกเหล่านีกำลังใจ พลังความคิด สติ และปัญญา ที่จะต่อสู้และดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขแม้ในท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่วุ่นวาย สับสน ไม่มีสิ้นสุด

หากประมวลพระราชดำรัส/พระบรมราโชวาทที่มีอยู่ทั้งหมดจะพบว่า หลักใหญ่ใจความของเนื้อหามุ่งหมายต่อบุคคลใน 3 ประการคือ

- 1) ให้สละ/ละวางความคิดและการประพฤติชั่วทั้งปวง
- 2) ให้ทำแต่สิ่งที่ดีงามไม่เกิดโทษ มีหลักคิด หลักวิชาการ หลักปฏิบัติ มีอุดมคติในการทำงานให้แก่ชาติ ประชาชน
- 3) ให้พัฒนาจิตใจให้เข้าถึงพร้อมด้วยความสะอาด สว่าง และสงบ ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับหลักธรรมที่เป็นหัวใจสำคัญที่สุดของพระพุทธศาสนา เป็นความจริงอย่างประเสริฐตามหลักธรรม/ธรรมชาตทั้งสิ้น เพราะหากปฏิบัติได้จริง ก็จะเกิดผลดีงาม เจริญรุ่งเรือง สงบร่มเย็นใจกับบุคคล สังคม และประเทศชาติอย่างไม่มีประมาณ เป็นหลักการหลักธรรมที่ผู้ประพฤติปฏิบัติพึงเห็นได้ พิสูจน์ได้ด้วยตนเอง และสามารถนำมาใช้ได้ในทุกยุคทุกสมัย (โปรดศึกษาแผนภูมิการดำเนินตามรอยธรรม-ตามรอยพระยุคลบาท ท้ายบทความนี้)

แต่กระนั้นก็ดี ปัญหาความวุ่นวายต่างๆ ในโลก ซึ่งส่งผลกระทบอย่างมากและเป็นลูกโซ่ต่อผู้คนในทุกมิติ ทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และจิตใจ อีกทั้งมีผลในทุกระดับ แม้แต่ในสังคมไทย ในองค์กรแห่งข้าราชการไทยทั้งหลาย มีสาเหตุมาจากการพัฒนาในยุคปัจจุบันที่อาศัยโลกจรรีตเป็นตัวขับเคลื่อน ถือเป็นเงินเป็นใหญ่ ไร้ศีลธรรม จากโลภะ (ความอยากได้ไม่รู้จักพอ) นำไปสู่โทสะ (ความรุนแรงต่างๆ) และโมหะ (ความลุ่มหลง) อุกุศลมูลทั้งสามดังกล่าว จึงเข้าไปทำลายวิถีชีวิตที่ดีงาม เกิดความขัดแย้ง เสื่อมเสียในครอบครัว ชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และศาสนธรรม

ทำไมความเป็นเมืองพุทธศาสนาจึงไม่สามารถสถาปนา ศีลธรรมขึ้นมาได้ ทำไมพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ตรัสสอนเรื่อง ความดีและทรงชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตที่สุภาพประเสริฐมา

ตลอดรัชกาล ท่านพุทธทาสภิกขุเผยแพร่ธรรมอย่างมหาศาลและเรียกร้องให้ศีลธรรมกลับคืนมา แต่ศีลธรรมก็ไม่กลับคืนมา ซ้ำกลับเลวร้ายลงอีก สังคมไทยจึงอยู่ในภาวะวิกฤตนี้มานานแล้ว ในพระราชนิพนธ์เรื่อง "พระมหาชนก" ทรงกล่าวว่า "คนทั้งหมดล้วนตกอยู่ในโมหภูมิทำให้เกิดสภาพเมืองอวิชชา"

ด้วยเหตุนี้ ในสภาพสังคมปัจจุบัน เราจึงเห็นการเบียดเบียนเช่นฆ่าทำลายล้างกัน การตกเป็นทาสกระแสน้ำแห่งลัทธิหรือผลดลบันดาล (รวยลัด ลากลอย คอยโชค และตื่นตูม) และกระแสลัทธิบริโภคนิยมหรือวัตถุนิยม (เน้นความสุข สนุกสนาน ไม่สนใจชีวิตหลังตาย ชอบบำรุงบำเรอ ฟุ้งเฟ้อ ฉาบฉวย เลียนแบบ) หรือแม้แต่ในองค์กรราชการ การแก่งแย่งชิงดี การหลงใหลในลาภ ยศ สรรเสริญ หลงในอำนาจ ความไม่เป็นธรรม ตลอดจนความประพฤติที่เป็นความทุจริตหลายอย่าง มีท่าทีที่จะกลายเป็นสิ่งที่คนทั่วไปพากันยอมรับและสมยอมให้กระทำกันได้ อาทิ พฤติกรรมการชอบประจบสอพลอ พฤติกรรมศรีธนญชัย (ฉลาดแต่เจ้าเล่ห์ไม่คำนึงถึงศีลธรรม) พฤติกรรมเศรษฐกิจขุนนาง (คิดว่าเงินและอำนาจแก้ไขปัญหาได้ทุกอย่าง) และพฤติกรรม "โกงได้แต่ขอให้มีส่วน" พฤติกรรมต่างๆ เหล่านี้เกิดขึ้นทุกหนแห่ง จนดูเหมือนเป็นเรื่องธรรมดาของโลกไปแล้ว

ข. จุดมุ่งหมายของบทความ

ผู้เขียนนำเสนอบทความนี้ด้วยจุดมุ่งหมายที่จะชี้ให้เห็นถึงปัญหาพื้นฐานในเชิงบริหารในองค์กรของส่วนราชการต่างๆ ในช่วงเวลา 4-5 ปีที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความไม่เป็นธรรม การไม่มีทิศทางของการพัฒนาที่ถูกต้อง องค์กรปราศจากความสามัคคี ผู้คนขาดซึ่ง

ศีลธรรม จริยธรรม ผู้คนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและความเป็นจริง โดยทั่วถึงและไม่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการพัฒนา ปัญหาเหล่านี้ หากพิจารณาอย่างถ่องแท้ ปรากฏให้พบเห็นและสะท้อนอยู่ในสังคมทุกระดับ ตั้งแต่ระดับชาติลงมาถึงระดับองค์กร หน่วยงานราชการต่างๆ ที่มีขนาดใหญ่ เล็ก แตกต่างกันไป เป็นปรากฏการณ์ที่ได้รับอิทธิพลและผลกระทบอย่างต่อเนื่องมาจากมหันตภัยของกระแสโลกไร้พรมแดนที่เป็นมิจฉาพัฒนาหรือการพัฒนาบนรากฐานของการทำลายหรือความเขลา

หัวใจในการแก้ไขปัญหาลักษณะนี้คือ ต้องกำจัด **อวิชชา** (ความรู้ตามสภาพแห่งความเป็นจริง) ให้หมดไป และองค์กรจะอยู่รอดและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืนต่อไปจำเป็นต้องหันมาพึ่ง **"ธรรม"** เพราะธรรมหรือธรรมะ คือภาวะหรือความจริงที่มีอยู่แล้วในธรรมชาติ ไม่ได้ผูกขาดด้วยศาสนาหนึ่งศาสนาใด แต่มีอยู่ทุกหนทุกแห่งในธรรมชาติ และไม่ต้องหลงหาที่ไหน เพราะในบริบทนี้ ธรรมได้ถูกย่อยและสกัดเป็นคติ ข้อคิด เตือนใจ และคำแนะนำ ที่มีคุณค่า สำหรับการดำเนินชีวิตของพวกเราชาวไทย และได้แฝงรวมอยู่ในเนื้อหาพระราชดำรัสพระบรมราโชวาท ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียง และแม้กระทั่งพรความสุขที่พ่อของแผ่นดินได้ทรงพระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยทุกหมู่เหล่าอย่างต่อเนื่องตลอดมาในโอกาสต่างๆ ดังนั้น ในบทความนี้ ผู้เขียนจึงได้เลือกและนำเสนอส่วนหนึ่งของบทพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับสาระของบทความที่ดำเนินไป โดยเฉพาะในส่วนที่เป็นข้อเสนอแนะเพื่อเป็นทางออกสำหรับการแก้ไขปัญหาที่อ้างถึงไว้ และที่สำคัญเพื่อจะให้ผู้อ่านโดยเฉพาะพวกเราที่เป็นข้าราชการ ได้พิจารณาและสำเหนียกในจริยทรัพย์ของแผ่นดินไทยด้วยจิตสำนึกและการใช้ปัญญา

และน้อมนำไปประพฤติปฏิบัติอย่างจริงจัง ก็จะทำให้เกิดผลเป็นความสุข ความเจริญ ร่มเย็น ตลอดจนตระหนักได้ว่า ธรรมนั้นอยู่ทุกหนแห่ง รอบตัวเราจริงๆ

ค. ปัญหาในองค์กร

หน่วยราชการทั้งหลายมีภาพของปัญหาภายในองค์กรที่ คล้ายคลึงกัน เพราะต่างได้รับอิทธิพลจากผลของกระแสโลกาภิวัตน์ ที่ขาดคุณภาพแห่งการพัฒนาและมีลักษณะ "พร่องศีลธรรม" สรุปได้ ดังนี้

1. ขาดความยุติธรรม

ความไม่เป็นธรรมทางสังคมเป็นปัญหาใหญ่ในองค์กร หลายแห่งและเป็นเรื่องยากที่สุดที่จะเยียวยาแก้ไขหากปราศจากผู้นำ ผู้ปกครองที่มีจิตเที่ยงธรรมและมีความมองอาจ กล่าวหาญ กล่าวยืนหยัด ทำในสิ่งที่ถูกต้องเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมอย่างแท้จริง ผลผลิต ของปัญหานี้ ได้แก่ การพิจารณาความดีความชอบ การเลื่อนขั้นเลื่อน ตำแหน่งของข้าราชการ การโยกย้ายข้าราชการ การส่งข้าราชการไป ประจําการในต่างถิ่นหรือต่างประเทศ เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ ที่ผ่านๆ มา กลายเป็นเรื่องล่อแหลมที่นำไปสู่ความไม่เป็นธรรมได้เสมอหาก ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ยึดหลักการทํางานที่ถูกต้องและเที่ยงธรรม ปล่อยให้มีการแทรกแซงจากฝ่ายคนนอกหรือจากฝ่ายการเมือง ทำให้ ระเบียบ กฎเกณฑ์ ที่ต้องยึดถือเพื่อความเป็นเอกภาพและความเป็น ปึกแผ่นขององค์กร ถูกทำลายลงสิ้น ข้าราชการส่วนใหญ่จะมีความ รู้สึกในทางลบอย่างมากกับผู้บริหารระดับสูงขององค์กรในเรื่องของ ความไม่โปร่งใส การเล่นพรรคเล่นพวก การเลือกปฏิบัติต่อบุคคล การกีดกันผู้ที่มีความคิดเห็นต่าง การไม่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม ไม่

สนับสนุนคนดีมีความสามารถ การไม่เคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นคนของคนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน การปกป้องผู้กระทำผิดหรือผู้มีพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับ การปฏิบัติแบบสองมาตรฐาน การมีผลประโยชน์ทับซ้อนจนเป็นเหตุให้มีการละเมิดกฎเกณฑ์ ระเบียบและศีลธรรมอันดีงามของสังคม

2. ขาดทิศทางการพัฒนา

ที่ผ่านมาผู้บริหารระดับสูงไม่มีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจนเมื่อเข้ามารับตำแหน่ง แต่กลับมุ่งรับใช้และตอบสนองฝ่ายการเมืองมากจนเกินไป แล้วละเลยที่จะดูแลองค์กรและคนในองค์กรอย่างจริงจัง จึงทำให้เกิดปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาทางด้านการบริหารซึ่งเกี่ยวข้องกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ การทำงาน และเรื่องสิทธิประโยชน์ต่างๆ ของข้าราชการ ทั้งๆ ที่งานบริหารองค์กร บริหารคน เป็นรากฐานและกลไกสำคัญที่สุดของการพัฒนาทุกเรื่องในองค์กร ผู้บริหารระดับสูงก็คนต่อกันที่หมุนเวียนกันเข้ามาในหน้าที่แล้วก็เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วยผล/อำนาจทางการเมืองหรือตามวาระ ดังนั้น ไม่ว่าใครจะมาเป็นผู้บริหาร ส่วนใหญ่จะคิดว่าอยู่ไม่นานก็ต้องไป แล้วจะทำอะไรเพื่อสังคมหรือส่วนรวมกันทำไม โดยเฉพาะระบบการโยกย้ายของบางส่วนราชการที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อยมาก การผ่านมาแล้วก็ผ่านไปในหน้าที่ราชการของผู้บริหารชั้นผู้ใหญ่เหล่านั้น มุ่งแสวงหาลาภ ยศ สรรเสริญ ซึ่งแท้จริงก็คือมายาของชีวิต แต่กลับมองเสมือนเป็นเรื่อง "สมบัติผลัดกันชื่นชม" บ้างก็ทำประโยชน์มหาศาล บ้างก็ทำพอประมาณหรือไม่ทำอะไรเลย องค์กรจึงไม่อาจพัฒนาไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่สำคัญกว่านั้น ทิศทางการพัฒนาจำเป็นต้องถูกต้อง (เป็นสัมมาพัฒนา) ด้วย เพราะว่าถ้าทิศทางผิดแล้วยังวิ่งเร็วและแรง ยิ่งหายนะเร็วและแรงมากขึ้น

3. ขาดจริยธรรม

สิ่งสำคัญพื้นฐานที่ทำให้คนมีความเป็นคนอยู่ได้คือ การรู้จักละเอียดและเกรงกลัวต่อบาปหรือสิ่งไม่ถูกต้อง ไม่ดั่งงาม แต่ปัญหาจะยิ่งเลวร้ายขึ้นหากผู้ไม่มีจริยธรรมกลายเป็นผู้หลักผู้ใหญ่เสียเอง ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ที่นำไปสู่ความไม่เป็นธรรมในองค์กร กลายเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้กับอนุชนต่อๆ มา ทั้งนี้ ลักษณะของผู้บริหารที่ไม่มีจริยธรรม ส่วนใหญ่จะพบว่า บกพร่องต่อหน้าที่ทั้งโดยเจตนา และเลินเล่อ มีพฤติกรรมที่ส่อไปในทางไม่ซื่อสัตย์ ไม่รับผิดชอบ ไม่รักษาหรือบังคับใช้กฎระเบียบที่มีอยู่ในองค์กร ละเมิดระเบียบวินัย และจรรยาบรรณของข้าราชการ แสวงหาประโยชน์ส่วนตัวด้วยการเบียดบังเงินและทรัพย์สินของหลวงโดยใช้เรื่องของราชการเป็นข้ออ้าง ปกป้องพวกพ้องผู้กระทำผิด เห็นผิดเป็นชอบ ละเมิด/คุกคามทางเพศกับสตรี ไม่เสียสละ ไม่เป็นแบบอย่างที่ดี และไม่มีจิตสำนึกต่อสังคมส่วนรวม

ทุกวันนี้สิ่งที่เรียกว่าอธรรม ไม่ว่าจะจะเป็นความโลภ ความหลงผิด การฉ้อฉล กลโกง การปลิ้นปล้อน ประจบสอพลอ การใช้อำนาจเพื่อประโยชน์แห่งพวกพ้องและตนเอง การสร้างภาพลักษณ์จอมปลอมเพื่อให้เป็นที่ยอมรับในสังคม ได้เปลี่ยนแปลงรูปแบบไปมาก จนสามารถอำพรางตนให้ผู้คนเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดา ไม่ผิดศีลธรรม หรือยิ่งกว่านั้น เห็นเป็นเรื่องดี ดังเช่นข้าราชการจำนวนมากในปัจจุบันมองว่า การทำงานให้เจริญก้าวหน้าต้องมีเส้นสาย การโกงนิดๆ หน่อยๆ ได้ แต่ต้องมีผลงาน เรื่องส่วนตัวเรื่องราชการคือเรื่องเดียวกัน ซึ่งค่านิยมผิดๆ เหล่านี้ได้ก่อตัวขึ้นมาเสมือนมะเร็งร้ายที่คอยทำลายล้างและคร่าชีวิตมนุษยชน จนเกิดความเข้าใจว่า ถ้าไม่โกง หรือมีเล่ห์เหลี่ยมในวงราชการแล้ว ก็อยู่รอดหรือเจริญก้าวหน้าในหน้าที่

ราชการได้ยาก ด้วยเหตุนี้ทำให้องค์กรราชการหลายแห่งเริ่มถึงจุดเสื่อมที่อาจนำไปสู่ความวิบัติหายนะ

4. ขาดความสามัคคี

ในองค์กรที่มีความรักสามัคคี ผู้คนในองค์กรจะมีความรู้สึกร่วมในเรื่องของความเป็นพี่เป็นน้อง ความเห็นอกเห็นใจ ความมีน้ำใจและเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ไม่ถือตัว แบ่งแยกกัน เป็นสังคมที่อบอุ่น ยึดมั่นในกฎ ระเบียบ ประเพณี ของสังคม และยอมรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง สภาวะแวดล้อมที่งดงามนี้เป็นรากฐานของการพัฒนาไปสู่สังคมที่เข้มแข็งด้วยความรู้คุณธรรม มีสมดุลงในการพัฒนา เป็นแหล่งเรียนรู้และหล่อหลอมการเป็นข้าราชการที่ดี มีใจให้กับประชาชน ตลอดจนเป็นที่น่าชื่นชม ศรัทธา และเลื่อมใสของประชาชน แต่ในยุคที่ทิศทางการพัฒนาขับเคลื่อนด้วยเงินหรือโลกจريتเป็นใหญ่ องค์กรจึงกล้าเข้าไปสู่การเป็นสังคมพหุองค์การมากขึ้นๆ พฤติกรรมเงินและอำนาจ พฤติกรรมประจบสอพลอ พฤติกรรมศรีธนญชัย แพร่ระบาดในองค์กรจนเป็น สังคม "กำมะลอ" ที่แม้อาจอุดมด้วยความรู้แต่ขาดคุณธรรม ขาดเหตุผล ขาดวิจารณ์ญาณ ขาดความจริง ไม่รู้จักนับถือผู้อื่น ถือตัว แบ่งแยก และแก่งแย่งชิงดีกันเข้าทำนอง "เหยียบหัวเพื่อน ขำน้อง ฟ้องนาย ชายเพื่อน" สังคมที่ขาดความสามัคคี ขาดศีลธรรม จึงเป็นสังคมที่ขาดพลัง กำลังเสื่อมสลาย และไถลลงสู่ความวิบัติพินาศ

5. ขาดการมีส่วนร่วม

เป็นความจริงประการหนึ่งที่ระบบราชการไทยมักเน้นให้ความสำคัญกับผู้มีความรู้ ความสามารถเฉพาะตัว หรือเรียกว่า "คนเก่ง" บุคคลเหล่านี้เมื่อก้าวขึ้นมาเป็นผู้บริหารก็ยังคงความโดดเด่นในความรู้ความสามารถและความเป็นเลิศทางด้านวิชาการอย่างเด่นชัด

แต่ในเชิงบริหารองค์กรหรือการบริหารคนแล้ว กลับล้มเหลวอย่างสิ้นเชิง ด้วยเหตุนี้ วัฒนธรรมในองค์กรจึงเบี่ยงเบนจากแนวทางที่ถูกที่ควร ใครทำงานเก่งก็จะถูกผู้บังคับบัญชาเรียกหาเรียกใช้ตลอดเวลา คนไม่ทำงานก็จะถูกกีดกันออกไป ไม่ให้โอกาส จึงไม่น่าแปลกใจที่องค์กรราชการในปัจจุบันจึงมีพวกนักล่าฝัน หรือพวกที่ถูกปั้นเสก หรือถูกอุปโลกน์ให้คิดว่าเป็นข้าราชการผู้วิเศษ (ผู้มีผลสัมฤทธิ์สูง) และอาจรวมถึงกลุ่มนักเรียนทุนบางส่วนที่มักจะมีอัตราสูง ไม่ก้มไม่งอให้ใคร ผู้บริหารองค์กรต้องยอม "โง่" หรือเอาใจเป็นพิเศษและจนเกินเหตุ ทั้งนี้ ก็เพื่อเป็นความหวังของการปฏิรูประบบราชการยุคใหม่ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี หากคนเหล่านี้เป็นผู้มีความฉลาดทางความจำหรือผู้มีเชาว์ปัญญาดี (Intelligence Quotient: IQ) และมีความฉลาดทางอารมณ์สูง (Emotional Quotient: EQ) องค์กรก็สามารถใช้ประโยชน์จากคนเหล่านี้ได้เต็มที่และต้องถือว่าโชคดี แต่หาก EQ ต่ำลงเมื่อใดหรือรวมถึงความทรงไว้ซึ่งศีลธรรม จริยธรรม (Moral Quotient: MQ) ต่ำด้วย ย่อมน่าเป็นห่วงและอาจทำให้องค์กรวิฤตได้ เพราะคนพวกนี้จัดเป็นประเภท "เก่งบวกโง่ง" เหมือนเอากำมะถันมารวมกับดินประสิว ถ้าระเบิดตูมตาม ก็จะทำให้สร้างความเสียหายเป็นอันมากด้วยเหตุนี้ การไม่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในองค์กรทุกระดับย่อมส่งผลให้กระบวนการสร้างความเป็นธรรมในสังคมและการสร้างสังคมแห่งปัญญาในองค์กรนั้น ไม่อาจดำเนินไปได้อย่างมีคุณภาพ

6. ขาดสมดุลของชีวิตและการทำงาน

ทุกวันนี้ข้าราชการจำนวนไม่น้อยยังต้องทุ่มเททำงานหนักอย่างไม่มีเหตุผลในสภาพสังคมโลกไร้พรมแดนที่ทำให้ผู้คนจมปลักอยู่กับข้อมูล ข่าวสาร จำนวนมหาศาลทุกวัน จนไม่มีความสนใจและตั้งใจที่จะศึกษาทำความเข้าใจกับปัญหาต่างๆ ที่มากระทบต่อชีวิตความ

เป็นอยู่ของตนเอง ทำให้ไม่สามารถแยกแยะได้ระหว่างข้อมูลที่เป็นจริงกับข้อมูลเท็จ บ่อยครั้งหลายเรื่องที่ทำไปแล้วกลับกลายเป็นเรื่องไร้ประโยชน์ ไม่คุ้มค่ากับแรงกายแรงใจที่ทุ่มเทไป และที่น่าเห็นใจที่สุดคือการทำงานสมัยนี้มันเอาสุขภาพของเราไป ทำงานหามรุ่งหามค่ำ ทำงานด้วยอุดมการณ์ที่เกินความเหมาะสมพอดี ถึงแม้อาจได้รับการยอมรับว่าประสบความสำเร็จในฐานะคนทำงานคนหนึ่ง แต่มองในเรื่องการใช้ชีวิตในฐานะมนุษย์ผู้ประเสริฐแล้วกลับล้มเหลว ไม่มีเวลาในเรื่องสำคัญสำหรับตนเองและครอบครัวอย่างที่ควรจะเป็น เกิดผลเสียต่อสุขภาพทั้งกายและจิตอย่างมหาศาล ชนิดเงินทองมีมากเท่าใดก็นำไปใช้รักษาให้เป็นปกติไม่ได้ หรือจะซื้อขายไม่ให้เจ็บป่วยก็ไม่ได้ ฉะนั้น ผู้ที่เคยเจ็บป่วยอยู่บ่อยๆ และรวมถึงประเภทที่ชีวิตเคย "เฉียดตาย" มาแล้ว จึงน่าจะจะมีสติและเข้าใจสภาพความเปราะบางของชีวิตอย่างถ่องแท้ และนำมาเป็นอุทาหรณ์สอนใจและใช้ชีวิตอย่างคุ้มค่าด้วยความไม่ประมาทในช่วงเวลาชีวิตที่เหลืออยู่น้อยนิดเดี๋ยวนี้ และคงไม่ต้องรอให้มีประสบการณ์ใกล้ตาย (แต่ไม่ตาย) เกิดขึ้นอีกครั้งหนึ่งก่อน แล้วจึงจะยอมเปลี่ยนแปลงในตัวเองอย่างสิ้นเชิง

7. ขาดหลักยึดเหนี่ยว

สังคมไทยมักจะยกย่อง เชิดชู รู้คุณ ตลอดจนมีความรักดีและศรัทธาอย่างมั่นคงต่อผู้มีพระคุณ ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วย่อมเป็นสิ่งดี แต่เมื่อใดที่ผู้มีคุณนั้นประพฤติตนออกนอกกรอบนอกธรรม ผู้คนในสังคมจะเริ่มมีความสับสนอลหม่านในจิตใจ ความผูกพันและความรักดีที่มีมากต่อบุคคล ทำให้แบ่งแยกไม่ได้อย่างเด็ดขาดระหว่างความดีกับความชั่ว ผิดกับถูก สีขาวกับสีดำ ในมาตรฐานสังคมไทยความดีจึงกลายเป็นสีเทา

ในเรื่องนี้ คุณอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี เคย

ให้ข้อคิดกับสังคมไทยว่า "ค่านิยมใหม่"¹ เข้ามาในสังคมไทย ได้ละทิ้งค่านิยมเก่าที่ติงาม จึงเห็นสังคมมีวิถีคิดที่แปลกประหลาด ไม่รับความจริง ไม่พูดความจริง การเข้าไม่ถึงข่าวสารที่ถูกต้อง การไม่ได้รับความยุติธรรมจากระบบยุติธรรม การบังคับใช้กฎหมายอย่างไม่ถูกต้อง ยิ่งกว่านั้น สังคมไทยยังหมกมุ่นแต่ว่า ใครเป็นมิตร ใครเป็นศัตรู ใครได้เสียประโยชน์ การไม่ให้โอกาสแก่ประชาชนหรือตัวเองได้ไตร่ตรองว่าอะไรผิดอะไรถูก หากผิดแล้วสามารถอธิบายได้หรือไม่" อย่างไรก็ตาม กิติ สังคมไทยได้วิพากษ์วิจารณ์ค่านิยมใหม่และค่านิยมเก่าข้างต้นในลักษณะความคิดเปรียบเทียบและในเชิงประชดประชันต่อผู้ปกครองในยุคหนึ่งว่า **ทุนนิยมสามัญที่ก้าวหน้า** (ด้วยค่านิยมใหม่) ก็ยังดีกว่าผู้ปกครองอีกยุคหนึ่งที่เป็น **ศักดินาล้าหลัง** (ด้วยค่านิยมเก่า) ด้วยเหตุนี้ เราจึงเห็นสังคมไทยปัจจุบันมีสภาพเหมือนขาดหลักยึดเหนี่ยวและโอนเอนไปมาอยู่ตลอดเวลา

นอกจากนี้ สภาพของการไม่มีหลัก เลื่อนลอย ยังพบได้จากถ้อยคำมากมายที่สังคมไทยพูดจากันในเวลานี้ มีลักษณะคลุมเครือ ไม่ชัดเจน หรือไม่ก็ผิดเพี้ยนไปไกล เช่น การใช้คำว่า **"เป็นกลาง"** หรือ **"สมานฉันท์"** เป็นเพียงปรากฏการณ์ตัวอย่างที่บ่งชี้หรือฟ้องถึงสภาพการณ์ดังกล่าว ด้วยเหตุนี้ เมื่อมีผู้ใหญ่ในบ้านเมืองนำมาพูดและใช้ในความหมายที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เกิดคำถามขึ้นมาว่า พระกับโจร ความดีกับความชั่วร้าย จะสมานฉันท์หรือไปด้วยกันได้หรือไม่ ? ความไม่ชัดเจน คลุมเครือ จึงทำให้เกิดความอ่อนแอทางปัญญา เป็นภัย

¹ ผู้เขียนขยายความเพิ่ม "ค่านิยมใหม่" ได้แก่ พฤติกรรมชอบประจบสอพลอ พฤติกรรมศรีธนญชัย (ฉลาดแต่เจ้าเล่ห์ ชอบเอาเปรียบ ไม่คำนึงถึงศีลธรรม) พฤติกรรมเศรษฐกิจ-ขุนนาง (คิดว่าเงินและอำนาจแก้ไขปัญหาคือทุกเรื่อง) พฤติกรรม "โกงได้แต่ขอให้มีผลงาน" เป็นต้น ส่วน "ค่านิยมเก่า"ที่ติงาม เช่น ความซื่อสัตย์ ความกตัญญู ความยึดมั่นในศีลธรรม ความเพียร ความอดทน ความอ่อนน้อมถ่อมตน

ใหม่ที่ไม่รู้ตัวที่เข้ามาทำลายสังคมในองค์กร ควรตระหนักรู้ และไม่ยอมให้ตนเองตกลงไปในบ่วงแห่งอวิชชานั้น

จ. ข้อเสนอ/ทางออก

เมื่อมองเห็นสภาพปัญหาหลักขององค์กรแล้ว ให้พิจารณาดูข้อเสนอทางออกในเชิงเสนอแนะเพื่อการแก้ไขปัญหา ดังนี้

1. นำความเป็นธรรมคืนสู่สังคม

พระบรมราชาโชวาทเนื่องในวันข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2539

"การยึดมั่นในผลประโยชน์ของแผ่นดิน และความถูกต้องเป็นธรรม เป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ เพราะการยึดมั่นดังกล่าวจะทำให้มีจิตใจมั่นคงเด็ดเดี่ยวในอันที่จะพากเพียรปฏิบัติหน้าที่ให้จนบรรลุ ผลสำเร็จ และสามารถป้องกันความผิดพลาดเสียหายอันจะเกิดแก่ตนแก่งานได้อย่างแท้จริง"

พระราชดำรัสในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2512

"... ในบ้านเมืองนั้น มีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมือง มีความปรกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ ปกครองบ้านเมือง และควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้..."

การสร้างความเป็นธรรมในสังคมให้ยั่งยืน เป็นเรื่องพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาองค์กร เพราะถ้าสังคมมีความเป็นธรรม ผู้คนจะมีความสุขและรักกันมาก คนจะรักองค์กร ให้ความร่วมมือสูง เป็นพลังที่จะแก้ปัญหาอื่นๆ ร่วมกันต่อไป ฉะนั้น การสร้างความเป็นธรรม จึงเป็นเรื่องยากอย่างยิ่ง เพราะขึ้นกับวิถีคิดและโครงสร้างต่างๆ ในองค์กร ผู้นำควรถือเรื่องนี้เป็นวาระสำคัญพิเศษของ

การพัฒนาองค์กรให้ยั่งยืน²

ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรจำเป็นต้องเป็นต้นแบบที่ดีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ต้องนำความถูกต้อง ตั้งอยู่ในทำนองคลองธรรม และต้องโน้มน้าวให้คนในองค์กรทุกระดับเห็นถึงความตั้งใจจริง แล้วพยายามสร้างพลังร่วมให้ได้ **"ความโปร่งใส"** จะเป็นกุญแจไขปัญหาที่กล่าว ถึงข้างต้นอย่างมีประสิทธิภาพ และควรน้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ให้**ส่งเสริมคนดีได้มีโอกาสมากขึ้นในการบริหารองค์กร** มาปฏิบัติให้เกิดผล และต้องกล้าที่จะควบคุมคนไม่ดี (และคนที่เคยทำไม่ดี) ไม่ให้มีอำนาจและก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้

นอกจากนี้ ชำราชการชั้นผู้ใหญ่ทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำควรต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีและมีเหตุผลต่อกัน ตลอดจนมีความชัดเจนและมุ่งมั่นในภารกิจที่จะทำอย่างสอดคล้องกัน ต้องไม่ก้าวก่ายในหลักปฏิบัติและหน้าที่การงานของกันและกัน ระบบราชการจะต้องไม่ถูกรวบงำโดยฝ่ายการเมืองจนหมดศักดิ์ศรีและศักยภาพอย่างที่แล้วมา ขณะเดียวกัน ต้องยอมรับว่า การที่ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่สามารถเข้ากับนักการเมืองได้ย่อมเป็นสิ่งที่ดี แต่ที่สำคัญกว่านั้น วิธีการที่เข้ากับนักการเมืองได้ต้องถูกต้องเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนร่วมงานด้วย ด้วยเหตุนี้ การทำงานที่ยึดหลักการและเหตุผล จึงมิใช่เป็นเรื่องการหาเสียงหรือหลบหลีกปัญหา แต่เป็นการช่วยส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นธรรมมากขึ้น และที่สำคัญจะช่วยให้ผู้บริหารทุกฝ่ายสามารถตัดสินใจได้ตามแนวทางที่ถูกที่ควร³ และต้องไม่ลืมว่าเรา

² ศ.นพ.ประเวศ วะสี. "จาก"หมอประเวศ" ถึง "ทักษิณ" กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มติชน 2549

³ อัยกษา ชัยนาม. แนวทางการปฏิบัติราชการเนื่องในโอกาสเกษียณอายุราชการ 17 กันยายน 2544

ไม่สามารถบริหารให้ทุกคน "พอใจ" ในสิ่งที่ทุกคน "ต้องการ" ได้ แต่เราสามารถบริหารองค์กรให้เป็น ศูนย์กลางแห่งโอกาส และความเสมอภาคสำหรับคนทุกคนได้⁴ หากปฏิบัติได้ตามนี้จะช่วยนำความเป็นธรรมกลับคืนสู่องค์กรได้

2. องค์กรมีทิศทางการพัฒนาที่ถูกต้อง

พระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

"เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาซึ่งถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์"

หลักสำคัญของเศรษฐกิจพอเพียง⁵

"การกระทำใดๆ ให้มีความพอเพียง หมายถึง ทำพอประมาณ ด้วยเหตุและผล การพัฒนาต้องเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ต้องสร้างภูมิคุ้มกันในตัว เพื่อสามารถเผชิญและอยู่รอดจากผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ต้องมีความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและดำเนินการทุกๆ ขั้นตอน ต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในประเทศให้สำนึกในคุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรม ต้องดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและความรอบคอบ สร้างความสมดุลและความพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ ..."

⁴ เบลวสีเงิน. ภาวะผู้นำกับการบริหารปัญหา หนังสือพิมพ์รายวัน ไทยโพสต์ 12 มกราคม 2550

⁵ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล. หลักธรรม หลักทำตามรอยพระยุคลบาท กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ด้านสุทธาการพิมพ์ 2548

เรื่องนี้เป็นเรื่องยากอีกเรื่องหนึ่ง เนื่องจากกระแสโลก เป็นมิจอพัฒนา หากผู้นำองค์กรไม่รู้เท่าทัน ก็อาจนำคนในองค์กร หลงไปตามกระแสการพัฒนาแบบผิดๆ ซึ่งจะนำไปสู่ความขัดแย้ง และไม่สงบสุขในสังคมได้ ด้วยเหตุนี้ผู้นำจำเป็นต้องกำหนดคิดเรื่อง เป้าหมายการพัฒนาองค์กรอย่างมีระบบ และมีหลักวิชาการ มีความ ชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้ตามสภาพแห่งความเป็นจริง เรื่องสำคัญ ใดที่คิดจะเข้ามาแก้ไข พัฒนา ควรประกาศให้ทุกคนในองค์กรได้รับรู้ ที่สำคัญที่สุด ต้องสร้างบรรยากาศที่ดีของการมีส่วนร่วมในทุกกระตบ การติดตาม กระตุ้น ผลักดัน ให้ผู้บริหารระดับสูง-กลาง อื่นๆ ตลอด จนทุกหน่วยงานหลัก ให้ยึดมั่นอย่างมั่นคงต่อเป้าหมายร่วมกันของ องค์กร เป็นงานที่ท้าทายและเป็นบทพิสูจน์ถึงความสำเร็จในการ บริหารงานองค์กรได้เป็นอย่างดี ประเทศไทยโชคดีที่มีพระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวที่ทรงพระปรีชาสามารถในเรื่องทิศทางการพัฒนา ทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีพระมหาชนก เป็นทฤษฎีใหญ่คับ โลก เป็นทฤษฎีเพื่อทิศทางการพัฒนาที่ถูกต้องหรือล้มนมาพัฒนาที่จะ ทำให้เกิดการพัฒนาย่างได้ดุลยภาพและยั่งยืน⁶ ซึ่งพวกเราสามารถ น้อมนำแนวคิดจากทฤษฎีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน ในทุกระตบ ตั้งแต่บุคคล ครอบครัว องค์กร ชุมชน และ ประเทศชาติ

3. องค์กรมีความร่วมมือร่วมใจ

พระบรมราโชวาทเนื่องในวันข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2546

"ข้าราชการไม่ว่าจะอยู่ตำแหน่งใด ระดับไหน มีหน้าที่อย่างไร ล้วนแต่มีส่วนสำคัญอยู่ในงานของแผ่นดินทั้งสิ้น ทุกคนทุกฝ่ายจึง

⁶ ศ.นพ.ประเวศ วะสี. "จาก"หมอประเวศ" ถึง "ทักษิณ" กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มติชน ๒๕๔๙

ไม่ควรจะถือตัวแบ่งแยกกัน หากต้องยกย่องนับถือให้เกียรติกัน
สมัครสมานร่วมมือร่วมความคิดกัน ให้การปฏิบัติบริหารงาน
ของแผ่นดินดำเนินไปอย่างมีเอกภาพ และได้ผลที่พึงประสงค์
สมบูรณ์พร้อมทุกส่วน"

ในการกำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาองค์กร
จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารระดับสูงจะต้องมาร่วมระดมสมองและนำ
การบริหารเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในทุกๆระดับ เพราะการพัฒนา
องค์กรให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนจะเกิดขึ้นไม่ได้หากปราศจากการ
มีส่วนร่วม การมีบทบาทเกี่ยวข้องของคนในองค์กร เพื่อนำไปสู่ความ
ผูกพันในการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้น และให้เกิดการบรรลุ
พลังร่วมในองค์กรที่เกิดจากความร่วมแรงร่วมใจของคนในองค์กร
ทุกคน แทนที่จะให้เป็นการสั่งการลงมาจากเบื้องบนตลอดเวลา

ด้วยเหตุนี้ ในการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในองค์กรด้วย
วิธีนี้ จำเป็นต้องเริ่มพัฒนาบุคลากรในระดับผู้บริหารเสียก่อน โดย
ผู้บริหารจะต้องมองตนเองอย่างจิตเที่ยง และรู้จักตนเองว่าเป็นผู้บริหาร
ประเภทไหน อย่างไร จากนั้นจึงสร้างทีมงานและพัฒนาให้แข็งแกร่ง
เพื่อให้รู้จักทำงานเป็นทีม และเปิดโอกาสให้คนในองค์กรเข้ามามีส่วน
ร่วมในการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรด้วยการสำรวจตรวจสอบ
หาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขวางความมีประสิทธิภาพขององค์กร
อย่างจริงจัง ด้วยความรักผูกพันที่มีต่อองค์กรและหาทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน
อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ ทั้งหมดนี้เรียกว่าเป็นการปรับเปลี่ยนด้วยมือ
ของคนในองค์กรเอง เพราะไม่มีใครรู้จักองค์กรดีกว่าพวกเราเอง⁷ และการรวมตัวดังกล่าวจะทำให้เกิดพลัง

⁷ ดร.ธีรชัย เชมณะสิริ. **The 9,9 Newsletter**. สถาบันการบริหารพัฒนาองค์กร ฉบับที่ 61
มกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2550

ทางปัญญา พลังทางจิต พลังทางสังคม และพลังทางการจัดการ เพื่อสร้างสรรค์สังคมในองค์กรให้มีสันติสุขอย่างยั่งยืน

4. พัฒนาความรู้และสร้างสังคมแห่งปัญญา

พระบรมราโชวาทเนื่องในวันข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2536

"ข้าราชการ...จะต้องหัดทำใจให้กว้างขวางหนักแน่น รู้จักรับฟังความคิดเห็น แม้กระทั่งคำวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นอย่างฉลาด เพราะการรู้จักรับฟังอย่างฉลาดนั้น แท้จริงคือ การระดมสติปัญญาและประสบการณ์อันหลายหลากมาอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติบริหารงานให้ประสบความสำเร็จที่สมบูรณ์นั่นเอง"

ในขณะที่องค์กรจะต้องสร้างสังคมให้รอบรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก เทคโนโลยีหรือการพัฒนาองค์ความรู้และความสามารถของคนในองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศในวิชาชีพหรือการเป็นมืออาชีพ การสร้างสังคมแห่งปัญญาให้เกิดขึ้นในหน่วยงานทุกระดับอย่างแท้จริง เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องรีบทำควบคู่กันไป โดยการส่งเสริมให้ข้าราชการทุกระดับ ร่วมคิดสร้างสรรค์ หาแนวทางพัฒนาองค์กร นำแนวทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้กับชีวิตการทำงาน ด้วยการสร้างวัฒนธรรมองค์กรแบบพอเพียงขึ้น ผู้บริหารต้องเป็นแบบอย่างที่ดี มีการปลูกฝังและติดตามอย่างสม่ำเสมอ จนกลายเป็นค่านิยมหรือวัฒนธรรมที่ทุกคนในองค์กรยอมรับ

สังคมแห่งปัญญาเป็นรากฐานของการพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน คนในสังคมต้องเปิดใจกว้าง มีใจเป็นธรรม เปิดรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และที่สำคัญที่สุดต้องเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ด้วยซึ่งอาจเป็นคำวิพากษ์วิจารณ์ที่มีคุณค่า (โปรดศึกษาและเทียบเคียงพระบรมราโชวาทในหัวข้อนี้) นอกจากนี้ เรื่องสำคัญมากที่สุดเรื่องหนึ่งคือ สังคมแห่งปัญญาจะเกิดดุลยภาพขึ้นได้ จำเป็นต้องมีการ

บริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารที่ทำให้คนในองค์กรรู้ความจริงโดยทั่วถึงกันหมด หากไม่แล้วองค์กรนั้น ย่อมดำเนินไปสู่ความพุพัง เนื่องจากความเป็น "ปัญญาชน" มิได้อยู่ที่ระดับของการศึกษาของคน หากอยู่ที่การรู้จักแยกแยะ ความจริงจากความเท็จ ความดีจากความชั่ว เป็นสำคัญ⁸

ในการพัฒนาความรู้และสร้างสังคมแห่งปัญญานี้มีข้อเตือนว่า ต้องสร้างสมดุลให้ตีระหว่าง **ความรู้ในทางโลกกับความเข้าใจในธรรม** เพราะการคิดแยกแยะระหว่างชีวิตกับการศึกษา หรือระหว่างชีวิตกับการทำงาน ออกจากกัน โดยชีวิตก็อย่างหนึ่ง การศึกษาหรือการทำงานก็อีกอย่างหนึ่ง เป็นเรื่องให้หลงทาง แท้ที่จริงทั้งสองสิ่งต้องเอื้อประสานกันและกัน ท่านพุทธทาสภิกขุได้เปรียบเปรยการศึกษาของไทยในปัจจุบันว่า เป็นเสมือน "หมาหางด้วน" คือ ผิดทางไม่ตรงทางและไปไม่ตลอด เพราะตามฝรั่งตะวันตก กีดกันศาสนาออกไปจากการศึกษากลายเป็นการศึกษาเพื่อการเห็นแก่ตัว ยิ่งฉลาดยิ่งเห็นแก่ตัว เป็นการศึกษาเพื่อประโยชน์ทางวัตถุ เพื่อรับใช้การเมืองรับใช้เศรษฐกิจ จึงสูญเสียความถูกต้อง ไม่ใช่ประโยชน์ทางจริยธรรมศีลธรรม⁹

5. นำ(จริย)ธรรมคืนสู่สังคม

พรพระราชทานเนื่องในวโรกาสวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2549

"ให้ทุกคนมีความสงบร่มเย็นภายใน ได้แก่ จิตใจที่สะอาดแจ่มใส ไม่มีกังวล ชุ่นเคือง ซึ่งจิตใจที่สะอาดและสงบนี้สำคัญมาก เพราะทำให้บุคคลมีสติรู้ตัว มีวิจาร์ณญาณ เทียงตรง ถูกต้อง สามารถคิดอ่าน สร้างสรรค์สิ่งที่จะอำนวยประโยชน์สุข ความ

⁸ สุรพงษ์ ชัยนาม. **ขอคุยกับคุณอานันท์** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน 2547

⁹ ลันด์ หัตถ์รัตน์. **สืบสานปณิธานพุทธทาส... พุทธทาสยังอยู่ไม่มียตา** หนังสืออนุสรณ์เนื่องในงานเฉลิมฉลอง 100 ปี ชาตกาล พุทธทาสภิกขุ พ.ศ. 2549

เจริญก้าวหน้า ตลอดจนชื่อเสียง เกียรติคุณ อันเป็นสิ่งที่แต่ละ
คนต้องการให้สัมฤทธิ์ผลได้...."

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ให้ข้อคิดไว้ว่า "ทุก
วันนี้สังคมของเรามีสภาพเสมือนกำลังจะเลื่อนลอย ขาดหลัก ไร้ทิศทาง
ทาง ไม่เฉพาะแต่พวกเราจะไปไม่ถึง "ธรรม" เท่านั้น แต่จะเจอะเจอ
คนดีที่จะโยงตัวเราเข้าไปถึงตัวความดี หรือให้ถึงธรรมอีกทีหนึ่งก็ยิ่ง
ยาก" ดังนั้น หากจะให้สังคมในองค์กรดำเนินไปถูกทาง บุคคลจำเป็นต้อง
ต้องมีหลักคิดอยู่ 3 ประการ คือ

5.1 สร้างจิตสำนึกต่อสังคม¹⁰ ทุกคนจะต้องมีจิตสำนึก
พื้นฐานและถือเป็นหน้าที่ทางสังคมที่จะยกย่อง เชิดชู สนับสนุน
คนดี หรือเชิดชูบูชาธรรม โดยเฉพาะคนที่อยู่ในฐานะที่เรียกว่าเป็น
ผู้ใหญ่จะต้องมี จิตสำนึก และหน้าที่ต่อสังคม 2 ประการ คือ

- **มองที่ผู้อื่น** คือ การบูชาคนที่ควรบูชา เป็นการ
มองดูคนอื่นทำความดี ยอมรับ และเชิดชูความดีของบุคคล

- **มองที่ตัวเอง** คือ ต้องทำความดีด้วยตนเองให้เป็น
แบบอย่างแก่ผู้อื่น เป็นจิตสำนึกของบุคคลซึ่งเป็นผู้ใหญ่ที่จะต้องคำนึง-
ถึงคน (อนุชน) รุ่นหลัง และทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งในเรื่องนี้
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงปฏิบัติและทรงพระองค์ในทศพิธ
ราชธรรมอย่างบริสุทธ์ิสมบูรณ์ อันเป็นแบบอย่างที่พลกนิกรพึงยึด
ถือปฏิบัติตาม

5.2 เข้มแข็งในความดี¹¹ หมายถึง ความเข้มแข็งในการ
ดำรงรักษาความดี หรือความเข้มแข็งในการรักษาธรรม เพราะการ

¹⁰ พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตฺโต ธรรมालย์ท่านผู้หญิงพูนศุข พนมยงค์ กรุงเทพฯ.
ปาปิรุส พับลิเคชั่น 2550

¹¹ พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตฺโต ธรรมาลย์ท่านผู้หญิงพูนศุข พนมยงค์ กรุงเทพฯ.
ปาปิรุส พับลิเคชั่น 2550

ที่จะทำให้ครอบครัว ชุมชน สังคม เข้มแข็งได้ เราต้องเข้มแข็งในธรรม
นั่นเอง คือตั้งมั่น ยืนหยัดอยู่ในธรรม ตั้งมั่นในความดี ทำหน้าที่ของตน
ให้ถูกต้อง ขยันหมั่นเพียรในการศึกษา ประกอบอาชีพการงาน ทำการ
ทั้งปวงโดยสุจริต ตูแลรับผิดชอบต่อกัน เกื้อกูลกัน ถ้าตั้งมั่นอยู่ในธรรม
ได้ นั่นก็คือเรารักษาธรรม ซึ่งจะเป็นเหตุให้ธรรมรักษาเรา และรักษา
สังคมของเรา สมดังพุทธภาษิตที่ว่า "ธรรมนั้นแล ย่อมรักษาผู้ประพฤติ
ธรรม"

5.3 การพัฒนาจิตใจสูงขึ้น หากพวกเราเข้าใจในความ
หมายแห่งพรอันประเสริฐที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง
พระราชทานแก่พสกนิกรชาวไทยในโอกาสวันขึ้นปีใหม่ พ.ศ. 2549
ที่อ้างถึงข้างต้น และพยายามประพฤติปฏิบัติให้ได้ รู้จักเพียงพอดตาม
หลักปรัชญาพอเพียงของพระองค์ท่าน รู้จักแปรเปลี่ยนทรัพย์สินภาย
นอกที่มีอยู่ให้เป็นทรัพย์สินภายในให้มากที่สุด มีสติที่จะกำหนดรักษาใจ
ของตนเอง ทะนุบำรุงใจให้เกิดเป็นบุญเป็นกุศล ให้มีศีลธรรมสูง
ขึ้นไป เหล่านี้จึงจะมีความหมายสำคัญยิ่งในชีวิตหนึ่งของเรา และ
จะเป็นรากฐานที่ดีและมั่นคงสำหรับการใช้ชีวิตที่มีคุณค่าในสังคมต่อไป

6. ทำงานเพื่องาน - สร้างความสมดุลของชีวิตและการทำงาน

พระบรมราชาบาทเนื่องในวันข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2533

"ในการปฏิบัติราชการนั้น ขอให้ทำหน้าที่เพื่อหน้าที่ อย่างนึก
ถึงบำเหน็จรางวัลหรือผลประโยชน์ให้มาก ขอให้ถือว่าการทำ
หน้าที่ได้สมบูรณ์เป็นทั้งรางวัลและประโยชน์อย่างประเสริฐ จะทำ
ให้บ้านเมืองไทยของเราอยู่เย็นเป็นสุขและมั่นคง"

ผู้คนส่วนใหญ่ยังมองว่า งานคือเงิน เงินคืองาน ทำงาน
เพราะอยากได้ตำแหน่ง คำสรรเสริญ เมื่อผิดหวังชีวิตการทำงานก็
อับเฉา ท้อแท้ เหน็ดเหนื่อย เบื่อหน่าย เพราะงานมีคุณค่าเป็นแค่

การสนองกิเลสตัณหา เมื่อได้สิ่งที่ต้องการแล้ว คุณค่าของงานทั้งหมด การทำงานก็หยุดแค่นั้น เนื่องจากไม่เห็นเหตุที่ต้องทำงานต่อ แท้จริง แล้วควรทำงานเพื่องาน งานคือสิ่งที่ทำให้เกิดความมอแงงาม เกิด ประโยชน์ขึ้นกับชีวิตเราและผู้อื่น โดยไม่จำเป็นต้องได้สิ่งตอบแทน เป็นเงินเสมอไป การทำงานจึงเป็นการเพิ่มคุณภาพชีวิต ทำให้ชีวิต มีการเรียนรู้ เป็นชีวิตที่มีคุณค่า¹² (โปรดศึกษาและเทียบเคียงพระบรมราโชวาทในหัวข้อนี้)

ผู้บริหารองค์กรจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในองค์กรอย่างจริงจัง ปลูกฝังให้เข้าใจและเรียนรู้ที่จะสร้างความสมดุลในสัดส่วนระหว่างเวลาปฏิบัติงานกับเวลาการใช้ชีวิตส่วนตัวหรือครอบครัวได้อย่างลงตัว เหมาะสม ไม่ตึงไม่หย่อนเกินไป หรืออีกนัยหนึ่งคือ สร้างภาวะสมดุลระหว่าง คน งาน และ สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติขึ้นนั่นเอง ด้วยเหตุนี้ จึงต้องส่งเสริมและ กระตุ้นให้ข้าราชการทุกระดับร่วมคิดพัฒนาความเป็นอยู่ ชีวิตการทำงานที่มีคุณค่าซึ่งเน้นประโยชน์ที่มีสาระตตะจ้บต้องเป็นรูปธรรม ได้มากกว่าพิธีการที่ เยิ่นเย้อ ไม่คุ้มค่า และไร้ประโยชน์ ส่งเสริมการทำ กิจกรรมเพื่อองค์กรในรูปแบบต่างๆ กิจกรรมอาหารสมองที่ส่งเสริมสติปัญญา การพัฒนาจิตวิญญาณ นอกเหนือไปจากความรู้ทางวิชาการ ทั้งนี้ กิจกรรมนันทนาการต่างๆ การจัดแข่งขันกีฬา การออกกำลังกาย มีส่วนช่วยให้ชีวิตของคนทุกคนในองค์กรดีขึ้นทั้งสิ้น

คำกล่าวโบราณหนึ่งได้เปรียบเทียบเรื่องชีวิตกับการงานไว้ว่า "เสนาบดีต้อมน้ำในภาชนะทองคำกับกระยาจกต้อมน้ำจากกะลา ถ้ามีความพอใจแล้ว ก็มีความสุขเท่ากัน" งานทำไปตลอดชีวิตไม่มี

¹² ดร.สนอง วรอุไร. *ทำชีวิตให้ได้ดีและมีสุข* กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์อมรินทร์ 2550

เสร็จ ตายไปเกิดมาอีกก็ทำไม่เสร็จ ถ้าไม่รู้จักพอ หรือไม่เข้าใจใน "โลกธรรม"¹³ (ความเป็นธรรมดาของโลกหรือแปลให้ทันสมัยก็คือ กฎ-กติกามารยาทของการอยู่ในโลก) เมื่อมัวแต่แสวงหาสิ่งภายนอก ก็จะถูก "โลกกระทำ" (เป็นการเล่นคำ) คือหนีกฎแห่งธรรมชาติไม่พ้น มีลามกเลื่อมลามก มียศเสื่อมยศ มีสรรเสริญ มีนิินทา มีสุขมีทุกข์ นั่นเอง

7. ยืนข้างความดี - หลีกหนีสังคัมสีเทา

พระบรมราโชวาทเนื่องในวันข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2544

"การปฏิบัติราชการนั้น นอกจากมุ่งกระทำเพื่อให้งานสำเร็จไปโดยเร็วและมีประสิทธิภาพแล้ว ยังจะต้องกระทำด้วยสติรู้ตัว และปัญญา รู้คิดว่าสิ่งใดเป็นความเจริญ สิ่งใดเป็นความเสื่อม อะไรเป็นสิ่งที่ต้องทำ อะไรเป็นสิ่งที่ต้องละเว้นหรือกำจัด ผลที่เกิดขึ้นจึงจะเป็นประโยชน์ที่แท้และยั่งยืนทั้งแก่ตนเองและส่วนรวม"

บทเรียนทางจริยธรรมเรื่อง "ความถูกต้อง" ตามหลักการตามกฎหมาย ตามวินัย หรือตามจริยธรรมของสังคัม ไม่ควรทำให้เป็นเรื่อง "สีเทา" แต่ควรทำให้เป็นเรื่องที่เห็นเด่นชัด ชัดชัดถูกกัน อย่างอาจหาญ ผิดก็ต้องบอกว่าผิด ถูกก็ต้องบอกว่าถูก อย่าเพาะเชื้อแห่งความผิดจนเรื้อรังกระทั่งกลายเป็นความถูกต้องไปในที่สุด¹⁴ ในเรื่องเดียวกันนี้ คุณอานันท์ ปันยารชุน อดีตนายกรัฐมนตรี ให้ข้อคิดกับสังคัมว่า ในชีวิตของคุณอานันท์ฯ ไม่เคยเป็นกลางระหว่างความถูกต้องกับความผิด ระหว่างความดีกับความชั่ว ระหว่างธรรมกับอธรรม และยิ่งกว่านั้นต้องไม่เป็นกลางด้วยการนิ่งเฉย ต้องเลือกยืนข้างความถูกต้อง สังคัมไทยใช้คำว่า "เป็นกลาง" พร่ำเพรื่อ ต้องมีจุดยืน และ

¹³ ว.วชิรเมธี. คนสำราญ งานสำเร็จ กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์อมรินทร์ 2550

¹⁴ ว.วชิรเมธี. ธรรมะสบายใจ กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์อมรินทร์ 2549

เป็นจุดยืนที่ถูกต้องเป็นธรรม¹⁵ ในขณะที่ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) ได้ตอบอธิบายความหมายของคำว่า "สมานฉันท์"¹⁶ ว่า คือ การมีความพอใจหรือความอยากที่จะทำการอย่างหนึ่งอย่างใดตรงกัน และเป็นเฉพาะเรื่องไป ถ้าไม่มีอะไรจะทำ จะเรียกว่าสมานฉันท์ไม่ได้ และคำนี้สามารถนำไปสู่ความหมายของคำว่า "ความสามัคคี" ซึ่งมีความหมายที่กว้างกว่าคือมีจุดหมายร่วมกันและต้องเป็นจุดหมายที่เป็นธรรมด้วย

หากมองภาพในองค์กรราชการที่ผ่านมา เราอาจจะเห็น เป็นอุทาหรณ์ของผู้ที่ยืนอยู่ระหว่างเส้นแบ่งที่บอบบางระหว่างความ ดีกับความชั่ว หากปราศจากซึ่งจิตสำนึกที่ถูกต้องเป็นธรรม ไม่มีสติ ที่จะยับยั้งชั่งใจ ใช้เหตุใช้ผลและพิจารณาญาณอย่างรอบคอบแล้ว ก็ อาจตัดสินใจอะไรผิดพลาดได้ง่าย เพราะสภาพสังคมทุกวันนี้ถูก ครอบงำด้วยเรื่องมิชฉาติฐิมาก ทำให้ผู้คนติดหลงอยู่กับวัตถุและ อำนาจนิยม ยึดมั่นถือมั่นในตัวบุคคล มีศรัทธามาก นับถือใครแล้ว นับถือทั้งกายและใจ ไม่ดูให้ทั่ว แบ่งแยกไม่เป็น ถึงแม้ทำผิดก็ยัง เคารพยำเกรง ทำให้ไม่สามารถแยกแยะระหว่างความจริงกับความเท็จ ได้ จึงเข้าไปพัวพันกับผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แท้ ที่จริงทั้งหมดเหล่านี้เป็นเรื่องของอำนาจ ลาม ยศ สรรเสริญ ที่เป็น ตัวหลอกล่อให้คนเข้าไปติดบ่วง นี้แหละคือ "สังคมสีเทา" ที่ทำให้ ผู้คนสมัยนี้ ไม่มองอาจ สง่าผ่าเผย ดังที่คุณอนันท์ฯ เคยปรารภให้ เพื่อนข้าราชการในยุคสมัยเดียวกันว่า ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่สมัยนี้

¹⁵ อนันท์ ปันยารชุน. "อนันท์" ปลุกสังคมเลือกข้างความดี ผู้จัดการออนไลน์ 30 สิงหาคม 2549

¹⁶ พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตโต *ธรรมมาลัยท่านผู้หญิงพูนศุข พนมยงค์* กรุงเทพฯ ปาปิรุส พับลิเคชั่น 2550

"ไม่มีกระดูกสันหลัง" คือ ไม่กล้ายืนหยัดที่จะใช้ปัญญาเพื่อคิด พูด ทำ ในสิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรม อย่างอาจหาญ ตรงไปตรงมา และอย่างปราศจากอคติโดยประการทั้งปวง นั่นเอง

8. เหาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นตัวตั้ง

พระบรมราชาวาทเนื่องในวันข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2543

"ข้าราชการผู้ปฏิบัติบริหารงานของแผ่นดินจะต้องตั้งใจปฏิบัติหน้าที่โดยเต็มกำลังความสามารถด้วยอุดมคติ ด้วยความเข้มแข็งเสียสละ และระมัดระวังให้การทุกอย่างในหน้าที่เป็นไปอย่างถูกต้องและเที่ยงตรง เป็นกลาง ด้วยความระลึกรู้ตัวอยู่เสมอว่า การปฏิบัติตัวปฏิบัติงานของตนมีผลเกี่ยวเนื่องถึงประโยชน์ส่วนรวมของบ้านเมืองและของประชาชนทุกคน"

หากพิจารณาพระปฐมราชโองการ พระราชดำรัส และพระบรมราชาวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อย่างถ่องแท้แล้ว จะพบว่า เนื้อหานั้นมุ่งประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่คือประชาชนเป็นหลัก เครื่องมือหรือกลไกทางการปกครองของบ้านเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงที่ผ่านมาไม่นาน ไม่ว่าจะเป็นรัฐธรรมนูญฉบับล่าสุดปี พ.ศ. 2550 พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550-2554) วาระแห่งชาติด้านจริยธรรม ธรรมาภิบาล และการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ พ.ศ. 2550 และรวมถึงร่างพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือนฉบับใหม่ที่กำลังจะออกมาใช้บังคับ ต่างมุ่งให้ความสำคัญกับเรื่องการพัฒนาศักยภาพของคนหรือประชาชนในทุกภาคส่วนของสังคมไทย ให้มีจิตใจยึดมั่นในคุณธรรม และความรอบรู้ อันเป็นเงื่อนไขที่จะทำให้เกิดการประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างมีเหตุผล รู้จักलिथि หน้าที่ และความ

รับผิดชอบในฐานะพลเมืองไทยตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ขณะเดียวกันปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงก็เป็นยาตำแหกรอยู่ทุกอณูในกลไกการปกครองที่อ้างถึงข้างต้น ทั้งนี้ก็เพื่อให้การขับเคลื่อนของภาครัฐในการพัฒนาประเทศในลักษณะองค์รวม ดำเนินไปอย่างมีดุลยภาพและยั่งยืน ด้วยเหตุนี้ หน่วยงานราชการภาครัฐจึงควรตระหนักถึงความสำคัญของวาระประชชนนี้อย่างดี และต้องเร่งพัฒนาระบบราชการและสร้างพลังของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งระบบ ในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรม และธรรมาภิบาลในภาคราชการ เพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมายของการพัฒนาประเทศข้างต้น

จ. บทสรุป

พระบรมราโชวาทเนื่องในวันข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2548

"ข้าราชการผู้ปฏิบัติงานของแผ่นดิน จะต้องรู้ตระหนักแนในการสละ อันได้แก่การสละสำคัญสองประการ คือ สละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมที่ยิ่งใหญ่และเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัว ประการหนึ่งกับสละความคิดจิตใจที่ต่ำทรามต่างๆ อีกประการหนึ่ง จึงจะเป็นที่เชื่อถือไว้วางใจของคนทั้งปวง และสามารถดำรงตำแหน่งหน้าที่อย่างมีเกียรติมีศักดิ์ศรีและมีความเจริญมั่นคงตลอดไป"

พระราชดำรัสเนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชสมบัติ ครบ 60 ปี ณ สีหบัญชร พระที่นั่งอนันตสมาคม วันที่ 9 มิถุนายน 2549

"...คุณธรรมซึ่งเป็นที่ตั้งของความรัก ความสามัคคี ที่ทำให้คนไทยเราสามารถร่วมมือร่วมใจกันรักษาและพัฒนาชาติบ้านเมืองให้เจริญรุ่งเรืองสืบต่อกันไปได้ตลอดรอดฝั่ง

(1) คิด พุด ทำ ด้วยความเมตตา มุ่งดี มุ่งเจริญต่อกัน

- (2) ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงาน ประสานประโยชน์กัน ให้งานที่ทำสำเร็จผลทั้งแก่ตน แก่ผู้อื่น และแก่ประเทศชาติ
- (3) ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริต ในกฏกติกาและในระเบียบแบบแผน โดยเท่าเทียมเสมอกัน
- (4) พยายามทำความคิดความเห็นของตนให้ถูกต้องเที่ยงตรงและมั่นคงอยู่ในเหตุผล..."

พระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีลักษณะพิเศษ ต่างจากตำรับตำราและการเรียนรู้ทั่วๆ ไป ในขณะที่การเรียนการสอนทั่วไปในโลกล้วนเรียนรู้เฉพาะ "เรื่องนอกตัว" เกือบจะไม่มีเลยที่เรียนรู้ให้ **"รู้ตัวเอง"** เมื่อไม่รู้ตัวเอง ก็ตั้งอยู่ในความดีไม่ได้ แต่พระองค์ท่านทรงเน้นทรงสอนให้รู้ตัวเอง คือ รู้กาย รู้ใจ และรู้ความนึกคิดของตัวเอง หรือที่เรียกว่า "มีสติ" เพราะเมื่อรู้ตัวเองก็สามารถกำกับให้ปฏิบัติให้ถูกต้องได้ทั้งทางกายและใจ¹⁷

บ่อยครั้งที่พวกเราพลสกนิกรจะแสดงออกและบอกว่ารัก เกิดทุนในหลวง อยากเห็น ในหลวง อยากได้ยินพระสุรเสียง อยากได้ ฟังพระราชดำรัสของพระองค์ท่าน แต่เคยมีใครคิดที่จะเพ่งมองในสิ่ง ที่พระองค์ท่านเพียรกระทำ ทรงนำ ทรงสอน ทรงทำให้ดู เป็นตัวอย่าง¹⁸ ดังวลิติดูที่ท่านพุทธทาสใช้ "ทำให้ดู อยู่ให้เห็น เย็นให้สัมผัส" แล้ว น้อมนำพระบรมราโชวาท/พระราชดำรัสของพระองค์ท่านมาประพฤติ ปฏิบัติอย่างจริงจัง หรือจะมีใครสักกี่คนที่จำได้ว่า วันที่หัวใจไทยทุก ดวงต่างมุ่งมารวมกันเพื่อแสดงให้เป็นประจักษ์ถึงพลังรักอันยิ่งใหญ่ ที่ทุกคนมีต่อพ่อของแผ่นดินเนื่องในวโรกาสฉลองสิริราชย์สมบัติครบ

¹⁷ ศ.นพ.ประเวศ วะสี คำพ่อสอน. กรุงเทพฯ โรงพิมพ์กรุงเทพ 2549

¹⁸ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล **หลักธรรม หลักทำ ตามรอยพระยุคลบาท** กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์ ด้านสุขภาพการพิมพ์ 2548

60 ปี เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2549 นั้น พระองค์ทรงขออะไรจากพลกนิกรชาวไทย (โปรดดูพระราชดำรัสที่อ้างถึง) หรือแท้ที่จริงพวกเรามีแต่ความรู้สึกชื่นชมหรือศรัทธาในระดับแค่ "เชื่อถือ" แต่ไม่เคย "เชื่อฟัง" หรือ "เชื่อมั่น" ที่จะทำตาม จึงกลายเป็นศรัทธาที่ไม่เที่ยงแท้ แล้วในที่สุดก็ไม่ยอมรับฟัง (เอามือปิดหู) หรือฟังแต่ไม่ได้ยิน มองแต่ไม่เห็น "เหมือนนกไม่เห็นฟ้า ปลาไม่เห็นน้ำ ไล่เดือนไม่เห็นดิน" ดังนั้น ศีลธรรมจึงไม่อาจเกิดขึ้นได้ในสังคมในทุกระดับ

ในมหามงคลสมัยที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จะทรงเจริญพระชนมพรรษา ครบ 80 พรรษาในวันที่ 5 ธันวาคม 2550 ผู้เขียนใคร่ขอเชิญชวนพวกเราคนไทยทุกคน ผู้มีความจงรักภักดีต่อพระองค์ท่าน ควรจะน้อมนำหลักคิดตามแนวพระราชดำรัส พระบรมราโชวาท หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาศึกษาและประพฤติปฏิบัติกันอย่างจริงจัง จริงใจ และต่อเนื่อง เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระผู้ทรงเป็นพลังแผ่นดิน ผู้ทรงคุณธรรมอันประเสริฐ ซึ่งได้ทรงจุดแสงสว่างแห่งธรรม ประดุจประทีปที่ส่องสว่างอยู่กลางใจคนไทยมาตลอดระยะเวลาหกสิบปี จึงเป็นหน้าที่ของข้าแผ่นดินทุกคนที่ควรช่วยกันรักษาประทีปแห่งธรรมนี้ให้ส่องสว่างในหัวใจคนไทยสืบไป และจากพระปฐมบรมราชโองการเมื่อแผ่นดินมีธรรมครอง ประโยชน์สุขของมหาชนชาวสยามจึงบังเกิดขึ้นได้ ทำให้ประเทศไทยเป็นแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง ด้วยพระปัญญาธิคุณและพระบารมีอย่างแท้จริง ❀

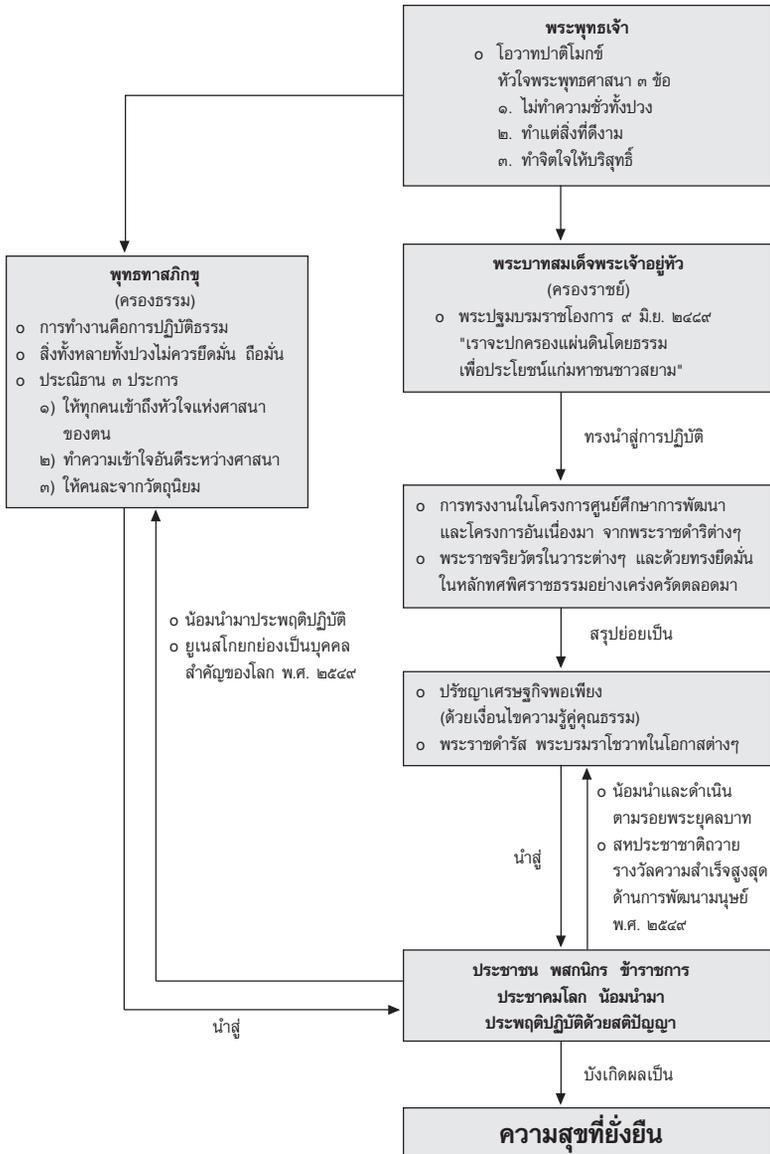
คุณदनัย เมนะโทธิ

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 7

สำนักบริหารบุคคล กระทรวงการต่างประเทศ

แผนภูมิแนวคิดการดำเนินตามรอยธรรม-ตามรอยพระยุคลบาท

● ในหลวงของเรา

โดย น.ส.นุรฮายาดี - น.ส.รอฮานา

ในหลวงของเรา

"เราจะปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม" เป็นพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พุทธศักราช 2493 นับจากวันนั้นจนถึงวันนี้เป็นเวลากว่า 60 ปีแล้วที่พระองค์ทรงปฏิบัติตามพระราชดำรัสดังกล่าวอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ คนไทยได้ประจักษ์ถึงพระเมตตาและพระอัจฉริยภาพด้านต่างๆ ที่พระองค์ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเพื่อช่วยเหลือพสกนิกรชาวไทยให้มีความเป็นอยู่ที่ดีภายใต้ร่มพระบารมีของพระองค์ โดยไม่ทรงเลือกว่าจะเป็นคนเชื้อชาติใด ศาสนาใดหรือมีฐานะความเป็นอยู่อย่างไร

พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็เป็นอีกพื้นที่หนึ่งของประเทศที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงให้ความสนใจและให้ความสำคัญในการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชากรให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยประชากรส่วนใหญ่ที่นับถือศาสนาอิสลาม ประกอบอาชีพทางการเกษตร ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายท่ามกลางสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและมีฐานะค่อนข้างยากจน

"ฮารีอีนี รายอกีตอเนาะมารี" ...วันนี้ในหลวงของเราจะเสด็จจะกลายเป็นหัวข้อสนทนาหลักไปทั้งวันในวันที่มีการเสด็จเยี่ยมเยียนราษฎรในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ข้าพเจ้ายังจำบรรยากาศสมัยยังเป็นเด็กนักเรียนชั้นประถมได้เป็นอย่างดี ทุกครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เสด็จเยี่ยมเยียนราษฎรในพื้นที่และเสด็จประทับรถยนต์พระที่นั่งผ่านโรงเรียนที่ข้าพเจ้าเรียน ครูประจำชั้นแต่ละชั้นเรียนก็จะแจกรธงชาติไทยให้นักเรียนยืนรอรับเสด็จฯ ริมถนนหน้าโรงเรียน ข้าพเจ้า เพื่อนๆ และชาวบ้านละแวกใกล้เคียงต่างรู้สึกตื่นเต้นทุกครั้งที่จะได้ชื่นชมพระบารมีของทั้งสองพระองค์ **ไม่ว่าฝนจะตก แดดจะร้อนหรือจะต้องยืนรอนานเพียงใด พวกเราก็ไม่ย่อท้อต่างตั้งหน้าตั้งตารอที่จะได้เห็นพระบารมี** เวลาพระองค์เสด็จฯ ผ่านรถยนต์พระที่นั่งจะเคลื่อนที่ช้าลงเพื่อที่พระองค์จะได้ทักทายและโบกพระหัตถ์ให้กับพลกนิกรของพระองค์

เมื่อเสด็จฯ มาถึงนักเรียนและชาวบ้านที่มารอรับเสด็จฯ ก็ จะกล่าวถวายพระพร "ทรงพระเจริญ ทรงพระเจริญ" บางคนก็ร้องเรียกในหลวงเป็นภาษามลายูท้องถิ่นว่า "รายอกีตอ รายอกีตอ"

ข้าพเจ้ายังจำรอยยิ้มที่พระองค์ท่านทรงมอบให้พวกเราได้เป็นอย่างดี แม้จะมีกระจกของรถยนต์พระที่นั่งขวางกั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวกับพวกเราไว้แต่ก็มีอาจขวางกั้นพระเมตตาที่พระองค์ทรงมีต่อพวกเราและความจงรักภักดีที่พวกเรา มีต่อพระองค์ได้เลย

ทุกครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ และพระบรมวงศานุวงศ์ เสด็จฯ พระราชดำเนิน เยี่ยมเยียนราษฎรในหลายพื้นที่ของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประชาชนก็จะบอกต่อๆ กันเพื่อมารอรับเสด็จฯ พระองค์จะทรงสอบถามถึงชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านอย่างเป็นกันเอง โดยไม่ถือพระองค์ แม้แต่น้อย ทรงทราบถึงบทบัญญัติและขอบเขตทางศาสนาอิสลาม ในการถวายความเคารพเป็นอย่างดี พระองค์จึงทรงอนุญาตให้ราษฎรปฏิบัติตัวตามสบาย นอกจากนี้ยังทรงมีพระราชปฏิสันถารกับชาวไทยมุสลิมด้วยภาษามลายูท้องถิ่น สร้างความปลื้มปิติแก่ชาวบ้านที่มาเข้าเฝ้ารับเสด็จฯ เป็นอย่างมาก

พระราชกรณียกิจที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับราษฎรในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นมีมากมายเหลือคณานับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมการศึกษาให้กับชาวไทยมุสลิม พระองค์ทรงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา ทรงส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาทั้งด้านศาสนาและสามัญควบคู่กันไป และด้วยเหตุที่ชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่สามารถอ่านเขียนภาษาไทยได้มากนัก พระองค์ก็ทรงพระราชทานความช่วยเหลือให้มีการสอนภาษาไทยให้กับคนเฒ่าคนแก่ในหมู่บ้านเพื่อให้ได้รับความสะดวกในการติดต่อกับส่วนราชการ และการได้รับความรู้จากสื่อต่างๆ ทรงพระราชทานงบประมาณเพื่อ

สร้างโรงเรียนและสถานเลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนเพื่อให้เด็กๆ ชาวไทยมุสลิมมีความพร้อมในการเรียนในระดับที่สูงขึ้นไป นอกจากนี้ทุกๆ ปี ยังมีการคัดเลือกครูและนักเรียนดีเด่นจากโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเพื่อเข้าเฝ้ารับพระราชทานรางวัล ณ พระตำหนักทักษิณราชนิเวศ เป็นการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ราษฎรได้ประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดีต่อไป

นอกจากนี้แล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวยังทรงมีพระมหากรุณาธิคุณแก่ชาวไทยมุสลิมด้านการส่งเสริมอาชีพ ทรงพระราชทานพันธุ์ไม้และพันธุ์สัตว์ให้ราษฎรนำไปประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงตนเองและครอบครัว ทรงให้มีโครงการศูนย์ศึกษาและพัฒนาการเกษตรอันเนื่องมาจากพระราชดำริที่เป็นประโยชน์ต่อชาวไทยมุสลิม เช่น ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง จังหวัดนราธิวาส ซึ่งชาวบ้านสามารถเข้าไปศึกษาหาแนวทางในการประกอบอาชีพจากเจ้าหน้าที่ได้ตลอดเวลา

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นประโยชน์ต่อชาวบ้านในพื้นที่อย่างยิ่ง เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานความช่วยเหลือทั้งในด้านการศึกษา การประกอบอาชีพ วัฒนธรรมประเพณี รวมทั้งคุณภาพชีวิตของราษฎรให้ดีขึ้น ทรงสนับสนุนให้ประชาชนรู้จักการพึ่งพาตนเองและใช้ชีวิตแบบพอเพียง

ด้านศาสนา พระองค์ก็ทรงให้ความสำคัญ โดยทรงสนับสนุนและพระราชทานเงินเพื่อทำนุบำรุงศาสนสถานหรือมัสยิดต่างๆ ทรงเคยเสด็จฯ เยี่ยมมัสยิดสำคัญของชาวไทยมุสลิมนั่นคือมัสยิดกลางจังหวัดปัตตานี มีประชาชนนับหมื่นเฝ้ารอรับเสด็จฯ สร้างความ

ปลาบปลื้มแก่พสกนิกรเป็นอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังทรงสนับสนุนให้มีการจัดการแข่งขันทดสอบการอ่านพระมหาคัมภีร์อัล-กุรอานและทรงพระราชทานถ้วยรางวัลแก่ผู้ชนะเลิศเป็นประจำทุกปี

จากเหตุการณ์ปัจจุบันที่เกิดความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ สร้างความหวาดระแวงและส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน ราษฎรไม่สามารถใช้ชีวิตเป็นปกติสุขเหมือนแต่ก่อน แต่ถึงแม้ปัญหาจะเกิดขึ้นในพื้นที่ห่างไกลแต่ความช่วยเหลือจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวก็มาถึงชาวบ้านเสมอ ทรงพระราชทานความช่วยเหลือทุกๆ ด้าน ทรงพระราชทานปัจจัยยังชีพ ทรงพระราชทานทุนการศึกษาให้เด็กนักเรียนในพื้นที่ให้มีโอกาสได้ไปศึกษาในพื้นที่ส่วนกลางหรือต่างประเทศเพื่อกลับมาพัฒนาบ้านเกิด แต่ทั้งหมดนี้ก็เทียบไม่ได้เลยกับความห่วงใยและความเมตตาที่พระองค์ทรงมีให้แก่ราษฎรในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพราะถึงแม้พระองค์ท่านจะไม่สามารถลงไปเยี่ยมเยียนประชาชนเหมือนเช่นแต่ก่อนด้วยพระพลานามัยที่ไม่ค่อยแข็งแรง แต่ราษฎรก็รับรู้ได้ถึงความรักความเมตตาที่พระองค์ทรงมีให้เสมอมา

ด้านชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เองก็มีความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่แพ้ชาวไทยที่นับถือศาสนาอื่น แต่ก็ไม่ได้แสดงออกทางการกระทำเนื่องด้วยบทบัญญัติทางศาสนา แต่ชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่างก็สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์ทรงมีให้แก่ราษฎรโดยไม่ถือเรื่องความแตกต่างทางศาสนา ทุกครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประชวรหรือเกิดเหตุการณ์ที่กระทบกระเทือนเมืองพระยุคลบาทชาวไทยมุสลิมใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็เป็นทุกข์และห่วงใย

พระองค์ท่านไม่แพ้ชาวไทยที่นับถือศาสนาอื่นๆ ความรัก ความห่วงใย ความจริงใจ และความหวังดีที่พระองค์ทรงพระราชทานแก่ชาวไทยมุสลิมในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ยังความปลาบปลื้มแก่พวกเรามิรู้ลืม

แล้วอย่างนี้จะไม่ให้เรารักในหลวงของเราได้อย่างไร? ❀

นางสาวนุรฮายาตี เบญจสมิทธิ์ และ นางสาวอรฮานา กาญจนสดุ้ง เป็นนักศึกษาฝึกงานที่กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ และเป็นตัวแทนของชาวมุสลิม เขียนบทความ "ในหลวงของเรา" ไว้ ให้ผู้อ่านหนังสือวิทยุสุราธรรม์ทราบถึงความรู้สึกของชาวไทยมุสลิม

- แนะนำผู้จัดการรายการ

โดย นิตยา พักดี

แนะนำนักจัดรายการวิทยุ คุณปาริชาติ รักตะบุตร

บรรณาธิการหนังสือวิทยุสรณารมย์ ได้มอบหมายให้ดิฉันทำการสัมภาษณ์นักจัดรายการของสถานีวิทยุสรณารมย์ เพื่อนำมาเขียนลงคอลัมน์ "แนะนำนักจัดรายการ" ดิฉันจึงมีโอกาสดังฟังรายการของทางสถานี แล้วดิฉันก็สะดุดกับน้ำเสียงใจดีของนักจัดรายการท่านหนึ่งที่กำลังเล่านิทานให้เด็กๆ ฟังในรายการ "ดาวดวงน้อย" ดิฉันจึงไปค้นข้อมูลดูว่าเป็นใคร ทราบว่านักจัดรายการท่านนี้คือ คุณปาริชาติ รักตะบุตร หรือน้าเล็ก ของแฟนรายการดาวดวงน้อยนั่นเอง คุณผู้อ่านคงคุ้นๆ ชื่อไข่ม้อยคะ แน่ละ ไม่คุ้นได้อย่างไร ในเมื่อน้าเล็กก็คือผู้เขียน "บทกวีไร้ชื่อ" ที่ลงในหนังสือของเรามาแล้วหลายฉบับนั่นเอง

หลังจากทราบแล้วว่าคือใคร ดิฉันจึงได้ติดต่อขอสัมภาษณ์
นำเล็ก ซึ่งนำเล็กก็น่ารักมากๆ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี วันนี้เรา
ถือชะวามาฟังรายการของนำเล็ก หรือคุณปารีชาติ รักตะบุตร
ผ่านตัวหนังสือในคอลัมน์ "แนะนำนักจัดรายการ" ทางหนังสือวิทยุ
สรณธรรม์ เมื่อคุณอ่านแล้วจะทำให้คุณรักเธอมากขึ้นค่ะ

ทำความรู้จักกันก่อน ▶

คุณปารีชาติหรือนำเล็กเป็นชาว จ. อุบลราชธานี หลังจาก
จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากบ้านเกิดแล้วก็มาสอบเข้ามัธยม
ศึกษาปีที่ 4-5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จบการศึกษาระดับปริญญาตรี
สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และระดับปริญญาโท สาขา
กฎหมายระหว่างประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้นจึงเข้า
รับราชการเป็นเจ้าหน้าที่การทูต กระทรวงการต่างประเทศ ระหว่าง
ปี 2533-2547 สังกัดกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย ฝ่ายราชการใน
ต่างประเทศ และกรมสารนิเทศ ตามลำดับ และในปี 2547 ได้รับ
คัดเลือกเป็นข้าราชการดีเด่น กระทรวงการต่างประเทศ ต่อมาเมื่อ
วันที่ 14 กันยายน 2547 ได้โอนย้ายไปรับราชการที่ศูนย์ประสาน
ความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานศาลปกครอง ปัจจุบันดำรง
ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ศาลปกครอง 7 กลุ่มพัฒนาระบบงานเผยแพร่และ
ประชาสัมพันธ์ สำนักเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักงานศาล
ปกครอง

จุดเริ่มต้นของการเข้ามาเป็นนักจัดรายการ ▶

เริ่มมาจากความชอบส่วนตัว ตอนเด็กๆ มีความฝันว่าสักวัน
อยากจะเป็นนักจัดรายการวิทยุ ขณะที่ทำงานที่กระทรวงการต่าง

ประเทศ ทราบว่ามีกองวิทยุกระจายเสียง จึงลองไปที่ห้องอัดเสียง เจอเจ้าหน้าที่กำลังจัดรายการดาวดวงน้อยอยู่พอดี เมื่อเจ้าหน้าที่ ทราบว่าเราสนใจที่จะทำรายการเด็กก็เลยชวนให้มาจัดรายการด้วย กัน สำหรับจุดเริ่มต้นของรายการ เป็นรายการเด็กแนวใสๆ ที่เน้นให้ เด็กเป็นคนดี มีคุณธรรม ก็เลยคิดว่าน่าจะสนใจ เพราะโดยส่วนตัวก็ ชอบก็เรื่องเด็ก เรื่องการทำมาค้าขายอยู่แล้ว จากนั้นก็มาจัดรายการ วิทยุ ดาวดวงน้อย ซึ่งตอนนั้นถือว่าเป็นยุคเริ่มแรกหรือยุคบุกเบิก

รายการที่จัดอยู่ปัจจุบันมีอะไรบ้าง และจัดมากี่ปี ▶

เริ่มแรกมี 2 รายการ คือรายการดาวดวงน้อย และรายการ คู่กัน จันทร์ พุธ ศุกร์ ซึ่งเป็นรายการข่าวภาคภาษาอีสาน ทำรายการ ดาวดวงน้อยได้ 3 ปี ก็โอนย้ายมารับราชการที่ศาลปกครองเลยหยุด ไป เริ่มมาจัดรายการดาวดวงน้อยอีกครั้งเมื่อปี 2550 รวมประมาณ 5 ปี ขณะที่จัดรายการดาวดวงน้อยจะคิดเสมอว่าตัวเรา และเด็กๆ ที่ฟังรายการเปรียบเสมือนครอบครัวเดียวกัน เป็นครอบครัวดาวดวง น้อย เด็กก็เหมือนเมล็ดพันธุ์พืชเล็กๆ ที่รอคนที่จะมารดน้ำพรวนดิน ด้วยความรักความเอาใจใส่ เพราะฉะนั้น หากเราทำหน้าที่เป็นผู้ที่ คอยรดน้ำ พรวนดิน เอาใจใส่ด้วยความรักความห่วงใย โดยเน้นเรื่อง การทำความดีไม่ว่าจะเป็นความดีต่อตนเอง ความดีต่อครอบครัว ความ ดีต่อสังคม เราเชื่อมั่นว่าเด็กๆ เหล่านี้ก็จะซึมซับสิ่งที่เราให้ทุกวัน และเด็กเหล่านี้ก็จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้าต่อไป

รายการในฝัน ▶

ก็ยังคงเน้นที่เด็กอยู่ เพราะว่าประสบการณ์ของเราที่ได้ติดต่อกับ สัมพันธ์กับเด็ก ทำให้มีความรัก ความผูกพันเหมือนครอบครัวเดียว

กัน เราคอยดูเด็กๆ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า เด็กบางคนเขียนจดหมายมาปรึกษาปัญหาบ้าง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียนรู้ เรื่องครอบครัว เรื่องความฝันหรือความหวังที่อยากจะก้าวไปข้างหน้า นับเป็นการจุดประกายว่า ถ้าเราสามารถที่จะสร้างฝันของเด็กๆ ให้เป็นความจริงขึ้นมา เราน่าจะเป็นตัวกระตุ้นได้ ก็เลยลองคิดรูปแบบรายการในฝัน โดยให้เด็กบอกว่าเค้าอยากจะเป็นอะไร อยากจะทำอะไร เราจะพยายามให้กำลังใจ กระตุ้นว่า อย่าท้อถอย ขอให้มีความมุ่งมั่น มีความอดทนและความพยายาม โดยทางรายการดาวดวงน้อยและน้ำเล้กเองพร้อมที่จะทำฝันให้เป็นจริงและพร้อมที่จะเดินเคียงข้างไปกับเค้า เพราะฉะนั้นรายการในฝันที่เราอยากทำก็คือ **หนูน้อยนักล่าฝัน**

เหตุการณ์ประทับใจ ▶

ขอยกตัวอย่าง 2 เหตุการณ์ที่ประทับใจในการเป็นนักจัดรายการ คือ เหตุการณ์แรกเกิดจากแฟนรายการที่ชื่อว่า ด.ช.แจ้ อยู่ชั้น ป.6 จ. พระนครศรีอยุธยา น้องแจ้เขียนจดหมายมาเล่าว่า มีปัญหาเรื่องคุณพ่อแต่งงานใหม่แล้วมีแม่เลี้ยง น้องแจ้ยอมรับแม่เลี้ยงไม่ได้ น้ำเล้กแนะนำว่าลองเปิดใจรับได้ไหม ลองมองว่าแม่ไม่ใช่แม่ผู้ให้กำเนิด แต่ใช้คำว่า "แม่เลี้ยง" เค้าก็คือคนที่จะเลี้ยงเราต่อไป จนกระทั่งวันหนึ่งแม่เลี้ยงมีน้อง น้ำเล้กแนะนำว่าให้น้องแจ้รักน้องคนนี้เพราะเป็นสายเลือดเดียวกัน น้องแจ้ก็ปรับตัวเปิดใจรับแม่เลี้ยงมากขึ้น และเลี้ยงน้องจนเกิดความรักความผูกพันในครอบครัว เกิดความเข้าใจกันระหว่างน้องแจ้และแม่เลี้ยง ตอนนี้อย่างมา 5 ปีแล้ว น้องแจ้คงจะโตเป็นวัยรุ่นแล้ว เราหวังว่าน้องแจ้คงจะมีความสุขกับครอบครัว และเราจะคอยเป็นกำลังใจให้ค่ะ

อีกเหตุการณ์หนึ่งที่ประทับใจมากคือ ตอนไปราชการที่ เชียงขวาง ประเทศลาว นำเด็กออกอากาศบอกร้องๆ แพนรายการ ที่เชียงขวาง ว่าเราจะเดินทางไปที่เชียงขวาง บอกว่าถ้าใครอยาก เจอตัวจริง เสียงจริง ให้มาพบกัน ตอนนั้นเราไม่คาดฝันว่าจะมีคน มาจริงๆ ทันทีที่ลงเครื่องมีเด็กจากเชียงขวางประมาณ 20 คน มาขึ้น ถือป้ายเชียร์นำเล็ก มาตะโกนเรียกนำเล็กๆ ลั่นสนามบินเลย เราก็ค ตกใจว่าเรามีแพนรายการขนาดนี้เลยหรือ ทำให้มีโอกาสดูคุยกับ น้องๆ ซึ่งเล่าให้ฟังว่า พวกเค้าอยู่ในหมู่บ้านเล็กๆ เวลา 1 ทุ่มตรง ทุกคนก็จะเอาหุมาแนบฟังรายการดาวดวงน้อยจากวิทยุเครื่องเดียว ที่มี เราเกิดความรู้สึกประทับใจว่ารายการของเราเป็นรายการที่นอก จากเด็กในประเทศไทยฟังแล้ว เด็กในประเทศแถบเพื่อนบ้าน ไม่ว่าจะ เป็น ลาว กัมพูชา พม่า หรือบางคนเขียนจดหมายมาจากฮ่องกง ก็มี นี่คือเหตุการณ์ที่ประทับใจว่าเราสามารถนั่งอยู่ในใจของเด็กๆ จากหลายๆ ประเทศ

ฝากถึงผู้อ่านหนังสือวิทยุสรณมย์ นักจัดรายการรุ่นใหม่ และ ฝากถึงแพนรายการ ▶

หากใครอยากจะเป็นนักจัดรายการวิทยุ ต้องเริ่มจากความ ชอบก่อน เราต้องค้นหาตัวเองให้เจอว่าชอบอะไร แล้วฝึกฝนตัวเอง ตรวจสอบตัวเองทุกครั้งว่า ขณะที่จัดรายการน้ำเสียงเป็นอย่างไร น้ำเสียงแข็งไปหรือนุ่มเกินไปหรือไม่ การออกเสียงอักขระ ควบกล้ำ ชัดเจนหรือเปล่า จังหวะจะโคนดีหรือยัง หรืออาจจะให้คนรอบข้าง ช่วยฟัง ช่วยติ เพื่อจะได้ปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ก็ศึกษาเพิ่มเติมโดยฟังรายการอื่นๆ ฟังนักจัด รายการมืออาชีพว่าเค้ามีวิธีการอย่างไรในการหาข้อมูล การสัมภาษณ์

และการสรุป หรือหาหนังสือมาอ่านที่จะเพิ่มพูนความรู้ เพราะว่า
โลกปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปรวดเร็วมาก เราต้องหาความรู้เพิ่มเติม
ตลอดเวลา

สุดท้ายที่อยากจะฝากถึงนักจัดรายการรุ่นใหม่ก็คือ ความคิด
สร้างสรรค์และใจรัก เพราะเมื่อใจเรารักแล้ว เราก็จะมีแนวความคิด
ใหม่ๆ ในการทำให้รายการให้น่าสนใจ เช่น ตอนนำเล็กจัดรายการ
ช่วงที่อยู่กระทรวงการต่างประเทศจะจัดกิจกรรมครอบครัวดาวดวง
น้อย เราเชื่อมั่นว่าถึงแม้จะเป็นรายการวิทยุเล็กๆ ที่มีกลุ่มเป้าหมาย
คือกลุ่มเด็กที่ฟัง แต่ถ้าเราสามารถหลอมดวงใจน้อยๆ มารวมกัน
หลายดวง ก็จะสามารถเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ รายการดาวดวงน้อยเปรียบ
เสมือนดาวที่อยู่บนท้องฟ้า ดาวแต่ละดวงก็คือเด็กๆ ที่อยู่ตามจังหวัด
ต่างๆ ถ้าน้องๆ ยิ่งส่องประกายมากเท่าไร ท้องฟ้านั้นก็สว่างมาก
ขึ้นเท่านั้น นั่นคือหากเราพร้อมใจกันทำความดีก็จะกลายเป็นพลัง
ที่ยิ่งใหญ่ในใจคน นี่คือนสิ่งที่จะฝากไว้ค่ะ

ทางหนังสือวิทยุสุราธรรม์ของเราต้องขอขอบคุณ คุณ
ปาริชาติ รักตะบุตร หรือนำเล็กเป็นอย่างมาก ที่สละเวลาให้เราได้
รู้จักเธอในอีกแง่มุมหนึ่งของนักจัดรายการคุณภาพ และหากว่าผู้อ่าน
ที่อยากฟังเสียงของนำเล็กสามารถติดตามได้ในรายการ **"ดาวดวง
น้อย"** ทางสถานีวิทยุสุราธรรม์ AM 1575 KHz ทุกวันจันทร์-ศุกร์
เวลา 19.00-19.30 น. นอกจากนี้นำเล็กยังฝากมาถึงผู้อ่านหนังสือ
วิทยุสุราธรรม์ด้วยว่าหากผู้ใดต้องการหนังสือ **"วิถี...ธรรมารมณ"**
งานเขียนเล่มแรกของเธอที่ก้านกรองออกมาจากประสบการณ์ทั้ง
หมดที่ผ่านมา ผู้อ่านสามารถเขียนมาขอได้ที่ สถานีวิทยุสุราธรรม์
ด่วน ของมีจำนวนจำกัดค่ะ

ก่อนจบฝากอีกนิดนึงนะคะ ฉบับหน้าหากว่าคุณผู้อ่านอยาก

รู้จักกับนักจัดรายการท่านใดของสถานีวิทยุสุราษฎร์ฯ สามารถส่ง
ไปรษณียบัตรมาบอกทางเราได้ที่ สถานีวิทยุสุราษฎร์ฯ ถ.ศรีอยุธยา
แขวงทุ่งพญาไท กทม. 10400 ค่ะ ❀

คุณนิตยา พักดี
ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่เว็บไซต์
สังกัดกรมสารนิเทศ
กระทรวงการต่างประเทศ

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา

กษัตริย์นักพัฒนา

▶ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงลอนดอน

เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2550 สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงลอนดอน สหราชอาณาจักร ได้จัดแสดงปาฐกถาในหัวข้อเรื่อง "กษัตริย์นักพัฒนา" โดยมีจุดประสงค์เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อปวงชนชาวไทยให้นักเรียนไทย ที่ศึกษาอยู่ในสหราชอาณาจักรได้รับทราบ ซึ่งมีทั้งนักเรียนทุนรัฐบาล และนักเรียนทุนส่วนตัวที่ศึกษาอยู่ในสหราชอาณาจักร เข้าร่วมจำนวน 120 คน ในการดังกล่าวนี้ ดร. เตช บุนนาค ที่ปรึกษาสำนักราชเลขาธิการ 11 เป็นผู้แสดงปาฐกถา กองบรรณาธิการหนังสือวิทายุสรณรมย์ เห็นว่าเป็นประโยชน์ที่น่าจะนำมาเล่าสู่กันฟังจึงนำมาเผยแพร่ให้ชาวไทยประทับใจร่วมกัน

ผู้แสดงปาฐกถา

ดร. เตช บุณนาค ได้รับทุนรัฐบาลมาศึกษาในระดับปริญญาตรีและโทที่มหาวิทยาลัย Cambridge และปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัย Oxford ดร. เตชฯ เป็นอดีตปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งถือได้ว่าเป็นนักการทูตตัวอย่าง และเป็นนักประวัติศาสตร์ที่มีความสามารถยอดเยี่ยมทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ซึ่งการจัดงานครั้งนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งในความตั้งใจของ ดร. เตชฯ ที่อยากจะพบปะพูดคุยกับนักเรียนในสหราชอาณาจักร โดยจะเล่าให้นักเรียนไทยฟังถึงพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อีกทั้งพระราชกรณียกิจของพระองค์ที่มีต่อปวงชนชาวไทยในโอกาสที่ทรงฉลองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี เมื่อปี พ.ศ. 2549

โครงการพัฒนาของพระองค์

ดร. เตชฯ ได้เล่าว่า โครงการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแยกได้เป็น 3 ประเภท คือ หนึ่งโครงการเนื่องจากพระราชดำริ เริ่มเมื่อปี 2494 โดยมีที่มาจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเยี่ยมเยียนราษฎรในชนบท และทรงเห็นความทุกข์ยากของประชาชนในพื้นที่ต่างๆ จากนั้น จึงทรงมีพระราชดำริทำโครงการพัฒนาต่างๆ ขึ้น อีกส่วนหนึ่งสืบเนื่องจากประชาชนถวายฎีกาขอรับความช่วยเหลือ โครงการที่สองเป็นโครงการตามพระราชดำริ ที่ทรงดำเนินการร่วมกับกองทัพบก และ โครงการสุดท้ายเป็นประเภทศูนย์พัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศ อาทิ ดุ้งกระเบน จ.จันทบุรี, เขาหินซ้อน จ.ประจวบคีรีขันธ์, ห้วยฮ่องไคร้ จ.เชียงใหม่, อ.พูนาน จ.สกลนคร, พิกุลทอง จ.นราธิวาส

เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2495 ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เสด็จฯ ไปยังพระราชวังไกลกังวล อ.หัวหิน พระองค์ท่านทรงมีพระราชดำริที่จะพัฒนาโครงการพื้นฐานของประเทศในเรื่องน้ำและการชลประทานมาโดยตลอด โดยทรงเริ่มพัฒนาในพื้นที่ใกล้เคียงกันก่อน และในการเสด็จฯ เยี่ยมเยียนราษฎรในชนบทที่ห่างไกลทั่วประเทศ พระองค์ท่านจะทรงศึกษาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างละเอียดจากหนังสือรายงานและแผนที่ล่วงหน้า ทำให้ทรงรับทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของประชาชน จากนั้นจึงทรงเชิญหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องมาถวายนความเห็น ว่า โครงการดังกล่าวปฏิบัติได้หรือไม่และเห็นด้วยกับพระราชดำริหรือไม่ โดยทรงรับสั่งว่า "โครงการตามพระราชดำริ แก้ไขปรับปรุงได้ หากทำไม่ได้ ไม่ต้องทำ" ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า พระองค์ท่านทรงเป็นนักประชาธิปไตยโดยตัวอย่างอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ยังทรงให้ความสำคัญในการบูรณาการที่เน้นส่งเสริมให้หน่วยงานราชการต่างๆ ประสานงานกันมากขึ้น

นี่เป็นเพียงจุดเริ่มต้นเล็กๆ ซึ่งพระองค์ท่านทรงมีโครงการออกมาอีกมากมาย โดยนับตั้งแต่ปี 2525 เป็นต้นมา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริว่า โครงการต่างๆ ยังขาดพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ จึงทรงเปิดศูนย์ศึกษาการพัฒนาต่างๆ ในทุกภูมิภาคของประเทศ และทรงส่งผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการไปประจำในทุกโครงการ ซึ่งสามารถเรียนรู้และพัฒนาการเกษตรให้เป็นประโยชน์แก่ราษฎรได้เป็นอย่างดี ในปัจจุบัน มีโครงการพัฒนาต่างๆ จำนวน 3 - 4 พันโครงการ ซึ่งราษฎรสามารถเข้าไปศึกษาและฝึกอาชีพได้ ทั้งนี้ โครงการตามพระราชดำริเป็นโครงการเสริมการดำเนินงานของรัฐบาล โดยใช้งบประมาณจากเงินที่ทรงได้รับทูลเกล้าฯ ถวายจาก

ประชาชน

ดร. เตชฯ ยังกล่าวต่อไปอีกว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงห่วงใยเรื่องความมั่นคง จึงทรงมีพระราชดำริให้มีโครงการปลูกพืชทดแทนทางภาคเหนือของประเทศไทย ซึ่งเดิมชาวเขาหาเลี้ยงชีพด้วยการปลูกฝิ่นเพื่อผลิตเป็นเฮโรอีน ในปัจจุบัน การปลูกฝิ่นในประเทศไทยแทบจะไม่มีเหลือ ประกอบกับการปราบปรามของทางการไทยได้รับผลสำเร็จโดยดี รัฐบาลพม่าได้ให้ความสนใจโครงการตามพระราชดำริข้างต้น จึงขอรับพระราชทานเจ้าหน้าที่จากโครงการหลวงไปช่วยพม่าด้วย และทางตะวันออกของประเทศไทยก็มีปัญหาชนกลุ่มน้อยกระเหรี่ยงและมอญ ปัญหาการลักลอบผลิตยาเสพติดในฝั่งพม่าจึงยังไม่สามารถแก้ไขลุกล้างไปได้ นอกจากนี้ พระองค์ท่านยังได้พระราชทานเจ้าหน้าที่จากโครงการหลวงไปช่วยที่ประเทศอัฟกานิสถานด้วย

นอกจากนั้น ยังมีโครงการตามพระราชดำริที่สำคัญอีกโครงการหนึ่งคือ โครงการฝนหลวง ซึ่งทรงประยุกต์มาจากหนังสือวิชาการของตะวันตก และทรงนำมาใช้ประโยชน์และปฏิบัติจริงในประเทศไทย เป็นประเทศแรกในโลก ที่ผ่านมาองค์การสหประชาชาติได้ใช้ฝนเทียมในการพัฒนาประเทศแทนซาเนีย ซึ่งพระองค์สนพระทัยในรายงานที่เอกอัครราชทูต ณ กรุงไนโรบี ถวายรายงานเรื่องความคืบหน้าของโครงการอย่างสม่ำเสมอ

พระนามภูมิพลแปลว่า "พลังจากแผ่นดิน" ดังนั้น พระองค์ท่านทรงให้ความสำคัญกับดินหากขาดน้ำ ดินไม่มีประโยชน์และจะกลายเป็นทะเลทรายในที่สุด ซึ่งพระองค์ท่านทรงริเริ่มโครงการศึกษาและพัฒนาเขาหินซ้อน สืบเนื่องมาจากสภาพดินเสื่อมและจืด เนื่องจากการปลูกมันสำปะหลังติดต่อกันเป็นเวลานาน ในปัจจุบัน ได้ทรงปรับปรุง

ดินให้มีสภาพสมบูรณ์ขึ้น จนสามารถใช้ปลูกพืชสวนได้หลายชนิด อาทิ กะทอน น้อยหน่า ฯลฯ

นอกจากนี้ ในระยะหลังทรงมีโครงการต่างๆ อีกหลายโครงการ อาทิ เชื้อนทำดำน (เชื้อนขุนด่านปราการชล) ตั้งอยู่ใกล้ จ.นครนายก ซึ่งเดิมมีคนต่อต้านมาก โดยเฉพาะองค์กรเอกชนต่างๆ ที่อ้างว่าการสร้างเชื้อนทำให้ราษฎรเสียที่ทำกิน โดยข้อเท็จจริงแล้ว บริเวณข้างต้นมีคนอยู่จำนวนน้อย และเดิม จ.นครนายกมีปัญหาน้ำท่วมทุกปี เมื่อสร้างเชื้อนเสร็จแล้ว ปรากฏว่าในปี 2549 ไม่มีปัญหาน้ำท่วม และเมื่อเก็บน้ำได้และปล่อยน้ำไหลลงมาอย่างแรง น้ำจะช่วยไล่น้ำเค็ม และสามารถเพิ่มพื้นที่เกษตรกรรมได้อีกเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ โครงการเชื้อนปากพั่น จ.นครศรีธรรมราช และโครงการเชื้อนป่าสักชลสิทธิ์ จ.ลพบุรี ซึ่งเป็นอีกส่วนของโครงการตามพระราชดำริก็มีประชาชนต่อต้านมาก แต่เมื่อสร้างเสร็จได้ช่วยแก้ไขปัญหาน้ำกร่อยที่ลุ่มน้ำปากพั่นและช่วยลดปัญหาน้ำท่วมบริเวณแม่น้ำป่าสักได้เป็นอย่างดี

เศรษฐกิจพอเพียง

ดร. เตชะฯ ยังได้เล่าถึงตัวอย่างกระแสพระราชดำริเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงด้วยว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีรับสั่งเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงวลีหนึ่งว่า "เพื่อให้ทันกับโลกาภิวัตน์จึงต้องมีเศรษฐกิจพอเพียง" โดยสืบเนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจฟองสบู่แตกเมื่อปี 2540 ส่งผลให้ประเทศไทยไม่สามารถเป็นเสือได้เหมือนประเทศสิงคโปร์ เนื่องจากประเทศไทยแตกต่างกับประเทศสิงคโปร์ ซึ่งประเทศสิงคโปร์เป็นประเทศเล็กมีเนื้อที่ใหญ่มากกว่าจังหวัดภูเก็ตไม่มากนัก มี

ประชากรเพียงแค่ 6 ล้านคน ในขณะที่ประเทศไทยมีขนาดเท่ากับฝรั่งเศส มีประชากรมากถึง 63 ล้านคน พระองค์ท่านทรงมีพระราชดำรัสว่า ขอให้พอเพียง จะได้ทันได้ นายทุนต้องมีความพอเพียง มิฉะนั้นอาจเกิดเหตุการณ์อย่างเช่นปี 2540 ได้อีก พระองค์ท่านไม่ทรงแนะนำให้ใช้ระบบสังคมนิยม แต่ให้รู้จักประมาณตนเอง เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาการดำรงชีวิต มิใช่เป็นนโยบายซึ่งเป็นเรื่องของรัฐบาล ที่ผ่านมามีการโจมตีในสื่ออินเทอร์เน็ตเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเป็นระยะๆ เนื่องจากความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน

ถาม-ตอบ

หลังจากที่ ดร. เตชฯ ได้แสดงปาถกฐาเสร็จสิ้นลงก็มีการเปิดโอกาสให้นักศึกษาไทยในสหราชอาณาจักรได้ตั้งข้อซักถาม โดย ดร. เตชฯ ได้ตอบข้อซักถามต่างๆ ดังนี้

น.ส.เนื่อแพร เล็กเฟื่องฟู ศึกษาอยู่ที่ LSE ซึ่งกล่าวว่า ในหลวงทรงห่วงใยประชาชนที่ยากจน ส่วนหนึ่งสืบเนื่องจากประชาชนไม่มีเงิน อีกส่วนหนึ่งสืบเนื่องจากประชาชนที่ยากจนไม่ทราบว่าตนเองมีสิทธิเสรีภาพที่จะได้มาซึ่งการศึกษาและอาชีพการงานที่ดี จึงขอรับทราบพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในเรื่องประชาธิปไตย

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ดร. เตชฯ ตอบว่า ตนเองไม่สามารถตอบแทนพระองค์ได้ แต่สามารถวิเคราะห์ได้ว่า จากการที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเติบโตในสวิตเซอร์แลนด์ ซึ่งเป็นประเทศที่มีความนิยมระบบประชาธิปไตยมากที่สุดแห่งหนึ่งในโลก เพราะในประวัติศาสตร์เมื่อ 700 ปีก่อน สวิตเซอร์แลนด์เกิดจากประชาชนใน 3 มณฑลตกลง

กันว่า จะรวมตัวกันเพื่อสู้กับจักรวรรดิออสเตรียและโรมัน จนกระทั่งในปัจจุบันมีประชาธิปไตยโดยตรง ประชาชนมีสิทธิในการลงประชามติ ทุกๆ เรื่อง โดยตั้งแต่ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 พระองค์ท่านทรงเจริญพระชันษาในบรรยากาศการเมืองของสวิตเซอร์แลนด์มาโดยตลอด อย่างไรก็ตาม ภูมิหลังการเมืองของประเทศไทยและสวิตเซอร์แลนด์มีประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกัน ประเทศไทยเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบบประชาธิปไตยเมื่อปี 2475 ระบบประชาธิปไตยของไทย ล้มลุกคุกกานมาโดยตลอด ที่ผ่านมาพระองค์ท่านทรงดำรงอยู่ในฐานะกษัตริย์ภายใต้รัฐธรรมนูญอย่างเคร่งครัดนับตั้งแต่ต้นรัชกาลจนถึงปัจจุบัน การดำเนินโครงการตามพระราชดำริ มักจะทรงรับสั่งให้ฟังจากประชาชนก่อนว่า ประชาชนคิดอย่างไร

นายอภิรัฐ คงปนะกุล นักศึกษามหาวิทยาลัย Cambridge แสดงทัศนะว่า การที่มีกระแสโจมตีแนวคิดเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง สืบเนื่องมาจากความเข้าใจผิดจากการรายงานข่าว บทวิเคราะห์ในประเทศไทยเองที่คลาดเคลื่อน คนหลายคนเข้าใจว่า เป็นแนวความคิดให้ลดการแข่งขัน แต่จริงๆ แล้วเป็นเรื่องการตั้งตนไม่ประมาท ไม่พุ่มพวยมากกว่า

นายบุญจง บุรณวัฒน์นาโชค ศึกษาอยู่ที่ UCL ถ้ามองถึงเรื่องโครงการ Bio-diesel จะใช้เวลาอีกนานเท่าไร จึงจะเห็นผลเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับเรื่องนี้ ดร. เตชะ ตอบว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสนพระทัยเรื่องพลังงานทางเลือกมาโดยตลอด สืบเนื่องจากราษฎรต้องพึ่งพาพลังงานภายนอกประเทศจำนวนมาก และเมื่อสมัยที่พระองค์ท่านทรงประทับอยู่ที่สวิตเซอร์แลนด์ในช่วงก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ซึ่งขณะนั้นสวิตเซอร์แลนด์ได้มีแนวคิดเรื่องการใช้พลังงาน

ทางเลือกอื่นแล้ว ดังนั้น โครงการพัฒนา Bio-diesel จึงยังดำเนิน
อยู่ มีการทดลองใช้กับรถในพระตำหนักสวนจิตรลดาและพระราชวัง
ไกลกังวล แต่นับจนถึงปัจจุบันยังไม่มีมีความคุ้มค่าในการผลิตเพราะ
ต้นทุนการผลิตยังสูงมาก

นายพีพันธ์ จิตรภิมย์ ซึ่งสำเร็จการศึกษาด้านวิศวกรรม-
ศาสตร์จากมหาวิทยาลัย Bristol โดยถนัดถึงปรัชญาการใช้ชีวิตของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ดร. เตชฯ ตอบไปว่า หากติดตามพระราชดำรัส
ของพระองค์ท่านเป็นประจำ ก็จะทราบว่า พระองค์ท่านทรงใช้ชีวิต
อย่างเรียบง่ายที่สุด ประหยัดที่สุดและระมัดระวังที่สุด นับจนถึงปัจจุบัน
พระองค์ท่านทรงครองสิริราชสมบัติเป็นปีที่ 61 ก็ยังทรงงานหนักเป็น
ปกติ ทุกๆ วันเวลา 16.30 น. สำนักพระราชเลขานุการจะรวมเพิ่มนำขึ้นไป
ทูลเกล้าฯ ถวาย พระองค์ท่านทรงงานดึกทุกคืน ทรงลงพระปรมาภิไธย
ในหนังสือทุกฉบับ และทรงอ่านจดหมายทุกฉบับ เช่นเดียวกับ ร.5
และพระมหากษัตริย์ของไทยทุกพระองค์ในราชวงศ์จักรีที่ทรงมีความ
รับผิดชอบในพระราชภารกิจอย่างสูงส่ง รับผิดชอบต่อความทุกข์สุข
ของอาณาประชาราษฎร์อย่างแท้จริง ❀

ดร. เตช บุนนาค

จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและโทที่มหาวิทยาลัย
Cambridge และปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัย Oxford
ปัจจุบันดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาสำนักพระราชเลขานุการ 11
สำนักพระราชเลขานุการ สำนักพระราชวัง

- สานความสัมพันธ์

โดย เกียรติคุณ ชาดิประเสริฐ
กงสุลใหญ่ ณ นครซิดนีย์

"รวมดวงใจชาวไทย ถวายพระพรชัยองค์ราชัน" การรวมตัวของคนไทย ครั้งใหญ่ที่สุดโบมนครซิดนีย์

ผมมารับหน้าที่กงสุลใหญ่ ณ นครซิดนีย์เมื่อเดือนเมษายน 2550 ก็ได้มีโอกาสเห็นความกระตือรือร้นและความเข้มแข็งของชุมชนไทยที่นี่ จึงเชื่อว่าหากมีกิจกรรมดีๆ ที่จะสามารถจัดถวายแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขึ้นในนครซิดนีย์ได้ ชาวไทยก็น่าที่จะพร้อมร่วมแรงร่วมใจกัน และนี่คือจุดเริ่มต้นของงาน "รวมดวงใจชาวไทย ถวายพระพรชัยองค์ราชัน" ที่จัดขึ้นที่ Tumbalong Park ในนครซิดนีย์ เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2550

หลายปีที่ผ่านมาชุมชนและองค์กรชาวไทยต่างๆ ในนครซิดนีย์ก็ได้มีการจัดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาอยู่เป็นประจำทุกปี แต่รูปแบบของงานส่วนใหญ่เป็นการจัด Gala Dinner โดยองค์กรหรือกลุ่มคนไทยต่างๆ ซึ่งในหลายโอกาสก็อาจจัดในวันเวลาเดียวกันหลายองค์กร หรือในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน ซึ่งก็กลายเป็นว่า

แทนที่จะรวมตัวกันได้เป็นกลุ่มเป็นก้อน คนไทยก็กลับต้องกระจายกันไปร่วมงานต่างๆ ทั้งๆ ที่วัตถุประสงค์ในการจัดงานก็ล้วนแล้วแต่เพื่อเทิดพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ด้วยกันทั้งสิ้น

นอกจากนี้ การจัดงานในลักษณะดังกล่าว ก็ยังไม่สามารถเปิดโอกาสให้คนไทยอีกจำนวนมากเข้าร่วมได้ เพราะการเข้าร่วมงานในลักษณะ Gala Dinner ต้องมีค่าใช้จ่าย ซึ่งบางครั้งสำหรับคน

บางกลุ่มก็อาจมีข้อจำกัด

ผมได้เห็นข้อเท็จจริงดังกล่าว ก็นึกเสียดายในศักยภาพของคนไทยที่มีอยู่มากมาย แต่กระจายกันออกไปแยกจัดงานในต่างสถานที่ต่างวาระกันจึง

พยายามคิดหาทางออกว่าจะทำอย่างไร ให้มีการจัดงานเพียงงานเดียวและให้ยิ่งใหญ่ โดยชุมชนไทยทุกกลุ่มเข้ามาร่วมกันคนละไม้คนละมือ และโดยทุกๆ คนสามารถมาร่วมงานได้

ตัวผมเองได้มีโอกาสเข้าร่วมพระราชพิธีในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี เมื่อเดือนกรกฎาคม 2549 โดยในขณะนั้นดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมสารนิเทศ จึงมีภารกิจในการนำผู้สื่อข่าวต่างประเทศไปร่วมเก็บภาพและทำข่าวบรรยากาศตอนที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จออกมหาสมาคม พระที่นั่งอนันตสมาคม โดยมีประชาชนชาวไทยหลายแสนคนรอเข้าเฝ้าฯ อยู่ที่บริเวณลานพระบรมรูปทรงม้าจนล้นออกไปถึงถนนราชดำเนิน จึงมีโอกาสได้เห็นภาพและบรรยากาศที่น่าประทับใจและยังอยู่ในความทรงจำจนถึงทุกวันนี้ เมื่อผมมาอยู่ที่นครซิดนีย์ซึ่งเป็นเมืองที่มีชุมชนไทยอยู่ค่อนข้างมาก จึงมีความฝันที่อยากจะเห็นภาพบรรยากาศดังกล่าวเกิดขึ้นในนครซิดนีย์ด้วย กอปรกับปี 2550 เป็นปีมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระชนมายุครบ 80 พรรษา ดังนั้น จึงได้ริเริ่มที่จะจัดโครงการเฉลิมพระเกียรติครั้งใหญ่ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรวมตัวของคนไทยครั้งประวัติศาสตร์ขึ้นในนครซิดนีย์ ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศก็ได้สนับสนุน และจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินโครงการดังกล่าวให้สถานกงสุลใหญ่ฯ

การประกวดเรียงความและประกวดภาพวาดระดับเยาวชนในหัวข้อ "ในหลวงของฉัน" ก็เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สถานกงสุลใหญ่ฯ ได้ดำเนินการตั้งแต่เดือนตุลาคม 2550 โดยมีวัตถุประสงค์ให้เยาวชนไทยในออสเตรเลียได้มีโอกาสแสดงออกถึงความจงรักภักดีที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวมทั้งเพื่อร่วมกันระลึกถึงพระมหา

กรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีต่อพสกนิกรชาวไทย ทุกหมู่เหล่า โดยได้ประชาสัมพันธ์เชิญชวนผ่านสื่อต่างๆ และมีเยาวชน ส่งผลงานเข้าร่วมประกวดเป็นจำนวนมาก ถือว่าประสบความสำเร็จ ไปแล้วขั้นหนึ่ง โดยผู้ชนะเลิศรางวัลต่างๆ ก็ได้ขึ้นเวทีรับรางวัลจาก ท่านทูตฯ และกงสุลใหญ่ฯ ในวันงานด้วย

สำหรับกิจกรรมหลักที่สำคัญที่สุดคือการจัดงาน "รวมดวงใจ ชาวไทย ถวายพระพรชัยองค์ราชัน" เมื่อวันอาทิตย์ที่ 2 ธันวาคม 2550 ที่ Tumbalong Park ซึ่งเป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ใจกลางนคร ซิดนีย์ โดยรูปแบบของงานเป็นกิจกรรมที่เชิญชวนให้ชาวไทยใน ออสเตรเลีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในนครซิดนีย์และรัฐนิวเซาท์เวลส์ พร้อมใจกันใส่เสื้อสีเหลืองมารวมตัวกันเพื่อจุดเทียนชัยถวายพระพร เพื่อเป็นการแสดงพลังความจงรักภักดีที่มีต่อพระองค์ท่าน กิจกรรม ต่างๆ เริ่มตั้งแต่ 17.00 น. โดยได้มีมนต์คณะสงฆ์นานาชาติจำนวน 80 รูป มาสวดมนต์ถวายพระพรแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และมีการเชิญชวนผู้ร่วมงานลงนามถวายพระพร และร่วมสร้าง "ต้นบรม โภธิสมภาร" โดยบริจาคเงินเพื่อรับใบโพธิ์ทองสลักชื่อนามสกุลของ ตนเองและครอบครัว แล้วนำไปติดบนต้นโพธิ์ทองสิบต้น ซึ่งเป็น สัญลักษณ์ของทศพิธราชธรรมซึ่งเป็นคุณธรรมที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงยึดปฏิบัติมาตลอดระยะเวลาที่ทรงครองราชย์เพื่อ ความสุขของปวงชนชาวไทย กิจกรรมการสร้างต้นบรมโพธิสมภารนี้ ก็เป็นความคิดของคณะสงฆ์ไทยที่จัดให้มีขึ้น ซึ่งภายหลังจากงานก็ได้ รวบรวมใบโพธิ์ทองเพื่อนำไปหล่อสร้างพระพุทธรูปเป็นที่เคารพสักการะ และเป็นสิริมงคลแก่คนไทยในออสเตรเลียต่อไป สำหรับเงินที่ได้รับ บริจาคก็นำไปสมทบกับเงินที่ชาวไทยได้ร่วมกันบริจาคเพื่อถวายโดย เสด็จพระราชกุศลและสมทบโครงการตามพระราชดำริ

นอกจากนี้ ยังได้เชิญ ดร.ไชมอน วอลเลซ กงสุลกิตติมศักดิ์
ไทยประจำนครเมลเบิร์น และวง The Melbourne Jazz Ensemble
มาร่วมบรรเลงบทเพลงพระราชนิพนธ์ เพื่อเทิดทูนพระอัจฉริยภาพใน
การดนตรีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยก่อนบรรเลงเพลง
แต่ละเพลง ดร.ไชมอนฯ ได้กล่าวถึงประวัติและที่มาของเพลงพระ
ราชนิพนธ์แต่ละเพลงด้วย ซึ่งสร้างความประทับใจให้แก่ผู้ร่วมงาน
ที่เห็นวงดนตรีชาวต่างชาติบรรเลงเพลงพระราชนิพนธ์ได้อย่างไพเราะยิ่ง

เมื่อถึงเวลาประมาณ 20.00 น. มีการจุดโคมเทียนชัยมงคล
81 เล่ม และคณะสงฆ์ไทยจำนวน 20 รูป พร้อมด้วยประชาชนชาว
ไทยประมาณหนึ่งหมื่นคนที่มารวมตัวอยู่ ณ Tumbalong Park ได้
ร่วมกันสวดอิติปิโส 8 จบเพื่อถวายพระพรแด่พระบาทสมเด็จพระ-
เจ้าอยู่หัว ให้พระองค์ทรงมีพระชนมายุยิ่งยืนนาน และเป็นมิ่งขวัญ
ของประชาชนชาวไทยสืบไปตลอดกาลนาน โดยสถานกงสุลใหญ่ฯ
ได้เช่าจอโทรทัศน์ขนาดใหญ่ 2 จอ เพื่อให้ผู้ร่วมงานสามารถเห็นภาพ
เหตุการณ์อย่างทั่วถึง รวมทั้งได้ฉายวิดีโอทัศน์ต่างๆ เกี่ยวกับพระราช
ประวัติและพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ตลอดงานด้วย

ในช่วงสุดท้ายของงาน ท่านทูตบัณฑิต โสทธิพลลาฤทธิ
เอกอัครราชทูต ณ กรุงแคนเบอร์ราได้เชิญชวนชาวไทยที่มาร่วมกัน
อยู่ใน Tumbalong Park กล่าวถวายพระพร และร่วมร้องเพลงสดุดี
มหाराชา เพลงของขวัญจากก้อนดิน และเพลงสรรเสริญพระบารมี
ภาพประชาชนร่วมหมื่นคนใส่เสื้อสีเหลืองพร้อมกันเปล่งเสียงถวาย
พระพร "ทรงพระเจริญ ทรงพระเจริญ ทรงพระเจริญ" ที่ดังกึก
ก้องกังวาน และแสงสว่างจากเทียนนับหมื่นดวงที่สว่างไสวไปทั่ว
Tumalong Park เป็นภาพที่น่าประทับใจอย่างยิ่ง โดยหลังจากจบ
เพลงสรรเสริญพระบารมี ผู้ร่วมงานต่างยังคงยืนรวมตัวกันต่ออีก

ระยะหนึ่ง หลายคนร้องไห้ด้วยความตื่นตันและปลื้มปิติ และในช่วงที่ผู้ร่วมงานทยอยกันเดินทางกลับก็มีการเปิดเพลง King of Kings และเพลงรูปที่มีทุกบ้าน ซึ่งทำให้ช่วงสุดท้ายเป็นบรรยากาศที่ยากจะหาคำบรรยายได้และยากที่จะลืมเลือน

ชาวไทยผู้หนึ่งที่มาร่วมงานได้แสดงความเห็นว่า ตั้งแต่อยู่ประเทศออสเตรเลียมาเกือบ 30 ปี เพิ่งจะเห็นความมหัศจรรย์ครั้งนี้เป็นครั้งแรกที่คนไทยในออสเตรเลียได้พร้อมใจกันใส่เสื้อสีเหลืองเพื่อองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีคนมานับหมื่น แทบไม่เชื่อสายตา แม้จะไม่มีอาหารจำหน่ายหรือมีมหรสพดึงดูด คนเหล่านั้นมาอย่างตั้งใจและมีความสุขยิ่ง....

กิจกรรมลักษณะดังกล่าวจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้เลย หากไม่ได้รับความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจจากชุมชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า ครั้งนี้ถือเป็นเหตุการณ์ครั้งสำคัญที่หน่วยราชการไทยในนครซิดนีย์ องค์กรและกลุ่มคนไทยทุกกลุ่ม รวมทั้งคณะสงฆ์ไทย ต่างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงานอย่างเป็นทางการหนึ่งใจเดียวกัน ตามพระราชกระแสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ทรงขอให้ชาวไทย "รู้จักสามัคคี" และภาพที่ปรากฏขึ้นในวันนั้นเป็นการย้ำให้เห็นถึงความจริงที่ว่า คนไทยไม่ว่าจะอยู่ส่วนใดของโลก ต่างล้วนเทิดทูนพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อย่างหาที่สุดมิได้

สุดท้ายนี้ ผมต้องขอขอบคุณข้าราชการและเจ้าหน้าที่สถานกงสุลใหญ่ ทุกคนที่ให้กำลังใจและได้ช่วยกันอย่างเต็มที่จนงานบรรลุผลสำเร็จอย่างดียิ่ง ❀

นายเกียรติคุณ ชาติประเสริฐ
เป็นกงสุลใหญ่ ณ นครซิดนีย์
ประเทศออสเตรเลีย

คุณลุงจันทร์ที่รับพระราชทานถ้วยรางวัลพระราชทานของ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในการประกวดผลงานด้านเกษตรทฤษฎีใหม่จาก
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

หลายๆ ท่านคงได้มีโอกาสชมภาพยนตร์โฆษณาของสำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เกี่ยวกับการทำเกษตร
ปราณีต หรือเกษตรทฤษฎีใหม่กันบ้างแล้ว ภาพยนตร์โฆษณาสั้นๆ
ความยาวแค่ไม่กี่วินาทีแต่ได้ใจความ นำเสนอภาพชีวิตของนายแดง
เกษตรกรที่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว ปลูกอ้อยเพียงอย่างเดียว เมื่อถึงคราว
ราคาผลผลิตอ้อยตกต่ำ นายแดงจึงต้องเป็นหนี้เป็นสิน ส่งลูกหลาน
เข้าไปทำงานทำในเมือง สุดท้ายก็ไม่เหลืออะไรเลย ส่วนนายเขียว ทำ
เกษตรปราณีต หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ ถึงแม้ราคาอ้อย หรือราคาข้าว

โฆษณาชุด เกษตรปรารถนิต ของ สสส. เปรียบเทียบชีวิตนายแดง (ซ้ายมือ) ที่ทำเกษตรเชิงเดี่ยว และนายเขียว (ขวามือ) ที่ทำเกษตรปรารถนิต หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ สุดท้ายนายแดงไม่เหลืออะไรเลย

จะตกต่ำ เขาก็ไม่กลัว เพราะเขาพึ่งพาตนเองได้ มีทั้งอ้อย มีข้าว มีพืชผักผลไม้อีกนานาชนิด และยังมีบ่อเลี้ยงปลา มีที่เลี้ยงวัว ที่สำคัญเขาไม่ต้องเป็นหนี้เป็นสินใครอีกต่อไป

ดูภาพยนตร์โฆษณาจบแล้ว ก็นึกถามตัวเองต่อว่า จะมีคนทำได้อย่างนายเขียวในโฆษณาจริงๆ หรือ? จนกระทั่งเราก็ได้พบกับคุณลุงจันทร์ที่ ประทุมภา แห่งบ้านโนนรัง จากจังหวัดนครราชสีมา คำตอบในเรื่องนี้ก็กลายเป็นความกระจ่าง

คุณลุงจันทร์ที หรือที่ชาวบ้านเรียกว่าพ่อจันทร์ที เกษตรกรดีเด่นรางวัลด้วยพระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

แม้คุณลุงจันทร์ทีจะเป็นเพียงเกษตรกรที่จบการศึกษาเพียงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แต่กลับประสบความสำเร็จในชีวิตได้อย่างชนิดที่คนสำเร็จการศึกษาในชั้นสูงๆ ยังต้องอวย เกษตรกรตัวอย่างท่านนี้ ได้รับการยกย่องจากในท้องถิ่นให้เป็นปราชญ์ชาวบ้านที่สามารถนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างลงตัว จนเมื่อปี 2550 ได้รับพระราชทานถ้วยรางวัลพระราชทานของพระองค์ท่าน รางวัลผู้ชนะเลิศการประกวดผลงานตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยการตัดสินของคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.)

นอกจากรางวัลอันเป็นมงคลสูงสุดแห่งชีวิตแล้ว ในปี 2551 คุณลุงจันทร์ทีจะเข้าพิธีรับพระราชทานปริญญาามหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ในฐานะที่คุณลุงเป็นเกษตรกร

คุณลุงจันทร์ที่กำลังอบรมเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรมที่ศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง

นักจัดการที่มีผลงานดีเด่น ปัจจุบันนอกจากจะทำงานเป็นเกษตรกรอาชีพเต็มตัวแล้ว คุณลุงจันทร์ที่ยังเป็นประธานศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงเครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อช่วยประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้ในด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เกษตรกรท่านอื่นๆ ด้วย

ก่อนที่คุณลุงจันทร์ที่จะประสบความสำเร็จในชีวิตได้ขนาดนี้ก็เคยตกต่ำที่สุดในชีวิต ต้องเป็นหนี้เป็นสิน สูญเสียทุกสิ่งทุกอย่าง ขายที่ดินทำกิน และกิจการต่างๆ ที่เคยเป็นเจ้าของให้คนอื่นมาแล้ว สาเหตุเพราะความโลภ และหลงมัวเมาวิ่งตามกระแสวัตถุนิยม จึงถูกหลอกให้เป็นนายหน้าพาคนไปทำงานที่ต่างประเทศ แต่สุดท้ายกลับถูกฉ้อโกงจนเรียกได้ว่าแทบหมดตัว เป็นหนี้สินถึง 200,000 บาท ทำให้ลูกๆ ต้องเดือดร้อนออกจากโรงเรียน และใช้ชีวิตอยู่อย่างยากลำบาก ทำงานหาเงินมาใช้หนี้ที่ได้ก้อนขึ้น

ดูเหมือนโชคก็ยังเข้าข้างเกษตรกรท่านนี้อยู่บ้าง ที่วิกฤตในชีวิต กลับพลิกผันกลายเป็นโอกาส ได้รับความช่วยเหลือจากเพื่อน ชักชวนไปขายแรงงานที่ต่างประเทศเป็นเวลา 1 ปี ความผิดพลาดในอดีต กลายเป็นบทเรียนอันคมชัด ที่เปลี่ยนแนวคิดและพลิกผันชีวิต ทุกด้านของคุณลุงโดยสิ้นเชิง จากที่เคยวิ่งไล่ตามกระแสนิยมวัตถุ ไม่ฟังใคร และตัดสินใจทำอะไรลงไปโดยไม่ปรึกษาครอบครัว คุณลุง จันทรที่ตั้งใจทำงาน ขยันหมั่นเพียร มีความอดทน รู้จักเก็บหอมรอมริบ จนมีเงินเก็บแสนกว่าบาทจึงได้เดินทางกลับประเทศไทย เมื่อกลับเมืองไทย ก็ได้เจียดเงินที่เก็บหอมรอมริบมาออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งนำไปใช้หนี้ดอกเบี้ยแพงที่กู้ยืมมา และอีกส่วนนำไปไถ่นาคืน ซึ่งแม้จะได้ที่ดินคืนมา แต่ก็ไม่มีเงินเหลือ จึงต้องไปกู้ยืมเงินมาจากสหกรณ์มาทำทุน เพื่อซื้อวัสดุอุปกรณ์ในการทำไร่ทำนาอีกครั้งหนึ่ง

คุณลุงจันทรที่เล่าว่า ในปีแรก เลือกทำเกษตรเชิงเดี่ยวเหมือนที่เคยทำ เงินทองที่หามาได้เกือบทั้งหมดต้องนำไปใช้หนี้สหกรณ์ จนไม่มีเหลือเก็บ หนี้สินรุงรังมีแต่จะพอกพูนขึ้นเรื่อยๆ จนกระทั่งในปี 2534 ได้ฟังเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็เกิดความคิดว่า อาจเป็นทางรอดทางเดียวที่จะทำให้อยู่อย่างปลอดภัยได้ จึงตัดสินใจศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจัง รวมทั้งไปเรียนรู้จากพ่อผาย สร้อยสระกลาง ปราชญ์ชาวบ้านนักจัดการแห่งจังหวัดบุรีรัมย์ด้วย

"พ่อผายบอกให้ผมรู้จักปีนตุรุ่มให้ได้ ถ้าปีนตุรุ่ม หรือค่าใช้จ่ายไม่ได้ ก็จะมีแต่หนี้ ท่านได้สอนผมเกี่ยวกับการทำเกษตรแบบผสมผสาน หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ เมื่อถามท่านว่า ผมจะทำได้หรือ เพราะเงินทุนทำกินไม่มี ท่านก็บอกว่า ทุนที่มีอยู่ ก็คือมือสองข้างของเรา

ผมกลับไปปรึกษากับที่บ้าน บอกพวกเขาว่า เมื่อชีวิตมาถึงทางตัน เราต้องตัดสินใจหาทางเลือกใหม่ ซึ่งทุกคนในครอบครัว

เห็นด้วย และพร้อมที่จะร่วมแรงร่วมใจทำเกษตรทฤษฎีใหม่"

แรกๆ ครอบครัวมีแรงปรับปรุงพื้นที่ดินทำการเกษตรทฤษฎีใหม่ได้เพียงแค่ 2 งานเท่านั้น แต่ปรากฏว่าได้ผลดี มีเงินเหลือเก็บออมสำหรับต่อยอดทำทุนในปีต่อไป ซึ่งต่างจากเกษตรเชิงเดี่ยวที่เคยทำมา แม้ครอบครัวจะเริ่มมีเงินเหลือเก็บบ้าง แต่คุณลุงจันทร์ที่เกษตรกรนักวางแผนท่านนี้ ยังเห็นว่าค่าใช้จ่ายประจำวันของครอบครัวส่วนใหญ่จะหมดไปกับค่าอาหาร ซึ่งถือว่าเป็น "รูรั่ว" ที่สำคัญของครอบครัวที่ต้องรีบ "ปิด" ให้สนิท มิฉะนั้น ก็จะไม่สามารถใช้ชีวิตแบบพอเพียงที่พึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง คุณลุงจึงได้ลงแรงปรับปรุงพื้นที่สำหรับปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อเป็นแหล่งอาหารของครอบครัว จนสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น

เมื่อมีผลิตผลมากขึ้นเหลือกินเหลือใช้ จึงเริ่มคิดขยายขยายแสวงหาช่องทางสำหรับค้าขายผลผลิตของตัวเองสู่ตลาด โดยออกไปตระเวนเก็บข้อมูลตามตลาดและร้านค้าต่างๆ ในหมู่บ้าน เพื่อศึกษาว่าผลผลิตใดที่ขายได้ราคาดี และเป็นที่ต้องการของตลาด จะได้ทำตามนั้น ส่งผลให้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี พอถามว่า พืชผักชนิดใดที่อยู่ในความต้องการของตลาดขณะนี้ คุณลุงตอบว่า **"ผักหวานป่า ถือเป็นอาหารสมุนไพรที่มีราคาดี และอยากสนับสนุนให้เกษตรกรหันมาปลูกกันมากขึ้น"** ซึ่งคุณลุงมีพันธุ์ผักหวานป่าแจกให้แก่ผู้สนใจด้วย

5 ปีหลังจากที่เริ่มทำเกษตรทฤษฎีใหม่ คุณลุงจันทร์ที่สามารถปลดเปลื้องภาระหนี้สินต่างๆ ของครอบครัวได้จนหมด ปัจจุบันได้ขยายพื้นที่ทำเกษตรทฤษฎีใหม่จาก 2 งาน กลายเป็น 22 ไร่เต็มพื้นที่ทั้งหมด มีบ่อเลี้ยงปลาขนาดใหญ่ 10 บ่อ เลี้ยงหมู เป็ด และไก่ รวมทั้งใช้ปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตใช้เอง ไม่ต้องเสียเงินซื้อสารเคมีมาปรับปรุงดินสำหรับปลูกพืชผัก ผลไม้ และพืชไร่นานาชนิดให้ออกงาม พึ่งตนเองได้อย่าง

เต็มภาคภูมิ ก่อให้เกิดบำนาญชีวิตสำหรับลูกหลานมีกินสืบต่อไป แถมยังช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมดี ๆ ให้อยู่กับเราไปนาน ๆ

คุณลุงจันทร์ที่ได้บอกเคล็ดลับความสำเร็จด้วยว่า **"ทุกอย่างเกิดจากความขยันใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา รู้จักคิดต่อยอดเมื่อได้ความรู้ใหม่ๆ มา ก็จะนำไปวางแผนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ไม่กลัวการลองผิดลองถูก รู้จักวิเคราะห์ ศึกษา นอกจากนี้ คนในครอบครัวต้องพร้อมที่จะยึดเหนี่ยวอยู่ร่วมกัน มีความรักสามัคคี จะทำอะไรก็ต้องปรึกษากันหรือกันครอบครัวให้ดีเสียก่อน ที่สำคัญคือการทำงานด้วยใจรัก"**

พระจริยวัตรที่งดงามของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นแรงบันดาลใจให้กับคุณลุงจันทร์ที่ปรารถนาจะเพื่อแผ่ความรู้และความสำเร็จจากการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่เกษตรกรคนอื่นๆ ด้วยหวังจะช่วยให้พวกเขาได้หลุดพ้นจากบ่วงความยากจนและชีวิตที่เป็นหนี้เป็นสิน โดยคุณลุงบอกกับเราว่า **"ผมถือว่า การที่ได้มีโอกาสเผยแพร่ ถ่ายทอดความสำเร็จจากการนำทฤษฎีเกษตรแนวใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้ให้แก่เกษตรกรคนอื่นๆ เป็นเกียรติสูงสุดในชีวิตแล้ว"** คุณลุงจันทร์ที่ได้จัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง จัดหลักสูตรอบรมให้แก่เกษตรกรทั่วไปโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ซึ่งหลักสูตรนี้เปรียบได้กับ วปอ. ภาคประชาชน หรือวิทยากรกระบวนการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่การพึ่งตนเอง และพึ่งพากันเองอย่างยั่งยืน ภาคประชาชน โดยมุ่งมั่นที่จะพัฒนาความคิด ปลูกจิตสำนึก ให้รู้จักพึ่งพาตนเอง

คุณลุงจันทร์ที่ได้ทิ้งท้ายกับวารสารวิญญูธรรมะว่า **"เราต้องพึ่งตนเองให้มาก อย่าไปวิ่งตามกระแสวัตถุนิยมมากนัก ที่สำคัญต้องยึดมั่นใช้คุณธรรมนำชีวิต ที่ผมประสบความสำเร็จในทุกวันนี้"**

ก็เพราะทำตามพระบรมราโชวาทเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงของพระองค์
ท่าน มิฉะนั้น ป่านนี้ ก็คงยังปลดเปลื้องภาระหนี้สินไม่ได้ และมีชีวิต
ที่ยากลำบากอยู่ต่อไปแน่ๆ แนวพระราชดำริของพระองค์ท่านจะเป็น
ภูมิคุ้มกันทำให้เรามีความสุขอย่างยั่งยืน"

หากใครสนใจเข้ารับการอบรมหรือขอรับพันธุ์ผักหวานป่า
จาก คุณลุงจันทร์ที ประทุมมา สามารถติดต่อได้ที่หมายเลขโทรศัพท์
081 074 2843 หรือ 089 948 4737 ❀

“เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต
รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน
เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกตอกรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั่นเอง
สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม
แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม และลืมเสาเข็มซะด้วยซ้ำไป”

พระบรมราโชวาท ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
จากวารสารชัยพัฒนา ประจำเดือนสิงหาคม 2542

คุณหทัยชนก ฤทธาคณี ฟรุโม
ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่การทูต 6
สังกัดกรมสารนิเทศ
กระทรวงการต่างประเทศ

การกตเพื่อกต :

โดย สุวัฒน์ แก้วสุข

รูปจำหลักนารายณ์บรรทมสินธุ์ที่ปราสาท
วัดสระกำแพงใหญ่ ศรีสะเกษ

เรื่องเกี่ยวกับอารยธรรมพนมดงรัก ด้วยเหตุเพราะว่าพื้นที่ตามแนวเทือกเขาดงรักซึ่งกั้นพรมแดนไทย-กัมพูชามีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่เป็นของตัวเองในหลายด้าน เช่น เชื้อชาติเผ่าพันธุ์ ประวัติความเป็นมา ตลอดจนชนบประเพณี เอกลักษณ์เหล่านี้ได้รับการจรรโลงและหล่อหลอมจนกลายเป็นส่วนสำคัญในวิถีชีวิตของประชาชนที่มีถิ่นกำเนิดและตั้งรกรากทำมาหากินอยู่รอบอาณาบริเวณนี้

ผมตระหนักดีว่าการจะเข้าใจวัฒนธรรมและความรู้สึกนึกคิดของผู้คนในแต่ละภูมิภาคนั้นย่อมไม่ใช่เรื่องง่ายและไม่อาจจะด่วนสรุปได้จากเพียงมุมมองทางวิชาการอย่างเดียว บางครั้งต้องเข้าไปสัมผัสด้วยประสบการณ์จริงจึงจะสามารถเข้าใจได้อย่างถ่องแท้

เจตนารมณ์ประการหนึ่งก็เพื่อจะสื่อสารเผยแพร่ข้อมูลและความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นถิ่นทั้งของเราและของเพื่อนบ้านใกล้เคียงไปยังภูมิภาค ท้องถิ่น และสื่อไปถึงพี่น้องพองชนในสังคมอันหลากหลายของเราด้วย

ท่ามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลงในโลกที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็วนั้น ไม่เพียงแต่เราจะต้องศึกษาผู้อื่นแล้ว เรายังต้องรู้จักตัวตนที่แท้จริงของเราเองให้มากขึ้นด้วย

อารยธรรมพนมดงรักเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับกัมพูชา และกัมพูชาก็คือเพื่อนใกล้ชิดสนิทสนมกับไทยอย่างยิ่ง... การกล่าวเช่นนี้คงไม่มีใครปฏิเสธว่าไม่จริง เพราะภาพของความใกล้ชิดระหว่างชาวไทยและชาวกัมพูชาสะท้อนให้เห็นในทุกด้าน

พวกเราส่วนใหญ่ต่างยึดมั่นในพระพุทธศาสนาเหมือนกัน เดินตามกรอบประเพณีเดียวกัน สืบทอดและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างกันบนพื้นฐานแห่งความเอื้อเพื่อเกื้อกูลกันเสมอมา

มีคำพูดติดปากชาวบ้านในท้องถิ่นไทย-กัมพูชาอุปพนมดงรักถึงการมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันว่า *“เมียน การ เตอว-ริง เตอว-โม”* แปลว่า *“มีการไป ๆ มา ๆ”* หรืออาจเรียกอีกอย่างได้ว่า *“มีการไปมาหาสู่กัน”* เป็นการใช้คำที่เรียบง่ายแต่สื่อความหมายได้ชัดเจน ไม่ต้องเสียเวลาอธิบายให้ยืดยาว

สมัยที่สัมพันธ์ไมตรีไทย-เขมรรุ่งเรือง การติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างประชาชนที่อยู่สองฝั่งเขาพนมดงรักจะเกิดมีอย่างคับคั่งแม้ว่าพวกเขาจะต้องสมบุกสมบันเดินตัดป่าข้ามเขาไปมาก็ตาม แต่หากเมื่อใดที่ไทยกับกัมพูชาเกิดปัญหาขัดแย้งทำให้ต้องหม่นหมองทางไมตรี สิ่งที่จะหายไปเสมอก็คือ *“การไปมาหาสู่กัน”* นั่นเอง

ในอดีตไทยกับกัมพูชาเคยขัดแย้งกันอย่างรุนแรงจนถึงขั้นลงมือทำสงครามต่อกัน บ้างก็มีเรื่องทะเลาะประปราย แต่นั่นต้องถือว่า

หลักเขตไทย-กัมพูชา หลักแรกๆ ที่ทำไว้กับฝรั่งเศสในสมัย รัชกาลที่ ๕ เขียนชื่อ กรุงสยาม กำกับไว้เป็นภาษาไทย ฝรั่งเศส (SIAM) และเขมร อยู่ตรงชายแดนด้านจังหวัดศรีสะเกษ

เป็นธรรมชาติของสังคมประชาชาติที่ยากจะสุขสงบได้อย่างชั่วนาตาปี ไม่ควรถือเป็นเหตุให้ต้องขัดเคืองกันอย่างไม่รู้ลืม เพราะอย่างไรเสีย ผู้คนของทั้งสองชาติก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงกันได้พ้น ไม่ว่าจะเขาจะกันหรือแม่น้ำจะขวางก็ไม่อาจยับยั้งการไปมาหาสู่กันที่จำเป็นต้องดำเนินไปตามนิสัยปกติได้

นี่คือสิ่งแรกที่เราต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับ**อารยธรรมพนมดงรัก**

พนมดงรัก เป็นชื่อภาษาไทยที่เราใช้เรียกเทือกเขานี้ในระยะเวลายาวนานนัก แต่ชื่อแท้จริงที่เขาเรียกกันในพื้นที่ก็คือ **“พนมดงเร็ก”** ซึ่งเป็นคำภาษาเขมรทั้งสามพยางค์ แปลว่าไม้คานที่แม่ค้าใช้หาบตะกร้าหรือกระชังใส่สิ่งของนำไปขายที่ตลาด (พนม : ภูเขาดงเร็ก : ไม้คาน)

บางทีชาวกัมพูชาที่อยู่อีกฝั่งหนึ่งก็เรียกภูเขานี้ว่า **“พนมเวง”** แปลว่า ภูเขาขาว ทั้งสองชื่อนี้เรียกกันไปตามรูปพรรณสัณฐานของเทือกเขาที่มองเห็นอยู่ทุกวี่วันนั่นเอง

ปราสาทหินตาเมือนธม กิ่งอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ ปราสาทนี้ตั้งอยู่ตรง
แนวเส้นแบ่งเขตแดนไทย-กัมพูชาพอดี ด้านหลังมีช่องเขาเล็กๆ ที่ชาวบ้านใช้ไป
มาหาสู่กันตั้งแต่อดีตกาล

ถ้าเรานั่งรถยนต์ไปตามถนนในฝั่งไทยมุ่งหน้าเข้าหาพนมดงรัก
จะมองเห็นริ้วเขาทมิฬเป็นแนวกำแพงบนแผ่นดินจากระยะไกล ช่วง
ที่ภูมิประเทศแบนราบไม่มีป่าบังตาก็ยังเห็นรูปร่างยาวเรียวของพนม
ดงรักได้อย่างชัดเจน จนอาจจินตนาการได้ว่าคล้ายพญานุกำลังทอด
ลำตัวไปบนพระธรณี

ถ้าติดตามแนวเขาไปจนสุดเขตที่จังหวัดอุบลราชธานี สภาพ
ภูมิประเทศจะเปลี่ยนไปเรื่อยๆ อย่างน่าตื่นตาตื่นใจ มีช่วงที่ภูเขายก
ตัวขึ้นเป็นหน้าผาสูงชันในเขตจังหวัดศรีสะเกษไปจนถึง**ปราสาทเขา
พระวิหาร**ซึ่งเป็นห้วงเหวลึกแนวโค้งกว่า 600 เมตร

บางช่วงของพนมดงรักก็ค่อนข้างมีภาพธรรมชาติอันสวยงาม
จากสายตามนุษย์ได้อย่างไม่น่าเชื่อ ทั้งหุบเขา ลำธาร และน้ำตก
อย่างเช่น**อุทยานแห่งชาติมาแต่ม** อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี
ก็เป็นส่วนหนึ่งของพนมดงรักที่ได้ชื่อว่าเป็นดินแดนตะวันออกสุดของ
ประเทศไทย มองลงไปจะเห็นริมฝั่งแม่น้ำโขงของลาวอยู่เบื้องล่าง

พนมดงรักยังเป็นต้นกำเนิดแม่น้ำหลายสายที่ไหลเซาะออกจากหุบเขาไปยังพื้นราบด้านล่าง ส่วนใหญ่เป็นลำน้ำเล็กๆ ที่มีชื่อเรียกสัมพันธ์กับชื่อบ้านนามเมืองในบริเวณนั้น เช่น **ห้วยทับทัน** **ห้วยสำราญ** **ลำปลายมาศ** และ **กุดไผท** เป็นต้น

ในแง่นี้พนมดงรักได้ทำหน้าที่เป็นพรมแดนธรรมชาติอย่างลงตัว ทิวเขาเหยียดยาวกว่า 545 กิโลเมตรถูกใช้เป็นพรมแดนไทย-กัมพูชาถึงหนึ่งในสามหรือประมาณ 300 กิโลเมตรเศษ เส้นแดนที่วางนี้กำหนดไว้บนสันเขาที่ปกคลุมไปด้วยป่าทึบและความทึบกันดาร

พนมดงรักทางฝั่งไทยจะอยู่ในภูมิภาคที่เรียกกันในปัจจุบันว่า อีสานใต้ คือ **จังหวัดบุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ** ไปถึง **อุบลราชธานี** สำหรับฝั่งตรงข้ามที่เป็นราชอาณาจักรกัมพูชาจะตรงกับสามจังหวัดใหญ่ทางภาคเหนือ คือ **บันเตียเมียนเจย อุดรเมียนเจย** และ **พระวิหาร** (**เขตปกครองระดับจังหวัดของกัมพูชาเรียกในภาษาราชการของเขาว่า แคต** ซึ่งก็คือ **เขต** ในภาษาไทยนั่นเอง)

อีสานใต้ถือเป็นดินแดนแห่งอารยธรรมโบราณที่มีผู้คนตั้งรกรากอยู่อาศัยมาอย่างต่อเนื่อง มิใช่เพียงอพยพมาจากที่อื่นเมื่อสองสามร้อยปีที่ผ่านมาอย่างที่เราเข้าใจผิดกันในอดีต พื้นที่ตรงนี้เต็มไปด้วยซากปรักหักพังของโบราณสถานกระจัดกระจายไปทั่ว

ร่องรอยหลายแห่งมีอายุเก่าแก่นับพันปี เช่น **ปราสาทพนมรุ้ง** **ปราสาทภูมิโพน (สุรินทร์)** **ปราสาทวัดสระกำแพงใหญ่ (ศรีสะเกษ)** ฯลฯ โบราณสถานเหล่านี้ยืนยันได้แน่นอนว่าอีสานใต้เป็นบ้านเมืองที่เก่าปรัมปราที่สุดแห่งหนึ่งของอุษาคเนย์

ความที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของ **อาณาจักรขอม**อันรุ่งเรืองมาแต่สมัยโบราณ รากเหง้าทางวัฒนธรรมที่ตกทอดถึงชาวอีสานใต้จึงไม่แตกต่างจากที่ชาวกัมพูชาได้รับมาเท่าใดนัก ภาษาพูดก็เป็นเขมรเหมือนกัน รวมไปถึงการแต่งกาย อาหารการกิน และการประกอบ

ภูมิประเทศป่าเขาทางจังหวัด
ศรีสะเกษ

ทัศนียภาพของพนมดงรักที่ผาแต้ม
จังหวัดอุบลราชธานี

พิธีกรรมความเชื่อ เรียกว่ามีวิถีชีวิตคล้ายกันตั้งแต่เช้าจรดค่ำก็ว่าได้

เรื่องภาษาเขมรนั้น ถ้าเราเคยผ่านไปตามชนบทแถวสุรินทร์ หรือศรีสะเกษ จะพบเห็นเอกลักษณ์ทางภาษาอย่างเด่นชัด เพราะสองข้างถนนจะมีป้ายบอกชื่อหมู่บ้านตำบลที่เขียนเป็นภาษาไทยแต่อ่านแล้วไม่เป็นไทย เช่น *ทมอ (หิน) ไพรขลา (ป่าเสือ) พนมสวาย (เขามะม่วง) ปวงตึก (ท่าน้ำ)* ฯลฯ

ชื่อเหล่านี้คนที่มาจากอื่นยากจะเข้าใจได้ว่าหมายถึงอะไร เพราะล้วนแต่เป็นคำเขมรแท้ทั้งสิ้น ยิ่งหากไปได้ยินผู้คนเขาพูดคุยส่งสำเนียงเขมรกันด้วยแล้ว ก็อาจถึงกับไม่อยากจะเชื่อว่าเป็นประเทศไทยจริงหรือ

ทุกวันนี้ตามชนบทเลียนพรมแดนไทย-กัมพูชา ประชาชนยังพูดภาษาเขมรได้อย่างคล่องแคล่วในชีวิตประจำวันของพวกเขา แต่หากต้องติดต่อกับผู้อื่นก็จะพูดไทยได้ชัดถ้อยชัดคำ ทั้งอ่านและเขียนภาษาไทยได้เหมือนกับคนทั่วไป

จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่คนภาคกลางเคยเรียกขานดินแดนทางแถบนี้ว่า **“เมืองเขมรป่าดง”** เรียกมาตั้งแต่สมัยราชธานีกรุงศรีอยุธยา เพราะผู้คนพูดอ่านภาษาไทยไม่ได้ และแทบจะติดต่อสื่อสารกับคนจากเมืองหลวงไม่ได้เอาเสียเลย เป็นเหตุให้เกิดความรู้สึกแปลกแยก

ไม่คุ้นเคยกันมาอย่างยาวนาน

อย่างไรก็ดีแม้จะคุ้นกันไม่รู้เรื่อง แต่บรรดา**หัวเมืองเขมร** **ป่าดง**ทั้งหลายก็มีความสำคัญต่อราชอาณาจักรไทยอย่างมาก เพราะเป็น**เมืองด่านทางทหาร** คอยสอดส่องดูแลดินแดนปลายขอบซันทสิมาที่ผ่านมาก็จงรักภักดีต่อพระเจ้าแผ่นดินแห่งสยามและเป็นกำลังหนุนสำคัญแก่บ้านเมืองยามเกิดศึกสงครามเสมอมา

สมัยที่ไทยกับฝรั่งเศสเริ่มทำเส้นแบ่งพรมแดนและปักหลักเขตระหว่างกันในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 นั้น ก็เป็นเรื่องใหม่ที่ชาวบ้านรอบพนมดงรักไม่เข้าใจ อย่าวว่าแต่เส้นแบ่งเขตแดนเลยกระทั่งแผนที่ก็ไม่มีใครรู้จัก

ธรรมเนียมปกครองที่เคยใช้มาแต่อดีตยึดถือเพียงว่า บ้านนั้นชุมชนนี้ขึ้นตรงในสังกัดเมืองไหน สวามิภักดิ์ต่อพระเจ้าแผ่นดินองค์ใดก็ส่งส่วยบรรณาการไปถวายเป็นอันจบปัญหา ไม่ได้ไปยึดติดกับที่ดินแต่ละเมตรแต่ละวาอย่างเช่นในปัจจุบัน

ชาวบ้านก็นึกไม่ถึงว่าการลากเส้นแบ่งแดนแบบใหม่นี้จะทำให้ชีวิตของพวกเขาต้องเปลี่ยนไปมากในเวลาอีกไม่กี่สิบปีต่อมา

ขึ้นชื่อว่าชายแดนแล้วไม่ว่าที่ไหนก็ต้องมีปัญหา จะมากหรือน้อยก็มีทั้งนั้น เช่น การลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย การค้าของเถื่อน ปัญหายาเสพติด การตัดไม้ทำลายป่า ปัญหาโจรผู้ร้าย และอื่นๆ อีกมาก

รวมไปถึง**ปัญหาความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างรัฐบาลไทย-กัมพูชา** ด้วยซึ่งหากกระทบกระทั่งกันหนักหน่วงก็อาจถึงกับต้องปิดช่องทางเข้า-ออกพรมแดน ทำให้ทุกอย่างหยุดชะงักไปหมด ผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงก็หนีไม่พ้นพี่น้องประชาชนที่ทำมาหากินอยู่สองฝั่งพรมแดนนั่นเอง

ปัญหาข้างต้นนี้ใครสัมผัสเข้าก็ได้แต่ส่ายหัว เพราะแต่ละเรื่อง

รูปสิงโตศิลาที่ปราสาทเขาพระวิหารบนยอดพนมดงรัก
เลยออกไปเป็นหน้าผาสูงชันกว่า ๖๐๐ เมตร

มีความยุ่งยากซับซ้อน ต้องใช้ทั้งเวลาและความตั้งใจในการแก้ไข
เยียวยา นี่คือสภาพความเป็นจริงที่พวกเราไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ และเป็น
เหตุผลว่าทำไมไทยกับกัมพูชาต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในทุกกระดับ

ในทางการเมืองจึงต้องถือว่า**พนมดงรักมีความสำคัญต่อการ**
ดำเนินนโยบายรัฐทั้งของฝ่ายไทยและฝ่ายกัมพูชา เพราะการจะ
สร้างความเปลี่ยนแปลงใดๆ ให้เกิดขึ้นกับพื้นที่บริเวณนี้ก็ย่อมจะส่ง
ผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนรอบพนมดงรักอย่างแน่นอน

นอกจากรัฐบาลจะต้องดำเนินการพัฒนาพื้นที่ให้ได้อย่าง
ต่อเนื่องแล้ว ในระดับประชาชนเองก็ต้องช่วยกันคนละไม้คนละมือ
อย่างขยันขันแข็งด้วย ไม่อย่างนั้น **การ เตะ-วิ่ง เตะ-โม่** แบบที่ทุก
ฝ่ายต้องการให้เกิดขึ้นก็ยากจะสัมฤทธิ์ผลได้ ❀

คุณสุวัฒน์ แก้วสุข
ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่การทูต 7
สำนักงานปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

อาหารพื้นเมืองไทย...

แกงเลียง

ส่วนผสมหลัก

พริกไทย	12 กรัม	หอมแดง	82 กรัม
กุ้งแห้งป่น	60 กรัม	กะปิ	26 กรัม
พริกชี้หนู	2 กรัม	ใบแมงลัก	46 กรัม
ตำลึง	108 กรัม	บวบ	264 กรัม
เห็ดฟาง	176 กรัม	ฟักทอง	432 กรัม
น้ำ			

วิธีทำ

โขลกพริกไทย หอมแดง กุ้งแห้งให้ละเอียด ใส่กะปิโขลกให้เข้ากัน ตวงน้ำใส่หม้อ ละลายเครื่องแกงที่โขลกไว้ ยกขึ้นตั้งไฟจนเดือด ใส่ผักที่เตรียมไว้ ปรงรสตามชอบ

คุณค่าทางโภชนาการ

พลังงาน (กิโลแคลอรี)	โปรตีน (กรัม)	ไขมัน (กรัม)	คาร์โบไฮเดรต (กรัม)	ใยอาหาร (กรัม)	แคลเซียม (มิลลิกรัม)	เหล็ก (มิลลิกรัม)
25.96	2.29	0.24	3.66	1	34.3	0.65

จุดเด่นด้านคุณค่าทางโภชนาการของแกงเลียง มีไขมันและพลังงานต่ำ ให้ใยอาหารจากผักชนิดต่างๆ

คุณค่าของสมุนไพรไทย

พริกไทย : ช่วยย่อยอาหาร ทำให้รู้สึกสบายท้อง ขับลม ขับเหงื่อ ลดความร้อนในร่างกาย

หอมแดง : ช่วยบรรเทาอาการหวัด หายใจไม่ออก

พริกขี้หนู : ช่วยเจริญอาหาร ขับลม เป็นยาระบาย ช่วยขับเสมหะ แก้หวัด

ใบแมงลัก : แก้ท้องอืด ท้องเฟ้อ

ตำลึง : แก้โรคผิวหนัง แก้ท้องอืดท้องเฟ้อ แก้ไข้ บำรุงสายตา

บวบ : บำรุงหัวใจ เป็นยาระบาย แก้อ่อนใน

ผักทอง : ช่วยบำรุงสายตา

ที่มา : http://www.thaifoodtoworld.com/home/recipeDetail.php?recipe__id=5

พุดไทยกุ้งสด

ส่วนผสม

เส้นจันท์	1	กก.
กุ้งกุลาดำตัวกลาง	200	กรัม
กุ้งแห้ง	100	กรัม
เต้าหู้เหลืองแข็งหั่นชิ้นเล็กๆ	1	แผ่น
หัวไชโป้วลั๊ว	100	กรัม
พริกป่น	50	กรัม
ถั่วลิสงคั่วบุบหยาบๆ	100	กรัม
ไชโป๊	4	ฟอง
ถั่วงอก	1/2	กิโลกรัม
กุยช่ายหั่นเป็นท่อน	200	กรัม
กระเทียมลั๊วละเอียด	50	กรัม
น้ำมะขามเปียก	1/2	ถ้วย
น้ำปลา	1/2	ถ้วย
น้ำตาลทราย	1/2	ถ้วย
น้ำมันพืช	1/2	ถ้วย
น้ำเปล่า	1	ถ้วย

เครื่องปรุง - ผักเคียง

พริกป่น น้ำตาลทราย น้ำปลา มะนาวฝาน หัวปลี กุยช่ายตัด
สั้นเป็นต้น ถั่วงอกดิบ ใบบัวบก

วิธีทำ

1. กุ้งแกะเปลือกผ่าหลัง เอาหัวไว้ ล้างน้ำให้สะอาด
2. กระทะใส่น้ำมันพืช 2 ช้อนโต๊ะ ตั้งไฟกลาง พอน้ำมันร้อนใส่กระเทียมสับลงเจียวพอหอม ใส่กุ้งสดลงผัดพอสุกตักขึ้น ใส่เต้าหู้ลงทอด หัวไชโป้วสับ ถั่วลิสงบด กุ้งแห้ง ใส่เส้นจันท์และน้ำเปล่าเล็กน้อยลงผัดพอเส้นนุ่ม
3. ปรงรสด้วยน้ำปลา น้ำตาลทราย น้ำมะขามเปียก พริกป่น ผัดพอเข้ากัน ตักขึ้นพักไว้
4. ตอกไข่ลงชกให้สุก นำเส้นที่ผัดไว้เรียบร้อยลงไป ผัดให้เข้ากัน
5. เต็มถ่วงอก ใบกุยช่าย ผัดให้เข้ากัน ใส่กุ้งที่ผัดสุกไว้แล้ว ลงตักเสิร์ฟพร้อมผัก เครื่องปรุงรสที่เตรียมไว้

ขอบคุณข้อมูลจาก : <http://www.panyathai.or.th>

● เกียวเมืองไทยสนุกดี

เทศกาลทุ่งทานตะวันบาน...ที่ลพบุรี พฤศจิกายน - ธันวาคม 2550

ปัจจุบัน ทานตะวันได้กลายเป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัดลพบุรี โดยมีพื้นที่ปลูกทานตะวันหลายหมื่นไร่ ก่อนที่จะเก็บเกี่ยวผลผลิต ประมาณต้นฤดูหนาว

ดอกทานตะวันจะบานเหลืองอร่ามเต็มท้องทุ่งกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สวยงามของจังหวัด และในปี 2550 นี้ จังหวัดลพบุรีมีทุ่งทานตะวันให้เที่ยวชมได้ใน 9 อำเภอ ตลอดเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ได้แก่ อำเภอเมือง บ้านหมี่ โคกสำโรง หนองม่วง โคกเจริญ ชัยบาดาล ลำสนธิ ท่าหลวง และพัฒนานิคม ลพบุรี เป็นแหล่งปลูกทานตะวันที่สำคัญของประเทศไทย โดยมีการปลูกทานตะวันแทบทุกอำเภอ รวมพื้นที่หลายหมื่นไร่ ซึ่งนอกจากทุ่งทานตะวันจะกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดแล้ว ผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ จากดอกทานตะวัน เช่น เมล็ดทานตะวันอบแห้ง ลูกกัททานตะวัน ยังสร้างงานและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในจังหวัดลพบุรี ในแต่ละปีจำนวนมาก ถือได้ว่าดอกทานตะวันเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของจังหวัดลพบุรี

ข้อมูลพื้นที่ปลูกทานตะวัน ปี 2550

จังหวัดลพบุรี

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดลพบุรี

ลำดับ	สถานที่ปลูกทานตะวัน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ช่วงเวลาการบานของดอกทานตะวัน
1	อ.เมืองลพบุรี	30,750	ตุลาคม 2550 - ธันวาคม 2550
2	อ.บ้านหมี่	8,494	พฤศจิกายน 2550 - ธันวาคม 2550
3	อ.โคกสำโรง	15,025	พฤศจิกายน 2550 - ธันวาคม 2550
4	อ.หนองม่วง	11,000	พฤศจิกายน 2550 - ธันวาคม 2550
5	อ.โคกเจริญ	4,961	พฤศจิกายน 2550 - ธันวาคม 2550
6	อ.ชัยบาดาล	2,650	พฤศจิกายน 2550 - ธันวาคม 2550
7	อ.ลำสนธิ	300	พฤศจิกายน 2550 - ธันวาคม 2550
8	อ.ท่าหลวง	230	พฤศจิกายน 2550 - ธันวาคม 2550
9	อ.พัฒนานิคม	6,192	พฤศจิกายน 2550 - ธันวาคม 2550
	รวม 9 อำเภอ	79,002	

แนะนำเส้นทาง...สู่ทุ่งทานตะวัน

1. ทางหลวงหมายเลข (ลพบุรี-พัฒนานิคม-วังม่วง)

1.1 จุดแรกเขาจีนแล ห่างจากจังหวัดลพบุรีประมาณ 10 กิโลเมตร ซึ่งดอกทานตะวันจะเริ่มบานประมาณปลายเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม จุดนี้ถือว่าเป็นจุดที่สวยงามที่สุดของจังหวัดลพบุรี เพราะมีทิวทัศน์ด้านหลังทุ่งทานตะวันเป็นภูเขาสูงต่ำสลับกันไป โดยในวันที่ 1-10 ธันวาคม 2550 จะมีการจัดงานเทศกาลทุ่งทานตะวันบานที่ลพบุรี

1.2 จุดที่สองบ้านหนองถ้ำ-ชัยเสือแมบ ห่างจากจังหวัดลพบุรีประมาณ 15 กิโลเมตร จุดนี้ตอนนี้สามารถเที่ยวชมและถ่ายรูปได้อย่างสวยงามเนื่องจากเป็นช่วงปลายฝนต้นหนาว สภาพแวดล้อมยังเขียวสด ช้างหลังภาพถ่ายยังมีภูเขาหินปูนเป็นทิวทัศน์ที่สวยงาม

1.3 จุดที่สามอ่างซับเหล็กเลยจุดที่สอง ประมาณ 1 กิโลเมตร มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และมีทุ่งทานตะวันอยู่ด้านล่าง ด้านหลังทุ่งทานตะวันจะมีภูเขาที่สวยงาม เรียกว่า "เขาตะกร้า" ทำให้ถ่ายภาพได้อย่างสวยงาม ซึ่งดอกทานตะวันกลางเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม

2. ทางหลวงหมายเลข 21 (สระบุรี-หล่มสัก)

2.1 จุดแรกเลยจากแยกพุดแคประมาณ 10-15 กิโลเมตร ลงเขาขาดซึ่งเป็นเขตติดต่อจังหวัดสระบุรีกับลพบุรีไปจะพบกับทุ่งทานตะวันบานต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาเยือนจังหวัดลพบุรี เหลืองอร่ามทั้งหุบเขา จะบานกลางเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม

2.2 จุดที่สองพอถึงสี่แยกตลาดซอย 12 เลี้ยวขวาไปเชื่อมป่าสักชลสิทธิ์ จะมีดอกทานตะวันบานทั้งสองข้างทางจนถึงตัวเชื่อมป่าสักชลสิทธิ์ โดยเริ่มบานตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม

2.3 ขากลับจากเชื่อมป่าสักชลสิทธิ์ ขับรถตรงเข้าเมืองลพบุรี และแวะถ่ายรูปได้ตลอดเส้นทางจากเส้นทางที่ข้อที่ 1.1-1.3

3. ทางหลวงหมายเลข 1 (โคกสำโรง-หนองม่วง)

ออกจากจังหวัดลพบุรีไปตามเส้นทางถนนพหลโยธินขึ้นไปเส้นทางภาคเหนือ ประมาณ 35 กิโลเมตรจะผ่านอำเภอกอกสำโรงและอำเภอนองม่วง จะมีทุ่งทานตะวันบานตลอดทั้งสองข้างทาง โดยจะเริ่มบานประมาณกลางเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม

4. นั่งรถไฟจากกรุงเทพไปลงที่ตลาดแก่งเสือเต้น (ใกล้เชื่อมป่าสักชลสิทธิ์)

นั่งรถสองแถว ย้อนไปเที่ยวผ่านเส้นทาง1.1-1.3 และ 2.2 จนถึงตัวจังหวัดลพบุรี

ขอบคุณข้อมูลจาก : <http://www.tat.or.th>

- อยู่ที่ไหนก็เป็นไทยที่ดี

โดย ไท่ฮฺสึ บุนบูปาลิด

สัมภาษณ์

คุณพีรณ เกษมศรี ณ ออยุธยา

เหตุผลในการจัดทำคอลัมน์คนไทยอยู่ที่ไหนก็เป็นคนไทยอยู่ดี ซึ่งทำมาอย่างต่อเนื่อง คราวนี้เป็นครั้งที่ 3 นั้นมีความตั้งใจที่จะสร้างความเข้าใจให้กับผู้อ่านเกี่ยวกับชีวิตคนไทยในต่างแดนที่ย่อมมีความผูกพันกับประเทศไทย บ้านเกิดของตนหรือของบิดา-มารดา คนไทยที่อยู่ต่างแดนมีเลือ่ดรักชาติอาจไม่น้อยกว่าหรือในบางกรณีก็มากกว่าคนไทยในประเทศไทยเสียอีก อีกเหตุผลที่ผมต้องการให้มีคอลัมน์นี้ก็เพื่อนำทัศนะและค่านิยมของชาวไทยในต่างแดน ซึ่งอาจมีมุมมองที่แตกต่างและสร้างสรรค์มาสะท้อนให้พี่น้องชาวไทยรับทราบทั่วกัน ผมคิดว่าการเสนอข้อคิดเห็นจากคนไทยที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ต่างจากที่เราพบเห็นกันเป็นประจำน่าจะสามารถกระตุ้นความคิดอ่านให้เราได้ไม่มากนักน้อยครับ

บรรณาธิการ

ในหนังสือฉบับนี้ผมได้มีโอกาสสัมภาษณ์เพื่อนสนิทที่เคยเรียนห้องเดียวกัน สนิทกันมากแล้วก็เคยทะเลาะกันฉันท์เพื่อน โดยในช่วงนั้นไทยถูกมองว่าจะเป็นคอมมิวนิสต์หลังจากที่เวียดนามและกัมพูชาแตก ผมบอกเพื่อนคนนี้ว่าผมจะต่อสู้อันชีวิตหาไม่ เพื่อนบอกผมว่าเขาจะหนีไปต่างประเทศแล้วหาทางกลับมาต่อสู้ในอนาคต ผมโกรธมากกว่าเขาจะทิ้งประเทศไทยได้อย่างไร เลยไม่พูดด้วยหลายสัปดาห์ต่อมาเพื่อนผมไปต่างประเทศติดตามคุณพ่อท่านทูตไป ในขณะที่ผมเรียนจบมัธยมแล้วถึงไปศึกษาต่อ และแล้วคอมมิวนิสต์ไม่ได้ยึดประเทศไทย ผมจึงไม่ต้องตายเพื่อชาติ เพื่อนก็ไม่ต้องกลับมาสู้กับคอมมิวนิสต์แทน แต่เขาก็ตัดสินใจอยู่ต่างประเทศต่อไปนานกว่า 20 ปี ผมเองไปๆ มาๆ ตามวิถีชีวิตข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ เราไม่ได้ติดต่อกันบ่อยนัก แต่เมื่อต้นปี ผมได้มีโอกาสพบกับเพื่อนเก่าอีกครั้ง ผมยังคงเป็นข้าราชการเงินเดือนน้อยๆ แต่เขาเป็นนักธุรกิจเงินเดือนหลักแสนและประเด็นต่อไปนี่คือทัศนะของนายพีรธ เกษมศรี ณ อยุธยา ที่ผมได้ถามเพื่อนรักไป และพีรธก็ตอบคำถามเกี่ยวกับชีวิตคนไทยในต่าง

แดนที่มีความรักชาติบ้านเมืองไม่น้อยกว่าผม ในที่สุดเขาก็กลับบ้าน เพื่อต้องการมอบประสบการณ์ให้เพื่อนชาวไทยในการช่วยกันพัฒนาบ้านเมือง และเพื่อเลือกให้ลูกน้อยของเขาเติบโตในสังคมไทยของเรา

การเลือกใช้ชีวิตในต่างแดน

คุณพีรธนชี้ว่าเมื่อจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัย Pennsylvania ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาก็ได้ลองกลับมาหางานในบ้านเกิด แต่ปรากฏว่าแต่ละแห่งที่สมัครงานไว้ต่างตอบรับเข้าทำงานอย่างพร้อมเพรียงกันและรวดเร็ว เมื่อทราบว่าคุณพีรธนเป็นบุตรของ ม.ล. พีระพงษ์ เกษมศรี ณ อยุธยา ราชเลขาธิการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีได้คำนึงถึงความสามารถหรือสาขาวิชาที่คุณพีรธนจำเรียนมาว่าตรงกับความต้องการของบริษัทหรือไม่ คุณพีรธนจึงได้ตัดสินใจว่าจะไม่ทำงานในประเทศไทยในระยะนั้น เพราะต้องการพิสูจน์ตัวเองด้วยความสามารถ คุณพีรธนเข้าทำงานที่บริษัท Phillip Morris ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งต่อมาทางบริษัทได้

ส่งไปประจำที่สำนักงานที่กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น เมื่อความสามารถของนักธุรกิจชาวไทยในบริษัทฝรั่งเป็นที่ประจักษ์ในการเจาะตลาดชาวอาทิตย์อุทัย บริษัท Coca-Cola Japan ก็ดึงคุณพีรชนให้ไปอยู่ด้วย และต่อมาบริษัท Walt Disney Company Japan and Asia Pacific ก็ดึงคุณพีรชนไปเป็น Senior Vice President and Managing Director เพื่อดูแลการขยายตลาด Disneyland Tokyo ไปยัง 9 ประเทศในเอเชีย คุณพีรชนเชื่อว่าตลอดเวลาที่อยู่ในสหรัฐอเมริกา ฮองกง และญี่ปุ่นนั้น คิดถึงบ้านเกิดเมืองนอนและมีความมุ่งมั่นว่าเมื่อโอกาสอำนวยจะกลับบ้านเสียที คุณพีรชนกล่าวว่าได้ติดต่อกับสถานทูตไทยที่กรุงโตเกียว เสมอ โดยมีโอกาสพบหารือกับชาวไทยในญี่ปุ่นเป็นครั้งคราว และโดยที่คุณแม่ (มรว. รำไพอาภา เกษมศรี) อยู่ประเทศไทย จึงมักหาโอกาสมาเยี่ยมคุณแม่บ่อยๆ โดยเฉพาะช่วงหลังจากที่คุณพ่อได้เสียชีวิตไป

กลับสู่บ้านเกิด

การตัดสินใจเดินทางกลับมาประเทศไทยเกิดขึ้นเมื่อเห็นว่าคุณเปลี่ยนแปลงของชีวิตได้มาถึง หรือเมื่อตัดสินใจแต่งงานกับชาวอาทิตย์อุทัยและเป็นพ่อเกิดของสมาชิกใหม่ของครอบครัว นั่นก็คือลูกสาววัยแบเบาะ คุณพีรชนเชื่อว่าตนได้คิดอย่างถี่ถ้วนหลังจากที่ได้ผ่านงานทั้งกับบริษัทข้ามชาติ และทำบริษัทที่ปรึกษาส่วนตัว พร้อมทั้งผ่านมรสุมชีวิตเมื่อพบว่าภรรยาถูกวินิจฉัยว่าเป็นมะเร็งและได้ผ่านการรักษาจนหาย คุณพีรชนเห็นว่าการกลับมาสู่มาตุภูมิเป็นโอกาสที่จะนำประสบการณ์มาช่วยในการพัฒนาประเทศ การรับงานที่บริษัท Sony Thailand เกิดขึ้นเมื่อ Sony ต้องการหาบุคคลที่ไม่มีประสบการณ์ในวงการดนตรี แต่มีแนวคิดใหม่ๆ ในทาง Marketing คุณพีรชนเชื่อว่าการทำงานกับคนไทยเป็นสิ่งที่ไม่่ง่ายนัก เพราะวัฒนธรรมการทำงานของคนไทย

แตกต่างจากสังคมการทำงานของชาวตะวันตกหรือสังคมญี่ปุ่นอย่างสิ้นเชิง โดยเฉพาะคนไทยมีความละเอียดอ่อนที่ไม่ชอบถูกตำหนิวิพากษ์วิจารณ์ และคนไทยมักเห็นว่าคุณภาพชีวิตในสิ่งต่างๆ นั้นเป็นของผู้อื่น

คุณพีรณวิเคราะห์ว่าจุดอ่อนและจุดแข็งของแต่ละสังคมมีผลต่อการใช้ชีวิตและค่านิยม คนญี่ปุ่นมีความขยันและมีเป้าหมายทางสังคมที่ถือเป็นสัญญาณระหว่างคนในสังคมกันอย่างชัดเจน นั่นคือการกระทำทุกอย่างเพื่อประเทศชาติ โดยจะทุ่มเทการทำงานให้กับบริษัท ให้ประเทศญี่ปุ่น โดยให้ความสำคัญกับชีวิตส่วนตัวและชีวิตครอบครัวน้อยกว่าสังคมอื่นๆ แต่ชาวญี่ปุ่นก็มีกำไรชีวิต โดยมีเงินเดือนและรายได้สูง ค่านิยมดังกล่าวต่างจากของไทย คนไทยเราชอบใช้ชีวิตสบาย-สบาย ซึ่งก็ไม่ได้เป็นข้อเสียแต่อย่างใด แต่เป็นความแตกต่างที่ส่งผลลัพธ์ที่ต่างไปจากสังคมประเทศอื่น คนไทยจึงไม่รั่วไหลแต่มีเวลาว่างมากกว่าส่งผลให้ความเจริญทางเศรษฐกิจอาจไม่รวดเร็ว โดยสรุปคุณพีรณก็เห็นว่าสังคมไทยน่าจะมีค่านิยมและค่านิยมการทำงานที่จริงจังมากกว่าที่เป็นอยู่ แต่ก็ไม่จำเป็นต้องเป็นขนาดประเทศญี่ปุ่นหรือประเทศตะวันตก เพราะสิ่งที่ดีของสังคมไทยควรคงไว้และคุณภาพชีวิตส่วนตัวและครอบครัวเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องให้คุณค่าด้วย (นี่คงเป็นเหตุผลส่วนหนึ่งที่คุณพีรณตัดสินใจที่จะเลี้ยงลูกในประเทศไทย)

เมืองไทย - สังคมไทยของเรา

โดยตอบคำถามว่าประเทศไทยควรก้าวไปสู่ทิศทางใดนั้น คุณพีรณเห็นว่าคนไทยต้องมีการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมมากกว่านี้ คนไทยต้องเห็นว่าตัวเองเป็นส่วนหนึ่งของสังคมมากกว่าที่เป็นอยู่

เมื่อมีประชาธิปไตยและมีการมอบอำนาจการบริหารผ่านระบบการเลือกตั้ง ประชาชนก็ยังมีหน้าที่ในฐานะเป็นพลเมืองของประเทศที่จะต้องติดตามการทำงานของผู้ที่ได้รับอำนาจไป การทำงานของผู้ที่ได้รับการไว้วางใจจากประชาชนในการบริหารประเทศนั้นต้องสามารถตอบสนองประชาชนได้และสร้างสังคมที่ดี รวมทั้งสร้างอนาคตที่ดีเพื่อประเทศชาติ ไม่ใช่เพียงเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มบุคคลใดโดยเฉพาะ

พระมหากษัตริย์ไทย

ในห้องทำงานของนักเรียนนอกผู้นี้ก็มีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรง saxophone และ ม.ล.พีรธนา ได้กล่าวถึงพระเจ้าอยู่หัวของเรา ว่าชาวไทยเราโชคดีกว่าชาวโลกในการที่ได้อยู่ภายใต้พระบรมโพธิสมภารของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเรา พระองค์ทรงเป็นพระอัจฉริยภาพในหลายด้าน และทรงงานหนักเพื่อผลประโยชน์ของชาติและประชาชน คนไทยนอกจากจะรับฟังกระแสพระราชดำรัสแล้ว ควรต้องปฏิบัติและใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโดยการมีส่วนร่วม "เราต้องไม่ผลักความรับผิดชอบให้ผู้อื่น" คุณพีรธนากล่าวไว้เพราะทุกคนจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการผลักดันให้ประเทศก้าวต่อไปได้อย่างหนักแน่น พระองค์ทรงเป็น Guiding Light ที่ทรงนำทางให้กับคนไทย แต่คนไทยต้องช่วยตนเองต่อไปด้วย

การใช้ชีวิตในประเทศไทย

ผู้อ่านหลายท่านที่ยังอยู่ในต่างแดนอาจคิดเดินทางกลับมาเยี่ยมบ้านหรือคิดกลับสู่ประเทศไทย คุณพีรธนาซึ่งได้ตัดสินใจนำภรรยาชาวญี่ปุ่นมาอยู่ประเทศไทย แนะนำสั้นๆ ว่าต้อง "ใจเย็น" เพราะ pace การดำรงชีวิตของคนไทยเป็นไปอย่างช้าๆ คนไทยที่อยู่ในประเทศ

ตะวันตกหรือญี่ปุ่นต้องทำใจในการติดต่อกับคนไทย และชีวิตในไทย จะมีความสุขเพราะสังคมไทยมีสิ่งที่ดีหลายอย่าง ครอบครัวอบอุ่น และขณะเดียวกันประเทศไทยก็ต้องการคนไทยในต่างแดนที่มี ประสบการณ์มาช่วยพัฒนาชาติในทุกๆ ด้าน

และในที่สุดผมก็คิดว่าการตัดสินใจของเพื่อนในการไปอยู่ ต่างประเทศนั้นก็เส้นทางเดินที่เหมาะสมสำหรับเขาและพีรณก็น่า จะทำประโยชน์ให้กับบ้านเมืองได้อย่างมาก เมื่อตัดสินใจกลับมามี ส่วนร่วมในการสร้างสังคมไทยร่วมกับพวกเรา ผมเองก็ทำตามหน้าที่ ข้าราชการ กระทรวงการต่างประเทศต่อไปตามช่องทางและโอกาสที่ มีที่จะทำประโยชน์เพื่อชาติได้ เราเพื่อนทั้งสองเข้าใจบทบาทซึ่งกัน และกันดี และเห็นร่วมกันว่า ทั้งคนไทยในประเทศและต่างประเทศ ในที่สุดก็ช่วยชาติได้ทั้งนั้น ❀

คุณโพลีฐ บุญपालิต
บรรณาธิการหนังสือวิศุสรานุกรมย์
และเจ้าหน้าที่การทูต 7 กองวิทยุกระจายเสียง
กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ
นายโพลีฐ กับ มล.พีรณ เคยศึกษาที่โรงเรียนร่วมฤดีด้วยกัน

แกรับเชิญ : วรุฒิ สมุทรกลิน (หมี่)
 ถ่ายภาพโดย : ทิรัช สุวรรณเทศ (เอก)
 สถานที่ : กระทรวงการต่างประเทศ
 สัมภาษณ์โดย : จิรกันต์ พรโสภิต (จิบ)
 กำกับศิลป์โดย : ไพสิฐ บุญปาลิต

ชื่อ : วรุฒิ สมุทรกลิน (หมี่)

การศึกษา : รัฐศาสตร์ บัณฑิตจาก Georgetown University, Washington D.C.
 ปริญญาโทและเอก ทางด้านการเมืองเปรียบเทียบ (East Asian Studies)
 จาก Stanford University, California, USA

สังกัด : กองการสื่อมวลชน กรมสารนิเทศ

หนังสือที่ชอบ: ทวิภพ
 ประเทศที่อยากไป: อิตาลี

บุคคลที่เป็นแรงบันดาลใจ: โจวอินไคต (รัฐมนตรีต่างประเทศคนแรกของจีน)

- นักการทูตไทยเก่งดี

โดย จิรกานต์ พรโสภิต

รู้จักนักการทูตหนุ่ม กับคำแนะนำพิสูจน์ใจทำงาน กต. วรุฒิ สมุทรกลิน

กระจอกข่าวประจำสถานีวิทยุสุราธรรมย์ได้มีโอกาสสัมภาษณ์ คุณวรุฒิ สมุทรกลิน หรือ คุณหมี นักการทูตหนุ่มไฟแรงที่ได้รับทุนจากกระทรวงการต่างประเทศไปศึกษาต่อตั้งแต่ระดับปริญญาตรี - โท - เอก ที่สหรัฐอเมริกา เราถามไถ่เกี่ยวกับการทำงานที่กระทรวงการต่างประเทศ และหนทางในการเข้ามาอยู่ในรั้วบัวแก้ว

ประวัติ

คุณหมีเป็นคนกรุงเทพฯ เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาที่ โรงเรียนเซนต์คาเบรียลจนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากนั้นจึงมาสอบเข้าโรงเรียนเตรียมอุดมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ด้วยความ

เก่งและตั้งใจเรียนทำให้คุณหมิได้รับทุนของกระทรวงการต่างประเทศไปศึกษาต่อที่ประเทศสหรัฐอเมริกาในระดับปริญญาตรี-โท-เอก โดยในส่วนของสาขาวิชา คุณหมิได้ศึกษาต่อปริญญาตรีเศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ ณ มหาวิทยาลัย Georgetown กรุง Washington D.C. ส่วนในระดับปริญญาโทและเอก คุณหมิได้เลือกศึกษาต่อในด้านการเมืองเปรียบเทียบ (เอเชียตะวันออก) ที่มหาวิทยาลัย Stanford มลรัฐ California โดยมีประเทศจีนเป็นความสนใจหลัก เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษามีความเชี่ยวชาญในด้านประเทศจีน ประกอบกับมีความรู้ด้านภาษาจีนมาก่อน คุณหมิจึงมีโอกาไปทำวิจัยที่ประเทศจีนและไต้หวัน ซึ่งนับรวมการใช้ชีวิตในต่างประเทศนานถึง 13 ปี

การเข้าสู่อ้อมแขนของบัวแก้ว

หลังจากที่ใช้เวลาศึกษาร่ำเรียนอยู่ในต่างประเทศมายาวนานเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2549 คุณหมิจึงกลับมาทำงานที่กระทรวงการต่างประเทศหลังจากศึกษาจบในหน้าที่ของนักเรียนทุนที่ต้องกลับมาทำงานรับใช้ประเทศชาติ โดยคุณหมิได้ไปประจำการที่กรมสารนิเทศ ช่วยดูแลในเรื่องรางวัลสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิดล ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานรางวัลนี้กับผู้ทำคุณประโยชน์ในด้านการแพทย์และการสาธารณสุข

งานรับผิดชอบปัจจุบัน

หลังจากที่ได้ไปประจำการที่กองการสื่อสารมวลชน ซึ่งเป็นหนึ่งในห้าหน่วยงานของกรมสารนิเทศ คุณหมิมิมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบงานทุกด้านที่เกี่ยวกับสื่อสารมวลชน อาทิเช่น ทำข่าว นำคณะนักข่าวตามคณะรัฐมนตรีไปต่างประเทศ หรือดูแลคณะนักข่าวจากต่างประเทศ

ที่เดินทางมาทำข่าวในประเทศไทย เนื่องจากคุณหมิเพิ่งกลับเข้ามา
ประจำการที่ประเทศไทยได้ไม่ถึง 2 ปี จึงยังไม่มีโอกาสได้โยกย้ายไป
รับผิดชอบงานที่กรม/กองอื่น แต่ประมาณเดือนกันยายนหรือปลายปี
นี้หน้าที่การงานจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามระบอบการทำงานของ
กระทรวงฯ

การออกประจำการ

คุณหมิไม่เคยออกประจำการต่างประเทศเนื่องจากเพิ่งกลับ
เข้ามารับราชการที่กระทรวงฯ ประกอบกับรุ่นของคุณหมิจะได้รับ
การพิจารณาออกประจำการใน 4 ปี ซึ่งจะครบกำหนดในอีก 2 ปี
ข้างหน้า ส่วนเรื่องที่จะไปประจำการนั้น ประเทศที่อยากไปประจำการ
กับประเทศที่อยากไปเที่ยวนั้นแตกต่างกัน ถ้าถามว่าอยากไปประเทศ
ไหน จริงๆ แล้วไปที่ไหนก็ได้ ขอเป็นประเทศที่เพื่อนร่วมงานดี สามารถ
ทำงานให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เป็นทีมเวิร์คที่ดี ซึ่งคุณหมิคิดว่าถ้า
เป็นประเทศที่อยากไป จะไปเที่ยวเมื่อไหร่ก็ได้ แต่การที่ต้องอยู่ 4 ปี
ความสำคัญของประเทศน้อยลงแต่ความสำคัญของคนที่อยู่ด้วย
เพิ่มขึ้น การท่องเที่ยวใช้เวลาประมาณ 1-2 อาทิตย์ หรือ 1 เดือน ก็
คงทั่วประเทศแล้ว

ข้อแนะนำผู้สนใจทำงานกต.

ถ้าเป็นนักเรียนทุน ก็ต้องศึกษาให้ความสนใจพอสมควร
เพราะว่าเมื่อได้ทุนตั้งแต่เด็กเราไม่รู้ว่าพอหลังจากเรียนจบแล้วซึ่ง
อาจต้องใช้เวลาเรียนกว่า 10 ปี ต้องมาทำงานอย่างไร ทำให้ต้อง
ชวนชวายมากหน่อย แต่ถ้าเป็นคนที่ไม่ได้สมัครทุนก็คงมีโอกาสที่ดี
กว่านักเรียนทุนตรงที่ว่าหลังจากที่เรียนแล้ว โตขึ้นมาถึงระดับหนึ่งคง

จะเริ่มเข้าใจตัวเองมากขึ้นว่าอยากจะเรียนอะไรต่อไป สำหรับคุณหมินั้น เมื่อสมัยเป็นเด็กก็คิดแค่ว่าการได้ไปต่างประเทศเป็นการเปิดหูเปิดตา เป็นโอกาสอันดี แต่เรื่องที่จะเข้าใจว่าการเป็นนักการทูตเป็นอย่างไรนั้น คงจะไม่รู้จนกระทั่งเริ่มเข้ามาทำงานจริงๆ ส่วนในเรื่องที่ว่าจำเป็นต้องเรียนรัฐศาสตร์หรือไม่ จริงๆ แล้วรัฐศาสตร์เป็นส่วนที่กว้าง ความรู้และการปรับตัวน่าจะสำคัญกว่า จะเรียนด้านเศรษฐศาสตร์ กฎหมาย รัฐศาสตร์หรือการเมือง ก็สามารถที่จะทำประโยชน์ให้กับกระทรวงฯ และประเทศได้หมด แต่สิ่งที่สำคัญกว่านั้นคือการมีทัศนคติ การเข้าใจโลก การทำงานแล้วมีความสุข ตรงนี้คือจุดที่สำคัญ ความรู้สามารถขวนขวายได้ถ้าตั้งใจ อย่างในกรณีของคุณหมินั้นก็ไม่ได้จบสื่อสารมวลชนมา แต่ถ้ามีทัศนคติที่ต้องการเรียนรู้ก็ไม่นับอุปสรรคในการทำงาน ข้าราชการกระทรวงฯ ต้องเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ไปเรื่อยๆ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นกระทรวงฯ ที่หลากหลายที่สุดแล้วในเรื่องของการทำงาน เพราะฉะนั้นการปรับตัวน่าจะเป็นจุดที่สำคัญที่สุดของคนที่จะทำงานด้านนี้ และนี่คือสิ่งที่คุณหมิ่ฝากผ่านทางเรามายังผู้อ่าน

ฝากถึงผู้อ่านหนังสือวิทยุสราญรมย์

การได้อ่านวิทยุสราญรมย์เป็นการเปิดกว้างให้บุคคลภายนอกได้รู้จักคนกระทรวงฯ ในระดับหนึ่ง ก็หวังว่าจะมีโอกาสที่จะมีปฏิสัมพันธ์กันมากกว่านี้ นะครับ โดยเฉพาะถ้าหากได้มีโอกาสรับใช้ผู้อ่าน อาจจะทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจมากขึ้นว่า จริงๆ แล้วบทบาทของคนกระทรวงฯ บั้วแก้วนั้นเป็นอย่างไร หวังว่าผู้อ่านจะได้มีโอกาสสัมผัสกับกระทรวงฯ มากกว่าผ่านทางหนังสืออย่างเดียวนะครับ

5 คำถามที่ชนะส่วนตัว

1. ความใฝ่ฝันยามเด็ก

คุณป้าเลี้ยงผมมาตั้งแต่เด็กๆ เพราะคุณพ่อคุณแม่มีลูก 4 คน คุณป้าเป็นอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ ตอนนั้นอยากเป็นอาจารย์สอนภาษาอังกฤษ แต่พอโตขึ้นมาก็เริ่มรู้สึกว่าจะไม่ใช่สิ่งที่อยากทำ แต่ตอนเด็กๆ อยากเป็นอาจารย์เหมือนคุณป้าครับ

2. กิจกรรมยามว่าง

พักผ่อนอยู่ที่บ้าน เพราะทำงานจันทร์-ศุกร์นี้ก็เหนื่อยนะครับ วันเสาร์-อาทิตย์ก็ไปดูหนัง เทียวทะเล แต่อย่างหลังยังไม่ค่อยมีโอกาส

3. เงินเดือนข้าราชการพอหรือไม่

พอดีแบบมากๆ ครับ ตอนนี้อยู่ใกล้จะสิ้นเดือนผมเหลือเงินอยู่ในบัญชี 300 บาท พุดกันตามจริงก็เกือบจะไม่พอ แต่ตอนนี้คงยังไม่คิดถึงเรื่องการเก็บเงิน พยายามที่จะไม่พึ่งพาพ่อแม่ และบริหารเงินของตัวเองให้ดี เงินเดือนข้าราชการไม่ใช่ว่ามากมายอะไรเลยเมื่อเทียบกับเอกชนแต่ความมั่นคงมีมากกว่า เนื่องจากผมเป็นนักเรียนทุนทำให้การเลือกงานเพราะเงินเดือนนั้นเป็นไปไม่ได้ เพราะฉะนั้นจะทำงานให้มีความสุขต้องมองจุดอื่นมากกว่าเงินเดือน

4. ปัญหาที่หนักที่สุดของโลกและวิธีแก้ไข

ผมว่าปัญหาอะไรก็แล้วแต่ เป็นปัญหาเรื่องความร่วมมือของประเทศทุกประเทศทั้งนั้น อย่างปัญหาโลกร้อนที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้เนื่องจากความร่วมมือระหว่างประเทศที่ได้กับเสียนั้นยังไม่สมดุลกัน ตรงนี้ผมคิดว่าการทูตหรือการเจรจามีความสำคัญ ซึ่งอาจจะต้องค่อยเป็นค่อยไป ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย

5. ความสำคัญของการทูตที่มีต่อประเทศไทย

เคยมีคนกล่าวว่า ความสำคัญของการทูตลดระดับลงตาม

เทคโนโลยีที่ก้าวหน้าขึ้นเพราะว่าเราไม่จำเป็นต้องอาศัยกระทรวงฯ ในฐานะทูตในการเจรจาอีกต่อไปแล้ว เนื่องจากเรามีเทคโนโลยีอื่นๆ มาช่วย ซึ่งในปัจจุบันการทูตไม่จำกัดเฉพาะคนที่ เป็นเจ้าหน้าที่การทูตหรือกระทรวงฯ อีกต่อไป ทุกคนสามารถที่จะมีส่วนร่วมโดยการเป็นตัวแทนของประเทศได้ คนไทยที่อยู่ต่างประเทศ นักการเมืองที่ไปประชุมหรือบุคคลทั่วไป ถ้าเข้าใจนโยบายการทูตหรือวิธีการทางการทูตก็สามารถที่จะมีส่วนร่วมทำให้ประเทศไทยเจริญขึ้นได้ ความสำคัญของกระทรวงฯ อาจจะน้อยลงเพราะว่าเทคโนโลยีมีมากขึ้น แต่ทักษะทางการทูตกลับมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากใครก็ตาม หากใช้วาจาทางการทูตเป็น ก็มีหน้าที่จะสร้างความปรองดองและความเข้าใจระหว่างประเทศให้มากขึ้นได้

กระจอกข่าวหวังว่าการพูดคุยกับคุณวรวิมลจะทำให้ท่านผู้อ่าน โดยเฉพาะน้องๆ มีแรงบันดาลใจที่จะเข้ามาทำงานที่กระทรวงการต่างประเทศ ถ้าสนใจก็เปิดหาข้อมูลทาง web ที่ www.mfa.go.th หรือโทรศัพท์คุยกับสำนักเจ้าหน้าที่ของกระทรวงฯ ที่ 02-643-5000 🍀

คุณจिरกานต์ พรโสภิต
ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่ด้านเว็บไซต์
สังกัดกรมสารนิเทศ
กระทรวงการต่างประเทศ

- การต่างประเทศกับประชาชน

กระทรวงการต่างประเทศ - เขาทำอะไรกัน

บริการประชาชนของกรมการกงสุล

(ตอน 1) **โดย แกมดาว บุณยรัตพันธุ์**

กองบรรณาธิการหนังสือวิทยุสราญรมย์ เปิดคอลัมน์ "กระทรวงการต่างประเทศ-เขาทำอะไรกัน" ซึ่งดิฉันในฐานะผู้เข้าร่วมงานคนใหม่ ได้รับมอบหมายให้ตอบโจทย์ว่าเหล่าข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศที่เราเห็นตามข่าวตามละครว่าเข้าทำงานบรรยากาศหรรษา ไปร่วมงานเลี้ยงรับรองทุกวันนั้นจริงหรือไม่ ก็เลยต้องพิสูจน์กันค่ะ ดิฉันไปกรมการกงสุลตั้งอยู่ ณ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ เพื่อการสำรวจดูการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ที่นั่น และได้พูดคุยกับเจ้าหน้าที่การทูตค่ะ

ดิฉันเดินเข้าไปที่กรมการกงสุลด้วยความสงสัยว่า การทำ

งานด้านต่างๆ ของกระทรวงการต่างประเทศ
อย่างเช่น อาชีพนักการทูตคืออะไร มีหน้าที่
อะไรบ้าง งานของกระทรวงการต่างประเทศ
ดูห่างไกลจากประชาชน เขาทำอะไรกัน เรา
ก็ไม่รู้ หากเป็นเช่นนี้แล้วประชาชนจะได้
ประโยชน์อย่างไรจากกระทรวงบัวแก้ว

เห็นตามละคร
เข้าทำงานบรรยากาศ
หรูๆ ไปร่วมงานเลี้ยง
รับรองทุกวันนับ
จริงหรือไม่

กรมการกงสุลเป็นกรมที่ใหญ่มากเมื่อเทียบกับกรมอื่นๆ ของ
กระทรวงการต่างประเทศ จะเห็นว่ามีการมีประชาชนที่เข้ามาติดต่อรับ
บริการมีอยู่มากมาย แต่ก็เห็นเจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเต็มใจ
ยิ้มแย้ม สะดวกรวดเร็ว ซึ่งเป็นภาพที่น่าประทับใจ

กรมการกงสุลมีการแบ่งสัดส่วนการทำงานชัดเจนค่ะ โดย
แบ่งอาคาร 3 ชั้น โดยชั้นหนึ่งเป็นร้านอาหารและที่จอดรถ ชั้นสอง
เป็นการให้บริการประชาชนเกี่ยวกับการทำหนังสือเดินทางหรือ
พาสปอร์ตและกงสุลดูแลคุ้มครองผลประโยชน์ของคนไทย ส่วนชั้น
สามจะเป็นส่วนการทำงานของกรมการกงสุลที่แบ่งออกเป็นกงสุลชาติ
และนิติกรณ์ และพื้นที่มีห้องประชุมรวมอยู่ด้วย

งานของกระทรวงการต่าง
ประเทศดูห่างไกลจาก
ประชาชน หากเป็นเช่นนี้แล้ว
ประชาชนจะได้ประโยชน์อย่าง
ไรจากกระทรวงบัวแก้ว

ในการไปชมการทำงานของ
กรมการกงสุล ดิฉันได้ใช้เวลาช่วงเช้า
เยี่ยมชมการทำงาน 2 กองค่ะ ได้แก่
กองหนังสือเดินทางและกงสุลคุ้มครอง
และดูแลผลประโยชน์ของคนไทยใน
ต่างประเทศก่อนค่ะ แล้วในช่วงบ่ายไป

ดูการทำงานของกงสุลชาติและนิติกรณ์ และกองตรวจลงตราต่อค่ะ
หนังสือเดินทางหรือที่เราเรียกกันอย่างติดปากว่าพาสปอร์ต
นี่ เป็นหน้าที่รับผิดชอบของกองหนังสือเดินทาง กรมการกงสุลโดย

ตรงค่ะ และเพื่อตอบสนองความต้องการเดินทางไปต่างประเทศของคนไทยมีมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้กรมการกงสุลที่เคยมีสำนักงานอยู่ที่ถนนศรีอยุธยาต้องขยายและย้ายมาอยู่ที่ถนนแจ้งวัฒนะ โดยกองหนังสือเดินทางตั้งอยู่ที่ชั้น 2 และ 3 ของอาคารกรมการกงสุลค่ะ เนื้อที่บริเวณชั้นสองทั้งชั้นเลยคะ ทั้งหมดเป็นศูนย์รับคำร้อง จัดทำ และรับตัวเล่มหนังสือเดินทาง และส่วนชั้น 3 จะเป็นสำนักงานของเจ้าหน้าที่คะ

นอกจากที่ถนนแจ้งวัฒนะนี้ กรมการกงสุลยังมีศูนย์ให้บริการทำหนังสือเดินทางในสำนักงานชั่วคราว 6 แห่ง ในกรุงเทพฯ จะสามารถทำได้ที่ ศูนย์บางนา (0-2383-8401-3) ศูนย์ปิ่นเกล้า (0-2446-8111-2) และในส่วนของแต่ละจังหวัดสามารถทำได้ที่ ศูนย์จังหวัดขอนแก่น (0-4324-2655 ต่อ 103-4) ศูนย์จังหวัดเชียงใหม่ (0-5389-1535-6) ศูนย์จังหวัดอุบลราชธานี (0-4524-3313-4) และ ศูนย์จังหวัดสงขลา (0-7432-6510-1) ทั้งนี้ก็เพื่อให้ประชาชนสามารถติดต่อกับศูนย์ที่ใกล้ที่สุดได้โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางมาด้วยตนเอง ณ ที่ทำการในกรุงเทพฯ ค่ะ

จากอดีตจนถึงปัจจุบันได้มีการจับกุมผู้ผลิตหนังสือเดินทางปลอมมากมาย แต่ท่านผู้อ่านทราบไหมคะว่าการจับกุมดังกล่าวแทบไม่เคยพบหนังสือเดินทางไทยเลย นั่นก็เป็นเพราะกองหนังสือเดินทางได้พัฒนาความทันสมัยของหนังสือเดินทางไทยให้ไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ เพราะตระหนักดีว่าหากการปลอมแปลงหนังสือเดินทางสามารถกระทำได้ก็จะเป็นช่องทางให้ชาวต่างชาติที่มีเจตนาไม่พึงประสงค์เข้ามาสู่ประเทศของเราได้ ซึ่งดิฉันขอเปรียบว่าหนังสือเดินทางเป็นเสมือนกำแพงด้านความมั่นคงอย่างหนึ่งที่เดียวค่ะ

เจ้าหน้าที่ให้บริการ
ด้วยความตั้งใจ
ยิ้มแย้ม น่ารักกับใจ

ปัจจุบันหนังสือเดินทางไทยได้พัฒนาสู่ระบบ E-Passport ซึ่งเก็บเอาข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าของหนังสือเดินทางไว้ในแถบแม่เหล็กภายในหนังสือเดินทาง ซึ่งจะทำให้การตรวจหนังสือเดินทางทำได้อย่างรวดเร็วและรัดกุม แม้ปัจจุบันการใช้ E-Passport ยังไม่เป็นที่แพร่หลายนักในต่างประเทศ แต่ก็ถือเป็นการรองรับพัฒนาการระบบหนังสือเดินทางในอนาคต

E-Passport นี้มีอายุการใช้งาน 5 ปี โดยไม่สามารถต่ออายุได้ ดังนั้นเมื่อหนังสือเดินทางหมดอายุจึงต้องทำเล่มใหม่เท่านั้นค่ะ ซึ่งการทำหนังสือเดินทางรวมถึงการรับตัวเล่มจะใช้เวลา 2 วันทำการโดยไม่นับวันที่ยื่นคำร้องค่ะ

ต่อไปเป็นส่วนของกองทุนคุ้มครองปกป้องผลประโยชน์ของคนไทยค่ะ กองนี้จะทำหน้าที่คอยประสานกับสถานทูตไทยในต่างประเทศ เพื่อช่วยกันดูแลผลประโยชน์และความเป็นอยู่ของคนไทยในต่างแดน อาทิ นักเรียนไทย แรงงานไทย และคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยาก ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็ถือว่าเป็นคนไทยทั้งนั้น โดยกองทุนฯ นี้เป็นกองทุนที่บุกป่าฝ่าดงเข้าไปให้ความช่วยเหลือคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยากในหลายกรณี ทั้งการติดต่อช่วยเหลือชาวประมงที่ถูกจับเรียกค่าไถ่โดยโจรสลัดต่างๆ และที่ถูกจับกุมจากการรุกรานน้ำโดยความไม่ตั้งใจ แรงงานไทยในต่างแดนที่ถูกนายจ้างเอารัดเอาเปรียบ คนไทยที่ตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ ตลอดจนเรื่องราวของหนังสือเดินทางหรือเอกสารราชการที่สูญหายก็ถือเป็นหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศและสถานทูตสถานกงสุลไทยในประเทศนั้นๆ ที่มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกให้คนไทยสามารถกลับสู่มาตุภูมิโดยสวัสดิภาพ

กองทุนฯ ทำงานด้วยหลักการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์อย่างแท้จริง ซึ่งในแต่ละกรณีต่างก็มีรายละเอียดเฉพาะที่ต่างกันออก

ไป ทำให้กงคัมครองฯ เป็นกงที่ต้องใช้ปฏิภาณไหวพริบเป็นอย่างมากเลยทีเดียว

พี่ๆ กงคัมครองฯ ซึ่ว่าปัญหาสำคัญประการหนึ่ง คือ ปัญหาแรงงานไทยที่ถูกหลอกไปทำงานผ่านทางบริษัทจัดหางานที่เก็บค่าหัวคิวราคาสูง และทำสัญญาที่ไม่เป็นธรรม เมื่อแรงงานเหล่านั้นลงนามในสัญญาและเดินทางไปทำงานก็พบภายหลังว่าสภาพการทำงานไม่เหมือนที่ได้ตกลงกันได้ และมีรายได้ไม่คุ้มกับที่เสียค่าหัวคิวไป ทำให้แรงงานเหล่านั้นพยายามหนีสัญญานายจ้าง หรือก่ออาชญากรรมต่างๆ ซึ่งหากถูกจับกุมโดยทางการของประเทศนั้นๆ การนำตัวกลับประเทศก็ไม่อาจทำได้โดยง่าย ดังนั้น พี่ๆ นักการทูตเขาเลยฝากเรียนผู้ใช้แรงงานทุกท่านว่าควรตรวจสอบสัญญา และรายละเอียดการทำงานโดยละเอียดก่อนการตัดสินใจนะคะ

นอกจากเรื่องการปกป้องดูแลแรงงานแล้ว การค้ามนุษย์โดยทั้งหลอกลวงและสมัครใจก็เป็นปัญหาใหญ่เช่นกัน แม้ว่าพี่ๆ ข้าราชการซึ่ว่าการดูแล บริการ และช่วยเหลือเป็นหน้าที่ของเขา โดยทำด้วยความสมัครใจ แต่ก้ซึว่าไม่มีความสุขและกังวลกับการเห็นสภาพที่ต้องเดือดร้อนทนทุกข์ของชาวไทยด้วยกันที่ไปอยู่ต่างแดน จึงฝากเตือนให้ระมัดระวังด้วยความห่วงใย พี่ๆ เขาซึ่ด้วยว่า การช่วยเหลือชาวประมงไทยที่ถูกจับในต่างประเทศก็เป็นเรื่องที่น่าหนักใจเช่นกัน เพราะการรุกล้ำน่านน้ำไปทำประมงถือเป็นการละเมิดกฎหมายและอธิปไตยของประเทศเขา ซึ่งบุคคลที่ละเมิดกฎหมาย ทำให้ไม่ง่ายที่จะให้ความช่วยเหลือได้

คัมครองคนไทยที่ไปต่างแดนไม่ใช่ข้อจำกัดของข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ แต่พวกเขามีหน้าที่ที่ต้องคุ้มครองคนไทยที่ไปตั้งถิ่นฐานในต่างประเทศเช่นเดียวกัน จึงเป็นที่มาของนโยบายใน

เชิงรุก เช่น โครงการชุมชนไทยเข้มแข็ง ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างชุมชนในต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทยในประเทศนั้นๆ เพื่อส่งเสริมการคงศิลปวัฒนธรรมและคุณความดีของความเป็นไทยไว้สืบทอดกันตลอดไป ชาวไทยที่อยู่ต่างแดนเป็นตัวแทนของพวกเราทุกคนในประเทศ เป็นหน้าตา ชื่อเสียง สามารถสร้างภาพทั้งบวกและลบให้กับประเทศชาติที่เขาชื่นชม เขาก็จะชอบเรา แต่ถ้าคนไทยเป็นตัวอย่างไม่ดี เขาก็เกลียดเราได้ จึงต้องขอให้ช่วยกันช่วยชาติเนะคะ

การสร้างชุมชนไทยเข้มแข็งในต่างประเทศยังเป็นการวางรากฐานและเครือข่ายให้ชาวไทยเราสามารถดูแลกันและกัน เพื่อให้สถานทูตและสถานกงสุลสามารถให้ข้อมูลและให้ความช่วยเหลือได้อย่างทั่วถึงและอย่างรวดเร็วค่ะ

นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการเยี่ยมชมสำรวจและตอบคำถามที่ค้างคาในใจของคนหลายๆ คนนะคะ ซึ่งก็ทำให้ดิฉันเรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานของกระทรวงการต่างประเทศด้านบริการประชาชนมากขึ้นกว่าที่เคยเข้าใจ 2 กองจาก 4 กองของกรมการกงสุลก็ยาวพอสำหรับ 1 ตอนแล้ว จึงขออนุญาตให้ผู้อ่านติดตามตอน 2 ในหนังสือวิทยุสรณมรณย์ฉบับต่อไปนะคะ แล้วเราจะลองมาติดตามดูกันค่ะว่ากระทรวงการต่างประเทศเขาทำอะไรกัน (เปิดดูข้อมูลกรมการกงสุลได้ที่ www.consular.go.th หรือ www.mfa.go.th ❀

คุณแกมดาว บุญยรัตพันธุ์
ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่เว็บไซต์
กระทรวงการต่างประเทศ

- การต่างประเทศกับประชาชน

กระทรวงการต่างประเทศ - เขาทำอะไรกัน

บริการประชาชนของกรมการกงสุล

(ตอน 1) **โดย แกมดาว บุณยรัตพันธุ์**

กองบรรณาธิการหนังสือวิทยุสราญรมย์ เปิดคอลัมน์ "กระทรวงการต่างประเทศ-เขาทำอะไรกัน" ซึ่งดิฉันในฐานะผู้เข้าร่วมงานคนใหม่ ได้รับมอบหมายให้ตอบโจทย์ว่าเหล่าข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศที่เราเห็นตามข่าวตามละครว่าเข้าทำงานบรรยากาศหรรษา ไปร่วมงานเลี้ยงรับรองทุกวันนั้นจริงหรือไม่ ก็เลยต้องพิสูจน์กันค่ะ ดิฉันไปกรมการกงสุลตั้งอยู่ ณ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ เพื่อการสำรวจดูการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ที่นั่น และได้พูดคุยกับเจ้าหน้าที่การทูตค่ะ

ดิฉันเดินเข้าไปที่กรมการกงสุลด้วยความสงสัยว่า การทำ

งานด้านต่างๆ ของกระทรวงการต่างประเทศ
อย่างเช่น อาชีพนักการทูตคืออะไร มีหน้าที่
อะไรบ้าง งานของกระทรวงการต่างประเทศ
ดูห่างไกลจากประชาชน เขาทำอะไรกัน เรา
ก็ไม่รู้ หากเป็นเช่นนี้แล้วประชาชนจะได้
ประโยชน์อย่างไรจากกระทรวงบัวแก้ว

เห็นตามละคร
เข้าทำงานบรรยากาศ
หรูๆ ไปร่วมงานเลี้ยง
รับรองทุกวันนับ
จริงหรือไม่

กรมการกงสุลเป็นกรมที่ใหญ่มากเมื่อเทียบกับกรมอื่นๆ ของ
กระทรวงการต่างประเทศ จะเห็นว่ามีการมีประชาชนที่เข้ามาติดต่อรับ
บริการมีอยู่มากมาย แต่ก็เห็นเจ้าหน้าที่ให้บริการด้วยความเต็มใจ
ยิ้มแย้ม สะดวกรวดเร็ว ซึ่งเป็นภาพที่น่าประทับใจ

กรมการกงสุลมีการแบ่งสัดส่วนการทำงานชัดเจนค่ะ โดย
แบ่งอาคาร 3 ชั้น โดยชั้นหนึ่งเป็นร้านอาหารและที่จอดรถ ชั้นสอง
เป็นการให้บริการประชาชนเกี่ยวกับการทำหนังสือเดินทางหรือ
พาสปอร์ตและกงสุลดูแลคุ้มครองผลประโยชน์ของคนไทย ส่วนชั้น
สามจะเป็นส่วนการทำงานของกรมการกงสุลที่แบ่งออกเป็นกงสุลชาติ
และนิติกรณ์ และพื้นที่มีห้องประชุมรวมอยู่ด้วย

งานของกระทรวงการต่าง
ประเทศดูห่างไกลจาก
ประชาชน หากเป็นเช่นนี้แล้ว
ประชาชนจะได้ประโยชน์อย่าง
ไรจากกระทรวงบัวแก้ว

ในการไปชมการทำงานของ
กรมการกงสุล ดิฉันได้ใช้เวลาช่วงเช้า
เยี่ยมชมการทำงาน 2 กองค่ะ ได้แก่
กองหนังสือเดินทางและกงสุลคุ้มครอง
และดูแลผลประโยชน์ของคนไทยใน
ต่างประเทศก่อนค่ะ แล้วในช่วงบ่ายไป

ดูการทำงานของกงสุลชาติและนิติกรณ์ และกองตรวจลงตราต่อค่ะ
หนังสือเดินทางหรือที่เราเรียกกันอย่างติดปากว่าพาสปอร์ต
นี่ เป็นหน้าที่รับผิดชอบของกองหนังสือเดินทาง กรมการกงสุลโดย

ตรงค่ะ และเพื่อตอบสนองความต้องการเดินทางไปต่างประเทศของคนไทยมีมากขึ้นเรื่อยๆ ทำให้กรมการกงสุลที่เคยมีสำนักงานอยู่ที่ถนนศรีอยุธยาต้องขยายและย้ายมาอยู่ที่ถนนแจ้งวัฒนะ โดยกองหนังสือเดินทางตั้งอยู่ที่ชั้น 2 และ 3 ของอาคารกรมการกงสุลค่ะ เนื้อที่บริเวณชั้นสองทั้งชั้นเลยคะ ทั้งหมดเป็นศูนย์รับคำร้อง จัดทำ และรับตัวเล่มหนังสือเดินทาง และส่วนชั้น 3 จะเป็นสำนักงานของเจ้าหน้าที่คะ

นอกจากที่ถนนแจ้งวัฒนะนี้ กรมการกงสุลยังมีศูนย์ให้บริการทำหนังสือเดินทางในสำนักงานชั่วคราว 6 แห่ง ในกรุงเทพฯ จะสามารถทำได้ที่ ศูนย์บางนา (0-2383-8401-3) ศูนย์ปิ่นเกล้า (0-2446-8111-2) และในส่วนของแต่ละจังหวัดสามารถทำได้ที่ ศูนย์จังหวัดขอนแก่น (0-4324-2655 ต่อ 103-4) ศูนย์จังหวัดเชียงใหม่ (0-5389-1535-6) ศูนย์จังหวัดอุบลราชธานี (0-4524-3313-4) และ ศูนย์จังหวัดสงขลา (0-7432-6510-1) ทั้งนี้ก็เพื่อให้ประชาชนสามารถติดต่อกับศูนย์ที่ใกล้ที่สุดได้โดยไม่จำเป็นต้องเดินทางมาด้วยตนเอง ณ ที่ทำการในกรุงเทพฯ ค่ะ

จากอดีตจนถึงปัจจุบันได้มีการจับกุมผู้ผลิตหนังสือเดินทางปลอมมากมาย แต่ท่านผู้อ่านทราบไหมคะว่าการจับกุมดังกล่าวแทบไม่เคยพบหนังสือเดินทางไทยเลย นั่นก็เป็นเพราะกองหนังสือเดินทางได้พัฒนาความทันสมัยของหนังสือเดินทางไทยให้ไม่สามารถลอกเลียนแบบได้ เพราะตระหนักดีว่าหากการปลอมแปลงหนังสือเดินทางสามารถกระทำได้ก็จะเป็นช่องทางให้ชาวต่างชาติที่มีเจตนาไม่พึงประสงค์เข้ามาสู่ประเทศของเราได้ ซึ่งดิฉันขอเปรียบว่าหนังสือเดินทางเป็นเสมือนกำแพงด้านความมั่นคงอย่างหนึ่งที่เดียวค่ะ

เจ้าหน้าที่ให้บริการ
ด้วยความตั้งใจ
ยิ้มแย้ม น่ารักกับใจ

ปัจจุบันหนังสือเดินทางไทยได้พัฒนาสู่ระบบ E-Passport ซึ่งเก็บเอาข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าของหนังสือเดินทางไว้ในแถบแม่เหล็กภายในหนังสือเดินทาง ซึ่งจะทำให้การตรวจหนังสือเดินทางทำได้อย่างรวดเร็วและรัดกุม แม้ปัจจุบันการใช้ E-Passport ยังไม่เป็นที่แพร่หลายนักในต่างประเทศ แต่ก็ถือเป็นการรองรับพัฒนาการระบบหนังสือเดินทางในอนาคต

E-Passport นี้มีอายุการใช้งาน 5 ปี โดยไม่สามารถต่ออายุได้ ดังนั้นเมื่อหนังสือเดินทางหมดอายุจึงต้องทำเล่มใหม่เท่านั้นค่ะ ซึ่งการทำหนังสือเดินทางรวมถึงการรับตัวเล่มจะใช้เวลา 2 วันทำการโดยไม่นับวันที่ยื่นคำร้องค่ะ

ต่อไปเป็นส่วนของกองทุนคุ้มครองปกป้องผลประโยชน์ของคนไทยค่ะ กองนี้จะทำหน้าที่คอยประสานกับสถานทูตไทยในต่างประเทศ เพื่อช่วยกันดูแลผลประโยชน์และความเป็นอยู่ของคนไทยในต่างแดน อาทิ นักเรียนไทย แรงงานไทย และคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยาก ไม่ว่าจะอยู่ที่ไหนก็ถือว่าเป็นคนไทยทั้งนั้น โดยกองทุนฯ นี้เป็นกองทุนที่บุกป่าฝ่าดงเข้าไปให้ความช่วยเหลือคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยากในหลายกรณี ทั้งการติดต่อช่วยเหลือชาวประมงที่ถูกจับเรียกค่าไถ่โดยโจรสลัดต่างๆ และที่ถูกจับกุมจากการรุกรานน้ำโดยความไม่ตั้งใจ แรงงานไทยในต่างแดนที่ถูกนายจ้างเอารัดเอาเปรียบ คนไทยที่ตกเป็นเหยื่อของขบวนการค้ามนุษย์ ตลอดจนเรื่องราวของหนังสือเดินทางหรือเอกสารราชการที่สูญหายก็ถือเป็นหน้าที่ของกระทรวงการต่างประเทศและสถานทูตสถานกงสุลไทยในประเทศนั้นๆ ที่มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกให้คนไทยสามารถกลับสู่มาตุภูมิโดยสวัสดิภาพ

กองทุนฯ ทำงานด้วยหลักการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์อย่างแท้จริง ซึ่งในแต่ละกรณีต่างก็มีรายละเอียดเฉพาะที่ต่างกันออก

ไป ทำให้กงคัมครองฯ เป็นกงที่ต้องใช้ปฏิภาณไหวพริบเป็นอย่างมากเลยทีเดียว

พี่ๆ กงคัมครองฯ ซึ่ว่าปัญหาสำคัญประการหนึ่ง คือ ปัญหาแรงงานไทยที่ถูกหลอกไปทำงานผ่านทางบริษัทจัดหางานที่เก็บค่าหัวคิวราคาสูง และทำสัญญาที่ไม่เป็นธรรม เมื่อแรงงานเหล่านั้นลงนามในสัญญาและเดินทางไปทำงานก็พบภายหลังว่าสภาพการทำงานไม่เหมือนที่ได้ตกลงกันได้ และมีรายได้ไม่คุ้มกับที่เสียค่าหัวคิวไป ทำให้แรงงานเหล่านั้นพยายามหนีสัญญานายจ้าง หรือก่ออาชญากรรมต่างๆ ซึ่งหากถูกจับกุมโดยทางการของประเทศนั้นๆ การนำตัวกลับประเทศก็ไม่อาจทำได้โดยง่าย ดังนั้น พี่ๆ นักการทูตเขาเลยฝากเรียนผู้ใช้แรงงานทุกท่านว่าควรตรวจสอบสัญญา และรายละเอียดการทำงานโดยละเอียดก่อนการตัดสินใจนะคะ

นอกจากเรื่องการปกป้องดูแลแรงงานแล้ว การค้ามนุษย์โดยทั้งหลอกลวงและสมัครใจก็เป็นปัญหาใหญ่เช่นกัน แม้ว่าพี่ๆ ข้าราชการซึ่ว่าการดูแล บริการ และช่วยเหลือเป็นหน้าที่ของเขา โดยทำด้วยความสมัครใจ แต่ก็ซึ่ว่าไม่มีความสุขและกังวลกับการเห็นสภาพที่ต้องเดือดร้อนทนทุกข์ของชาวไทยด้วยกันที่ไปอยู่ต่างแดน จึงฝากเตือนให้ระมัดระวังด้วยความห่วงใย พี่ๆ เขาซึ่ด้วยว่า การช่วยเหลือชาวประมงไทยที่ถูกจับในต่างประเทศก็เป็นเรื่องที่น่าหนักใจเช่นกัน เพราะการรุกล้ำน่านน้ำไปทำประมงถือเป็นการละเมิดกฎหมายและอธิปไตยของประเทศเขา ซึ่งบุคคลที่ละเมิดกฎหมาย ทำให้ไม่ง่ายที่จะให้ความช่วยเหลือได้

คัมครองคนไทยที่ไปต่างแดนไม่ใช่ข้อจำกัดของข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ แต่พวกเขามีหน้าที่ที่ต้องคุ้มครองคนไทยที่ไปตั้งถิ่นฐานในต่างประเทศเช่นเดียวกัน จึงเป็นที่มาของนโยบายใน

เชิงรุก เช่น โครงการชุมชนไทยเข้มแข็ง ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างชุมชนในต่างประเทศและสถานเอกอัครราชทูตหรือสถานกงสุลไทยในประเทศนั้นๆ เพื่อส่งเสริมการคงศิลปวัฒนธรรมและคุณค่าที่ดีของความเป็นไทยไว้สืบทอดกันตลอดไป ชาวไทยที่อยู่ต่างแดนเป็นตัวแทนของพวกเราทุกคนในประเทศ เป็นหน้าตา ชื่อเสียง สามารถสร้างภาพทั้งบวกและลบให้กับประเทศชาติที่เขาชื่นชม เขาก็จะชอบเรา แต่ถ้าคนไทยเป็นตัวอย่างไม่ดี เขาก็เกลียดเราได้ จึงต้องขอให้ช่วยกันช่วยชาติเนะคะ

การสร้างชุมชนไทยเข้มแข็งในต่างประเทศยังเป็นการวางรากฐานและเครือข่ายให้ชาวไทยเราสามารถดูแลกันและกัน เพื่อให้สถานทูตและสถานกงสุลสามารถให้ข้อมูลและให้ความช่วยเหลือได้อย่างทั่วถึงและอย่างรวดเร็วค่ะ

นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการเยี่ยมชมสำรวจและตอบคำถามที่ค้างคาในใจของคนหลายๆ คนนะคะ ซึ่งก็ทำให้ดิฉันเรียนรู้เกี่ยวกับการทำงานของกระทรวงการต่างประเทศด้านบริการประชาชนมากขึ้นกว่าที่เคยเข้าใจ 2 กองจาก 4 กองของกรมการกงสุลก็ยาวพอสำหรับ 1 ตอนแล้ว จึงขออนุญาตให้ผู้อ่านติดตามตอน 2 ในหนังสือวิทยุสรณมรณย์ฉบับต่อไปนะคะ แล้วเราจะลองมาติดตามดูกันค่ะว่ากระทรวงการต่างประเทศเขาทำอะไรกัน (เปิดดูข้อมูลกรมการกงสุลได้ที่ www.consular.go.th หรือ www.mfa.go.th 🌸

คุณแกมดาว บุญยรัตพันธุ์
ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่เว็บไซต์
กระทรวงการต่างประเทศ

พระราชวัง กรุงเทพมหานคร

ทหารม้า หน้าสุสานของกษัตริย์โมฮัมเหม็ดที่ 5 กรุงเทพมหานคร

หอคอยอัลสซัน และซากเสาเรียงรายที่หักพังของสุเหร่าอัลสซัน กรุงราบัต

ซากเมืองโบราณของโรมัน (ด้านซ้าย) และสุเหร่า (ด้านขวา)
ภายในสุสานเซลลาห์ กรุงราบัต

- รัฐจักแดนไกล

<http://www.africa.upeh.edu/L>
Cookbook/Morocco_Cookbook_18778.fr

โมร็อกโก

ราชอาณาจักรโมร็อกโก :

เฟส มาร์ราเกช เมกเนส ราบัต

โดย สุภาศิริ อมาตยกุล

ในหนังสือวิทยุสราณรมย์ฉบับก่อน ได้กล่าวถึงราชอาณาจักรโมร็อกโกไปแล้ว 3 แห่ง คือ เฟส มาร์ราเกช และเมกเนส ในฉบับนี้ขอกล่าวถึง **ราบัต (Rabat)** ซึ่งเป็นราชธานีแห่งที่ 4 ของโมร็อกโก มาจนถึงปัจจุบัน เป็นที่ประทับของกษัตริย์ และศูนย์การบริหารงานของประเทศ เป็นเมืองใหญ่อันดับ 2 ของโมร็อกโกรองจากเมืองคาซาบลังกา กรุงราบัตตั้งอยู่ริมฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก ห่างจากเมืองคาซาบลังกาที่อยู่ไปทางใต้ประมาณ 72 กิโลเมตร

จากหลักฐานทางโบราณคดีพบว่าบริเวณที่เป็นกรุงราบัตในปัจจุบันเคยเป็นที่ตั้งมั่นของพ่อค้าชาวฟินิเซียนและคาร์เทจ จากนั้นพวกโรมันได้เข้ามายึดมั่นตรงที่มีชื่อว่า เชลลาห์ (Chellah) ต่อมาศตวรรษที่ 7 อาหรับเข้ามา กลายเป็นยุคอิสลามของโมร็อกโก เมื่อ

เริ่มศตวรรษที่ 11 มีการจัดตั้งเมืองท่าเล็กๆ ชื่อ ซาลา (Sala) บนฝั่ง
ขวาของแม่น้ำบูเรเกรก (Bou Regreg) ซึ่งเป็นแม่น้ำที่ไหลผ่านราบัต
พอดังศตวรรษที่ 12 สุลต่าน अबดุล เอล มูเมน (Abd el-Moumen)
ผู้ปกครององค์แรกของราชวงศ์อัลโมฮัด (Almohad Dynasty) ได้
ทรงจัดตั้งค่ายถาวรขึ้นและสั่งให้สร้างที่ประทับขนาดเล็กๆ บนฝั่ง
ซ้ายของแม่น้ำบูเรเกรก พื้นที่นี้เคยเป็นป้อมและวังโบราณ (fortified
monastery) ซึ่งเรียกเป็นภาษาอาหรับว่า **Ribat เป็นที่มาของชื่อ Rabat**
นั่นเอง เมื่อยาคูบ เอล มันซูร์ (Yacoub el-Mansour) ขึ้นเป็นสุลต่าน
องค์ที่ 3 แห่งราชวงศ์อัลโมฮัด ได้ทรงขยายเมืองนี้ให้ยิ่งใหญ่และสวย
งามขึ้น ให้ชื่อว่า ค่ายแห่งชัยชนะ (Ribat el-Fath : Camp of Victory)
ทั้งนี้ เป็นอนุสรณ์แห่งชัยชนะเหนือพวกคริสต์ที่เมืองอลาร์คอส (Battle
of Alarcos) ทางใต้ของสเปนเมื่อปี ค.ศ.1195 แต่หลังจากที่สุลต่าน
ยาคูบ เอล มันซูร์สวรรคตลงในปี ค.ศ.1199 การก่อสร้างขยายเมือง
ดังกล่าวก็ยุติลงไปด้วย แม้ว่าจะกำแพงและประตูเมืองจะสร้างเสร็จ
สมบูรณ์ แต่สุเหร่าฮัสซัน (Hassan Mosque) และหอคอย (Hassan
Tower) ยังไม่เสร็จสิ้นดี ครั้นถึงปี ค.ศ. 1212 เกิดการต่อต้านการขยาย
อำนาจของมุสลิมในสเปน ฝ่ายมุสลิมพ่ายแพ้การต่อสู้ที่ Las Navas
de Tolosa ทำให้อำนาจของราชวงศ์อัลโมฮัดอ่อนแอลงและนำไปสู่
ความเสื่อมของเมือง Ribat el-Fath ในเวลาต่อมา

ปี ค.ศ.1260 ราบัตถูกยึดครองโดยพวกสเปน และเมื่อถึง
ศตวรรษที่ 17-18 พวกมัวร์ที่หลงเหลืออยู่ทางใต้ของสเปน (Moors -
ชาวอาหรับที่อยู่ในอาณาจักรมุสลิมทางใต้สเปน) ได้ถูกขับไล่ออกมา
จากสเปน พวกนี้จึงอพยพกลับเข้ามาในแอฟริกาเหนือ (Marghreb)
รวมทั้งที่เมืองราบัตของโมร็อกโก ราบัตได้กลายเป็นศูนย์กลางของ
กลุ่มอิสระต่างๆ ที่เข้ามาตั้งมั่นอยู่ริมฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติก โดยผู้

ที่อพยพมาจากสเปนเป็นผู้สนับสนุนการเงินแก่กลุ่มอิสระเหล่านั้นเพื่อปล้นสดมภ์เรือสินค้าที่มาจากยุโรป ราบัตถูกเรียกว่า "สาธารณรัฐแห่งบูเรเกรก (Republic of Bou Regreg)" เมื่อถึงปี ค.ศ. 1666 บริเวณนี้ได้ถูกรวมให้อยู่ใต้การปกครองของส่วนกลาง แต่ปัญหาการปล้นสดมภ์ยังมีอยู่เรื่อยมาจนถูกปราบหมดสิ้นเมื่อกลางศตวรรษที่ 19 นี้เอง ครั้นเมื่อโมร็อกโกตกอยู่ใต้การดูแลของฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1912 ผู้สำเร็จราชการของฝรั่งเศสคือ Marshal Lyuately ได้ประกาศให้ราบัตเป็นศูนย์กลางทางการเมืองและการบริหาร (แทนเมืองเมกเนส) แม้เมื่อโมร็อกโกได้รับเอกราชจากฝรั่งเศสในปี ค.ศ. 1956 ราบัตก็ยังคงเป็นราชธานีของโมร็อกโกมาจนถึงทุกวันนี้

กรุงราบัตมีสถานที่สำคัญมากมายโดยเฉพาะทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี เช่น ป้อมปราการอูโดยา สุสานแห่งกษัตริย์โมฮัมหมัด ที่ 5 หอคอยฮัสซัน เขตเมืองเก่า กำแพงเมืองโบราณ และสุสานแห่งราชวงศ์เมรินิดที่เซลลาห์ นอกจากนี้ยังมีเขตเมืองใหม่ที่เป็นย่านธุรกิจการค้าอยู่นอกกำแพงเมืองเก่า

เมืองป้อมปราการอูโดยา (Oudaia Kasbah) อยู่ทางทิศเหนือของกรุงราบัต มีบางตำราระบุว่า "Oudaia" มาจากชื่อชนเผ่าหนึ่งของอาหรับที่มีผู้นำเป็นนักรบ เคยมาตั้งมั่นอยู่บริเวณนี้ในสมัยของสุลต่านมูเลย์ อิซมาอิล (ราชวงศ์อลาวิต) เพื่อช่วยป้องกันเมืองจากการคุกคามโดยชนเผ่าอื่น ป้อมปราการตั้งอยู่บนพื้นที่เนินผาสูง มีกำแพงเมืองล้อมรอบ บางส่วนของกำแพงและประตูเมือง ชื่อ อูโดยา (Bab Oudaia) สร้างขึ้นตั้งแต่สมัยราชวงศ์อัลโมฮัด โดยสุลต่านยาคุบ เอลมันซูร์ ประตูเข้าเมืองเป็นรูปโค้งเกือกม้า ตรงส่วนโค้งเป็นหินสีแดง (red ochre) แกะสลักเสลาด้วยลวดลายดอกไม้และอักษรอาหรับ งดงามมาก ยังอยู่ในสภาพที่ดี มีหอคอยขนานประตู 2 ซ้ำ เนื้อที่ของประตูเมือง

กำแพงป้อมโบราณอูไดยา กรุงราบัต

กว้างขวาง ปัจจุบันใช้เป็นี่แสดงนิทรรศการ

ภายในเมืองป้อมปราการอูไดยามีถนนสายหลักชื่อ จามา (Rue Jamaa) เป็นทางค่อนข้างแคบ รถยนต์วิ่งไม่ได้ จึงต้องใช้การเดินเข้าไป ก่อนถึงแนวกำแพงริมฝั่งทะเล จะผ่านสุเหร่า El-Atika สร้างโดยสุลต่านอับดุล เอล มูเมน เมื่อปี ค.ศ. 1150 เป็นสุเหร่าที่เก่าแก่ที่สุดในกรุงราบัต ได้รับการบูรณะซ่อมแซมเรื่อยมา ส่วนบ้านเรือนที่เบียดเสียดอยู่ตามชอกชอยเล็กๆ ส่วนใหญ่สร้างขึ้นในระยะหลัง (ศตวรรษที่ 17-18) มีกำแพงและประตูบ้านเป็นสีฟ้า-ขาว สำหรับพระราชวังภายในเขตป้อมปราการนั้น สร้างสมัยสุลต่านมูเลย์ อิซมาอิล เป็นที่ประทับของสุลต่านองค์แรกๆ ของราชวงศ์ออลาวิดเมื่อเสด็จมาราบัต หลังจากทีฝรั่งเศสเข้าดูแลโมร็อกโก ได้เปลี่ยนให้พระราชวังดังกล่าวเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงงานศิลปะและหัตถกรรมโบราณ รวมทั้งเครื่องกระเบื้อง เครื่องดนตรี เครื่องใช้ เครื่องแต่งกาย เครื่องแต่ง

แม่น้ำบุรีเรเกรก ไทลออกสู่มหาสมุทรแอตแลนติก
เบื้องหลังคือทัศนียภาพของหอคอยฮัสซันกรุงราบัต

บ้านพื้นเมือง เครื่องประดับ งานไม้แกะสลัก พรหมทอ และเครื่องมือทางดาราศาสตร์

ป้อมที่อยู่เป็นระยะๆ ตามแนวกำแพงเมืองริมฝั่งมหาสมุทรแอตแลนติกนั้น สร้างโดยพวกที่อพยพมาจากทางใต้ของสเปน ใช้เป็นที่สอดส่องเพื่อการปล้นสดมภ์เรือจากยุโรปและป้องกันการถูกโจมตี มีกระโดดจากภายในป้อมลงสู่ทะเลด้านนอก และยังมีทางใต้ดินที่ขุดไว้เชื่อมระหว่างป้อมปราการภายในกับเมืองที่อยู่ด้านนอกกำแพงด้วย บนกำแพงเมืองมีลานกว้างใหญ่อยู่เหนือหน้าผา สร้างขึ้นเมื่อศตวรรษที่ 18 สมัยสุลต่านโมฮัมเหม็ด บิน อับดุลลาห์ (Mohammed ben Abdallah) กลายเป็นที่ชมวิวทิวทัศน์ของกรุงราบัต มองเห็นแม่น้ำบุรีเรเกรกไหลเป็นสายมาลงสู่มหาสมุทร ฝั่งที่อยู่ตรงข้ามกับป้อมปราการอุไดยา คือถนนที่เข้าสู่เขตเมืองเก่า (**medina**) เรียกชื่อว่า

ถนนสายกงสุล (Rue des Consuls) เป็นถนนจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ของกรุงราบัต แต่ก่อนบริเวณนี้เคยเป็นที่ตั้งของสำนักงานกงสุลต่างชาติที่เข้ามาอยู่ในราบัต จึงเป็นที่มาของชื่อถนนสายนี้ ภายในมีร้านรวงขายสินค้านานาชนิด ถนนบางช่วงมีหลังคาแก้วคลุมและโครงเหล็กที่ตัดอย่างงดงามอยู่ด้านบนด้วย ถือเป็นบริเวณที่น่าอยู่ที่สุดภายในเขตเมืองเก่า

ทิศตะวันตกเฉียงเหนือของกรุงราบัตเป็นที่ตั้งของ **สุสานแห่งกษัตริย์โมฮัมเหม็ดที่ 5 (Mausoleum of Mohammed V)** เป็นอนุสรณ์สถานสำหรับกษัตริย์โมฮัมเหม็ดที่ 5 ผู้ทรงเป็นพระราชบิดาแห่งเอกราชของโมร็อกโกสร้างขึ้นเมื่อปี ค.ศ. 1971 โดยกษัตริย์ฮัสซันที่ 2 ผู้เป็นพระราชโอรส การก่อสร้างออกแบบโดยสถาปนิกชาวเวียดนาม ชื่อ โว ตวน (Vo Toan) ใช้ช่างฝีมือชาวโมร็อกโกประมาณ 400 คน

ภายในอนุสรณ์สถานแห่งนี้มีสุสานของกษัตริย์โมฮัมเหม็ดที่ 5 สุหระห์ และพิพิธภัณฑท์เกี่ยวกับราชวงศ์ออลาวิต สำหรับสุสานนั้นสร้างด้วยหินอ่อนสีขาวจากอิตาลีทั้งหลัง ตั้งอยู่บนฐานสูง 11 ฟุตครึ่ง มีบันไดขึ้นไปสู่สุสาน 2 ทางตรงหัวบันไดมีเชิงเทียนใหญ่ที่สร้างด้วยทองแดงแกะลวดลายสวยงาม ประตูเข้าภายในสุสานมี 4 ด้าน มีเสาหินอ่อน (Carrara Marble) รองรับซุ้มประตูโค้งที่แกะสลักอย่างละเอียดผนังด้านบนของกำแพงเป็นลวดลายอักษรอาหรับจากคัมภีร์กุรอาน มีทหารรักษาพระองค์ (Royal Guard) ยืนประจำอยู่ทุกประตูตลอด 24 ชั่วโมง แต่งกายด้วยเครื่องแบบพื้นเมือง สีขาวในช่วงหน้าร้อน และสีแดงในช่วงหน้าหนาว

เมื่อผ่านซุ้มประตูโค้งเข้าไปจะเป็นประตูเหล็กดัดที่เปิดเข้าสู่ภายใน ซึ่งเป็นระเบียงโดยรอบ ด้านบนเป็นเพดานของโดมใหญ่ที่มี

12 เหลี่ยม ทำจากไม้มะฮอกกานีแกะสลักลวดลายและเป็นไม้ย้อยลงมา เรียกว่า มูคาร์นาส์ (Muqarnas - stalactites) ทาสีทองอร่ามทั้งโดม ใต้โดมเป็นหน้าต่างกระจกสี (Stained-Glass Windows) ที่สั่งทำจากโรงงานที่เมือง St. Gobain ในประเทศฝรั่งเศส กำแพงด้านในของสุสานเป็นกระเบื้องเคลือบเซลลิวส์สีต่างๆ เบื้องล่างมองจากระเบียงลงไปเป็นห้องกว้างใหญ่ มีหินอ่อนเป็นรูปโลงศพจำลอง (Sarcophagus) ตั้งอยู่กลางห้อง ซึ่งมีพระบรมศพของกษัตริย์โมฮัมเหม็ดที่ 5 ฝังอยู่ชั้นใต้ดินลงไปนั่นเอง โลงศพหินอ่อนดังกล่าวสกัดจากหินอ่อนทั้งก้อน ตั้งอยู่บนฐานหินแกรนิต หันหน้าสู่ Qibla อันเป็นสัญลักษณ์ของเมกะกะใกล้ๆ กันนั้น เป็นโลงศพจำลองอีก 2 ใบ ที่ชั้นใต้ดินนั้นคือที่บรรจุพระบรมศพของกษัตริย์ฮัสซันที่ 2 (สิ้นพระชนม์เมื่อปี ค.ศ. 1999) และพระเชษฐาของพระองค์ คือ มูเลย์ अबดุลลาห์ (สิ้นพระชนม์เมื่อปี ค.ศ. 1983)

ลานด้านนอกใกล้สุสานแห่งกษัตริย์โมฮัมเหม็ดที่ 5 คือ **หอคอยฮัสซัน (Hassan Tower)** ตั้งโดดเด่นอยู่บนเนินเขาริมแม่น้ำบูเรเกรกมานานกว่า 800 ปี ถือเป็นสัญลักษณ์สำคัญของกรุงราบัต หอคอยฮัสซันคือส่วนหนึ่งของ**สุเหร่าฮัสซัน (Hassan Mosque)** ที่สร้างตั้งแต่สมัยสุลต่านยาคุป เอล มันซูรี แห่งราชวงศ์อัลโมฮัดเมื่อปี ค.ศ. 1196 เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งชัยชนะเหนือพวกคริสต์ที่เมืองอลาร์คอส ดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ เป็นความตั้งใจที่จะให้สุเหร่าฮัสซันมีความยิ่งใหญ่ที่สุด (ใหญ่เป็นเพียงที่ 2 รองจากสุเหร่า Samarra ในประเทศอิรัก) คาดว่าสุลต่านแห่งราชวงศ์อัลโมฮัดอาจต้องการให้ราบัตเป็นราชธานีแห่งใหม่ด้วย แต่มีบางความเห็นที่เชื่อว่า สุลต่านทรงสร้างสุเหร่าฮัสซันเพื่อแข่งความยิ่งใหญ่กับสุเหร่าที่เมืองคอร์โดบา (Great Mosque of Cordoba) อันเป็นเมืองหลวงของอาณาจักรมุสลิมทางใต้สเปนใน

ขณะนั้นก็ได้

ตามแผนการก่อสร้างนั้น สุเหร่าฮัสซันจะมีฐานสี่เหลี่ยม
ผืนผ้าที่ยาวถึง 600 ฟุตและกว้าง 465 ฟุต (สุเหร่าที่คอรโดบายาว
574 ฟุตและกว้าง 420 ฟุต) อีกทั้งจะมีเสาหลักของห้องสวดมนต์ 312
ต้น และเสาหินอ่อน 42 ต้น เรียงรายกัน แบ่งออกเป็นแนวทางเดิน
(nave) 21 แถว หากสร้างสำเร็จ สุเหร่าฮัสซันจะเป็นสถานที่ศาสนา
ที่ใหญ่ที่สุดทางด้านตะวันตกของโลกมุสลิม

ส่วนหอคอยของสุเหร่า (Hassan Tower) เป็นรูปทรงสี่เหลี่ยม
กว้าง 52 ฟุต และสูง 144 ฟุต (ตามแผนจะให้สูงถึง 265 ฟุต) กำแพง
4 ด้านของหอคอยเป็นหินสีแดง แกะสลักด้วยลวดลายที่แตกต่างกัน
ทั้ง 4 ด้าน แต่ละด้านยังแบ่งการตกแต่งออกเป็น 3 ตอน จากส่วนที่
ราบเรียบตอนล่าง ไปสู่ลวดลายประติมากรรมโค้งตอนกลาง และการแกะ
สลักเป็นโค้งเล็กๆ อยู่เหนือหน้าต่างตอนบน

ภายในหอคอย แบ่งออกเป็น 6 ชั้น แต่ละชั้นมีห้องโถงอยู่
ทุกชั้นเชื่อมต่อถึงกันได้โดยแนวลาดจากด้านล่างถึงข้างบนสุด เป็น
ทางลาดกว้างใหญ่ที่ม้าตัวใหญ่ยังสามารถเดินขึ้นไปได้

อย่างไรก็ตามการก่อสร้างสุเหร่าและหอคอยฮัสซันยังไม่เสร็จ
สมบูรณ์ดี และได้ยุติไปที่สุดในที่สุดเมื่อสุลต่านยาкуп เอล มันซูร์สวรรคต
ลง ต่อมาเมื่อเกิดแผ่นดินไหวในปี ค.ศ. 1755 สุเหร่าฮัสซันได้พัง
ทลายลงเหลือแต่หอคอยฮัสซันและเสาหลักที่เป็นส่วนของห้อง
สวดมนต์ของสุเหร่าเท่านั้น ดังที่ปรากฏเห็นอยู่ในปัจจุบัน

ณ หอคอยฮัสซันนี้เอง ที่กษัตริย์โมฮัมเหม็ดที่ 5 ทรงกระทำ
พิธีสวดมนต์ใหญ่ (Friday Prayer) เป็นครั้งแรกหลังจากที่โมร็อกโก
ได้รับเอกราชจากฝรั่งเศสเมื่อปี ค.ศ. 1956 โดยมีพิธีขึ้นเมื่อวันที่ 9
มีนาคม ค.ศ. 1956

ประตูทางเข้าสู่สุสานเซลลาห์ กรุงราบัต

ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของกรุงราบัต คือ **สุสานเซลลาห์ (Chellah Necropolis)** อยู่บริเวณพื้นที่ที่โรมันเคยตั้งมั่นอยู่ การเข้าสู่สุสานผ่านทางประตูชื่อ ซาเออร์ (Bab Zaer) ซึ่งเป็นชื่อของชนเผ่าพื้นเมืองหนึ่งของโมร็อกโก เป็นประตูทางทิศใต้ของกำแพงเมืองที่สร้างโดยยากูป เอล มันซูร์ ประตูเป็นรูปโค้งเกือกม้า มีหอคอยสูงใหญ่ขนาดข้างทั้งสอง ด้านบนของโค้งประตูเป็นหินแกะสลักลายอักษรอาหรับเป็นชื่อของผู้สร้าง คือ สุลต่าน อาบู เอล ฮัสซัน (Abou el-Hassan) สร้างเมื่อปี ค.ศ. 1339

เมื่อผ่านเข้าประตูไป เป็นแนวลาดถึงลานกว้าง มองเห็นทิวทัศน์ของหุบเขาแม่น้ำบูเรเกรก ตลอดจนพื้นที่ที่เป็นสุสานของราชวงศ์เมรีนิด และซากเมืองโบราณที่โรมันเคยยึดครอง ชื่อ ซาลาโคโลเนีย (Sala Colonia)

ตามประวัตินั้น อาบู ยาคุบ ยูเซฟ (Abou Yacoub Youssef) เจ้าผู้ครองนครคนแรกของราชวงศ์เมรินิด ได้เลือกสถานที่แห่งนี้เป็นที่สร้างสุเหร่าและที่ฝังศพของภริยาของเขา คือ Oum el-Izz ในปี ค.ศ. 1284 ต่อมาเมื่ออาบู ยาคุบ ยูเซฟ เสียชีวิตลง (ไปเสียชีวิตที่เมือง Algeciras ริมฝั่งทางใต้ของสเปน) ศพของเขาได้ถูกนำกลับมาฝัง ณ บริเวณเดียวกัน จากนั้น เจ้าผู้ครองนครอีก 2 คนต่อมา เมื่อสิ้นชีวิต ก็ได้ถูกนำมาฝังไว้ที่นี่เช่นกัน

บริเวณสุสานของราชวงศ์เมรินิดได้ถูกสร้างจนเสร็จสมบูรณ์ในสมัยของสุลต่านอาบู ซาอิด (Abou Said) และพระโอรสของพระองค์คือ อาบู เอล ฮัสซัน ส่วนกำแพงที่อยู่โดยรอบนั้น เป็นหินสีแดง (ochre) เป็นสีที่ใช้ในเมืองราบัต กำแพงส่วนนี้สร้างโดยสุลต่านอาบู เอล ฮัสซัน ซึ่งอาจเป็นผู้สร้างกำแพงแบบโรมันขึ้นมาใหม่ด้วย

ในปี ค.ศ. 1500 นักประวัติศาสตร์คนหนึ่งชื่อ ลีโอ แอฟริกา นุส (Leo Africanus) ได้บันทึกไว้ว่าภายในสุสานนี้มีหลุมศพของราชวงศ์เมรินิดอยู่ 30 หลุม

ภายในกำแพงนั้น นอกจากสุสานของราชวงศ์เมรินิดแล้วยังมีซากของสุเหร่าที่สร้างโดยอาบู ยาคุบ ยูเซฟ และหลุมฝังศพของเขาที่อยู่ในบริเวณนั้นด้วย ส่วนหลุมศพสำคัญที่ตั้งอยู่ริมกำแพงคือ หลุมศพของอาบู เอล ฮัสซัน ผู้ทรงเป็นสุลต่านผิวดำ (Black Sultan) และเป็นผู้ปกครององค์สุดท้ายของราชวงศ์เมรินิด ศพพระชายาของพระองค์อยู่ใกล้เคียงกัน มีชื่อว่า Chams el-Doha (แปลว่า แสงแห่งอรุณรุ่ง) ทรงเป็นพระมารดาของสุลต่านอาบู อินาน (Abou Inan) ผู้ทรงสร้างโรงเรียนสอนศาสนา Bou Inania ที่เมืองเฟสนั่นเอง

ที่อยู่ในเขตนั่น ยังมีซากปรักหักพังของสถานที่เรียนทางศาสนาด้วย สร้างโดยสุลต่านอาบู เอล ฮัสซัน มีทั้งส่วนที่เป็นสุเหร่า

ห้องเรียนและที่พักของนักศึกษา เชื่อกันว่าได้รับการออกแบบและตกแต่งสวยงามได้เทียบเท่าหรือมากกว่าโรงเรียนสอนศาสนาที่เมืองเฟล

สุสานเซลลาห์ถูกทิ้งให้รกร้างไปเมื่อสิ้นศตวรรษที่สิบเจ็ดและยังถูกโจรเข้ามาปล้นรื้อถอนไปมากด้วย นอกจากนี้ ยังถูกทำลายไปบางส่วนอันเนื่องมาจากแผ่นดินไหวเมื่อปี ค.ศ. 1755 อย่างไรก็ตาม ยังเป็นสถานที่สำคัญของราบัต และกล่าวกันว่าเป็นที่เกิดแห่งตำนานมากมาย ดังเช่นเรื่องของปลาไหลศักดิ์สิทธิ์ในน้ำพุ (เคยเป็นที่สำหรับชะล้างก่อนสวดมนต์) เชื่อกันว่าให้โชคแก่ผู้หญิงที่อยากมีบุตร บางครั้งจะเห็นมีคนนำไปวางไว้เพื่อสักการะและขอพรดังกล่าว

สำหรับพื้นที่ที่อยู่ทางซ้ายของสุสานอเมริกัน คือ เมืองโรมันโบราณที่ชื่อ Sala Colonia ทั้งนี้ จากการขุดค้นทางโบราณคดีทำให้ทราบว่าเคยเป็นเมืองที่ยิ่งใหญ่ มีอาณาบริเวณกว้างขวาง ต่อมาเมืองนี้ได้เริ่มเสื่อมและพังทลายลงไปในที่สุดเมื่อราวศตวรรษที่ 10 ที่ยังปรากฏให้เห็นชัดอยู่คือ ถนนกว้างใหญ่ปูด้วยหินก้อนโตแบบโรมันที่พาดผ่านจากตะวันออกไปยังตะวันตกของเมือง ลงไปสู่ท่าเรือที่สร้างตั้งแต่ 100 ปีก่อนคริสตกาล ปัจจุบันถูกทรายกลบฝังไปหมดแล้ว

ขณะนี้กรุงราบัตยังคงทำหน้าที่เป็นราชธานีของโมร็อกโก มีสถานที่สำคัญต่างๆ มากมายดังที่กล่าวมา เป็นการบ่งชี้ถึงประวัติศาสตร์อันยาวนานด้วยเรื่องราวที่เกิดขึ้นในยุคต่างๆ มาจนถึงปัจจุบัน โมร็อกโกได้เสนอต่อองค์การ UNESCO ให้ หอคอยอัซฮัน สุสานเซลลาห์ เมืองโบราณ Sala Colonia และป้อมปราการอูไดยา ขึ้นบัญชี (Tentative List) เพื่อการพิจารณาให้เป็นมรดกโลกทางด้านวัฒนธรรม ในอนาคตต่อไปด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเรื่องราว "4 ราชธานีของโมร็อก : เฟส มาร์ราเคช เมกเนส ราบัต" คงเป็นที่น่าสนใจ และให้สาระที่นำรู้แก่คุณผู้อ่านได้บ้าง

พบกันใหม่ในฉบับต่อไปด้วยเรื่องราวเกี่ยวกับประเทศอินโดนีเซีย.....สวัสดิ์ค่ะ

ความสัมพันธ์ระหว่างไทยกับราชอาณาจักรโมร็อกโก

ไทยสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตกับโมร็อกโกเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม พ.ศ. 2528 (ค.ศ. 1985) ความสัมพันธ์ได้ดำเนินมาด้วยดี โดยตลอด การค้าระหว่างไทย - โมร็อกโกยังมีมูลค่าไม่มากนัก แต่มีศักยภาพที่จะพัฒนาได้อีกมาก นอกจากนี้ ภาคเอกชนของไทยและโมร็อกโก ได้จัดตั้ง Joint Business Council ตั้งแต่วันที่ 10 กรกฎาคม 2539 เพื่อเป็นกลไกอำนวยความสะดวกในการติดต่อธุรกิจระหว่างกัน ที่ผ่านมามีการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการทวิภาคีกับโมร็อกโกภายใต้กรอบความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศกำลังพัฒนาด้วยกัน แนวทางการดำเนินงานความร่วมมือทางวิชาการมีทั้งการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในสาขาที่ไทยและโมร็อกโกมีศักยภาพ โดยทำในลักษณะความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศกำลังพัฒนาด้วยกัน (Technical Cooperation among Developing Countries หรือ TCDC) เช่น สาขาเกษตร การท่องเที่ยว หรือร่วมกันให้ความร่วมมือในด้านที่ทั้งสองฝ่ายมีศักยภาพแก่ประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคแอฟริกา เช่น เกษตร การจัดการทรัพยากรน้ำ เป็นต้น

ทั้งนี้ สมาคมมิตรภาพ ไทย-โมร็อกโก ได้ก่อตั้งขึ้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 ปัจจุบันยังไม่มี การแต่งตั้งเลขาธิการสมาคมแทน

นายสุณัย บุญยศิริพันธุ์ ที่เสียชีวิตไป สมาคมมีการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับอาหารโมร็อกโก และงานแฟชั่นโชว์ของนักออกแบบโมร็อกโกด้วย ท่านสามารถอ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่: <http://www.mfa.go.th/web/2387.php?id=362> ❀

หนังสืออ้างอิง

1. Stoeltie, Babara; and Rene Stoeltie. **Living in Morocco**. Koln : TASCHEN BmbH. 2003
2. Hattstein, Markus; and Peter Delius. **Islam : Art and Architecture**. Cologne : Konemann Verlagsgesellschaft mbH. 2000
3. Girard, Xavier. **Symbols of Morocco**. New York : Assouline Publishing. 2001
4. Korbendau, Yves. **Maroc : Aux Multiples Visages**. Paris : ACR Edition Internationale, Courbevoie (Paris) 1999
5. **DK Eyewitness Travel Guides : Morocco**. London : Dorling Kindersley Limited. 2004
6. Ministry of Cultural Affairs of the Kingdom of Morocco. **Andalusian Morocco : A Discovery in Living Art**. (Museum with No Frontiers Exhibition). Rabat. 2002
7. Arthaud, B.; and Francois Garrigue. **Enchanted Morocco**. Bellegarde : S.A.D.A.G. Press. 1967
8. "World Heritage Sites in Morocco" <http://whc.unesco.org/en/statesparties/ma>

คุณสุภาศิริ อมาตยกุล

ปัจจุบันภรรยาเอกอัครราชทูต ณ กรุงจาร์กาตา

อดีตข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ (25 ปี)

เคยประจำการ สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงลอนดอน

เคยดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกองวิทยุกระจายเสียงและ

นายสถานี ตำแหน่งสุดท้ายผู้อำนวยการกองวัฒนธรรมสัมพันธ์

- เรื่องน่ารู้ในต่างแดน

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรต่างประเทศ
ประจำกรุงโตเกียว
20 ธันวาคม 2550

อักษรคันจิประจำปี 2007

สะท้อนความวิตกต่อความปลอดภัยอาหาร ของฟูบริโกคญี่ปุ่น

อักษรคันจิ 偽 "nise" หมายถึง "fake" ได้รับการคัดเลือก
เป็นอักษรคันจิประจำปี 2550 สะท้อนความรู้สึกชาวญี่ปุ่น

ที่ในปีนี้เกิดกรณีการโกงวันหมดอายุขนมและอาหารต่างๆ
การใช้ส่วนผสมที่หมดอายุ และใช้ส่วนผสมที่ไม่ตรงความเป็นจริง
อย่างต่อเนื่องตลอดปีครั้งแล้วครั้งเล่า ในแต่ละปีชมรมการแข่งขัน
อักษรคันจิระดับชาติ จัดให้มีการลงเสียงคัดเลือกอักษรยอดนิยม
ประจำปี ในปีนี้มีผู้เสนอตัวอักษรจำนวน 90,816 รายโดยเสนออักษร
偽 "nise" จำนวน 16,550 เสียงหรือ ร้อยละ 18.22 อักษรที่ได้อันดับ
2 ยังคงเกี่ยวข้องกับอาหาร 食 "shoku" (food), ได้รับ 2,444 เสียง
และอักษร 嘘 "uso" (lie / falsehood) ได้รับ 1,921 เสียง อันดับ 4
อักษร 疑 "Gi" (suspicion) ได้รับ 1,848 เสียง และมีผู้เสนออักษร
謝 "Sha" (sorry) จำนวนมาก ด้วย

ตลอดปี 2550 เกิดกรณีผู้ผลิตอาหารญี่ปุ่นโก่งวันหมดอายุ ขนมและอาหารต่างๆ การใช้ส่วนผสมที่หมดอายุ หรือส่วนผสมที่ไม่ตรงความเป็นจริง เพื่อหวังกำไร และหลอกลวงผู้บริโภค ได้แก่ ขนมไส้ครีมและขนมหลายชนิดของ Fujiya เนื้อวุ้นเนื้อหมูของบริษัท Meat Hope ฮอกไกโด คุกกี้ช็อคโกแลตขาว, ซีโรยคอบบิโตะของบริษัทอิชิยะจากฮอกไกโด ขนมถั่วแดง Akafuku จากอิเซะ จังหวัดมิเอะ สินค้าไปปลอมซื้อพันธุ์ไก่ท้องถิ่นต่างๆ และมีข่าวเปิดเผยการใช้ส่วนผสมที่หมดอายุของเครือข่ายร้านอาหารต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นมิสเตอร์โดนัท ร้านคิซโซซึ่งเป็นร้านอาหารญี่ปุ่นเก่าแก่จากโอซากา และล่าสุดร้านเครือข่ายของแมคโดนัลด์ 4 สาขาในโตเกียว

เหตุการณ์เหล่านี้ทำให้ผู้บริโภคญี่ปุ่นเริ่มวิตกต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหารที่ผลิตในประเทศ ผู้บริโภครู้สึกว่าคุณภาพของหมดความเชื่อถือไว้วางใจต่อบริษัทและเป็นผลิตภัณฑ์ที่ล้วนแต่มีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับ ผู้บริโภคญี่ปุ่นได้หันมาซื้อสินค้าในประเทศ เพราะวิตกกังวลเรื่องความปลอดภัยอาหารจากสาธารณสุขประชาชนจีนและอาหารนำเข้าจากประเทศอื่นๆ แต่ขณะนี้ รู้สึกว่าไม่สามารถเชื่อใจใครได้ นอกจากนี้ มีนักวิเคราะห์ กล่าวว่า สงครามราคาในอุตสาหกรรมอาหาร ส่งผลให้บริษัทผู้ผลิตจำเป็นต้องทำกำไร โดยเฉพาะบริษัทขนาดเล็ก จึงเป็นเหตุกระตุ้นให้บริษัทฯ ต่างๆ ต้องปรับลดต้นทุนลง เรื่องนี้นอกจากจะทำร้ายผู้บริโภคแล้วยังส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือในการควบคุมของของรัฐ ตลอดจนภาพลักษณ์ของญี่ปุ่นในความซื่อตรง น่าเชื่อถือ และกระทบต่อภาพลักษณ์คุณภาพของสินค้าเกษตรและอาหารส่งออกของญี่ปุ่นอีกด้วย

ขนมซูครีมทำให้บริษัทฟูจิชะต้องขายกิจการ

บริษัทฟูจิชะซึ่งเป็นร้านจำหน่ายขนมเบเกอรี่ชื่อดังของญี่ปุ่นที่มีสาขาอยู่ทั่วประเทศ และมีโรงงานผลิตหลายแห่งในประเทศญี่ปุ่น บริษัทก่อตั้งมาเกือบร้อยปี สัญลักษณ์ของร้านเบ็กโกะจัง ตั้งในญี่ปุ่นเทียบได้กับลุงคอลเนลแซนเดอร์ของไคเคนดักกี้ และโรนัลแมคโดนัลด์ สัญลักษณ์ร้านแฮมเบอเกอร์แมคโดนัลด์

ในเดือนมกราคม 2550 ทางกรณญี่ปุ่นตรวจพบว่าโรงงานของบริษัท ณ จังหวัดไซตะมะใช้ครีมที่หมดอายุ และมีปริมาณเชื้อแบคทีเรียสูงกว่ามาตรฐานถึง 10 เท่า นอกจากนี้ยังสืบสวนพบการดำเนินการผิดมาตรฐานสุขอนามัยอาหารในโรงงานอีกหลายแห่งของบริษัท โดยเชื่อว่าบริษัทมีเจตนาปกปิดเรื่อง แม้ว่าบริษัทได้ประกาศเรียกคืนสินค้าและงดจำหน่ายสินค้าซูครีม และผลิตภัณฑ์อีกหลายชนิดตลอดจนดำเนินมาตรการสุขอนามัยเพื่อรักษาสถานะของบริษัทและความเชื่อมั่นของผู้บริโภค การขาดความเชื่อถือของบริษัทอย่างรวดเร็ว ประธานบริษัทต้องลาออก ทำให้หุ้นของบริษัทมีราคาตกลง และเกิดความสูญเสียรายได้จากการเรียกคืนและงดจำหน่ายสินค้าทั่วประเทศอย่างสูง และท้ายสุดต้องขายหุ้นให้แก่บริษัทเบเกอรี่ชื่อดัง "Yamazaki - ยามาซากิ" เพื่อปรับปรุงระบบการผลิตและฟื้นฟูความเชื่อถือให้กลับคืน สื่อมวลชนให้ความเห็นว่าการเรียกความเชื่อมั่นของผู้บริโภคจะใช้เวลาานาน ดังเช่นกรณีนมผงสโนว์ ในปี 2543

ลูกค้าซื้อโกแลตขาวชื่อดังลงทุนเป็นพันล้านเยนเพื่อกลับสู่ตลาด

บริษัทอิชิยะ ผู้ผลิตขนมช็อคโกแลตชื่อดัง ชิโรยคอบิโตะ Shiroi Koibito (White Lover) chocolate

cookies ซึ่งเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมสูงสำหรับเป็นของฝากของผู้มาเยือนฮอกไกโด วางจำหน่ายตามร้านของฝากในสนามบินและสถานีรถไฟต่างๆ ทั่วฮอกไกโด บริษัท ได้ตอกย้ำผู้บริโภคถึงความหลงใหลหวังประโยชน์ของผู้ผลิต โดยการโง่งวันหมดอายุผลิตภัณฑ์และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่มีเชื้อบาซิลลัสและสเตฟิโลคอคคัส ซึ่งทำให้เกิดอาหารเป็นพิษ ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของบริษัทและสินค้าขนมของฝากจากฮอกไกโดอื่นๆ ด้วย บริษัทยอมรับว่าได้โง่งวันหมดอายุสำหรับผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายไม่หมดไปอีก 1-2 เดือน แล้วนำมาวางตลาดใหม่ และทำมาแล้วกว่า 10 ปี ผู้บริโภคได้ส่งอีเมลล์ร้องเรียนไปยังบริษัทแต่ไม่ได้รับความสนใจ จนกระทั่งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดตรวจพบปัญหาดังกล่าว บริษัทต้องเรียกคืนสินค้า หยุดการผลิตและการขายผลิตภัณฑ์ทั้งหมดกว่า 3 เดือน ประธานบริษัทได้ลาออกและบริษัทต้องลงทุนถึง 1 พันล้านเยนเพื่อติดตั้งอุปกรณ์พิมพ์วันหมดอายุอาหาร และปรับปรุงระบบสุขอนามัยเพื่อกลับสู่ตลาดอีกครั้ง ชิโรยคอบิโตะคืนกลับสู่ตลาดอีกครั้งเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2550 บริษัทฯ ให้ข้อมูลว่ายอดขายลดลงร้อยละ 10 ของช่วงเดือนเดียวกันในปีที่ผ่านมา

ความผิดการปนเนื้อหุในผลิตภัณฑ์เนื้อบดถึงติดคุกและล้มละลาย

ในเดือนมิถุนายน 2550 ผู้บริหารบริษัทมีทโฮปจำกัด ในจังหวัดฮอกไกโด ถูกจับในความผิดกฎหมาย Fair Competition Law ในการกำกับฉลากสินค้าเนื้อวัวบด 100% ที่มีการใช้เนื้อหุปลอมปน และการกำกับฉลากสินค้าไก่ทองถิ่นซึ่งแท้จริงเป็นไก่นำเข้าจากบราซิล และยังมีกรปลอมปนส่วนผสมสินค้าหลายอย่างด้วย สินค้าของบริษัทฯ ได้กระจายจำหน่ายไปยังร้านค้ากว่า 18 แห่งทั่วญี่ปุ่น รวมถึงร้านในเครือสหกรณ์ผู้บริโภค CO-OP ส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของร้านค้าเหล่านั้นด้วย สำหรับบริษัทฯ ได้ถูกสอบสวนกรณีความผิด โดยปรากฏว่าได้ดำเนินการคดีกับผู้บริโภคมานานตั้งแต่ปี 2526 บริษัทต้องปิดกิจการให้คนงานออกจากงาน และผู้บริหารมีความผิดถึงขั้นติดคุก และกิจการล้มละลาย

ขนมถั่วแดงท้องถิ่นชื่อดังของอิเซะลงผู้บริโภคมามากกว่า 20 ปี

เมืองอิเซะ จังหวัดมิเอะมี ศาลเจ้ากลางทะเล หินคู่บ่าวสาวที่โด่งดัง และขนมของฝากขึ้นชื่อ เป็นขนมถั่วแดงจากร้าน Akafuku ปีนี้เป็นปีฉลองครบรอบ 300 ปีของร้านที่มีชื่อเสียงความอร่อย สดใหม่ ของขนมถั่วแดง (Akafuku Mochi) แต่กลับกลายเป็นปีที่น่าอับอาย เพราะขนมที่มียอดขายสูงสุดของร้าน และที่ร้านสร้างชื่อเสียงและความรู้สึกพิเศษสำหรับผู้ซื้อว่าผลิตขนมสด ใหม่ทุกวัน อายุของขนมเพียงสองวันเท่านั้น ไม่ได้ผลิตใหม่สดจริงๆ ทุกวัน กลายเป็นว่าถั่วแดงหน้าขนมนั้นผลิตในคืนก่อนหน้า หรือล่วงหน้ากว่านั้นแล้ว แข็งแข็งไว้ นำมาผลิตเป็นขนมสำหรับร้านที่เมืองอิเซะ และส่งให้ร้าน

สาขาอื่นๆ นำไปผลิตขนมจึงไม่ใหม่สดจริง ยิ่งกว่านั้น ฉลากกำกับ ระบุวันหมดอายุขนมนับจากวันรุ่งขึ้น ความสดของขนมจึงไม่เป็น ความจริงและความปลอดภัยจึงเป็นที่น่าสงสัย ซ้ำจากนั้นร้านยังนำ หน้าขนมที่แช่แข็งไว้มาผลิตขนมขาย และทำมาเป็นเวลากว่า 20 ปี แล้ว ขณะนี้ร้านถูกสั่งให้หยุดกิจการตั้งแต่ 19 ตุลาคม 2550

เรื่องนี้เกิดไล่เลี่ยกับการปลอมปนสินค้าเนื้อของบริษัทมิทโฮป และเกิดขึ้นกับขนมท้องถิ่นเก่าแก่ที่มีชื่อเสียงของญี่ปุ่นเป็นรายที่สอง ของปี รายแรกขนมคูกี้ชอคโกแลตขาว ทำให้ผู้บริโภคกลางแคลงใจ ในความน่าเชื่อถือและความปลอดภัยอาหารที่ผลิตในญี่ปุ่นเองอย่าง มาก และเสียความรู้สึกต่อขนมของฝากที่มีทั้งชื่อเสียงและความเก่าแก่

เดือนตุลาคม ไล่ปลอม ลวงผู้บริโภคญี่ปุ่นซ้ำ

ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคญี่ปุ่นกระหน้าอึกรอบจากข่าวที่ สถาบันวิจัยเกษตรและอาหารแห่งชาติเปิดเผยว่าร้อยละสินค้าไก่พันธุ์ โคชินชื่อเสียงดังของนาโงยาที่วางตลาดปัจจุบันกลายเป็นไก่ธรรมดา ทั่วไป ไก่พันธุ์โคชิน พัฒนาพันธุ์นาโงยาให้มีรสชาติพิเศษและเนื้อ แน่น เป็นผลผลิตแบรนต์เนมของจังหวัดไอจิ ทำให้ห้างสรรพสินค้า ทั้งหลายในเขตจังหวัดไอจิและโตเกียวต้องเรียกคืนสินค้าที่กำกับฉลาก ไก่โคชินทั้งหมด ในช่วงไล่เลี่ยกัน มีข่าวการปลอมสินค้าไก่ปรากฏขึ้น อีกระลอก โดยเป็นสินค้าของบริษัท Hinaidori จำกัด ซึ่งเจ้าหน้าที่ จังหวัดอะกิตะตรวจสอบพบว่าไก่ที่เป็นวัตถุดิบไม่ใช่ไก่พันธุ์ Hinaidori ตามที่ระบุบนฉลากและบริษัทฯ ได้ใช้ไก่ทั่วไปในการผลิตไก่รมควัน และขายเป็นผลิตภัณฑ์ไก่ชั้นดีมาเป็นเวลา 10 แล้ว

ร้านอาหารดังใช้ของหมดอายุและปลอมสินค้า

การใช้ส่วนผสมหมดอายุ ปลอมสินค้า และโกงวันหมดอายุ เกิดขึ้นกับร้านอาหารต่างๆ เช่น ร้านซูชิราคาถูกบางร้าน ใช้ปลาชนิดอื่น แทนปลา sea bream และ fatty tuna และใช้เจลาตินแทนทูฮาลาม ร้านมิสเตอร์โดนัท ใช้น้ำเชื่อมรสผลไม้หมดอายุในการผลิตเครื่องดื่ม นมรสผลไม้ ทำให้ต้องเรียกคืนและหยุดการขายผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มดังกล่าวทั้งหมด แมคโดนัลด์ 4 สาขาในโตเกียวจำหน่ายสลัดหมดอายุ บริษัทตัวแทนในญี่ปุ่นต้องเลิกสัญญากับเจ้าของร้าน ทั้ง 4 แห่งเพื่อเข้าบริหารกิจการเอง และล่าสุดต้นเดือนธันวาคมนี้เอง ร้านอาหารญี่ปุ่นเก่าแก่ชื่อดัง Kiccho โทหกเกี่ยวกับแหล่งผลิตของอาหาร และโครงการกำกับวันหมดอายุของสินค้าอาหารที่ขายปลีก 37 รายการ

ผลกระทบ

ผู้บริโภคญี่ปุ่นมีความผูกพันและเชื่อใจในสินค้าท้องถิ่นในประเทศ และนิยมการซื้ออาหารหรือขนมที่ขึ้นชื่อของท้องถิ่นเป็นของฝาก แสดงถึงความยินดีที่กลับถึงบ้าน และขอบคุณผู้ร่วมงาน ความอ่อนไหวในเรื่องสุขอนามัยและความปลอดภัยอาหารของชาวญี่ปุ่นพร้อมจะจ่ายเงินในราคาสูงขึ้นกับของที่มีความพิเศษ อาทิเช่น ดั้งเดิมเก่าแก่ ชื่อเสียงดังเป็นที่นิยม และคาดหวังของคุณภาพเยี่ยม การโกงวันหมดอายุอาหาร การปลอมสินค้า ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้กรณีที่เกิดขึ้นจะไม่เกิดความเสียหายต่อสุขภาพของผู้บริโภค แต่ทำให้ผู้บริโภคญี่ปุ่นเริ่มวิตกต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหารที่ผลิตในประเทศ และทำร้ายความรู้สึกของผู้บริโภค เกิดความรู้สึกว่าถูกหลอกลวง และทำลายความเชื่อถือในผลิตภัณฑ์ โดยที่บริษัทที่สร้างปัญหา

ส่วนใหญ่เป็นบริษัทชื่อดัง ผลิตภัณฑ์ล้วนมีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับ

นอกจากนี้เกิดผลกระทบในทางเศรษฐกิจจากการเรียกสินค้าคืน การหยุดผลิตและจำหน่าย การลาออกของผู้บริหาร การตงงานของพนักงาน จนถึงการขายกิจการ การล้มละลาย และต้องโทษตามกฎหมาย จนถึงติดคุก จากการสัมภาษณ์ผู้บริโภค ณ ซูเปอร์มาเก็ตกลางกรุงโตเกียว ระบุว่า ตนพยายามหันมาซื้อสินค้าในประเทศ แต่ขณะนี้รู้สึกว่าจะไม่สามารถเชื่อใจใครได้ เหตุการณ์ดังกล่าว สร้างความวิตกกังวลให้ผู้บริโภค ซึ่งเดิมวิตกกังวลเรื่องความปลอดภัยอาหารจากสาธารณสุขประชาชนจีนอยู่แล้ว นอกจากนี้มีนักวิเคราะห์ กล่าวว่า สงครามราคาในอุตสาหกรรมอาหาร ส่งผลให้บริษัทผู้ผลิตจำเป็นต้องทำกำไร โดยเฉพาะบริษัทขนาดเล็ก จึงเป็นเหตุกระตุ้นให้บริษัทฯ ต่างๆ ต้องปรับลดต้นทุนลง เจ้าหน้าที่กระทรวงสาธารณสุข ญี่ปุ่นกล่าวว่า บางที่กระทรวงฯ อาจต้องเพิ่มโทษแก่ผู้กระทำผิด

การขอโทษของผู้บริหารระดับสูงบริษัทญี่ปุ่น ต่อสาธารณชนเมื่อกระทำผิด หรือเมื่อเกิดความบกพร่องของผลิตภัณฑ์ที่กระทบต่อผู้บริโภค เป็นธรรมเนียมญี่ปุ่นในการแสดงความเสียใจ และขอโทษนับเป็นความเศร้าใจในปีที่ 2550 เกิดกรณีเกี่ยวกับอาหารครั้งแล้วครั้งเล่าทำร้ายจิตใจผู้บริโภค และส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือในการควบคุมของของรัฐ ตลอดจนภาพลักษณ์ของญี่ปุ่นในความซื่อตรง น่าเชื่อถือ และกระทบต่อภาพลักษณ์คุณภาพของสินค้าเกษตรและอาหารส่งออกของญี่ปุ่นอีกด้วย

รัฐบาลญี่ปุ่นได้ปรับมาตรการดำเนินการเพื่อให้เกิดความมั่นใจในความปลอดภัยอาหารอีกครั้ง โดยกำหนดมาตรการฉุกเฉิน ได้แก่ ระบบตรวจสอบการกำกับฉลากอาหาร โดยกำหนด 61 มาตรการที่

จะต้องให้เสร็จภายในปี 2551 จะมีการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่จากกระทรวงเกษตรฯ ญีปุ่น 20 คน และตั้งคณะกรรมการประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น และจังหวัด ตลอดจนระหว่างกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

ญีปุ่นนำเข้าสินค้าอาหารจากประเทศไทยกว่าแสนล้านบาทต่อปี และเพิ่มการนำเข้าผลผลิตสดและแปรรูป เพื่อจำหน่ายตรงถึงผู้บริโภคมากขึ้น นอกจากการศึกษาข้อมูลกฎหมายเกี่ยวกับการกำกับฉลากอาหารแล้ว ผู้ผลิตไทยควรคำนึงถึงความคาดหวังของผู้บริโภค ญีปุ่น ซึ่งนอกจากจะต้องการของคุณภาพดี ปลอดภัยต่อผู้บริโภคแล้วยังต้องการทราบชื่อสินค้า แหล่งที่มา วันผลิต วันเก็บเกี่ยว วันหมดอายุ และคาดหวังความซื่อสัตย์จากผู้ผลิตในการให้รายละเอียดของสินค้าด้วย ❀

ตุลาคม - ธันวาคม 2550

ประมวลข่าว เหตุการณ์สำคัญ

1 ตุลาคม 2550

ข้าราชการกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมอำลาและมอบช่อดอกไม้แก่นาย สวณิตช์ คงสิริ รัฐมนตรีช่วยว่าการ กระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งตัดสินใจ ลาออกจากตำแหน่ง

2 ตุลาคม 2550

นายวีระศักดิ์ ฟุตระกุล ปลัดกระทรวง การต่างประเทศ เปิดการประชุม ระดับภูมิภาค เกี่ยวกับปัญหาการ ลักลอบค้ามนุษย์

3 ตุลาคม 2550

นายนิคช์ พิบูลสงคราม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เยือนกรุงวอชิงตัน ทวีปอเมริกาเหนือ ผู้แทนราษฎรและวุฒิสมาชิกสหรัฐฯ พบนักศึกษาไทย และเยี่ยม Thai Club ที่มหาวิทยาลัย Georgetown และ American University

4 ตุลาคม 2550

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ทหารีอกับนาย Ekmeleddin Ihsanoglu เลขาธิการการประชุมอิสลามหรือ OIC เกี่ยวกับสถานการณ์ภาคใต้ รัฐบาลชำนโยบาย 3E การศึกษา (education) การจ้างงาน (employment) การประกอบธุรกิจ (entrepreneur) และการ เสริมสร้างความยุติธรรม โดย OIC ขึ้นชมนโยบายไทยและพร้อมให้ความร่วมมือ

5 ตุลาคม 2550

เอกอัครราชทูตทุกองค์ กาญจนกฤษณ์ นำทีมประเทศไทยในสหรัฐฯ เข้าพบนาย Bruce I. Knight ปลัดกระทรวงเกษตรสหรัฐฯ ซึ่งแสดงความมั่นใจ ไทยสามารถส่งออกผลไม้สด 6 ชนิด ที่ผ่านการฉายรังสีสู่ตลาดสหรัฐฯ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 เป็นต้นไป

9 ตุลาคม 2550

UNSC ให้ความเห็นชอบการส่งกองกำลัง UNAMID เพื่อดูแลความสงบและยุติความขัดแย้งใน Darfur ประเทศซูดาน ซึ่งไทยจะส่งกองกำลัง 1 กองพัน เพื่อสนับสนุนสหประชาชาติ

11 ตุลาคม 2550

ไทยลงนามสัญญาสัมปทานขุดเจาะก๊าซธรรมชาติในประเทศอียิปต์ โดยมี ปตท.สม. Addison Sipetrol แห่งซีลี และบริษัท Centrica แห่งสหราชอาณาจักร ร่วมลงนาม

11 ตุลาคม 2550

ยักษ์ใหญ่อุตสาหกรรมรถยนต์ Ford และ Mazda ประกาศเปิดโรงงานผลิตรถยนต์ร่วมกัน เป็นแห่งที่ 2 ในไทย คาดว่าสามารถเพิ่มผลผลิตสู่ตลาดรถยนต์ขนาดเล็กสู่ภูมิภาคปีละ 100,000 คัน

13 ตุลาคม 2550

สำนักพระราชวัง ออกแถลงการณ์ เรื่อง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระประชวร ซึ่งต่อมาในวันที่ 6 พฤศจิกายน 2550 ได้ออกแถลงการณ์ เรื่องพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกจากโรงพยาบาลศิริราช ท่ามกลางการเฝ้าถวายพระพรของพสกนิกรชาวไทยตลอดเส้นทาง

15 ตุลาคม 2550

นาย Ibrahim Gambari ผู้แทนพิเศษของเลขาธิการองค์การสหประชาชาติ เยือนไทยหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เกี่ยวกับสถานการณ์ในพม่า

17 ตุลาคม 2550

บริษัท ส.ขอนแก่น ประกาศเปิดสาขาในโปแลนด์เพื่อผลิตสินค้าประเภทแฮม หมูยอ กุนเชียง หมูแผ่น เจาะตลาดยุโรปภายใต้มาตรฐานการผลิตระดับสหภาพยุโรป

19 ตุลาคม 2550

นิตยสาร Euro Fruit ตีพิมพ์บทความ "Thailand Certification Breakthrough" เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานการผลิตและความปลอดภัยด้านสินค้าอาหารผลไม้ของไทย

22 ตุลาคม 2550

นาย จีอานี แวร์เนตตี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ประเทศอิตาลี เยี่ยมคารวะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ทวีธีร์กัณฑ์เรื่องสถานการณ์พม่า

24 ตุลาคม 2550

พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี กล่าวสุนทรพจน์ที่สำนักงาน ESCAP ในกรุงเทพฯ ร่วมฉลอง 60 ปี สหประชาชาติ ชีไทยสนับสนุนการดำเนินการของ UN ทั้ง 3 เสา ทั้ง สันติภาพ ความมั่นคง และการพัฒนาอย่างยั่งยืน พร้อมขอให้สมาชิก UN เพิ่มความเชื่อใจกันและกันเพื่อแก้ปัญหาต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ

24 ตุลาคม 2550

คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้กองทัพอากาศจัดซื้อเครื่องบินรบขับไล่กริพเพนของสวีเดน

27 - 28 ตุลาคม 2550

สมาคมไทย - ลาว และสมาคมลาว - ไทย เพื่อมิตรภาพ จัดการแข่งขันจักรยานเสือภูเขา เส้นทางข้ามสะพานมิตรภาพไทย-ลาว จากสะพานน้ำเทือง เขื่อนโขงจังหวัดเลย แขวงชัยบุรี

30 ตุลาคม 2550

นาย Bernard Kouchner รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ประเทศฝรั่งเศส เยี่ยมคารวะ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ 2 ฝ่าย ยืนยันความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ระหว่างกัน เน้นความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และพลังงานนิวเคลียร์ พร้อมเพิ่มมูลค่าการค้า 2 - 3 เท่า ในระยะเวลา 5 - 10 ปี

31 ตุลาคม 2550

นายซาฮิโกะ โคอูระ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ประเทศญี่ปุ่น พบหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศที่กรุงโตเกียว ร่วมฉลองความสัมพันธ์ทางการทูต ครบรอบ 120 ปี ไทย - ญี่ปุ่น

1 พฤศจิกายน 2550

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ร่วมประชุม ครั้งที่ 1 ของคณะกรรมการร่วมภายใต้กรอบความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ ไทย - ญี่ปุ่น (JTEPA) ซึ่งจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน กำเนิดสินค้า การค้า การบริการ การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา และการค้าไร้อุปสรรค เพื่อเร่งรัดความร่วมมือด้านต่างๆ ของ JTEPA

2 พฤศจิกายน 2550

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เยี่ยมคารวะ นายสุโอะ ยาสุโอะ ฟูคุดะ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ยินรับการเลือกตั้งทั่วไปของไทยวันที่ 23 ธันวาคม 2550 ซึ่งจะคืนประชาธิปไตยสู่ประเทศไทย 2 ฝ่ายเห็นว่า JTEPA จะขยายการค้าและลดภาษี ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสองฝ่ายยิ่งขึ้นต่อไป

11 - 13 พฤศจิกายน 2550

นายสเวน อัลคาไล (Sven Alkalaj) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศบอสเนียและเฮอร์เซโกวีนา เดินทางเยือนไทยมุ่งเน้นการกระชับความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ พร้อมเข้าพบรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ ทหารเรือเกี่ยวกับประเด็นความสัมพันธ์ทวิภาคี

19 พฤศจิกายน 2550

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เยือนสิงคโปร์ ร่วมประชุมพิจารณาร่างกฎบัตร ASEAN โดยมีการหารือเกี่ยวกับสถานการณ์ในพม่าด้วย

19 พฤศจิกายน 2550

นายกรัฐมนตรีร่วมการประชุมสุดยอดแผนงานการพัฒนาเศรษฐกิจ 3 ฝ่าย IMT-GT ครั้งที่ 3 ร่วมกับผู้นำ อินโดนีเซียและมาเลเซีย ไทยแจ้งขยายพื้นที่ครอบคลุมเพิ่ม 6 จังหวัด ผู้นำ 3 ประเทศเรียกร้องให้ภาคเอกชนสนับสนุนความร่วมมือ IMT-GT และเร่งรัดให้หน่วยงานรัฐทำงานในเชิงรุกยิ่งขึ้นตามเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจ 3 ฝ่าย

20 พฤศจิกายน 2550

นายกรัฐมนตรีร่วมการประชุมสุดยอด ASEAN ครั้งที่ 13 ที่ประเทศสิงคโปร์ ผู้นำอาเซียนลงนามกฎบัตรอาเซียนและลงนามปฏิญญาว่าด้วยแผนการจัดตั้งเศรษฐกิจอาเซียน ปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อม ปฏิญญาว่าด้วยการประชุมของรัฐภาคีในกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พร้อมหารือเรื่องพลังงานและความสัมพันธ์กับประเทศนอกอาเซียน

20 - 21 พฤศจิกายน 2550

นายกรัฐมนตรีหารือกับผู้นำ ASEAN + 1 ทั้ง 4 ประเทศ คือ จีน ญี่ปุ่น เกาหลี และอินเดีย เกี่ยวกับความสัมพันธ์อาเซียนกับประเทศทั้ง 4 ครอบคลุมประเด็นการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม

21 พฤศจิกายน 2550

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศร่วมประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก (EAS) เกี่ยวกับความร่วมมือ 5 สาขา ได้แก่ พลังงาน การเงิน เศรษฐกิจ ไซเบอร์ และภัยพิบัติ ไทยแสดงความกังวลว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคจะต้องมาเกิดจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

22 พฤศจิกายน 2550

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ พบหารือกับบุคคลสำคัญของสหภาพยุโรปและรัฐสภายุโรป การสนทนาครอบคลุม กฎบัตรอาเซียนและสถานการณ์ในพม่า

22 พฤศจิกายน 2550

นายกรัฐมนตรีร่วมประชุมสุดยอด ASEAN - EU ที่จัดขึ้นครบรอบความสัมพันธ์ 30 ปี ASEAN - EU หรือความสัมพันธ์ ASEAN - EU รับรองปฏิญญาความเป็นหุ้นส่วน 2 ฝ่าย และความร่วมมือด้านการค้า การลงทุน พลังงาน สาธารณะสุข และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี พร้อมทั้งสนับสนุนการเจรจาการค้าเสรี ASEAN-EU

27 พฤศจิกายน 2550

กระทรวงการต่างประเทศจัดพิธีเปิดอนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้ากรมวงศ์เทวะวงศ์วโรปการ ซึ่งนำมาประดิษฐานที่กระทรวงการต่างประเทศถนนศรีอยุธยา

2-9 ธันวาคม 2550

สถานเอกอัครราชทูต คณะทูตถาวร สถานกงสุลใหญ่ไทยทุกแห่งทั่วโลกได้จัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยสถานเอกอัครราชทูตหลายแห่งได้จัดงานสำหรับคนไทยและชุมชนไทยในพื้นที่ต่างๆ และได้เชิญบุคคลสำคัญในวงการต่างๆ มาร่วมงาน

3 ธันวาคม 2550

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และนายโยซิล บัทซูริ (H.E. Mr. Yachil Butsuuri) เอกอัครราชทูตมองโกเลียประจำประเทศไทย ร่วมกันลงนามในความตกลงว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราของผู้ถือหนังสือเดินทางธรรมดากระหว่างราชอาณาจักรไทยและมองโกเลีย ซึ่งความตกลงนี้จะเป็นรากฐานอันสำคัญในการส่งเสริมการไปมาหาสู่และการกระชับความสัมพันธ์ระดับประชาชน - ประชาชน

5 ธันวาคม 2550 วันชาติและวันมหามงคล

กระทรวงการต่างประเทศ สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุล ตลอดจนชาวไทยทั่วโลก ร่วมฉลองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่มีพระชนมายุครบ 80 พรรษา

7 ธันวาคม 2550

รัฐบาลไทยได้อนุมัติเห็นชอบให้ความช่วยเหลือแก่รัฐบาลนิการากัว โดมินีกัน และเฮติ ประเทศละ 10,000 เทรียนูสหรัฐ (ประมาณ 340,000 บาท) เนื่องจากทั้งสามประเทศได้รับผลกระทบจากพายุ Hurricane Felix และ Hurricane Noel เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2550

9 - 11 ธันวาคม 2550

นายบัน คี มูน เลขาธิการสหประชาชาติ และภริยา เยือนไทยอย่างเป็นทางการในฐานะแขกของรัฐบาล เลขาธิการ UN รับทราบบทบาทไทยในฐานะประเทศสมาชิกที่ดี มีความรับผิดชอบ และน่าเชื่อถือ ตลอดจนยืนยันความมุ่งมั่นที่จะขยายความเป็นหุ้นส่วน (partnership) ระหว่างไทยกับสหประชาชาติ ในการดำเนินการด้านต่างๆ ที่ประเทศไทยและสหประชาชาติให้ความสำคัญ

10 - 12 ธันวาคม 2550

นายกรัฐมนตรี เดินทางไปเยือนบาห์เรนอย่างเป็นทางการ ตามคำเชิญของ Shaikh Khalifa bin Salman Al Khalifa นายกรัฐมนตรีบาห์เรน ผู้นำบาห์เรนได้ย้่าว่า ประเทศไทยเป็นมิตรประเทศ สำคัญ และมีความสัมพันธ์พิเศษกับบาห์เรน ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องที่จะส่งเสริม ความร่วมมือระหว่างสอง ประเทศในด้านต่างๆ คือ การศึกษา เศรษฐกิจ และพลังงาน เป็นต้น

17 ธันวาคม 2550

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เยือนกัมพูชา กระชับความสัมพันธ์ และลงนามความตกลง ACMECS Single Visa ร่วมกับนายทองหลุน สีสุลิด รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศกัมพูชา

19 ธันวาคม 2550

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และนายอ้วน พมมะจัก เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวประจำประเทศไทย ได้แลกเปลี่ยนสัตยาบันสารสนธิสัญญาระหว่างราชอาณาจักรไทยกับ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวว่าด้วยการโอนตัวผู้ต้องคำพิพากษาและความร่วมมือในการบังคับ ให้เป็นตามคำพิพากษาในคดีอาญา

20 ธันวาคม 2550

ไทยกับปากีสถานลงนามความตกลงระหว่างรัฐบาลร่วมมือในการโอนนักโทษคดีอาญา

21 ธันวาคม 2550

เอกอัครราชทูต ณ กรุงบันดาศรีเบกาวัน นายพิทักษ์ พรหมบุบผา ส่งลูกเรือ ไทยที่ได้รับความช่วยเหลือกลับประเทศ

21 ธันวาคม 2550

นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและคณะ ร่วมในพิธีเปิดสะพานข้ามแม่น้ำ โกลก แห่งที่ 2 สะพานข้ามแม่น้ำ โกลก ณ อำเภอเวียง จังหวัดนราธิวาส นับเป็นหนึ่งในความร่วมมือ ในแผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย ระหว่างอินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT-GT)

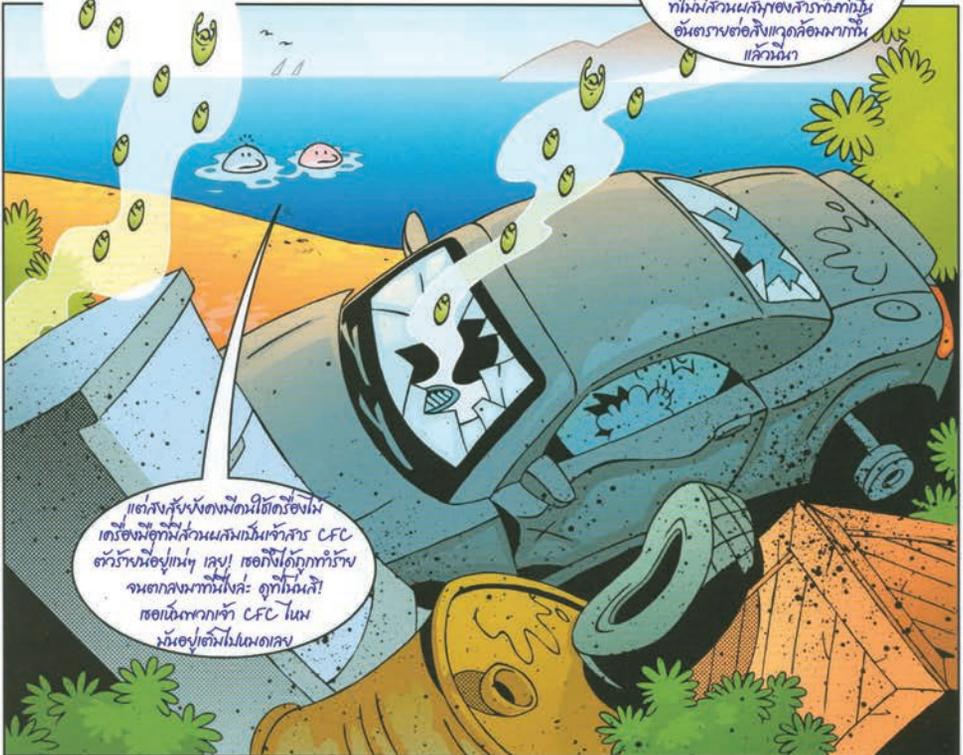
23 ธันวาคม 2550

ไทยจัดการเลือกตั้งทั่วไป สำหรับสส. เข้าสู่รัฐสภา ผลการเลือกตั้งพรรคพลังประชาชนได้สส.รวม 232 คน พรรคประชาธิปัตย์ได้สส. รวม 165 คน พรรคชาติไทยได้สส.รวม 37 คน พรรคเพื่อแผ่นดินได้สส. รวม 25 คน พรรครวมใจไทยชาติพัฒนาได้สส. รวม 9 คน พรรคภูมิใจไทยได้สส.รวม 7 คน ต่อมามีการจัดตั้งรัฐบาลผสมประกอบด้วยพรรคพลังประชาชน พรรคชาติไทย พรรคเพื่อแผ่นดิน พรรครวมใจไทยชาติพัฒนา และพรรคภูมิใจไทย โดยมีสส. รวม 310 คน

คุณแกมดาว บุญยรัตพันธุ์
ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่เว็บไซต์
กรมสารนิเทศ กระทรวงการต่างประเทศ

อ้วนโง่โง่ นึกทั้งโลก ตอนที่ 2

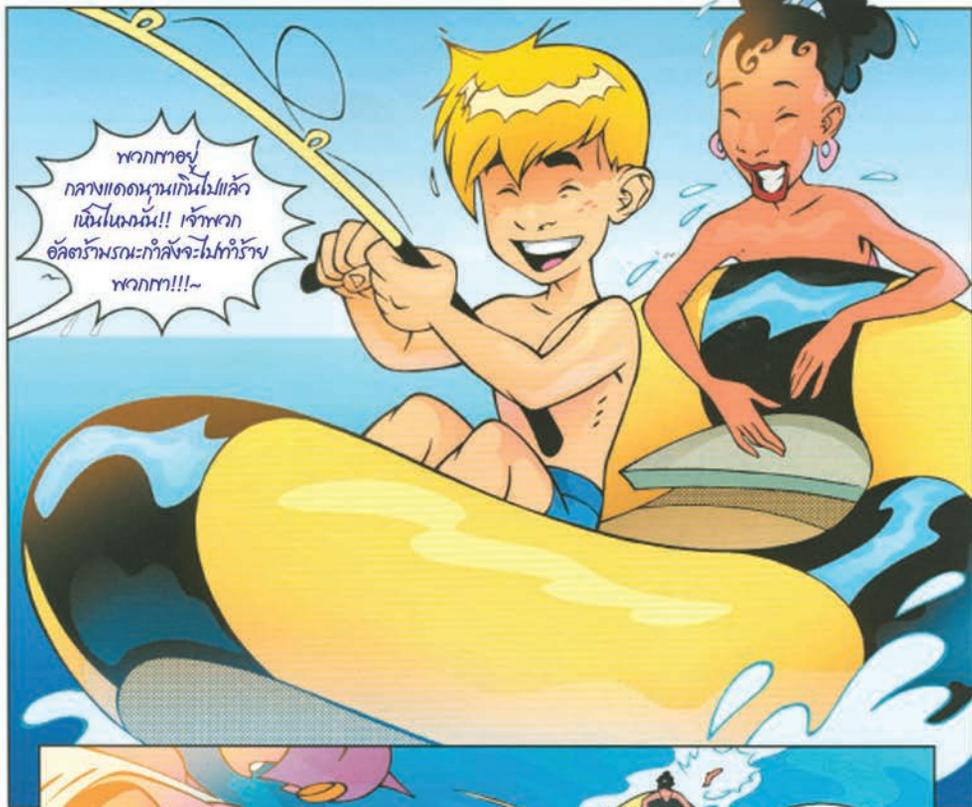

ในอเมริกา เครื่องไม่ เครื่องมือ
ที่ไรใช้ ก็น้อย บางอย่าง
ได้บรรจุสารเคมีที่มีพิษ
ต่อสิ่งแวดล้อมไว้ด้วย

ตู้เย็นและแอร์เก่า มีสาร CFC
ส่วนอุปกรณ์ทำความเย็นมีสารฮาโลน
และข่าฟลูออโรคาร์บอนที่มีสารพิษ
โมโรโตนลิมอยู่ สารพวกนี้จริง ๆ ก็ไม่มัน
อันตรายอะไรนะ ถ้ามันไม่รั่วซึมออกมา
ข้างนอก แต่ถ้ามันออกมาเมื่อไหร่ก็
...รับรองพวกสัตว์คนไอโซนของเรา
ถูกกินเริ่มมีไม่เหลือแน่ๆ เลย

หมายเหตุ : สาร CFC หรือสารคลอโรฟลูออโรคาร์บอน มันสารทำความเย็นในตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ
สารฮาโลน (Halon) มันสารดับไฟ และสารพิษ โมโรโตน มันสารกำจัดศัตรูพืช สารทั้งสามชนิดล้วน
ก่อให้เกิดมลพิษร้ายแรงจากซึ่งทำลายชั้นบรรยากาศไอโซนของโลก

อย่าตกใจกลัวไม่เลยจ้ะ! พอพวกฉันพาพวกเธอทำไม้ชิงไห่เสร็จแล้วก็จะอิมกษทุกอย่างในท้องเอง

ถ้าพวกเธออยากเล่นกลางแดดจ้าๆ แดดนี้ เสร็จต้องไม่ลืมมือกันตัวเองสิ! การอยู่กลางแจ้งจัดมันเวลานานๆ

มันจะทำให้พวกเธอล้มป่วยได้นะ เชื้อฉนั้นสิ!!

ขอขอบคุณโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสันนิบาตชาติ (UNEP) ที่ออกสื่อการ์ตูนดีๆ ในได้อ่านกันนะ

น้องๆ ต้องติดตามตอนต่อไปนะจ๊ะ ว่าแสงแดดจะทำเราไม่สบายได้อย่างไร...

- ยังคิดถึงกันบ้าง

เรียนท่านผู้ฟังรายการวิทยุสุราษฎร์

ทีมงานวิทยุสุราษฎร์ AM 1575 Mhz ขอขอบพระคุณ
สำหรับจดหมาย ไปรษณียบัตรทุกฉบับที่ส่งความเห็น ตอบ
คำถาม ร่วมสนุกในทุกรายการของเราเสมอมา ที่นำมา
ก็เป็นเพียงส่วนหนึ่งของจดหมายที่ท่านได้กรุณาเขียนมาเท่านั้น
ผู้จัดก็จะทยอยตอบจดหมายทุกฉบับในโอกาสต่อไป

ผู้จัดรายการทุกคนมีความตั้งใจที่จะนำเสนอสิ่งดีๆ มา
ฝากผู้ฟังเสมอ ขอให้ทุกท่านเป็นแรงใจให้เราต่อไปด้วย

ด้วยความขอบคุณ
ทีมผู้จัดรายการวิทยุสุราษฎร์

เรื่อง ตอบคำทูลกระหม่อม

ที่พระมหากรุณาธิคุณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๓

ข้าพระพุทธเจ้าได้มีโอกาสกราบทูลเกล้าฯ ถวายคำทูลกระหม่อม
 ในโอกาสที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ทรงมีพระชนมพรรษาครบ ๘๕ พรรษา เมื่อวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๓
 ข้าพระพุทธเจ้าได้มีโอกาสได้ถวายคำทูลกระหม่อมในนามของบุคลากรในสังกัด
 กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยได้มีโอกาสได้
 ได้มีโอกาสได้ถวายคำทูลกระหม่อมในนามของบุคลากรในสังกัด
 กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยได้มีโอกาสได้
 ได้มีโอกาสได้ถวายคำทูลกระหม่อมในนามของบุคลากรในสังกัด
 กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ โดยได้มีโอกาสได้

ศาสตราจารย์ ดร. วิวัฒน์ วัฒนา
 ... ก้าวข้ามฝัน ...

ก.ญ. พิมพ์ใจ เชื้อสมเกียรติ
โรงเรียนอนุบาลวิทยา

อ.ขุนยวม จ.แม่ฮ่องสอน

58140

14 กุมภาพันธ์ 2551

สวัสดีพี่หนูแดงที่คิดถึง

ตอนนี้เป็นร้อยบัวสบายดีนี่เปล่า พี่หนูสบายดีนะ
พี่หนูแดงคะเดือนนี้เป็นเดือนแห่งความรักแล้วนะค่ะ หนู
ขอฝากจดสั้นๆ ให้กับคนๆ หนึ่งรักทุกคนคนละ:

สิ่งเดียวของฝากพี่

ส่งจดหมายรักให้ไกล

ก็รักคนที่อยู่ข้างไกล

ว่าสูงสั้นตัวหนาเลนไหน

รับจดหมายที่หนูฝากไปก็ทันตรงมากเลยนะ พี่หนูแดงคะ
หนูขอส่งเพลง "ได้อินโซม" ให้พี่หนูฟัง เปิดให้หนูได้
นี่เปล่า ถ้าได้บ่นของมอบเพลงนี้กับคนที่พี่ฝากไป
อยู่กับคนละ:

สุดท้ายนี้ขอไป พี่หนูฝากไปให้พี่หนูฟังด้วยความสุข
ขุ่กับเรยกานนี้ตลอดไป

จาก

น้องพิมพ์

แฟนเรยกานพี่สาวน้อย

คนเดิม

กคพิธราชธรรม

ธรรมของพระราชา 10 ประการ

1. ทาน : การให้

ทาน คือ การให้ทรัพย์สินสิ่งของและธรรมเพื่อช่วยเหลือประชาชน รวมทั้งการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ต่างๆ เป็นการให้เพื่อสงเคราะห์อนุเคราะห์ตามหลักสังคหวัตถุ 4 วิธีการให้ทานแบ่งออกเป็น อามิสทาน การให้สิ่งของ และ ธรรมทาน การให้ธรรมเป็นทาน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงบำเพ็ญทานเพื่อพลกนิกรของพระองค์มาโดยตลอด ทั้งที่เป็นอามิสทานและธรรมทาน คือการให้สิ่งของและการให้คำแนะนำ พระราชกรณียกิจในการบำเพ็ญทานของพระองค์สอดคล้องกับราชสังคหวัตถุข้อที่ 1 คือ สัสสมะระ หมายถึงความฉลาดในการบำรุงพืชพันธุ์ธัญญาหาร ส่งเสริมการเกษตร

2. ศิล : ความประพฤติเรียบร้อยดีงาม

ศิล คือ การสำรวมรักษาพฤติกรรมทางกายและทางวาจาให้ถูกต้องเรียบร้อยดีงาม ทั้งที่เป็นอัตตहितสมบัติคือความดีงามส่วนตัว และปรหิตปฏิบัติคือความดีงามเพื่อส่วนรวม

กลิ่นแห่งศิลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน พุ้งขจรไปทั่วทุกทิศานุทิศ เมื่อถึงวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม

มหाराช พสกนิกรทั่วไปต่างพร้อมใจกันรักษาศิลปวัฒนธรรมตามรอย
พระยุคลบาท หลายคนพากันอุปสมบทถวายเป็นพระราชกุศล

3. บริจาค : เสียสละความสุขสบายส่วนตัวเพื่อความสุขส่วนรวม

บริจาค คือ การสละกิเลส เช่น สละความเห็นแก่ตัว หรือ
ความสุขสบายส่วนตัวเพื่อทำประโยชน์สุขให้แก่ประชาชน การปฏิบัติ
ธรรมข้อนี้มุ่งปรารถนาปฏิบัติ คือ ยึดประโยชน์สุขของคนอื่นเป็นที่ตั้ง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงสละความสุขสบายส่วน
พระองค์ ด้วยการบำเพ็ญตศพิธีราชธรรมข้อบริจาค พระราชหฤทัย
ของพระองค์ทรงเปี่ยมล้นด้วยพระมหากรุณาธิคุณต่อพสกนิกร
พระองค์ทรงงานหนักเพื่อราษฎรโดยไม่มีวันหยุด

4. อาชชวะ : ความซื่อตรง

อาชชวะ ความซื่อตรง คือความซื่อสัตย์สุจริต บอกความจริง
แก่ประชาชน ไม่น้อฉลุลอกกลวง ไม่ทุจริตคอร์ปชั่น

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปฏิบัติตศพิธีราชธรรมข้อ
อาชชวะ เพราะทรงมีความซื่อสัตย์สุจริตด้วยพระองค์และทรงสอน
ให้คนอื่นซื่อสัตย์สุจริตด้วย

5. มัททวะ : ความอ่อนโยน

มัททวะ เป็นการปฏิบัติต่อคนอื่นด้วยความอ่อนโยน สุภาพ
เรียบง่าย ไม่เย่อหยิ่งหลงตัวเอง มัททวะเป็นความแข็งแรงแต่ไม่แข็ง
กระด้างและเป็นความอ่อนโยนแต่ไม่อ่อนแอ

พวกเราคงเคยเห็นภาพหนึ่งจนชินตา เป็นภาพที่พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงโน้มพระองค์ไปรับดอกบัวจากคุณยายคน

หนึ่ง ดอกบัวก็เหี่ยว คนถวายก็แก่ นี่เป็นภาพประวัติศาสตร์ที่แสดงถึงความอ่อนโยนของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

6. ตบะ : ความเพียรเพากิเลส

ตบะ คือ ความเพียรเพากิเลสตัณหา ไม่หลงระเรีงไปกับคำสรรเสริญเยินยอ และความสำเร็จสำราญที่มาพร้อมกับอำนาจวาสนาจรลิมปฏิบัติหน้าที่ให้บริบูรณ์ ผู้นำที่มีตบะจะสามารถควบคุมจิตใจให้พอใจกับความเรียบง่าย เขาเป็นคนที่ได้ดีแล้วไม่หลงลืมตัว เขาอยู่อย่างไม่ตามใจกิเลสตัณหา แม้จะมีเงินทองมากมาย เขาก็ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยสุ่ยสุ่ย

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงบำเพ็ญตบะจึงทรงพอพระทัยกับชีวิตที่เรียบง่ายตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ทรงพระราชทานแก่ชาวไทย พระองค์เองทรงเป็นแบบอย่างของการใช้ชีวิตอย่างพอเพียง

7. อักโกระ : ความไม่โกรธ

อักโกระ แปลว่า ความไม่โกรธ ความหมายโดยตรง ก็คือความเมตตาต่อคนทั่วไป ไม่ตกอยู่ใต้อำนาจของความโกรธ ไม่ใช่อำนาจบาตรใหญ่ มีความสุขที่ได้พบกับประชาชนทั่วไปอย่างใกล้ชิด

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีเมตตา คือ ความรักต่อพลสกนิกร พระองค์ทรงมีความสำราญพระราชหฤทัยที่ได้ทรงพบปะกับราษฎรของพระองค์

8. อวิหิงสา : ความไม่เบียดเบียน

อวิหิงสา แปลว่า ความไม่เบียดเบียน หมายถึงความกรุณาต่อคนทั่วไป ไม่หาเรื่องกตขี้มเหง หรือลงอาญาแผ่นดินโดยปราศจากเหตุอันควร สงสารหวั่นไหวใจเมื่อเห็นความทุกข์ของประชาชนและ

หนทางที่จะดับทุกข์เชิงุของพวกเขา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ คือ มีความสงสารเห็นใจต่อพลนิกรของพระองค์ จึงมีโครงการพระราชดำริต่างๆ เพื่อช่วยเหลือราษฎร ไม่ใช่เฉพาะชาวชนบทในทีุ่ทรกันดารเท่านั้นที่ได้รับพระมหากรุณาธิคุณ แม้แต่ชาวกรุงเทพมหานครก็ได้รับพระบารมีปกแผ่ด้วยเช่นกัน ดังกรณีน้ำท่วมใหญ่ในกรุงเทพมหานคร เมื่อ พ.ศ.2538 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระราชดำริโครงการแก้มลิงเพื่อบรรเทาปัญหาน้ำท่วมในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

9. ขันติ : ความอดทน

ขันติ คือความอดทนต่ออนิฏฐารมณั คือสิ่งที่ไม่น่าปรารถนา หรือไม่น่าพอใจ เมื่อต้องประสบสิ่งที่ไม่น่าปรารถนาหรือไม่น่าพอใจ ก็สามารถควบคุมกิริยาอาการหงุดหงิดทุรนทุรายหรือแสดงความไม่พอใจจนออกนอกหน้า

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงงานหนักมากกว่า 60 ปี บางครั้งแม้จะทรงลำบากตรากตรำเพียงใด ก็ไม่หยุดบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ

10. อวิโรธนะ : ความไม่คลาดจากธรรม

อวิโรธนะ หมายถึง การยึดมั่นในหลักการปกครอง หลักนิติธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีต่างๆ โดยไม่ประพฤติปฏิบัติให้ผิดเพี้ยนไปจากหลักการเหล่านั้น ❀

ข้อมูลจาก : หนังสือ 5 ทรงครองแผ่นดินโดย ทศพิธราชธรรม
ของ พระธรรมโกศาจารย์ (ศ.ประยูร ธมมจิตโต)

● unkwaiไร้ชื่อ

ความสงบของจิตนำไปสู่การแสวงหา

บทกวีไร้ชื่อ โดย ปาริชาติ รักตะบุตร
สำนักงานศาลปกครอง

ความสงบของจิต...นำไปสู่การแสวงหา

ว่าจะไรคือความจริงที่แท้จริง

เมื่อพบแล้วก็ปล่อยปะ...ละวาง

ให้กิเลสวางดับไปกับความนิ่ง

พิจารณาถึงสิ่งโดยรอบ

ก็หาความจริงยังยั้งยืนไม่

แม้ลมหายใจยังมีเข้าออก

เอาสติตามเอาปัญญาตาม

ถึงสิ่งผ่านมาผ่านไป...ว่าสิ่งใดเล่า

คือ...ความต้องการที่แท้จริง...ในชีวิตเรา

วัฏจักรวัจนของความเป็นคน

หมุนเวียนเปลี่ยนปนมิรู้จบสิ้น

เหมือนล้อเพลากเวียนกลิ้ง

บดทับความอภัยศอศดู

หู่หุด...สลดบนกองทุกข์...เท่าทวีดม

มนุษย์ที่ฉลาด...ก็คงคิดที่จะชะล้าง

ซากคราบโสมมของโคลนตม

ให้หลุดพ้นจากวงล้อกงเกวียน

เพื่อจะได้มีต้องจวนเวียนอยู่ในวัจน

ของวัฏความเป็นคนที่แปดเปื้อน

กิเลสตัณหาจะอีกต่อไป

คุณปาริชาติ รักตะบุตร หรือน้าเล็ก
ของน้องๆ จากรายการดาวดวงน้อย
ปัจจุบันเป็นเจ้าหน้าที่ศาลปกครอง 7
สำนักวิชาการและความร่วมมือ
ระหว่างประเทศ
สำนักงานศาลปกครอง

ผังรายการของวิทยุสุราษฎร์

วัน/เวลา	05.30-06.00 น.	06.00-06.30 น.	06.30-07.00 น.	17.30-18.00 น.	18.00-18.30 น.	19.00-19.30 น.	22.00-22.30 น.
จันทร์	สารุกรมสยามเช้า	รอบบ้านเรา	สาระน่ารู้งานกงสุล	รักสิ่งแวลล์อม	คุยกันวันจันทร์	ดาวดวงน้อย	หน้าต่างโลกกว้าง
อังคาร	โลกมุสลิม	รอบบ้านเรา	ปฏิกะสำนักรายาฯ	เปิดโลกขามเย็น	รอบรู้คู่บ้าน	ดาวดวงน้อย	หน้าต่างโลกกว้าง (อังกฤษอินทรนิต์)
พุธ	ทันโลกกีฬา	รอบบ้านเรา	รู้รอบโลก	UN 360 องศา	คุยกันวันพุธ	ดาวดวงน้อย	Windows on the world
พฤหัสบดี	สุขภาพพร้อมอรุณ	รอบบ้านเรา	News and Views from Bangkok	เปิดโลกขามเย็น	รอบรู้คู่บ้าน	ดาวดวงน้อย	หน้าต่างโลกกว้าง
ศุกร์	หลายศตวรรษอรุณ	รอบบ้านเรา	กงสุลสัมพันธ์	รู้กฎหมายสบายใจ	คุยกันวันศุกร์	ดาวดวงน้อย	หน้าต่างโลกกว้าง

ตัวอักษรสีฟ้า - ผู้จัดรายการจากหน่วยงานออกกระทรวง